

Josef Černocký

virtuos královského nástroje

KATALOG K VÝSTAVĚ Z CYKLU OČI BRNA

Varhaník **Josef Černocký** (1915–1970)
náležel k proslulým reprezentantům hudebního
umění doma i v evropském kontextu.
Byl též vyhledávaným pedagogem –
na brněnské konzervatoři a JAMU vychoval
řadu vynikajících varhaníků. Jako organolog
se podílel na projektu nových varhan, jejich
údržbě, případně rekonstrukci v Brně
a dalších moravských lokalitách.

Josef Černocký – virtuos královského nástroje
KATALOG K VÝSTAVĚ Z CYKLU OČI BRNA

MORAVSKÁ ZEMSKÁ KNIHOVNA V BRNĚ
2025

KATALOGIZACE V KNIZE - NÁRODNÍ KNIHOVNA ČR

Sýkora, Pavel, 1963-

Josef Černocký - virtuos královského nástroje : katalog k výstavě z cyklu Oči Brna / Pavel Sýkora, Vlastimil Tichý. --

Vydání první. -- Brno : Moravská zemská knihovna v Brně, 2025. -- 263 stran

Anglické resumé

Obsahuje bibliografii, bibliografické odkazy a rejstřík

ISBN 978-80-7051-363-7 (brožováno)

* 780.649.071.2 * 78.071.4 * 780.649.02 * 780.8:780.649 * 780.6 * 78.091 * 929 * (437.3) * (092) * (083.824)

– Černocký, Josef, 1915-1970

– varhaníci -- Česko -- 20. století

– hudební pedagogové -- Česko -- 20. století

– hra na varhany -- Česko -- 20. století

– hudba pro varhany -- Česko -- 20. století

– organologie (hudba) -- Česko -- 20. století

– koncerty -- Česko -- 20. století

– koncertní činnost

– biografie

– katalogy výstav

78.07 - Hudebníci, skladatelé a jiná hudební povolání [9]

929 - Biografie [8]

Publikace vznikla na základě institucionální podpory dlouhodobého koncepčního rozvoje
výzkumné organizace poskytované Ministerstvem kultury.

© Moravská zemská knihovna v Brně, 2025

Fotografie © Moravská zemská knihovna, Archiv Drahomíry Horákové Černocké, 2025

ISBN 978-80-7051-363-7

Pavel Sýkora – Vlastimil Tichý

Josef Černocký virtuos královského nástroje

KATALOG K VÝSTAVĚ Z CYKLU OČI BRNA

MORAVSKÁ ZEMSKÁ KNIHOVNA V BRNĚ
2025

Obsah

9 Úvod

13 Rod Černockých

13 Děd Josef Černocký (1854–1939)

14 Otec Josef Černocký (1881–1932)

19 Mládí na Ostravsku

19 Rodinné zázemí

19 Domácí varhany

25 Studia u Wiedermanna

31 Mladý virtuos

36 Přátelé z dob studií

38 Duchovní syn Wiedermannův

46 Hudebním režisérem ostravského rozhlasu

49 Profesorem brněnské konzervatoře

49 Varhanní oddělení

60 Tříletý varhanní kurs

62 Pěvecký sbor konzervatoře

66 Výchovné koncerty, výlety

71 Externí pedagog JAMU

71 Po boku Františka Michálka

72 Očima studentů

77 Za varhanami na Vysočinu

78 Fenomén Hanzelka

81 Na vrcholu

81 Po boku své choti

94	Černockého interpretační styl
95	Od baroka po současnost
96	Janáčková duchovní tvorba
101	Soudobá česká hudba
108	Zahraniční turné
117	Duchovní hudba v době neduchovní
122	Lehká Múza
125	Koncertní činnost Josefa Černockého v letech 1936–1958
125	Přehled koncertů
170	Soupis koncertního repertoáru
170	Sólové skladby
180	Komorní hudba
182	Koncertantní a orchestrální skladby
183	Vokálně-orchestrální skladby
185	Sólový a sborový zpěv s doprovodem varhan
197	Organolog
197	Návrhy, dohled, péče
200	Stoupenec varhanního hnutí
204	Úvod do zařízení varhan
213	Poslední léta
213	Nepřízeň osudu
215	Padesáté narozeniny
226	Druhý život
234	Seznam vyobrazení
238	Prameny a literatura
247	Rejstřík osob
259	Seznam zkratk
260	Summary

Úvod

Vzácný učitel a člověk. Tak podle Jiřího Reinbergra vzpomínali na varhanního virtuosa a pedagoga Josefa Černockého (1915–1970) jeho žáci.¹ Tyto postoje vyjádřil také Petr Sovadina v dopise, který odeslal na jaře 1962 svému bývalému učiteli s přáním k svátku:

Vážený pane profesore!

Je jenom málo lidí, kteří mají vliv na vývoj, charakter, myšlení a názory mladého člověka, vliv, jehož stopy zůstávají snad trvale na celý život. Vzor po stránce lidské i umělecké, k němuž se vždy může s důvěrou obrátit o radu či pomoc.

Pro mne bude znamenat seznámení, denní styk s Vámi po ta minulá čtyři léta důležitý mezník. Vy jste přispěl k tomu, že jsem se rozhodl pro své životní povolání, že jsem si vytkl svůj cíl, a řídil jste mé první krůčky na této cestě. V okamžicích, kdy se zdálo, že je všechno ztraceno, kdy všichni „přátelé“ zklamali, jste Vy jediný neztrácel naději a dával v sázku své vlastní postavení, abyste mi pomohl.

To všechno jsou věci, které si teprve teď, s odstupem doby, náležitě uvědomuji. Vždy v okamžicích nejistoty a tápání se ptám – jak by to asi udělal pan profesor – a vzpomínám na Vaše rady.

V den Vašeho svátku chci Vám alespoň tímto způsobem projevit obdiv a vděčnost, přát Vám, to co nám všem leží nejvíce na srdci, zlepšení zdraví a dostatek duševní síly v překonávání překážek.

¹ Srov. REINBERGER, Jiří. *Projev k padesátým narozeninám Josefa Černockého*, rukopis. 13. 4. 1965. Archiv Drahomíry Horákové Černocké.

Budu vždy hrdý na to, že tak velký člověk a umělec byl a zůstane mým otcovským přítelem.

Petr Sovadina²

Josef Černocký byl varhanní virtuos, hudební pedagog a organolog. Uvedené profese rámuji jednotlivé oddíly této knihy. Okruhy Černockého zájmů se prolínají s jeho životními osudy, zejména rodinným zázemím. Proto začíná kniha historií rodu Černockých. Centrem pozornosti jsou tu zejména jeho děd, otec i matka, kteří sehráli významnou úlohu v lokalitách, kde působili, ať už to byl Vsetín či Zábřeh nad Odrou. Rodinné zázemí pak výrazně formovalo budoucí hudební dráhu syna (*Rod Černockých*).

Koncertní činnost Černockého se soustředí do kapitol *Mládí na Ostravsku*, kde jsou zaznamenána též jeho léta studijní, a *Na vrcholu*. Vzhledem k tomu, že Černocký často účinkoval se svojí manželkou Drahomírou, koncertní pěvkyní, je i ona v těchto partiích integrálně přítomna. Poznatky o Černockého hře jsou čerpány především z dochovaných programů a rozmanitých recenzí na jeho koncertní vystoupení. Tyto pasáže jsou doplněny úplným chronologickým přehledem koncertů a koncertního repertoáru (*Koncertní činnost Josefa Černockého v letech 1936–1958*).

Výuka Josefa Černockého je spjata se dvěma brněnskými institucemi, konzervatoří (*Profesorem brněnské konzervatoře*) a Janáčkovou akademií múzických umění (*Externí pedagog JAMU*). Obraz Černockého pedagoga je doplněn vzpomínkami jeho žáků.

Význam Černockého organologa je shrnut v kapitole *Organolog*, která pojednává o jeho aktivní participaci na stavbě varhan, jejich rekonstrukci i opravách, o způsobu přijímání podnětů varhanního hnutí a o jeho nevydané učebnici *Úvod do zařízení varhan*.

Závěrečné partie knihy se věnují poslednímu období života Černockého, kdy pro nemoc nemohl hrát, dále jeho dětem i výročním koncertům na jeho počest (*Poslední léta*).

Upřímné poděkování autorů náleží především paní Drahomíře Horákové Černocké, dceři Josefa Černockého, která poskytla nepřeberné množství unikátních materiálů ze svého archivu, bez nichž by tato publikace nemohla vzniknout. Dále děkujeme

² Dopis Petra Sovadiny Josefu Černockému z Prahy, 17. 3. 1962. Archiv Drahomíry Horákové Černocké.

Tomáši Jeřábkovvi za konzultace z oblasti stavby nástroje, Jiřímu Sehnalovi a Jiřímu Čechovi za odborné rady a připomínky k jednotlivým okruhům knihy, Klaudii Márii Gizelové za pomoc při rešerších Černockého koncertní činnosti, Pavlu Peřinovi za překlad německé recenze na Černockého koncert ve Švábském Gmündu, Karlu Horákovi za zpracování genealogie rodu Černockých, Jarmile Mráčekové za upřesnění údajů o Černockého výuce, Kristýně Dufkové za digitalizaci velkého množství materiálů, Karolu Lamentovi za výslednou grafickou podobu knihy, Ireně Veselé a Evě Čechové za pečlivé pročtení textu.

Rod Černockých

Děd Josef Černocký (1854–1939)

Předkové Josefa Černockého z otcovy strany pocházeli ze Vsetína. Jméno Josef se tu dědilo z generace na generaci.

Vsetínský rodák Josef Černocký se narodil 6. září 1854. S rodným městem byl spjat po celý život jako hospodář i politik. Ve svém domě na Horním městě provozoval řeznictví, vedl rovněž zemědělské hospodářství. V roce 1893 byl zvolen tamním starostou a tuto funkci vykonával celých dvacet šest let, tedy do roku 1919. Černocký měl velké zásluhy o rozvoj města. Za jeho vedení byla zřízena městská elektrárna, postavena nemocnice, škola, nová radnice, byl vybudován vodovod a kanalizace. O jeho odpovědnosti k úřadu svědčí zlatý a stříbrný kříž, který mu udělil císař František Josef I.

Významnou epizodou politických aktivit Černockého byla návštěva Tomáše Garrigua Masaryka v jeho domě na počátku 20. století. Masaryk jej tehdy požádal o podporu své politické činnosti ve vídeňském parlamentu.

Černocký se aktivně účastnil místního společenského a náboženského života. Byl členem tzv. katolického konkurenčního výboru spravujícího majetek katolického kostela. Po první světové válce rezignoval na své funkce a stáhl se do pozadí. Zemřel 21. července 1939 ve svém rodném městě.

Se svojí manželkou Rozálií, rozenou Pilečkovou (1856–1930), měl čtyři syny: Karla (1879–1948), Josefa (1881–1932), Antonína (1889–1969) a Ladislava (narozen asi 1892–1895). Nejstarší syn Karel působil jako katolický kněz a středoškolský pedagog; věnoval se také filosofii a psychologii.³

³ Srov. HORÁK, Karel. *Rodokmen Černockých*. Archiv Karla Horáka.

Otec Josef Černocký (1881–1932)

Druhorozený syn Josef se narodil 13. prosince 1881. V letech 1907 až 1909 studoval Janáčkovu varhanickou školu,⁴ což jej předurčilo k dráze varhaníka a pedagoga. Své aktivity přesunul do Zábřehu nad Odrou, který byl roku 1924 připojen k Moravské Ostravě. Od roku 1909 až do svého skonu v roce 1932 tu působil jako ředitel hudební školy Národní jednoty. Stal se tak jedním z Janáčkových žáků, kteří měli zásadní význam pro rozvoj hudební kultury v regionech a kteří působili na různých místech Moravy jako varhaníci, ředitelé kůru, sbormistři a učitelé hudby,⁵ případně též jako skladatelé. Co se týče ostravského regionu, nejvíce jej ovlivnili v období let 1890 až 1918.⁶

Zábřežská hudební škola, jejíž plný název zněl Hudební a pěvecká škola Místního odboru Národní jednoty, byla založena roku 1908, výuka byla zahájena 15. října téhož roku. Předchůdcem Černockého ve vedení školy byl Vilém Petrželka. Ten se stal ředitelem na doporučení svého učitele Leoše Janáčka. Škola totiž hledala vhodného pedagoga pro teoretické předměty, zpěv a klavír.⁷ Teprve devatenáctiletý absolvent varhanické školy však zábřežskou instituci opustil již k 1. březnu 1909, byv vystřídán Černockým.

Podíl Černockého na rozvoji školy byl určující. Přestože stál v jejím čele celých třiatdvacet let, je v souvislosti se Zábřehem často zmiňován pouze jako varhaník a ředitel kůru.⁸ Naopak nástupkyně hudební školy, zaniklé po Černockého smrti, nese jméno Petrželkovo, ačkoliv ten působil v Zábřehu jen krátce: Základní umělecká škola Viléma Petrželky (dnes se nachází v Ostravě-Hrabůvce).⁹ O vysoké úrovni instituce za Černockého svědčí mimo jiné skutečnost, že tamní žáci nastudovali několik oper.¹⁰

4 Srov. KUNDERA, Ludvík. *Janáčkova varhanická škola*. Olomouc: Velehrad, 1948, s. 143.

5 Srov. BUČEK, Miloslav. Janáčkoví žáci – nositelé hudební kultury na Moravě. In: HALÍŘ, Jiří; PELÍŠKOVÁ, Lucie a SÝKORA, Pavel, eds. *Fenomen Janáček včera a dnes: Sborník z mezinárodní hudebněvědné konference*. Brno: Konzervatoř Brno, 2006, s. 178. ISBN 80-87005-00-7.

6 Srov. MAZUREK, Jan. Leoš Janáček a počátky moderního hudebního života na Ostravsku. In: Tamtéž, s. 203.

7 Srov. KUNDERA, Ludvík. *Janáčkova varhanická škola*, s. 98. PETRŽELKA, Ivan, ed. *Vilém Petrželka: Z jeho životních osudů neznámých a zapomínaných*. Brno: Šimon Ryšavý, 2005, s. 18–19. ISBN 80-7354-026-6.

8 Srov. KUNDERA, Ludvík. *Janáčkova varhanická škola*, s. 98.

9 Srov. např. PETRŽELKA, Ivan. Vilém Petrželka a výroční rok české hudby: K 115. výročí narození skladatele. In: HALÍŘ, Jiří; PELÍŠKOVÁ, Lucie a SÝKORA, Pavel, eds. *Fenomen Janáček včera a dnes: Sborník z mezinárodní hudebněvědné konference*, s. 174. Černocký zmíněn není.

10 Srov. MAREK, Jan. Čtyřicáté výročí úmrtí Josefa Černockého. *Varhaník: časopis pro varhanickou praxi*, 2010, č. 4, s. 16. ISSN 1212-5334.

Obr. 1: Obálka dopisu Josefa Černockého staršího Leoši Janáčkovi z 2. prosince 1911.
Archiv Drahomíry Horákové Černocké.

Druhým, neméně významným působištěm Josefa Černockého staršího v Zábřehu byl kostel Navštívení Panny Marie, jeden z nejstarších kostelů na Ostravsku. Černocký tu zastával post regenschoriho. Vedle varhanní hry vedl chrámový sbor, pro nějž také psal menší chrámové skladby. V rukopise zůstaly i jeho kompozice varhanní. Tuto činnost vykonával od roku 1911 až do své smrti.

Jeho aktivity se rozšířily i do dalších kulturních okruhů města. V roce 1918 zde založil mužský a smíšený sbor Dělnické tělovýchovné jednoty (DTJ), v němž se zhostil úlohy sbormistra. Dirigoval rovněž místní sdružení tamburašů. Uměleckou činnost částečně omezil po roce 1924, kdy se stal městským úředníkem. O významném postavení Černockého svědčí mimo jiné gratulace k jeho padesátinám, zaslaná Pěveckým odborem dělnických organizací v Zábřehu nad Odrou:

Jak před léty, hrá vítr křídly mlýna
Jak tenkrát, šlehá vzduch a svítí luna.
Jak vždy, mně kosmos proudí do duše.
... jinak jen vzpomínkou je vše.

Vážený pane řediteli!

**Budiž Vám dopřáno dobrého zdraví, abyste úřad Svůj, nad jiné povznesený,
mohl zastávat k radosti nás všech ještě dlouhá a dlouhá léta.**

Budte vždy šťasten a tak spokojen, jak ušlechtilá Vaše povaha zasluhuje.

**Životní dráha Vaše budiž věnčena palmami a vavříny úspěchu, trní nezdaru
nechť nikdy se Vám v cestu nezabodne!**

Toho Vám ze srdce přeji

**Členové
Pěveckého odboru děl. organizací
v Zábřehu n. O.**

Zábřeh n. O., 13. prosince 1931.

Obr. 2: Blahopřání Josefu Černockému staršímu k padesátinám, zaslané členy Pěveckého odboru dělnických organizací v Zábřehu nad Odrou dne 13. prosince 1931. Archiv Drahomíry Horákové Černocké.

Po předčasném úmrtí Josefa Černockého staršího (1. prosince 1932) převzala jeho aktivity manželka Marie, rozená Haflantová (narozena 4. prosince 1879), jež byla rovněž varhanicí, a také učitelkou hry na housle na hudební škole. Podobně jako manžel přispívala k širší organizaci hudebního života v Zábřehu. V kostele hrála na varhany během bohoslužby a vedla pěvecký chrámový sbor. Na atmosféru výuky u Černockých vzpomíná po letech jedna z jejich žákyň. Text je svědectvím o nezastupitelnosti

Obr. 3: Rodiče Josefa Černockého (zprava): Marie Černocká, rozená Haflantová, a Josef Černocký starší.
Archiv Drahomíry Horákové Černocké.

základního hudebního školství nejen pro další hudební dráhu profesionálních hudebníků, ale též – a to zejména – pro harmonický rozvoj lidského jedince:

Je tomu již dávno, dvacet roků, co jsem chodila do klavírní hodiny k panu Černockému. Ráda jsem docházela do pěkné vilky – hudební školy v Zábřehu n. O., kde již také cvičili moji bratři. Do prvních tajů hudebního umění mne zaučoval pan řídící i jeho paní. Jak mile na mne působila tato dáma oduševnělé tváře. S oblibou nosila šat mužského typu a ten způsoboval, že vypadala neobvykle, zvláště.

Dvojici těchto muzikantů bylo vidět všude v pilné práci. V kostele u varhan, při pohřbech, svatbách, na jevišti při nacvičování zpěvoher. Co jen dala práce a píplání zpěvohra *Kouzelná flétna!* A u nich ve škole. Co tam bylo ruchu a hemžení jako v mraveništi. Nejvíce, když měli hodinu kluci na housle. Hrávalo jich někdy více najednou i s doprovodem klavíru. Taktoval pan řídící, doprovod jsem dělala já a pokládala jsem si to za čest. A hrálo se vesele. Hudba se daleko rozléhala. Těšila jsem se vždy na tyto společné hry a měla jsem je velmi ráda. Byly to pěkné chvílky raného mládí, strávené v hudební škole rodičů prof. Josefa Černockého, skvělého varhaníka."

Marie Černocká se dožila osmdesáti let – zemřela 15. května 1960. Rodiče Josefa Černockého jsou uloženi v rodinné hrobce v Ostravě-Zábřehu. U jména Josef Černocký je napsáno „ředitel kůru“, u Marie Černocké „učitelka hudby“.

11 Archiv Drahomíry Horákové Černocké.

Mládí na Ostravsku

Rodinné zázemí

Josef Černocký se narodil 11. dubna 1915 v Zábřehu nad Odrou. Jak je patrné z předchozích řádků, formovalo jej hudební prostředí, jež aktivně vytvářeli oba rodiče. Od nich pravděpodobně vstřebal základy hudby.¹² Nejprve se učil hrát na klavír a varhany, později přidal hru na housle. V roce 1926 vstoupil na české gymnázium v Moravské Ostravě, kde roku 1934 maturoval. Postupně jej však stále více pohlcoval královský nástroj.

Varhanní praxi získával Černocký paralelně s gymnaziálním studiem. V roce 1932, po smrti otce, se stal ředitelem kůru a varhaníkem v kostele Navštívení Panny Marie, kde působil spolu se svou matkou. Již v této době mu byl vzorem proslulý varhaník Bedřich Antonín Wiedermann, k němuž během gymnaziálních studií dojížděl na soukromé lekce do Prahy. V roce 1934 se pak stal jeho žákem na pražské konzervatoři.

Domácí varhany

Díky rodinnému zázemí mohl Josef Černocký cvičit na varhany nejen v kostele, ale též doma. Pro jeho zájem a talent mu maminka v roce 1935 zakoupila domácí varhany systému UNIT, které objednala u krnovské firmy Rieger. Svou roli tu jistě sehrálo i Černockého přijetí na pražskou konzervatoř. Jednalo se nikoliv o levnou položku

¹² Srov. VELEMANOVÁ, Veronika. *Josef Černocký – pedagog, varhaník, teoretik* [bakalářská diplomová práce]. Brno: Janáčkova akademie múzických umění v Brně, Hudební fakulta, 2012, s. 18. FRYDRYCH, Karol. 100 let od narození Josefa Černockého. *Zpravodaj Musica sacra*, 2015, roč. 23, č. 2, s. 4. ISSN 2336-5374.

z domácího rozpočtu, o slevu pro Černocké u firmy usiloval sám Wiedermann, který tento typ varhan propagoval.¹³

Obr. 4: Student Josef Černocký cvičí na varhany v zábřežském kostele Navštívení Panny Marie, třicátá léta. Archiv Drahomíry Horákové Černocké.

¹³ O Wiedermannově oblíbené systému UNIT srov. KAISER, Martin Maxmilian. *Bedřich Antonín Wiedermann: Česká varhanní legenda*. Praha: VR Atelier, 2022, s. 79–80. ISBN 978-80-908697-2-1.

Varhany byly disponovány pro tzv. varhanní salónek v domě Černockých v Ostravě-Zábřehu. Rekonstrukci místnosti navrhla kancelář architektů Šlapetových z Olomouce. Pro umístění nástroje bylo nutné probourat strop, a to jednak pro rozměry varhan, jednak kvůli akustice. Počítalo se totiž s veřejnými produkcemi pro menší publikum čítající okolo dvaadvaceti posluchačů. Černockého varhanní večírky se staly vyhledávanou kulturní akcí v rodném městě. Z cvičných varhan se tak stávaly varhany salónní. Plnily však ještě další důležitou úlohu. Po nástupu Černockého do ostravského rozhlasu v roce 1940 se ze zábřežské vily začaly živě přenášet nejen varhanní koncerty, ale také přednášky. Tyto koncerty vysílalo rozhlasové studio v Moravské Ostravě, jehož technici namontovali do bytu Černockých potřebné zařízení. A tady se zrodila zajímavá mystifikace. V pražském rozhlasu se prý divili, jak může být vysílán varhanní koncert z rozhlasu ostravského, kde varhany nejsou. Domnívali se dokonce, že interpret hraje na harmonium.¹⁴

Obr. 5: Rodný dům Josefa Černockého v Ostravě-Zábřehu. Za dvěma otevřenými okny v přízemí uprostřed se nacházel varhanní salónek. Archiv Drahomíry Horákové Černocké.

¹⁴ Srov. ovb. Varhanní koncert, vysílaný rozhlasem z bytu. *Ostravský kraj*, 6. 7. 1941. Archiv Drahomíry Horákové Černocké.

Varhany u Černockých, které – jak bude uvedeno dále – slouží dodnes, jsou píšťalové varhany systému UNIT. Tento typ u nás stavěla pouze firma Rieger. Jejich výhodou bylo, že kromě ušetření prostoru a ceny „vytvářely dojem plnohodnotných, ve všech běžných stopových polohách znějících varhan“.¹⁵ Jinak řečeno, z minima píšťalového materiálu je možné získat maximum zvukových barev.¹⁶ Přestože se jedná primárně o cvičný nástroj, není zanedbán jeho celkový vzhled. Ten by se dal označit jako symbióza jednoduchosti a krásy.

Skříň varhan je sice jednoduchá, avšak zhotovená z nádherného smrkového dřeva opatřeného voskovým ořechovým mořidlem. Klávesy jsou potaženy kafrovým celuloidem bez kresby a semitonia černě mořeným hruškovým dřevem. Při otevřeném prospektu spolu kontrastují cínoolověné píšťaly Salicionálu a diskantu flétny s modrošedým pozadím.¹⁷ Hrací stůl je na přání Černockého upraven tak, aby interpret seděl čelem k nástroji, což je patrně vliv varhanního hnutí (*Orgelbewegung*), k němuž se Černocký hlásil a které odkazovalo na techniku barokního varhanářství.¹⁸

Obr. 6: Domácí varhany Černockých, zavřený prospekt. Archiv Drahomíry Horákové Černocké.

15 JEŘÁBEK, Tomáš. *Varhany firmy Rieger v Jihomoravském kraji: Analýza vybraných nástrojů a jejich funkce v místním hudebním životě* [magisterská diplomová práce]. Brno: Masarykova univerzita, Filozofická fakulta, 2020, s. 57–58.

16 Srov. tamtéž, s. 60.

17 Srov. tamtéž.

18 Srov. tamtéž, s. 53.

19 Tato fotografie byla pořízena v brněnském bytě na třídě Kapitána Jaroše, kam se Černočtí přestěhovali v roce 1949 (viz dále). Na fotografii pod lampičkou Josef Černocký. Krucifix (nahore) si manželé Černočtí přivezli z Vatikánu.

Varhany obsahují hlavní a vedlejší manuál a pedál. Dispozice vychází ze dvou základních rejstříků, Salicionálu 8' a Krytu 8', které jsou rozvedeny do dvaceti dvou rejstříků:

Základní hlasy:

Kryt – flétna od C 1

Salicionál od C

I. manuál (hlavní) – rozsah: C–c⁴

Salicionál 16'

Flétna 8'

Salicionál 8'

Flétna 4'

Salicionál 4'

Flétna 2'

Mixtura salicionálová 2 $\frac{2}{3}$ ' 4x

II. manuál (vedlejší) – rozsah: C–c⁴

Flétna 8'

Salicionál 8'

Flétna 4'

Salicionál 4'

Salicionál 2 $\frac{2}{3}$ '

Salicionál 2'

Salicionál 1 $\frac{3}{5}$ '

Salicionál 1'

Pedál – rozsah: C¹–f¹

Kryt 16'

Flétna 8'

Salicionál 8'

Flétna 4'

Salicionál 4'

Flétna 2'

Mixtura salicionálová 2 $\frac{2}{3}$ '²⁰

Pomocná zařízení:

1 volná kombinace

žaluzie

tremolo

Jak vyplývá z předchozího textu, velkou předností varhan je jejich zvuková barevnost. Díky rovnocennosti s koncertním nástrojem na nich mohl Černocký nejen rozvíjet techniku na náročných skladbách, jistě měly vliv i na jeho zvukovou představu, kterou později zdůrazňoval při výuce. Tomáš Jeřábek, který nástroj dokonale poznal při generální opravě, charakterizuje jeho zvukový potenciál následujícím způsobem:

²⁰ Podrobný popis nástroje in: JEŘÁBEK, Tomáš. *Varhany firmy Rieger v Jihomoravském kraji: Analýza vybraných nástrojů a jejich funkce v místním hudebním životě*, s. 52–64.

Celek je po zvukové stránce velice pěkný. Flétnový hlas ve spodní poloze tvoří nádherný, avšak přiměřený základ, ve vyšších polohách má zpěvný charakter díky otevřené formě a snížení výřezů. Dvoustopá poloha je díky relativně širší menzuře a otevřenější intonaci nádherně zvonivá. Volba smyku místo principálu je díky ostřejší intonaci Salicionálu 8' velmi šťastná. Hlas je ve spodní poloze tichý a skvěle sekunduje osmistopému flétnovému základu, přičemž v diskantu opět ožívá a bohatě dobarvuje suchý zvuk flétny.²¹

K uvedené charakteristice lze doplnit, že varhany měly na svou dobu velice moderní elektrickou trakturu – ve třicátých letech šlo v podstatě o nejnovější technické řešení.

Obr. 7: Domácí varhany Černockých, otevřený prospekt. Archiv Drahomíry Horákové Černocké.

²¹ Srov. tamtéž, s. 62.

Studia u Wiedermanna

V letech 1934 až 1938 studoval Černocký varhanní hru na Státní konzervatoři hudby v Praze. Jeho učitelem tu byl Bedřich Antonín Wiedermann (1883–1951). Cesta k němu nebyla nikterak jednoduchá. Po letech Černocký vzpomínal, že když mu poprvé zahrál, měl mu Wiedermann poradit: „Mládenče, jděte raději na práva.“²² Přesto nakonec Wiedermanna přesvědčil o svém talentu a v lekcích u něj pokračoval i po absolutoriu, a to až do Wiedermannovy smrti.

Varhanní virtuos Bedřich Antonín Wiedermann, působící od roku 1917 na pražské konzervatoři, od roku 1946 pak na Akademii múzických umění v Praze, bývá považován za „nejvýznamnějšího pedagoga varhanní hry v meziválečné době“.²³ Jeden z jeho výrazných žáků Jiří Reinberger jej označuje za zakladatele české varhanní školy,²⁴ Josef Kubáň za „zakladatele novodobé varhanní pedagogiky“.²⁵ Pedagogický přínos Wiedermannův hodnotí Reinberger ještě po letech, a to u příležitosti slavnostního koncertu k padesátým narozeninám Josefa Černockého v roce 1965. V úvodním slově ke koncertu, který se konal 13. dubna v sále brněnského Stadionu, mimo jiné pravil: „Josef Černocký měl to štěstí, že byl pod jeho [Wiedermannovým] vlivem a vedením dlouhá léta. Formovalo to zpočátku přirozeně jeho umělecký profil, který se rozvíjel v duchu Wiedermannovy ušlechtilé romantické interpretace s absolutní technickou svrchovaností. Byl to pro něj tak pevný základ, že jej dovedl ztvárnit i ve svých žácích.“²⁶

Wiedermannovi žáci se uplatnili nejen jako chrámoví a koncertní varhaníci, případně organologové, náleželi k nim též budoucí skladatelé Alexander Moyzes, Ján Cikker nebo Václav Trojan.²⁷ Také mezi Černockého žáky lze nalézt skladatele Zdeňka Pololánika.

22 Archiv Drahomíry Horákové Černocké.

23 SLIMÁČKOVÁ, Jana. Bedřich Antonín Wiedermann – nejvýznamnější pedagog varhanní hry v meziválečné době. *Muzikologické fórum*, 2019, roč. 8, č. 1–2, s. 110. ISSN 1805-3866.

24 REINBERGER, Jiří. K nedožitým pětasedmdesátinám B. A. Wiedermanna. *Hudební rozhledy*, 1958, roč. 11, č. 20, s. 847.

25 KUBÁŇ, Josef. Malá varhanní kronika. In: HOLZKNECHT, Václav, ed. *150 let pražské konzervatoře: Sborník k výročí ústavu*. Praha: Státní hudební vydavatelství, 1961, s. 66.

26 REINBERGER, Jiří. *Projev k padesátým narozeninám Josefa Černockého*, rukopis. 13. 4. 1965.

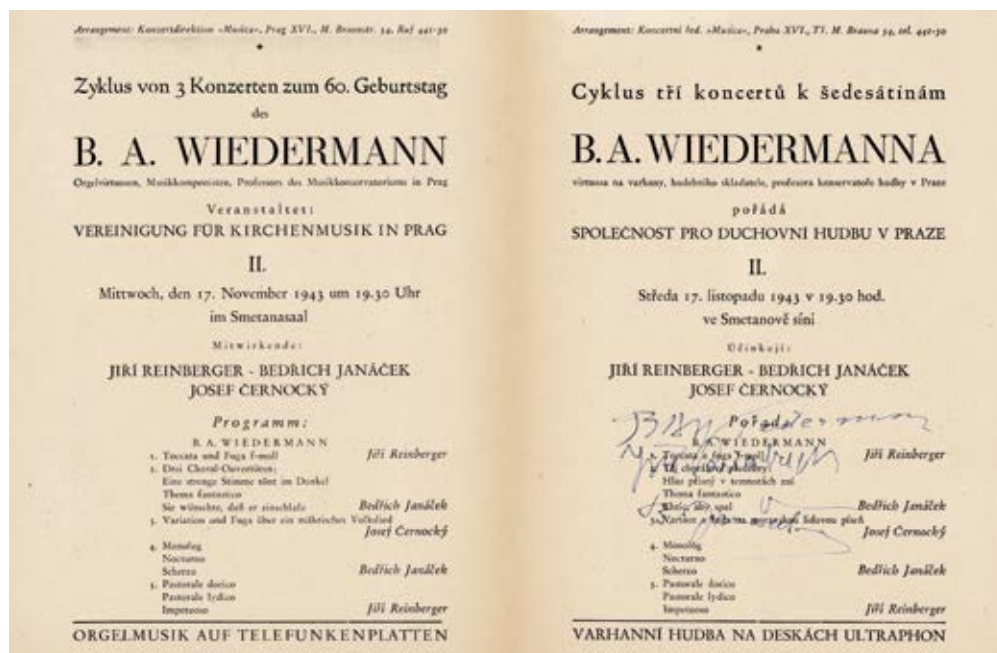
27 Srov. SLIMÁČKOVÁ, Jana. Bedřich Antonín Wiedermann – nejvýznamnější pedagog varhanní hry v meziválečné době. *Muzikologické fórum*, 2019, roč. 8, č. 1–2, s. 114.

Obr. 8: Fotografie B. A. Wiedermanna s věnováním Josefu Černockému, Praha, 18. března 1937.
Archiv Drahomíry Horákové Černocké.

V listopadu 1943 se ve Smetanově síni konal cyklus tří koncertů k Wiedermannovým šedesátinám. Na prvním vystoupil Wiedermann (10. listopadu), na dalších dvou jeho žáci Jiří Reinberger, Bedřich Janáček, Josef Černocký (17. listopadu) a Jan Bedřich Krajs (22. listopadu). Specifika interpretačního umění Reinbergra, Janáčka a Černockého charakterizuje recenze druhého koncertu otištěná v *Českém slově*:

Tři Wiedermannovi žáci hráli skladby svého učitele, skladby ušlechtilého ustrojení, zdravé hudebnosti, které slučují nástrojové požadavky s tvůrčí záměrností v přísně i volně zaměřených větách. Jiří Reinberger citlivě podtrhl jejich výrazové jemnosti, stejně jako Bedřich Janáček, v němž roste zdatný varhaník, kdežto Jos. Černocký se váže na velkou zvukovou nosnost skladby. Všichni tři měli u posluchačů velký úspěch.²⁸

Obr. 9: Program druhého z pražských koncertů k Wiedermannovým šedesátinám, na němž jeho skladby přednesli Jiří Reinberger, Bedřich Janáček a Josef Černocký, Praha, 17. listopadu 1943. Archiv Drahomíry Horákové Černocké.

28 fo. Z pražských koncertů. *České slovo*, 25. 11. 1943, roč. 15, č. 100, s. 3.

Poněkud jiný pohled na interprety přinesly *Lidové noviny*:

Všichni tři [Reinberger, Janáček a Černocký] mají výrazné přednosti Wiedermannovy školy, nejen vnější virtuositu, nýbrž hlavně smysl pro stylovou čistotu reprodukce. Při tom se však uplatňuje i jejich umělecká individualita, u Janáčka elegance hry, u Reinbergra a Černockého spíše temperament.²⁹

Obr. 10: Program koncertu k šedesátým narozeninám B. A. Wiedermanna na brněnském Stadionu, 31. ledna 1944. Archiv Drahomíry Horákové Černocké.

Dne 31. ledna roku následujícího se podobná akce uskutečnila na brněnském Stadionu pod názvem *Varhanní koncert na oslavu 60. narozenin B. A. Wiedermanna, virtuosa na varhany, hudebního skladatele a profesora pražské konservatoře hudby*. Program byl sestaven výlučně z Wiedermannových skladeb. Představili se opět žáci

29 K. Š. Druhý koncert k šedesátinám B. A. Wiedermanna. *Lidové noviny*, 20. 11. 1943.

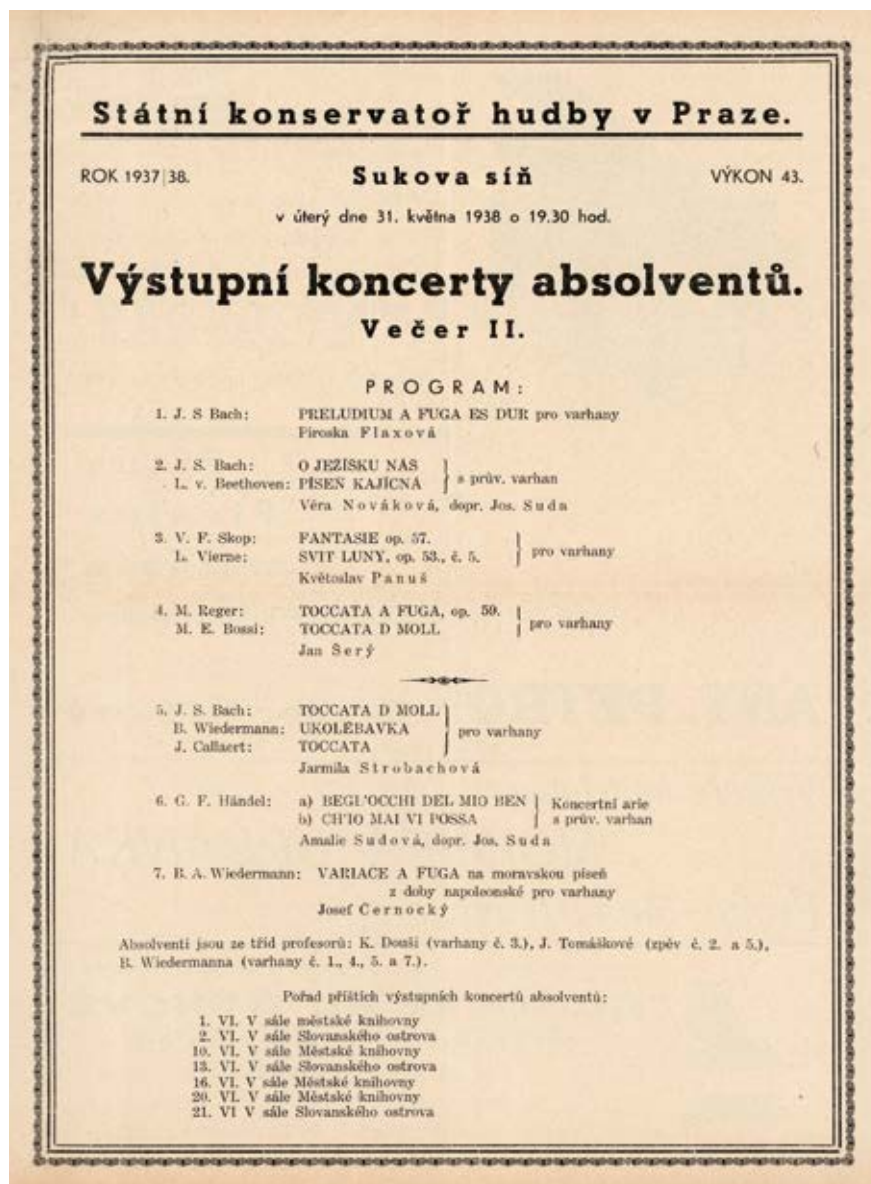
Reinberger, Černocký a Janáček, které tisk označil za „tři nejlepší žáky našeho vynikajícího varhanního virtuosa“.³⁰ Laudatio pronesl ředitel brněnské konzervatoře Jan Kunc.

Mezi významné učitele Černockého na konzervatoři náleželi též Otakar Šín (hudební teorie) nebo František Špilka (sborový zpěv). Během studia složil Černocký v letech 1935 a 1936 státní pedagogické zkoušky pro učitelské ústavy v oborech hra na klavír, hra na varhany a sborový zpěv. Splnil tak důležitý předpoklad pro nastoupení dráhy hudebního pedagoga.

Obr. 11: Fotografie Otakara Šína s věnováním Josefu Černockému z 21. května 1936. Archiv Drahomíry Horákové Černocké.

³⁰ *Moravské slovo*, 3. 2. 1944, č. 28, s. 2. Podobně referovaly 3. 2. 1944 též *Lidové noviny* a *Moravské noviny*.

Obr. 12: Program absolventského koncertu pražské konzervatoře, na němž účinkoval Josef Černocký, 31. května 1938. Archiv Drahomíry Horákové Černocké.

Absolventský koncert Černockého se uskutečnil 31. května 1938 v Sukově síni Rudolfa, kde měli absolventi k dispozici nové varhany o třech manuálech. Nebyli tak již odkázáni pouze na pražské kostely. Účinkovali varhaníci ze tříd Bedřicha Wiedermanna a Karla Douši. Černocký přednesl Wiedermannovy *Variace a fugu na moravskou píseň z doby napoleonské*, které se v té době nacházely v rukopise. Podle kritiky uveřejněné v denním tisku „vystříhl různorodé etapy efektního díla s pronikavým smyslem pro jejich zvukovou evoluci a polyfonickou stavbu závěru“.³¹

Mladý virtuos

Josef Černocký nebyl v období svého absolutoria na konzervatoři nikterak neznámý. Náležel naopak mezi vyhledávané varhaníky koncertní i chrámové. Svědčí o tom nabídka na koncertní turné po Evropě a do Spojených států amerických. Zprávu o ní uveřejnilo jak *České slovo*, tak *Prager Tagblatt*. V *Českém slově* čteme pod titulem *Ostravský umělec do Ameriky – Velké koncertní turné po Evropě* (šifra -Ka-) následující:

V těchto dnech složil v Praze na konservatoři s vyznamenáním státní zkoušku konservatorista Josef Černocký z Mor. Ostravy-Zábřehu. Je to známý varhanista, který, ač má teprve 24 roků, má již proslulost jako vynikající hudebník a zejména mistr ve hře na varhany. Černocký dostal hned po svém absolutoriu na pražské konservatoři lákavou nabídku na velké koncertní turné po Evropě a potom na zájezd do Ameriky. Nabídl se už jeden zahraniční manager, který mu slibuje turné po Švýcarsku, Litvě, Estonsku, Lotyšsku, Anglii a Holandsku. Příští rok by byl potom absolvován zájezd do Ameriky. Mladý Ostravák, který patřil mezi nejlepší žáky světoznámého profesora Wiedermanna, není ještě rozhodnut, zda má lákavou nabídku přijmout.

Černocký vystupoval koncertně již během studií v Praze i rodném Zábřehu a dalších oblastech Moravské Ostravy. Mezi mimořádné události se zapsal koncert v Národním divadle moravskoslezském v Ostravě, který řídil Jaroslav Vogel a na němž účinkovala – mezi jinými – světově proslulá pianistka Germaine Leroux, manželka českého

31 la. Druhý absolventský koncert pražské konzervatoře. *České slovo*, 2. 6. 1938, roč. 10, č. 152, s. 11.

Großer Erfolg eines 24jährigen Ostrauer Organisten. Am Prager Staatskonservatorium legte vor einiger Zeit der aus M.-Ostrau stammende Josef Černocký die Staatsprüfung mit Auszeichnung ab. Er genießt trotz seiner Jugend — er ist erst 24 Jahre alt — schon den Ruf eines ausgezeichneten Organisten. Černocký erhielt gleich nach seinem Abolutorium ein verlockendes Angebot zu einer großen Konzerttournee durch Europa. Ein Manager wollte ihn sogar schon für eine Tournee durch die Schweiz, Litauen, Estland, Lettland, England und Holland engagieren. Nächstes Jahr sollte dann eine Tournee nach Amerika folgen.

Obr. 13: Informace o nabídce zahraničního turné Černockému uveřejněná v *Prager Tagblatt*. Oproti článku v *Českém slově* chybí informace o váhání Černockého, zda nabídku přijmout. Archiv Drahomíry Horákové Černocké.

PROGRAM:	Zdeněk Fibich: op. 26: NOC NA KARLŠTEJNĚ ouverture
W. A. Mozart:	KLAVÍRNÍ KONCERT A-dur Allegro — Andante — Presto solo: Germaine Leroux
Gabriel Fauré:	BALADA pro klavír a orchestr solo: Germaine Leroux
Přestávka	
Leoš Janáček:	MŠA GLAGOLSKAJA pro solo, sbor a orchestr Společně s: Marie Vojtková (soprán), dr. Marie Tofanová (alt) Oskar Mácha, (tenor), Ladislav Havlík (bas)
Směšený sbor pěveckého spolku „Záboj“	(hormistr prof. Jos. Schreiber)
Zesílený sbor Národního divadla moravskoslezského	Jiří Černocký (varhany)
Koncertní ústředí společnosti ucelené firmy Rimbank a spol. v Mor. Ostravě	

Obr. 14: Program koncertu v Moravské Ostravě 17. března 1937, na němž Černocký přednesl varhanní part v *Glagolské mši* Leoše Janáčka. Archiv Drahomíry Horákové Černocké.

diplomata Miloše Šafránka, již Bohuslav Martinů věnoval svůj druhý klavírní koncert. Černocký se zhostil varhanního partu v Janáčkově *Glagolské mši*.

Černocký nezřídka účinkoval při různých příležitostech. Patřily mezi ně koncerty charitativní i vystoupení během církevních slavností. Uvádíme některé z nich.

Dne 24. listopadu 1936 hrál na koncertě ve prospěch Československého červeného kříže, který se uskutečnil v prostorách evangelického kostela v Moravské Ostravě. Skladby J. S. Bacha, B. A. Wiedermanna, C. Francka, W. A. Mozarta, F. Liszta, J. Callaertse a F. Mendelssohna-Bartholdyho doplnila *Modlitba* pro soprán a varhany ostravského skladatele Milana Balcara. Spolu s Černockým u varhan účinkovali pěvkyně Eliška Filipová a houslista Alois Rychta. Dne 17. února 1938 přednesl Černocký náročný program ze skladeb D. Buxtehuda, J. S. Bacha, G. F. Händela, J. Kličky, B. A. Wiedermanna a Ch.-M. Widora na koncertě ve prospěch chudých studentů ostravského gymnázia. Místní noviny (*Duch času, Ostravský kraj*) ocenily neobyčejnou technickou vyspělost mladého umělce – *Ostravský kraj* jej dokonce označil za jakousi atrakci muzikantské Ostravy. Tytéž noviny popřály Černockému na další umělecké dráze hodně zdaru a Božího požehnání.³²

Jako příklad významné církevní události, na níž Černocký participoval, lze uvést Slavnostní koncert pořádaný ve prospěch stavby Salesiánského ústavu pro strádající a mravně ohroženou mládež, který se konal 19. dubna 1937 ve Smetanově síni Obecního domu v Praze za přítomnosti pražského arcibiskupa, kardinála Karla Kašpara. Studenti konzervatoře na něm vystoupili po boku orchestru České filharmonie pod vedením Františka Stupky. Černocký přednesl *Koncertní fantazii na chorál Svatý Václav* Josefa Kličky.

Na dobročinné účely byl rovněž věnován výtěžek z duchovního koncertu, který pořádala Okresní péče o mládež v Hranicích na Moravě. V kostele svaté Barbory při vojenské akademii účinkoval 25. června 1938 Černocký spolu s pěvkyní Nišou Fährichovou a houslistou Janem Poláškem. Místní tisk ocenil Černockého umění mimo jiné následujícími slovy:

³² Archiv Drahomíry Horákové Černocké.

Ostrava, 3. prosince 1936.

Čs. jedn. 20844

V á ž e n ý p a n e !

Blahopřejeme Vám srdečně k Vašemu prvnímu veřejnému vystoupení v "Večeru duchovní hudby" v Mor. Ostravě a upřímně Vám děkujeme za Váš šlechetný čin, který jste tak prokázal Čs. Červenému kříži v Mor. Ostravě.

Pro náš spolek měl "Večer duchovní hudby" důležitý význam, poněvadž program koncertu byl pečlivě volen a připraven, takže mohl uspokojit plně i náročného posluchače.

Těšíme se z Vašich velikých snah, poněvadž považujeme umění za význačného činitele kulturního a mravního života a jest jenom naším přáním, abyste v tomto umění dosáhl nejvyšších met.

Vaše upřímné gesto, z ochoty a obětavosti pro Čs. Červený kříž, je pro nás největším potěšením a děkujeme Vám za Vaše vystoupení co nejvřeleji.

V dokonalé úctě

za

předsedkyně dobor.sester,

předsedkyně dám.odboru.

Vážený pán
p. Jos. Č e r n o c k ý ,
virtuos na varhany
ve Vítkovicích.

Obr. 15: Poděkování představitelk Československého červeného kříže Josefu Černockému za vystoupení na koncertě 24. listopadu 1936. Archiv Drahomíry Horákové Černocké.

Všichni četní přítomní byli naplněni obdivem a mnozí přiznali, že dosud neslyšeli tak hráti na varhany. Když zahrál mistr Černocký slavnou *Fantasii a fugu g moll* od největšího varhanního skladatele Johanna Sebastiana Bacha, prožili návštěvníci koncertu nepoznanou radost z věčně krásné hudby. I ostatní skladby varhanní byly zahrány s neobyčejnou lehkostí a dokonalostí.³³

Obr. 16: Josef Černocký v době studií na pražské konzervatoři, třicátá léta.
Archiv Drahomíry Horákové Černocké.

33 Archiv Drahomíry Horákové Černocké.

Přátelé z dob studií

Praha 11. X. 1941.

Lily Pepo!

Děkuji Ti za dopis ve kterém mi píšeš, že p. Kuntl mi
dal keloci, abyh si je sám poslal program. Děkujeme Ti
co jsem ochotná a co bych rád zpíval.
Dám ti následující písně a cizí:

Ant. Dvořák: Želo divoča želo tvařu.
Ach, nemůžu.

Ant. Písač z opery „Rusalka“ (vichřice divná)

B. Smetana: Věčná píseň I., II. a V.

J. Holák: Což mluvíš Ti máš máj tisíckrát.

2. Leonovskij: Ant. Černý z opery „Komediant“ (Lázeň prázdná)

3. Písač: Ant. Černý z opery „Tosca“ (O chvilce činnosti polk)

Doufám, že to posleší. Potřeboval bych vědět kdy tu někdy můžu
mít. Na začátku pros. t. m., to jsem s olom. operou a jistě. Jistě
by to bylo s olom. operou po třetí matce auct. a restit. Ale nejspíš s
solom. 25. Napsi mi a když budem mít tu matku. Jsem k té jst
se Ti píše 24. t. j. den před tím a jistě a nemůžu jst bud mít
napojen. Jistě, že přijedu tím syst. co jst z toho náro + 3hod.
Jst, že + 3hod. jst jst, že 3 hod.

Depišku psaními kamín a odepis auct. at odepis auct. ale
co nejvíce. Budí ochot. a do 25. následovan. Děkujeme Ti
děkujeme a pi. mluvímu.

Ant. Písač z opery „Rusalka“

Z tím programem to napíše a tak dále, že začnuji nemůžu.
Je to tak, že smutná, že něčto jst se jmenuje. Jstli přijedu tak ji
seem schau. Jistě, máj děkujeme

Obr. 17: Dopis Bena Blachuta Josefu Černockému z 11. října 1941. Archiv Drahomíry Horákové Černocké.

K přátelům mladého Josefa Černockého náležel též budoucí proslulý pěvec Beno Blachut (1913–1985). O dva roky starší rodák z Vítkovic se vyučil kotlářem ve Vítkovických železárnách, kde byl do roku 1933 zaměstnán. V této době zpíval na kůru kostela Navštívení Panny Marie pod vedením matky Černockého. Ta brzy rozpoznala jeho talent a začala jej učit zpěvu a hře na housle. Na její popud přivedl Černocký Blachuta do Prahy, kde byl v roce 1935 přijat ke studiu zpěvu u Louise Kadeřábka. Černočtí tak měli nemalou zásluhu na umělecké dráze budoucího sólisty opery Národního divadla.³⁴

V dalších letech se Blachut s Černockým setkávali též umělecky. Nejvýznamnější společnou akcí byl koncert, který se uskutečnil 14. ledna 1955 na brněnském Stadionu. Na pořadu byly skladby Georga Friedricha Händela (*Koncert F dur a Largo* z opery *Xerxes*), árie z Verdiho *Requiem*, *Sonáta d moll*, op. 60 Maxe Regera, *Variace na lidovou píseň pro varhany* Josefa Blatného, písně Zdeňka Blažka k jeho padesátinám (*K svátku mé milé, Háj, Modlitba*) a *Koncertní etuda* Františka Vrány.

Obr. 18: Fotografie Rudolfa Firkušného s věnováním Josefu Černockému ze 17. února 1936. Archiv Drahomíry Horákové Černocké.

Obr. 19: Fotografie Ilji Hurníka s věnováním Josefu Černockému z 15. srpna 1941. Archiv Drahomíry Horákové Černocké.

³⁴ Srov. BROŽOVSKÁ, Jarmila. *Beno Blachut*. Praha: Panton, 1964, s. 10–11.

Během svých studií se Černocký více či méně sprátlil s dalšími vrstevníky, kteří prosluli v různých hudebních oborech. Náležel k nim klavírista Rudolf Firkušný nebo „krajan“ Ilja Hurník, rodák z nedaleké Poruby, jehož skladby v pozdějších letech interpretoval nejen Černocký, ale též jeho manželka. Podle dcery Drahomíry pomohl Hurníkovi vstoupit do „muzikantského éteru“.

Duchovní syn Wiedermannův

Rodina Černockých je vzorovou ukázkou, jak se dědí povolání z otce na syna. Když v roce 1932 zemřel otec Černockého, převzal jeho syn funkci regenschoriho v zábřežském kostele Navštívení Panny Marie. Významnou oporou a spolupracovnicí mu byla jeho matka. Černocký nehrál pouze během bohoslužeb, účinkoval též na koncertech duchovní hudby.

V roce 1939 nastoupil na post varhaníka a ředitele kůru v kostele Božského Spasitele v Moravské Ostravě. Ačkoliv jeho místo v Zábřehu převzal v roce 1941 Vojtěch Vaněk (v kostele působil do roku 1945), Černocký s kostelem Navštívení Panny Marie neztratil kontakt, a to i po svém přestěhování do Brna ve druhé polovině čtyřicátých let. O oblibě rodiny Černockých v Zábřehu svědčí spontánní rozloučení s varhaníkem i jeho matkou. Zachycují je články v denním tisku. Dne 26. ledna 1941 se v kostele sloužila mše na památku Josefa Černockého staršího. *Ostravský večerník* o této události informoval následující den v článku *30 let ve službách chrámové hudby v Zábřehu n. O.*:

Občané ze Zábřehu n. O. prožívali včera na velké mši sv., jež byla věnována vděčné památce řed. Černockého, tklivé chvíle. Loučili se s rodinou Černockých, jež i po několikaletém odchodu ředitele kůru, oddaně a s láskou sloužila kostelní hudbě a zpěvu. Loučili se neradi, zpěváci i občané, poněvadž Černočtí byli více než učitelé zpěvu – zůstali vždycky dobrými přáteli a pozornými známými. V přeplněném chrámu při krásném projevu faráře Ambrože vzpomínali těch nespočetných hodin v tichých a pravidelných zkouškách zpěvních, zamysleli se všichni nad krásnými a zdařilými vystoupeními chrámovými, jakož i nad všemi obřady náboženskými, kterých nebylo málo za těch 30 let a kterých nevynechala rodina Černockých ani jediný. Při této vzpomínce vyjadřujeme upřímné uznání té veliké práci, oceňujeme oddanou lásku

kostelní hudbě a zpěvu, děkujeme za všechnu péči a přejeme pí Černocké hodně zdraví a jejímu synu, virtuosu Josefu [...] co nejvíce úspěchů. Zábřeží.³⁵

Ostravské vydání *Českého slova* dokonce uveřejnilo v únoru 1941 pod šifrou -ý- báseň *Ostravské okénko*, před jejímž závěrem se nacházejí následující verše:

Koncertům na varhany	Již dal vale Zábřehu,
lidé naslouchali,	bolí nás ta změna,
teď profesor Černocký	mnohá dívčí srdéčka
odejel do dále.	zůstala raněná. ³⁶

Počátky působení Josefa Černockého v kostele Božského Spasitele (dnešní katedrále) jsou spjaty s přestavbou místních varhan, kterou provedla kutnohorská firma Jan Tuček za dozoru Černockého; podle jeho návrhu byl rovněž postaven hrací stůl. Po svém rozšíření se staly varhany jedněmi z největších na Moravě. Disponovaly padesáti dvěma znějícími rejstříky, třemi manuály, devatenácti spojkami. Slavnostní svěcení 19. listopadu 1939 bylo doprovázeno bohatým hudebním programem, který byl rozložen do několika dnů. V den obřadu zazněla *Mše F dur* Františka Picky v podání pěveckého sboru Lumír, který řídil ředitel kůru Rudolf Málek. Varhanní doprovod Černockého byl v denním tisku podroben kritice. Varhaník prý nedokázal využít rozmanitosti jejich barevného zvuku.³⁷ Naopak Černockého vystoupení 27. listopadu bylo již hodnoceno převážně pozitivně, zvláště v souvislosti s jeho schopností využít bohatého zvukového spektra nástroje. Na programu byly skladby J. S. Bacha, L. Boëllmanna, B. A. Wiedermanna, L. Vierna a J. Kličky.

Mezi obě události bylo zařazeno Dvořákovo oratorium *Stabat Mater*. Dne 24. listopadu je provedl pěvecký spolek Záboj, sólisté Milada Musilová, Helena Zemanová, Ladislav Havlík a Petar Burja. Za varhany usedl Černocký, dirigoval Josef Schreiber. Skladba zazněla dvakrát ve zcela zaplněném kostele.³⁸

35 30 let ve službách chrámové hudby v Zábřehu n. O. *Ostravský večerník*, 27. 1. 1941, roč. 9, č. 22, s. 2.

36 -ý-. *Ostravské okénko. České slovo*. Ostrava, 3. 2. 1941, roč. 13, č. 39, s. 4.

37 Archiv Drahomíry Horákové Černocké.

38 Podrobněji k provedení *Stabat Mater* viz recenze v *Moravské národní politice* na s. 42–44.

Obr. 20: Program hudebních akcí ke slavnostnímu posvěcení varhan v ostravském kostele Božského Spasitele v listopadu 1939. Archiv Drahomíry Horákové Černocké.

V roce 1939 zavedl Černocký v chrámu tzv. půlhodinky po jedenácté. Vzorem mu byly tzv. emauzské hodinky, které v Emauzském klášteře na Slovanech provozoval v letech 1911 až 1912 Bedřich Antonín Wiedermann.³⁹ Zatímco u Wiedermanna se jednalo o varhanní koncerty s bohatým repertoárem, Černockého produkce byly patrně skromnější v podobě malých koncertů.⁴⁰

Rokem 1939 zahájil Černocký v kostele Božského Spasitele bohatou koncertní činnost. Umožnil mu to zdokonalený a rozšířený nástroj. V repertoáru varhaníka se mezi jinými oblíbenými autory, mezi nimiž nesměl chybět jeho učitel a vzor Wiedermann, začal objevovat také Marco Enrico Bossi, jehož *Koncert a moll* doprovodila Ostravská filharmonie. Vděčnými se v Ostravě staly duchovní koncerty vánoční hudby, na nichž zaznívaly nejen koledy, ale též skladby rozmanitých českých a evropských autorů.

³⁹ Srov. SLIMÁČKOVÁ, Jana. Bedřich Antonín Wiedermann – nejvýznamnější pedagog varhanní hry v meziválečné době. *Muzikologické fórum*, 2019, roč. 8, č. 1–2, s. 110–111.

⁴⁰ Srov. VELEMANOVÁ, Veronika. *Josef Černocký – pedagog, varhaník, teoretik*, s. 44.

Spoluúčinkující partnerkou na těchto produkcích se postupně stávala Černockého choť Drahomíra; například 1. června 1943 zazněly v jejím podání písně Huga Wolfa a Ilji Hurníka. Novinkou se staly nejen rozhlasové přenosy koncertů z chrámu; přímý přenos Černockého hry v kostele doprovázel také orchestr ve studiu, kdy vzájemný soulad byl zajištěn pomocí signálního světelného zařízení.

V říjnu 1943 zavítalo do kostela Božského Spasitele Pěvecké sdružení Moravských učitelů s dirigentem Janem Šoupalem a spolu s Černockým vystoupili během večerní pobožnosti.

KOSTELNÍ VEČERNÍ POBOŽNOST

PSMU
PĚVECKÉ SDRUŽENÍ MORAVSKÝCH UČITELŮ

zpívá při večerní pobožnosti
v chrámu Božského Spasitele v Moravské Ostravě
dne 9. října 1943 o půl 7. hodině večerní

PROGRAM:

I. B. Wiedermann:	Fantasie a fuga f-moll,
G. P. L. Palestrina:	Popule meus,
W. A. Mozart:	Ave verum corpus,
J. B. Förster:	Oráč,
B. Smetana:	Modlitba,
V. Novák:	Vánoční ukolébavka,
J. B. Förster:	Hymnus (Dvojsbor).
II. E. Grieg:	Mariánská píseň,
J. B. Förster:	Svatý Václave,
P. Křižkovský:	Pastýř a poutníci,
P. Křižkovský:	Sv. Cyril a Metod.
III. J. Pícka:	Pange lingua,
	Svátoctné požehnání.

Dirigent: prof. Jan Šoupal. / U varhan: prof. Josef Černocký.

Oznamuje: Řím.-katolický farní úřad v Moravské Ostravě

Handwritten notes:
Mileny f. Černocké
na památku
Spoluúčinkující
M. Drahomíry
9.10.43

Obr. 21. Program vystoupení Pěveckého sdružení moravských učitelů během pobožnosti v kostele Božského Spasitele v Moravské Ostravě 9. října 1943 s dedikací Jana Šoupala Černockému (vpravo). Archiv Drahomíry Horákové Černocké.

Velký význam měla hudba zákonitě během velikonočních svátků. Pozoruhodné byly v tomto směru Velikonoce roku 1944. Na Bílou sobotu zaznělo v kostele Božského Spasitele Dvořákovo *Te Deum*, Boží hod velikonoční byl v neděli uctěn premiérou *Missy solemnis* Viléma Blažka. Obě provedení připravil pěvecký spolek Záboj s dirigentem Josefem Schreibrem. Sólové party v *Te Deum* přednesli Drahomíra Černocká a Přemysl Kočí. U Černocké kritika ocenila „sympatický, dobře odstíněný soprán“, který se spolu s „nosným, výrazově bohatým barytonem P. Kočího“ vydatně nesl v kostelním prostoru.⁴¹ O výkonu Černockého v Blažkově mši bylo mimo jiné napsáno:

Zvláštní samostatnou úlohu mají v jeho [Blažkově] mši varhany, jejichž úkol není omezen na pouhý doprovod, nýbrž jejich melodie se prolínají se sborem jako rovnocenný sólový hlas. Všem těmto požadavkům mohlo být v Ostravě náležitě vyhověno, což dokázal [...] mistr Černocký u klávesnice jedněch z nejlepších varhan v Protektorátě.⁴²

Pro úplnost je třeba dodat, že varhany kostela Božského Spasitele rozezněl také Černockého učitel Wiedermann, a to již krátce po jejich slavnostním svěcení. Příloha *Moravské národní politiky* uveřejnila 29. prosince 1939 obsáhlejší recenzi, která hodnotí nejen Wiedermannovo interpretační mistrovství. Kromě ocenění kvality renovovaného nástroje a jeho významu pro kulturní rozvoj kraje vyzdvihuje také přínos Černockého pro duchovní a umělecký život Ostravy. Je tu i zmínka o úspěšném provedení Dvořákova *Stabat Mater*. Proto uvádíme text v plném znění:

Varhany v ostravském hlavním chrámu se staly středem pozornosti mnoha tisíců obyvatel tohoto města. Náš nejlepší virtuos na tento nástroj, profesor Wiedermann z Prahy, přijel si zahrát. Jeho poslední koncert ukázal názorně, že varhany jsou pro poslech jedním z nejkrásnějších nástrojů, že lze na ně hrát nejen těžké skladby klasické, ale i skladby současných autorů. A hraje-li mistr světového jména, tu teprve vyzní hlas varhan plně, ukáže všechny možnosti a zapůsobí silným dojmem na všechny přítomné. Wiedermann opravdu dovedl ukázat všechny přednosti ostravských varhan. Dal zníti překrásnému flétnovému tónu, ukázal i vyrovnané pléno

41 L. Velikonoční chrámová hudba v Ostravě. *Moravské noviny*, 13. dubna 1944.

42 Ostravský Záboj opět vykonal kus umělecké práce. *Ostravská národní práce*, 12. 4. 1944, roč. 4, č. 86, s. 3.

od pedálu až k nejvyšším píšťalám manuálu, dokázal, že varhany umění sólově zachytit všechny citové stavy od jásavé jemnosti až po bouřný chorál. Virtuosně si uměl namíchat barvy tónů, aby tím vytvořil dokonalý obraz skladby, jež umění laika i odborníka uchopit za srdce. Hra prof. Wiedermanna byla také dokladem, že totiž dispozice pro stavbu těchto varhan byly určeny velmi přesně, že stavitelé jejich plně vyhověli požadavkům kladeným dispozicemi a dali varhanám veškerou jemnost rejstříkového bohatství. Odtud pramení největší působivost na návštěvníky kostela i koncertů, která nejvíce je vhodná pro citové založení obyvatel tohoto kraje: na venek lidí drsných, ve skutečnosti měkkých, jemných, dobrých posluchačů vhodné hudby. Ostravské varhany zapadly do správného prostředí a vykonají záslužné dílo na duchovní obrodě kraje.

Dispozice dal a varhany pomáhal stavět dobrý znalec kraje a ještě lepší muzikant, oddaný svému nástroji, prof. Černocký, o němž prof. Wiedermann říká, že je jeho duchovním synem. Kdo pozoroval, s jakým zájmem a pílí tento hudebník sledoval přestavbu starých varhan v nové, jak zkoušel celé týdny, ten musil při prvním koncertě poznat, že skutečně máme v Ostravě ředitele kůru sice mladého, ale výborně rozumějícího svému nástroji.

A co jest ještě potěšitelné? Tomuto snaživému varhaníkovi podařilo se teď získat mnoho ostravských hudebníků i pěveckých spolků k účinkování na duchovních koncertech. Že myšlenka ta je výborná, dosvědčila událost pro Ostravu dříve neznámá: dvakrát se muselo opakovat Dvořákovo oratorium *Stabat Mater*. Všichni přítomní – bylo jich plný kostel, tedy několik tisíc – s ohromným dojetím poslouchali a vžívali se do vzorně nastudovaného díla, jež jim s největší péčí připravil slezskoostravský pěvecký spolek *Záboj*, řízený prof. Schreibrem. Bylo radost pozorovat, jak i obyčejní lidé s dojetím naslouchali tomuto skvostu české hudební tvorby.

A lidé odcházeli z kostela, ale duševně posíleni, s novými poznatky z duchovní vážné hudby a přáním – by opět se něco hodnotného připravilo.

Jak z dosavadních koncertů je zřejmé, zdá se býti budoucnost duchovní hudby v Ostravě zajištěna. Stále roste počet nadšenců vážného hudebního umění. Také ostravský rozhlas pochopil již svou povinnost – starat se o popularizaci varhanních koncertů.

Ostravské varhany mají tedy už rozšířen svůj úkol: nejsou jen doprovodem církevních obřadů, ale stanou se důležitým kulturním činitelem celého kraje. Budou

propagovat skladby velkých mistrů, skladby takové, které by za jiných okolností se stěží dostaly na nejširší forum veřejnosti. A tento úkol začaly varhany plnit velmi dobře.⁴³

Dalším z ostravských kostelů, v němž Černocký zanechal nesmazatelnou stopu, byl chrám československé církve evangelické. O charitativních koncertech, které se uskutečnily v tamních prostorách, byla řeč výše (viz s. 33–35). Jedna z takových akcí, na níž účinkovala také Černockého choť Drahomíra, se konala 20. června 1945, krátce po skončení války. Je proto pochopitelné, že výtěžek byl věnován lidem postiženým válkou.

Z ostatních kostelů, kam Černocký v rámci rodného kraje zavítal, lze uvést římskokatolické chrámy v Mariánských Horách, Orlové, příležitostně pak kostely v Paskově, Horní Lomné, Ostravě-Hrušově, Opavě, Bruntále, Krnově a na jiných místech.

Z hlediska dobových dramatických událostí nelze opomenout Černockého účinkování během mše v kapli Vojenské akademie v Hranicích u příležitosti zakončení školního roku 1937/1938. Slavnost se totiž odehrála 7. srpna 1938, ani ne dva měsíce před podpisem mnichovské dohody. O napjaté atmosféře svědčí nadnesený slavnostní tón, kterým na událost reaguje zpráva v místním tisku. Lze v ní implicitně najít odhodlání bránit suverenitu vlasti. Čteme mimo jiné následující věty:

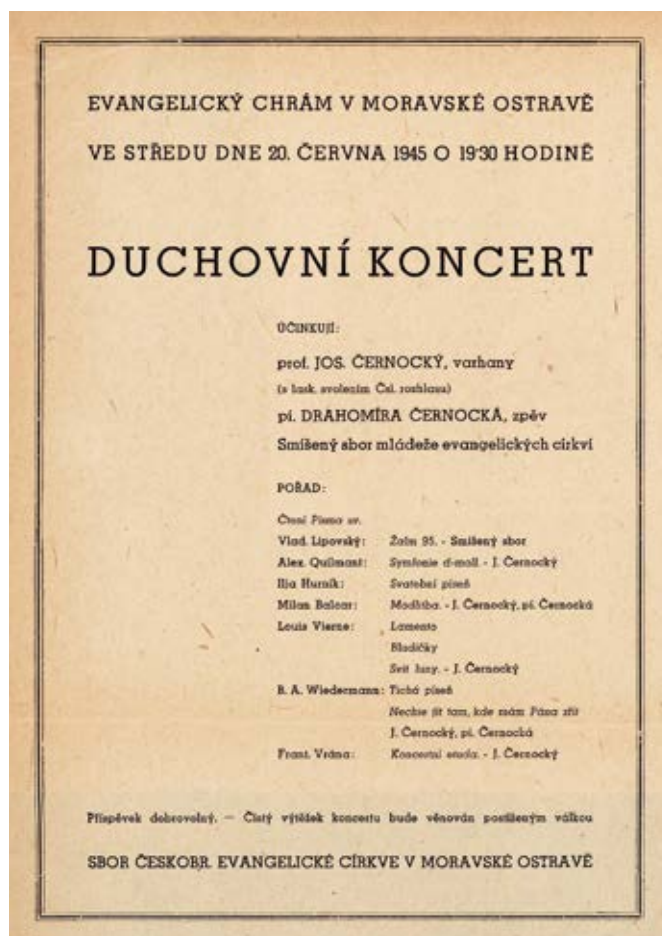
Jasným Kyrie eleison začíná pěvecký sbor voj. akademiků Stréblovu Českou mši – u varhan virtuos Jos. Černocký z Mor. Ostravy, žák Wiedermannův. Vítězství dobývá pěvecký sbor voj. akademiků při opravdu po vojensku procítěném a výborně podaném mužském sboru J. Jindřicha Svatý Václave. Jak vroucně nesla se kaplí prosba: „Svatý Václave, volá Tě Tvůj lid, vrať své zemi požehnání, vrať svým dětem klid!“ Jako projev jarého sebevědomí a pevné vůle k zachování dědictví svatováclavského vyzněla plně vojenská slova této písně: „Vnucen-li však boj, v záři krvavé bitvy ved’ – jaks dědy vodil,“ jimiž prosili vojenští akademici sv. Václava, aby jim byl vůdcem v boji za ochranu vlasti, jak jim byl po celé tisíciletí.⁴⁴

Z výše uvedených programů i recenzí je patrný pravý význam duchovní hudby v dobách dřívějších. Svědčí o něm bohatství repertoáru během církevních obřadů, při nichž bez jakýchkoliv problémů zaznívaly též skladby běžně označované jako světské.

43 Drol. Nové ostravské varhany konají záslužné dílo. *Moravská národní politika*, 29. 12. 1939, roč. 57, č. 361, s. 5.

44 Archiv Drahomíry Horákové Černocké.

Tím, že byly zařazeny do průběhu liturgie, se i ony staly součástí duchovního světa v širším slova smyslu. Kostel byl navíc pro mnohé často jedinou příležitostí, jak se setkat s hodnotnou hudbou. Církevní instituce tak měly významný podíl na tvorbě kulturního rozhledu obyvatel. Dnešní doba může jen závidět. V neposlední řadě je zmíněná sonda do chrámových aktivit Černockého svědectvím o bohatém kulturním životě na Ostravsku ve třicátých a čtyřicátých letech 20. století.

Obr. 22: Program duchovního koncertu v evangelickém chrámu v Moravské Ostravě, 20. června 1945. Archiv Drahomíry Horákové Černocké.

Hudebním režisérem ostravského rozhlasu

V letech 1940 až 1945 byl Černocký zaměstnán v rozhlasové stanici Ostrava jako hudební režisér. O přímých přenosech jeho varhanních koncertů z domácího prostředí bylo pojednáno výše. Černocký se v rozhlasu uplatnil také jako sbormistr a prostřednictvím přednášek seznamoval posluchače s varhanami v Ostravě a ve slezském regionu.

K těmto přednáškám měl odbornou muzikologickou průpravu. Po absolutoriu konzervatoře se roku 1939 zapsal na Filozofickou fakultu Univerzity Karlovy, kde začal studovat hudební vědu. Kvůli zavření vysokých škol za okupace však získal diplom až v roce 1945.

Pro rozhlas sestavil Černocký menší sbor Šestnáctka, nazvaný podle počtu členů. Jeho program byl zaměřen především na valašskou a lašskou lidovou píseň, což souviselo s Černockého folkloristickými zájmy, které hlouběji rozvíjel po přestěhování do Brna.

Obr. 23: Josef Černocký řídí v přímém vysílání ostravského rozhlasu sbor Šestnáctka, první polovina čtyřicátých let. Archiv Drahomíry Horákové Černocké.

Ostravský rozhlas měl pro Černockého ještě další důležitý význam. Seznámil se tu totiž se svou budoucí chotí, sopranistkou Drahomírou Kuboškovou. Sňatek uzavřeli 25. října 1941 v kostele Božského Spasitele. Důstojnost a symboliku obřadu umocnil Bedřich Antonín Wiedermann u varhan. Díky němu se ze svatby stal pravý hudební koncert, na němž se podílely také sólistky ostravské opery, sopranistka Ludmila Červinková a altistka Helena Zemanová. Sám Wiedermann využil příležitosti a v den svatby zahrál ještě hodinový koncert pro Český rozhlas. Novomanželům gratuloval k sňatku mezi jinými také Karel Boleslav Jirák, v té době ředitel programu hudebního odboru Českého rozhlasu v Praze.

Obr. 24: Svatební fotografie manželů Černockých z 25. října 1941.
Archiv Drahomíry Horákové Černocké.

V roce 1943 se manželům Černockým narodil syn Bedřich, o tři roky později přišla na svět dcera Drahomíra. Kmotrem obou dětí se stal Wiedermann. Bedřich i Drahomíra se vydali po stopách rodičů – a vlastně též kmotra – na hudební dráhu: syn vystudoval hru na trubku a na bicí nástroje, z dcery se stala varhanice.

Profesorem brněnské konzervatoře

Varhanní oddělení

V roce 1946 se Černocký spolu s manželkou a dětmi přestěhoval do Brna. Nabízí se otázka, proč odešel z rodného kraje, kde bylo jeho umění vysoce ceněno. Podnětem byla jistě nabídka místa na konzervatoři, kam ho doporučil tamější respektovaný pedagog František Michálek. Černockému se tak naskytla možnost trvalého zaměstnání v oboru s pravidelným příjmem.

Černočtí bydleli nejprve v Přadlácké ulici číslo 10. V roce 1949 se přestěhovali na třídu Legionářů číslo 39a, která od 12. října 1950 nese název třída Kapitána Jaroše. Důvodem byla potřeba přesunu domácích varhan ze Zábřehu do Brna. Rohový byt na „Jarošce“ totiž poskytoval pevnou podlahu, která unesla nástroj vážící téměř dvě tuny a dostatečně vysoký strop. Odtud to měl Černocký, a v dalších letech též jeho děti, jen kousek na konzervatoř. Jak se později ukázalo, tato lokalita umožnila v době jeho závažné nemoci snadnější kontakt se školou.

Interní výuku na konzervatoři Černocký zahájil 15. září 1945.⁴⁵ Od roku 1947 působil paralelně na JAMU. Ačkoliv musel kvůli nemoci výuku koncem šedesátých let omezovat, ve sborníku k padesátému výročí konzervatoře, který vyšel roku 1969, je stále uváděn mezi interními pedagogy.⁴⁶ Teprve 1. února tohoto roku nastoupil na jeho místo varhaník a cembalista Vratislav Bělský.⁴⁷

⁴⁵ Viz PETRŽELKA, Ivan a MAJER, Jiří. *Konzervatoř Brno: Sborník k 50. výročí trvání první moravské odborné umělecké školy*. Brno: Blok, 1969, s. 99.

⁴⁶ Tamtéž. V knize je rovněž umístěna Černockého fotografie v oddíle Profesorský sbor v jubilejním roce 1969. Tamtéž, nečíslováno.

⁴⁷ Tamtéž, s. 98.

Varhanní oddělení brněnské konzervatoře mělo za sebou v době příchodu Černockého dlouhou tradici sahající do dob Janáčkovy varhanické školy. Z této instituce sem přišli hned po vzniku konzervatoře v roce 1919 Bohumil Holub a Eduard Tregler, později Josef Blatný. Jejich nástupci se stali pozdější spolupracovníci Černockého František Michálek, Vladimír Hawlík a Josef Pukl; nelze opomenout ani krátké, leč významné působení Jiřího Reinbergra od 15. února 1944 do 28. července roku následujícího.

František Michálek učil na konzervatoři od 1. září 1935 až do svého úmrtí 18. listopadu 1951. Jeho pedagogickou dráhu předurčila předchozí bohatá sólistická, komorní a sbormistrovská činnost. Podle Vratislava Bělského „Michálkův dynamický projev ve hře znamenal začátek nového pohledu na varhaníka“.⁴⁸ Jeho pedagogická a koncertní činnost byla založena na díle Bacha a Regera. To mělo patrně vliv na propagaci idejí varhanního hnutí (*Orgelbewegung*), o němž bude pojednáno podrobněji.⁴⁹ S ním souviselo studium varhanní akustiky a dispozic, kdy se Michálek pokoušel vytvořit nový typ varhan. Jak dodává Bělský, „všechny tyto tehdy nové a ve varhanním oboru nesmírně převratné myšlenky předával nenásilnou formou i svým žákům“.⁵⁰ Po letech zhodnotila Michálkův přínos jeho bývalá studentka Alena Veselá. Hovoří o něm jako o „zcela mimořádné osobnosti“⁵¹ a „zcela výjimečném učiteli“.⁵² Michálkově památce věnovala svoji knihu vzpomínek *Z rejstříků paměti*, v níž obdivuje také jeho interpretační mistrovství:

Jeho hra byla jedinečná a zcela strhující. V jeho intepretaci se poжил cit pro nejjemnější výrazové odstíny s velkolepou výstavbou celku. Měl mimořádně vyvinutý smysl pro artikulaci a přirozenou agogiku. Při jeho hře si posluchači uvědomovali, že varhany dovedou, hraje-li na ně opravdový umělec, být citlivým hudebním nástrojem, a ne pouze komplikovaným strojem.⁵³

48 BĚLSKÝ, Vratislav. 60 let varhanního oddělení. *Opus musicum*, 1979, roč. 11, č. 7, s. 204–205. ISSN 0862-8505.

49 Viz s. 200–204.

50 BĚLSKÝ, Vratislav. 60 let varhanního oddělení. *Opus musicum*, 1979, roč. 11, č. 7, s. 204–205.

51 VESELÁ, Alena. Má studijní léta na brněnské konzervatoři. In: LUKÁŠOVÁ, Lucie, ed. *Konzervatoř Brno: Sborník ke 100. výročí založení školy Leošem Janáčkem*. Brno: Konzervatoř Brno, 2019, s. 101. ISBN 978-80-7354-208-5.

52 VESELÁ, Alena. *Z rejstříků paměti*. Brno: Janáčkova akademie múzických umění, 2013, s. 30. ISBN 978-80-7460-035-7.

53 Tamtéž, s. 39.

Obr. 25: Rodina Josefa Černockého s Františkem Michálkem (zprava): Josef Černocký, Marie Černocká (matka JČ), František Michálek, Drahomíra Černocká (manželka JČ). Dole děti Drahomíra a Bedřich, druhá polovina čtyřicátých let. Archiv Drahomíry Horákové Černocké.

Vladimír Hawlík absolvoval brněnskou konzervatoř v roce 1938 u Treglera. Kromě varhan studoval také kompozici, dirigování a hru na klavír. Studium varhanní hry dále rozvíjel na mistrovské škole v Lipsku pod vedením Günthera Ramina, na mistrovské škole pražské konzervatoře ve Wiedermannově třídě a na JAMU u Michálka, kde absolvoval roku 1950. Na konzervatoři byl zaměstnán externě od roku 1940, v roce 1948 získal interní úvazek. Vedle varhan učil intonaci, povinný klavír a chorální zpěv. Jako interpret propagoval především českou hudbu, a to na koncertech doma i v zahraničí. Komponoval také skladby, které sám prováděl.⁵⁴ Do penze odešel roku 1979.

54 Srov. BĚLSKÝ, Vratislav. 60 let varhanního oddělení. *Opus musicum*, 1979, roč. 11, č. 7, s. 205.

Josef Pukl, absolvent JAMU u Michálka, vyučoval na konzervatoři v letech 1951 až 1962 externě, interně do roku 1982. Jeho koncertní činnost byla zaměřena na skladby Maxe Regera a na soudobou českou tvorbu, kterou často premiéroval.⁵⁵

Uvedená epocha brněnského varhanního oddělení se stále nesla v idejích Janáčkových. Mezi absolventy totiž nebyli pouze praktičtí varhaníci. Mnozí se později uplatnili také jako skladatelé (Jiří Matys, Zdeněk Pololáník, Vladimír Werner aj.), dirigenti a sbormistři (Jan Řezníček, Josef Pančík, Lubomír Mátl, Miloslav Buček aj.) nebo učitelé na základních uměleckých školách. Posledně jmenovaný okruh patří dodnes k těm nejdůležitějším. Na hudebních školách se nejen rodí budoucí hudební profesionálové, ale tyto instituce významně přispívají k hudebnosti i celkovému kulturnímu a uměleckému rozhledu.

Než se budeme věnovat pedagogickému působení Černockého na konzervatoři, je nutno zmínit postupnou proměnu charakteru varhanního oddělení v době jeho nástupu, tj. ve druhé polovině čtyřicátých let.

V prvním dvacetiletí existence školy byli frekventanti vzdělávání především pro potřeby chrámových kůrů a hudební pedagogiky. Takto v podstatě pokračovala linie bývalé varhanické školy. Po roce 1945 začal postupný proces přechodu na typ koncertních varhaníků, což souviselo z velké části s proměnou společenských poměrů zejména po roce 1948, kdy církevní život začal být považován za nutné zlo a jeho reprezentanti upadali v nemilost režimu. Důraz na koncertní charakter varhan během liturgie však formuloval již na počátku 20. století Albert Schweitzer, který tak reagoval na upozadění varhan coby pouhého doprovodného nástroje.⁵⁶ O propagaci varhan jako nástroje koncertního, a to nejen v rámci liturgie, se zasloužil rovněž Josef Černocký. Jeho přínos na tomto poli zhodnotil po letech Jiří Reinberger v laudatii u příležitosti Černockého padesátin:

V době asi tak před patnácti lety byla totiž naše staletá varhanní tradice chápána jako úzce církevní záležitost. Paradoxní na tom je, že už téměř před třemi sty lety tak velký zjev jako D. Buxtehude musel probíjet koncertní uplatnění varhan

⁵⁵ Srov. tamtéž.

⁵⁶ Srov. LYKO, Petr. *Varhanní hnutí a jeho dopad na varhany a varhanářství v Československu*. Brno: Janáčkova akademie múzických umění, 2022, s. 20. ISBN 978-80-7460-198-9.

a že vždy znovu a znovu se v historii objevují náznaky toho, že se tomuto nástroji s nejdelší hudební tradicí vůbec přisuzuje obsah omezené působnosti ve smyslu uměleckém a všeobecně společensky platném. Bylo to opět údobí bojů a přesvědčování, které šlo až k našim nejvyšším představitelům. Velkou pomocí v tomto směru byl téměř závrtný růst varhanní kultury v Sovětském svazu. Byl to profesor Černocký, který na Moravě nejprve spolu s profesorem Michálkem a po jeho úmrtí téměř sám, neúnavně bojoval o to, aby varhany dostaly nové společenské uplatnění a aby jejich význam byl v naší kultuře hodnocen rovnoprávně s ostatními hudebními nástroji.

Řeklo by se, že probojování těchto zásadních otázek bylo jen na okraji umělecké a pedagogické činnosti Josefa Černockého. Nesmíme však zapomenout, že teprve vyřešením těchto problémů se v plné míře rozvinulo koncertní varhanní umění u nás.⁵⁷

Josef Černocký vyučoval na konzervatoři kromě hlavního oboru hra na varhany také varhanní improvizaci, interpretační seminář, nauku o varhanách – tehdy nazývanou zařízení varhan, dějiny a literaturu nástroje a vyučovací praxi. Jeho aktivity pedagoga zdaleka přesáhly prostory školní budovy. Se svými studenty podnikl stovky výchovných a propagačních koncertů – dobově nazývaných „kulturní brigády“ –, jezdil na výlety do přírody a pořádal exkurze po moravských varhanách. Byl tak učitelem v hlubším slova smyslu, pedagogem, který se svým žákům věnoval i mimo oficiální vyučovací dobu.

Ve varhanní třídě Josefa Černockého na konzervatoři absolvovalo okolo čtyřiceti varhaníků. Někteří pokračovali ve studiu na akademiích v Brně nebo v Praze. Přehled absolventů je uveden v různých materiálech.⁵⁸ Nejsou však mezi nimi zahrnuti studenti, kteří přešli k jiným pedagogům, případně studia z různých důvodů nedokončili. Proto se zaměříme pouze na některé.

První studenti absolvovali u Černockého v roce 1948. Byl mezi nimi též Karel Pokora, který pokračoval ve studiích na JAMU ve varhanní třídě Františka Michálka.

57 REINBERGER, Jiří. *Projev k padesátým narozeninám Josefa Černockého*, rukopis. 13. 4. 1965.

58 Srov. např. VRATISLAVSKÝ, Jan. Seznam absolventů brněnské konzervatoře v letech 1919–1969. In: PETRŽELKA, Ivan a MAJER, Jiří. *Konzervatoř Brno: Sborník k 50. výročí trvání první moravské odborné umělecké školy*, s. 117–157.

VELEMANOVÁ, Veronika. *Josef Černocký – pedagog, varhaník, teoretik*, Příloha 3, s. 1–2.

Svoji pedagogickou činnost završil na téže škole po boku Aleny Veselé, Vratislava Bělského a Kamily Klugarové. V následujícím roce ukončili školu Vratislav Bělský i jeho choť Vlasta, rozená Viková, kterou ke studiu varhan připravoval Michálek. S absolutoriem Vlasty Bělské to však bylo složitější. Absolvovat jí a dalším spolužákům z ročníku nebylo umožněno z politických důvodů. Díky odvaze pedagogů mohla vykonat alespoň státní zkoušku ve čtvrtletí, oficiální absolutorium získala až v roce 1968.⁵⁹ V roce 1959 se studenti ročníku symbolicky sešli se svým učitelem před budovou konzervatoře.

Obr. 26: Setkání studijního ročníku 1949 s Josefem Černockým před budovou konzervatoře (zprava): Josef Černocký, Vratislav Bělský, Vlasta Bělská; druhá zleva Alena Melounová (provdaná Kuncová), za tablem Antonín Kavka. Archiv Drahomíry Horákové Černocké.

Příkladem přechodu k jinému nástroji je Ladislav Koryčan. U Černockého studoval varhany (absolutorium 1954), na konzervatoři však vyučoval akordeon. Koryčanovým

⁵⁹ Srov. VESELÁ, Irena; SÝKORA, Pavel a TICHÝ, Vlastimil, eds. *Vratislav Bělský: Musicus doctus et humanus*. Brno: Moravská zemská knihovna v Brně, 2024, s. 21. ISBN 978-80-7051-353-8.

spolužákem v ročníku byl Ferdinand Mucha. Na absolventském koncertě v květnu 1954 přednesl Koryčan *Fantazii G dur a Preludium a fugu Es dur* J. S. Bacha a Jongenovu *Sonátu eroica*; Mucha provedl Viernovu *Symfonii fis moll*. Jejich výkony ocenil recenzent v brněnském vydání *Lidové demokracie*:

Obě díla [Jongenova *Sonáta eroica* a Viernova *Symfonie fis moll*] slohově příbuzná mají všechny vlastnosti hudebního myšlení franckovsko-debussyovského s nádhernou zvukovostí, oslnivou harmonickou barvou, melodickou originalitou a stavebnou mohutností. Všechny tyto znaky byly šťastně vystiženy a interpretovány mladými absolventy s pronikavým zdarem. Pozoruhodná technická vyspělost, zvýšený cit pro bohatě odstíněné rejstříkování, barevně vždy přiléhavé a smyslově opojné a promyšlenost stavby, to byly nemalé přednosti jejich zdařilého vystoupení.⁶⁰

Podobné hodnocení přineslo *Svobodné slovo*. K provedení Viernovy symfonie a Jongenovy sonáty poznamenává:

Druhou půli večera tvořila Viernova symfonie fis-moll a Jongenova sonáta Eroica. Obě tyto skladby po přísně stavěném principu polyfonním zapůsobily svou invencí a bohatostí výrazu. Interpretace vyrůstala ze snahy dodržet stylovost a vyvolat obraz a myšlenkovou přehlednost barokní polyfonie. K tomu hlavně přispělo zdařilé rejstříkování působící nejen v mohutných plenech (preludium a fuga Es dur), ale i ve zvukově prostých místech. Ještě větší možnosti zvukové přinesly účinkujícím technicky náročné skladby Vierna a Jongena. V těchto skladbách se snažil Ferdinand Mucha (Vierne) a Ladislav Koryčan (Jongen) dosáhnout ve hře i rejstříkování zvláště bohaté zvukové barevnosti a kontrastu. Absolventi L. Koryčan i F. Mucha prokázali, že opouštějí ústav připraveni technicky s možností dalšího uměleckého růstu.⁶¹

Z uvedených recenzí implicitně zaznívá vliv učitele Černockého, zastávce idejí varhanního hnutí (*Orgelbewegung*), důrazem na zřetelnost polyfonní faktury a na barevnost varhanní registrace.

⁶⁰ J. V. Brněnským hudebním životem. *Lidová demokracie*, 18. 5. 1954, roč. 10, č. 118, s. 5.

⁶¹ -p-. Varhanní koncert konservatoře. *Svobodné slovo*, 19. 5. 1954, roč. 10, č. 119, s. 3.

Již v dobách Janáčkových prošli studiem varhan mnozí budoucí skladatelé. Mezi jejich následovníky lze počítat Černockého žáka Zdeňka Pololánika (absolvoval 1957), který proslul především jako autor liturgické hudby i hudby duchovní v širším významu. Mezi dirigenty a sbormistry vynikli Josef Pančík (absolutorium 1959) a Lubomír Mátl (absolutorium 1960). Zdeněk Pololáník po letech vzpomínal, jak se snažil před učitelem zatajit své komponování. Profesor Černocký totiž „neměl rád ‚rozptylování‘ jinými zájmy než hrou na varhany“.⁶² Když však později vyslechl Pololáníkovu absolventskou skladbu *Variace pro varhany a klavír*, op. 1, byl natolik nadšen, že skladbu sám nastudoval a uvedl ji v rozhlase. Pololáníkovu tvorbu si oblíbil a propagoval ji až do konce života.⁶³

Obr. 27: Zdeněk Pololáník blahopřeje Josefu Černockému k padesátinám během slavnostního koncertu na jeho počest, Brno, Stadion, 13. dubna 1965. Archiv Drahomíry Horákové Černocké.

⁶² FRYDRYCH, Karol. Lze být celý život jen skladatelem? Interview se Zdeňkem Pololáníkem. *Psalterium*, 2007, roč. 1, č. 6, s. 7. ISSN 1802-2774.

⁶³ Srov. tamtéž.

Mezi Černockého žáky nechyběla ani dcera Drahomíra, která absolvovala roku 1967. Ke studiu na konzervatoři ji připravoval Petr Sovadina, jehož dopis Černockému jsme otiskli v úvodu této publikace. Sovadina je jedním ze studentů, kteří nejsou uvedeni v seznamech absolventů. Konzervatoř totiž musel opustit pro své náboženské přesvědčení již po čtvrtém ročníku. U Černockého studoval v šedesátých letech, v době, kdy už byl jeho učitel vážně nemocný. Byl to právě Černocký, který rozpoznal talent tohoto mladého gymnazisty. O tom, že se v něm nemýlil, svědčí Sovadinův úspěch na varhanní soutěži v Krnově v roce 1961.

Soutěž hodnotila mezinárodní porota, jejímž předsedou byl Jiří Reinberger. Účastnili se jí studenti konzervatoří a akademií z Prahy, Brna a Bratislavy. Palmu vítězství získali za Brno Petr Šandera a Petr Sovadina, z pražských varhaníků Bohumír Rabas a Dagmar Lédlová, která vystudovala varhany na konzervatoři u Černockého (absolutorium 1956); posléze se na Akademii múzických umění stala žákyní Reinbergrovou. Koncert vítězů se konal 27. května ve velké hale krnovské továrny na varhany Rieger-Kloss.

Obr. 28: Vzhůru na varhanní soutěž v Krnově aneb Porada před budovou brněnské konzervatoře, květen 1961 (zleva): Miloslav Buček, Josef Černocký, Petr Sovadina, Petr Šandera. Archiv Drahomíry Horákové Černocké.

Obr. 29: Josef Černocký se svým žákem, kolegou a následovníkem Vratislavem Bělským, šedesátá léta. Archiv Drahomíry Horákové Černocké.

Černockého způsob výuky nedílně souvisel s jeho varhanním uměním. Jak vzpomíná jeden z jeho následovníků, Vratislav Bělský, „v jeho projevu se pojila technická pohotovost s vysokou muzikalitou a fenomenálním rytmickým cítěním. Všechny tyto vlastnosti pěstoval nesmlouvavě i u svých žáků“.⁶⁴ Jak vyplývá z citovaného textu, Černocký byl přísný pedagog. Tato vlastnost ovšem nevylučuje jeho smysl pro humor, starost o studenty a přátelskou povahu, což ostatně podědil i jeho žák Bělský.

64 BĚLSKÝ, Vratislav. 60 let varhanního oddělení. *Opus musicum*, 1979, roč. 11, č. 7, s. 205.

Tyto povahové rysy shrnuje Kamila Dubská ve své práci o Vratislavu Bělském. V následujícím textu píše o obou osobnostech, v charakteristice Bělského však implicitně vystihuje také podstatu lidské stránky Černockého:

Josef Černocký se svými studenty sedával i mimo výuku a probírali varhanní problémy. Život varhanního oddělení byl tehdy velice rodinný a přátelský, do dnešní doby se uchovaly tradiční varhanní večírky o vánocích.

Studenti s profesory jezdili společně na výlety, kde koncertovali a tím si i vydělali na financování výletů. Tento rodinný způsob výuky Vratislav Bělský přijal za svůj a přistupoval stejně ke svým studentům. Byl neustále přátelský, dokázal poradit jak po profesní stránce, tak i v osobním životě, podržel v nesnázích a měl obrovský smysl pro humor. Byl to zkrátka starší kamarád.⁶⁵

Dodejme, že tato linie tvůrčího přátelství se studenty pokračovala na brněnské konzervatoři nejen v osobnosti Bělského, ale též zásluhou Černockého dcery Drahomíry. Bývalí studenti i někteří pedagogové vděčně vzpomínají na atmosféru vánočních večírků varhanního oddělení, jimiž se nesl nejen zvuk varhan, ale též francouzské šansony v interpretaci Drahomíry Horákové Černocké.

Období padesátých a šedesátých let, kdy Černocký vyučoval na konzervatoři, nebylo z hlediska politického klimatu u nás nijak jednoduché. Negativní tendence samozřejmě zasahovaly i do dění na konzervatoři. Humor a recese se staly jedním z prostředků, jak se zbavit strachu a nejistoty a jak vzdorovat nepřátelskému okolí. Svědčí o tom pozvánka studentů Černockému na varhanní večírek, která si dělá legraci z dobového úředního jazyka:

Vážený soudruhu profesore!

Dovolte, abychom Vás co nejzdvořileji pozvali na plenární zasedání našeho oddělení, které se koná dne 4. listopadu 61 v budově konzervatoře o 17. hodině na č. 2. Účast dobrovolně povinná!

Srdečně zdraví varhaníci.⁶⁶

65 DUBSKÁ, Kamila. *Vratislav Bělský, portrét osobnosti* [bakalářská diplomová práce]. Brno: Janáčkova akademie múzických umění v Brně, Hudební fakulta, 2009, s. 13–14.

66 Pozvánka na varhanní večírek. Archiv Drahomíry Horákové Černocké.

Obr. 30: „Plenární zasedání“ varhanního oddělení aneb Přípitek pod Janáčkem. Stojící zleva: Dagmar Zieglerová, Helena Lapárová (provdaná Šanderová), Petr Šandera, Bohuslava Kyseláková, Hana Burešová, Miroslav Hanák, Jarmila Mráčková. Sedící: Josef Černocký s dcerou Drahomírou, počátek šedesátých let.
Archiv Drahomíry Horákové Černocké.

Tříletý varhanní kurs

S výukou varhanní hry na konzervatoři byl od konce dvacátých do počátku padesátých let úzce spjat varhanní kurs. Jeho historie opět úzce souvisí s Janáčkovou varhanickou školou.

Její vznik zaštitila v roce 1881 Jednota pro zvelebení církevní hudby na Moravě. Po vzniku první republiky se začaly projevovat určité protikatolické tendence, v důsledku čehož mnozí pedagogové hudby opouštěli kostelní kůry. Na tuto situaci reagovala v Praze Obecná jednota cyrilská, z jejíhož podnětu vznikly roku 1919 půlroční kursy pro varhaníky, rozšířené v letech 1921 až 1932 na kursy dvouleté. Brno navázalo roku 1929

zřízením Dvouletého kursu pro vzdělání venkovských varhaníků, který se rozvíjel při konzervatoři.⁶⁷ Ten existoval s krátkým přerušením ve školním roce 1944/1946, kdy byla konzervatoř zavřena, do roku 1948.

V kursu probíhala každodenní výuka, na níž se podíleli pedagogové konzervatoře. Hlavní obor varhany tu postupně i paralelně učili Josef Blatný, Vladimír Hawlík, Bohumil Holub, Karel Hradil (vyučoval též chorální zpěv), Antonín Kašper, František Michálek, Miroslav Příhoda, Josef Slimáček, Jaroslav Smýkal, Eduard Tregler i Josef Černocký, a to ve školním roce 1945/1946.⁶⁸

Konec kursu předznamenal únorový puč v roce 1948. Zánik však nebyl náhlý, nýbrž probíhal postupně během několika následujících let. Souvisel s násilným ukončením vydávání časopisů *Cyril* (1948) a *Praporec* (1950). V roce 1953 byla rozpuštěna Obecná cyrilská jednota v Praze.

Brněnský dvouletý kurs probíhal do června 1948. V září téhož roku jej nahradil Tříletý varhanní kurs *Musica sacra*, který existoval pod záštitou Jednoty pro zvelebení církevní hudby na Moravě. Ředitelem se stal Karel Hradil. Kurs sídlil v části budovy bývalé varhanické školy na Smetanově ulici. V roce 1951 byl tříletý kurs přiřazen k pedagogickému oddělení Hudební školy Jaroslava Kvapila, roku 1954 pak definitivně zanikl.⁶⁹

Josef Černocký vyučoval v kursu v letech 1949 až 1952 hru na varhany (školní roky 1949/1950, 1951/1952) a zařízení varhan. Zatímco předmět zařízení varhan učil v průběhu existence kursu vedle Černockého pouze Jaroslav Smýkal, výuky varhanní hry se ujali také Bohumír Bartoš, Karel Hradil, Miroslav Příhoda, Josef Slimáček a Jaroslav Smýkal.⁷⁰ Černockému se v kursu nevyhnula ani funkce třídního učitele.⁷¹

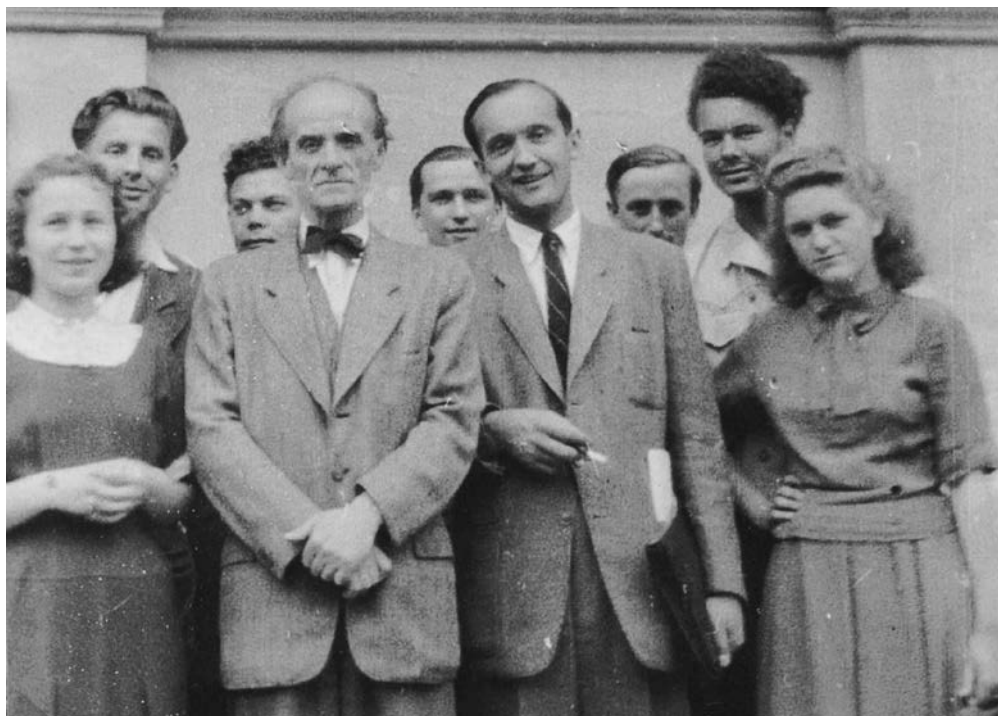
67 Srov. FRYDRYCH, Karol. Dvouletý kurz pro vzdělání venkovských varhaníků při Státní hudební a dramatické konzervatoři v Brně (1929–1948) v historicko-edukačním kontextu. In: LUKÁŠOVÁ, Lucie, ed. *Konzervatoř Brno: Sborník ke 100. výročí založení školy Leošem Janáčkem*, s. 85.

68 Srov. FRYDRYCH, Karol. *Estetika na brněnských školách po roce 1860* [magisterská diplomová práce]. Brno: Masarykova univerzita, Filozofická fakulta, 2013, s. 230.

69 Srov. FRYDRYCH, Karol. Dvouletý kurz pro vzdělání venkovských varhaníků při Státní hudební a dramatické konzervatoři v Brně (1929–1948) v historicko-edukačním kontextu. In: LUKÁŠOVÁ, Lucie, ed. *Konzervatoř Brno: Sborník ke 100. výročí založení školy Leošem Janáčkem*, s. 96. ZAHŘÁDKA, Jiří. Jednota na zvelebení církevní hudby na Moravě. In: *Český hudební slovník osob a institucí* [online]. Brno: Centrum hudební lexikografie, Ústav hudební vědy Filozofické fakulty Masarykovy univerzity, 27. 12. 2017 [cit. 11. 10. 2024]. Dostupné z: https://slovník.ceskyhudebnislovník.cz/index.php?option=com_mdictinary&task=record.record_detail&id=3354

70 Srov. FRYDRYCH, Karol. *Estetika na brněnských školách po roce 1860*, s. 185.

71 Srov. tamtéž, s. 238–243.

Obr. 31: Josef Černocký s Josefem Blatným a studenty před budovou brněnské konzervatoře. V zadní řadě vpravo Miloslav Buček, přelom čtyřicátých a padesátých let. Archiv Drahomíry Horákové Černocké.

Pěvecký sbor konzervatoře

Janáčkův důraz na všeobecné vzdělání žáků varhanické školy, budoucích šířitelů kultury a vzdělanosti na Moravě, se projevoval také důrazem na výuku a provozování sborového zpěvu duchovní hudby. Ludvík Kundera to v knize *Janáčkova varhanická škola* popisuje následovně:

Číslo chorálního a duchovního zpěvu stávala se stále důležitější součástí žakovských produkcí. Janáček považoval to za jeden ze svých úkolů uskutečňovat cíl Jednoty pro zvelebení církevní hudby a působit přímo na úroveň této hudby. Ve škol[ním] roce 1898–99 provedl Janáček se školou celý duchovní koncert. [...]

Z těchto žákovských produkcí vznikly zcela logicky vokální *duchovní koncerty* varhanické školy, které byly zpočátku konány bezplatně v brněnských chrámech a vyústily konečně ve velké podniky, v duchovní koncerty, které podobně jako velké sborové koncerty Besedy brněnské patřily k největším událostem brněnské koncertní sezóny.⁷²

V době, kdy začal Černocký působit na konzervatoři, měl školní sbor více než padesát členů. Jádrem tvořili studenti varhanního oddělení, účastnili se též posluchači dvouletého varhanního kursu, kde se vyučoval předmět sborový zpěv církevní. V čele sboru stál Karel Hradil, varhanního doprovodu se ujímal Černocký, který příležitostně sbor též řídil.

Hradil, sám sbormistr a varhaník, vyvíjel pozoruhodnou činnost se sborem již v první polovině čtyřicátých let. Ku příkladu v roce 1943 provedl v brněnském kostele sv. Cyrila a Metoděje Janáčkovu nedokončenou *Mši Es dur*. V letech 1945 až 1952 se centrem Hradilova působení stal kůr kostela svatého Jakuba. Podobný sbor, jehož členy tvořili rovněž studenti konzervatoře a varhanního kursu, vedl v chrámu Nanebevzetí Panny Marie na Starém Brně Miroslav Příhoda.⁷³

Repertoár Hradilova sboru u sv. Jakuba byl bohatý a rozmanitý. Zahrnoval díla od renesance po současnost. V chrámu tak zazněly Pergolesiho i Dvořákovy *Stabat Mater*, Lisztova *Mše h moll*, Janáčkův *Otčenáš* nebo *Missa solemnis*, op. 3 Vojtěcha Říhovského.⁷⁴ Sbor vyjížděl postupně též do dalších regionů Moravy a Slezska.

Dne 15. června 1947 se v zábřežském kostele Navštívení Panny Marie, Černockého původním působišti, konala oslava svatovojtěšského jubilea. Po ranní bohoslužbě následovala večerní akademie, na níž se vedle Černockého podílel zpěvák Bohumír Bartoš a sbor varhanního oddělení brněnské konzervatoře za řízení Karla Hradila.

Rok 1948 se nesl ve znamení dvacátého výročí úmrtí Leoše Janáčka. Z podnětu Hradila a Černockého nastudoval sbor Mistrovy chrámové i světské skladby. S nimi

72 KUNDERA, Ludvík. *Janáčкова varhanická škola*, s. 60.

73 Srov. FRYDRYCH, Karol. Dvouletý kurz pro vzdělání venkovských varhaníků při Státní hudební a dramatické konzervatoři v Brně (1929–1948) v historicko-edukačním kontextu. In: LUKÁŠOVÁ, Lucie, ed. *Konzervatoř Brno: Sborník ke 100. výročí založení školy Leošem Janáčkem*, s. 94.

74 Srov. Tamtéž.

Obr. 32: Karel Hradil řídí sbor brněnské konzervatoře, druhá polovina čtyřicátých let.
Archiv Drahomíry Horákové Černocké.

podnikl zájezdy na místa v ostravském regionu, spjatá s Janáčkem. Vystoupil například v Kleinově sanatoriu v Moravské Ostravě, místě Janáčкова úmrtí. Černocký na těchto koncertech nejen obstarával varhanní doprovod, mnohé z nich také sám řídil. Sbor účinkoval i v ostravském rozhlase, místě rovněž spjatém s Černockým.

Zájezdy sboru se však neomezovaly pouze na Ostravsko nebo Slezsko. Místem účinkování se stala také katedrála svatého Václava v Olomouci nebo Karlova Studánka.⁷⁵ V tamním kostele vystoupil sbor za řízení Hradila a varhanního doprovodu Černockého v průběhu slavnostních bohoslužeb 17. června 1947.⁷⁶

Rok 1948 byl také rokem neblahých politických událostí, které znamenaly ukončení aktivit konzervatorního sboru na církevní půdě. Bývalý člen sboru, varhaník a sbormistr Miloslav Buček, vzpomíná na vrcholné období Hradilova sboru takto:

⁷⁵ Srov. VELEMANOVÁ, Veronika. *Josef Černocký – pedagog, varhaník, teoretik*, s. 31. KUČEROVÁ, Judita. *Miloslav Buček: Varhaník – Sbormistr – Pedagog*. Brno: Masarykova univerzita, 2023, s. 19. ISBN 978-80-280-0454-5.

⁷⁶ Archiv Drahomíry Horákové Černocké.

Ve sbornících konzervatoře není uvedeno, že z podnětu profesora Černockého a Karla Hradila vznikl na tomto uměleckém učilišti první poválečný sbor, složený pouze ze studentů varhanního oddělení. Ustavení sboru bylo dáno skutečností, že vedle stávajících studentů bylo v roce 1946 přijato do prvního ročníku 26 uchazečů o studium, mezi kterými jsem byl i já. I když po pěti letech nás absolvovalo pouze osm, varhanní oddělení bylo po dobu několika let nejpočetnější. Sbor studentů – varhaníků byl zřízen podle Janáčkových zásad, který již na učitelském ústavě a zejména na varhanické škole požadoval, aby každý student zpíval ve sboru a poznal sborovou literaturu. Každý nastávající varhaník a ředitel kůru měl být také sbormistrem s potřebnou sbormistrovskou praxí. Během dvou roků jsme zpívali v brněnských chrámech i v okolních obcích za řízení Karla Hradila a varhanního doprovodu Josefa Černockého. Velký ohlas společenský i umělecký měl zájezd na Ostravsko. Absolvovali jsme vystoupení v Olomouci, v Ostravě, v tamějším rozhlasu, na Hukvaldech a u Kleinova sanatoria v Ostravě, kde Janáček zemřel. Činnost sboru zanikla kolem roku 1948 pod tlakem nových politických poměrů, které zakazovaly konání duchovních koncertů v chrámovém prostředí a zapříčinily odchod profesora Karla Hradila z konzervatoře.⁷⁷

Studentům konzervatoře bylo sice zakázáno nadále zpívat během církevních obřadů, v této činnosti však nadále pokračoval sbor Tříletého varhanního kursu, a to až do zániku kursu v roce 1954. Ve snaze neprovokovat byly tamní veřejné koncerty nahrazeny domácími večírky.⁷⁸

Mimořádnou událostí se pro sbor staly Velikonoce roku 1952. V brněnském kostele svatého Jakuba nejprve zaznělo na Zelený čtvrtek 10. dubna Beethovenovo oratorium *Kristus na hoře Olivetské*, poté na Hod Boží v neděli 13. dubna *Missa solemnis* Franze Liszta. Sbor posluchačů Tříletého varhanního kursu tu spojil síly se smíšeným chrámovým sborem u svatého Jakuba. Sólové party přednesli Běla Dejmková, Helena Burianová, Burja Burian a Václav Halíř, varhanního partu se tentokrát zhostil Černockého žák Vratislav Bělský. Vše, včetně symfonického orchestru, řídil Karel Hradil.⁷⁹

77 BUČEK, Miloslav. Janáčkoví žáci – nositelé hudební kultury na Moravě. In: HALÍŘ, Jiří; PELÍŠKOVÁ, Lucie a SÝKORA, Pavel, eds. *Fenomén Janáček včera a dnes: Sborník z mezinárodní hudebněvědné konference*, s. 180.

78 Srov. FRYDRYCH, Karol. *Estetika na brněnských školách po roce 1860*, s. 184.

79 Srov. tamtéž, s. 192–193.

Obr. 33: Josef Černocký doprovází sbor brněnské konzervatoře. V popředí zpívá sólo Burja Burian, partituru pozorně sleduje Vratislav Bělský (zcela vpravo), druhá polovina čtyřicátých let. Archiv Drahomíry Horákové Černocké.

Výchovné koncerty, výlety

Josef Černocký svoji pedagogickou činnost neomezoval pouze na půdu konzervatoře a JAMU. Stal se pedagogem v širším slova smyslu, jenž seznamoval mládež s varhannami a jejich prostřednictvím s hodnotnou hudbou. Ať už sám, nebo se svou chotí či se studenty podnikl desítky výchovných koncertů. Zaujmout děti pro náročnou hudbu je mnohem obtížnější než koncertní publikum. Pro úspěch tohoto záměru je nutné volit nejen vhodný repertoár, ale též způsob odborného výkladu. O jednom takovém výchovném koncertě, který uspořádal Černocký se svými studenty ke konci roku 1954 na Stadionu, referuje výmluvně *Svobodné slovo*:

Tak se nedávno brzy zrána rozhlaholilo prostranství před brněnským Stadiem dívčím smíchem a veselím. To žačky této školy [zdravotní školy na Lipové ulici] spěchaly na svůj letošní první hudebně-výchovný koncert, který pro ně uspořádali

posluchači varhanního oddělení Státní konzervatoře a JAMU pod vedením profesora Josefa Černockého. Se zájmem sledovaly studentky úvodní výklad prof. Černockého o varhanách. Prof. Černocký jim poutavou formou přiblížil nejen historický vývoj nástroje, ale i varhanní hru a zvláštnosti rejstříkování. Pak se již samy účastnice koncertu mohly zaposlouchat do ukázek zdařile přednesených Ladislavem Koryčanem, D[agmar] Lédlovou a Jar[oslavem] Šillerem [sic]. Správně byl volen i program: Od díla Černohorského a Bachova až po novější literaturu (Pierné a Jongen). Jako vyvrcholení přednesl sám prof. Černocký Janáčkovu Postludium z Glagolské mše. Tento koncert splnil svým programem i výkladem hudebně-pedagogický cíl. Doufejme, že v těchto koncertech se bude soustavně pokračovat, aby byla neustále více přibližována žákům našich nehudebních škol hudba a vzbudil se tak v nich zájem o návštěvu koncertů a sledování hudební kultury.⁸⁰

Obr. 34: Josef Černocký seznamuje děti s královským nástrojem. Přihlíží Vratislav Bělský. Archiv Drahomíry Horákové Černocké.

80 -p-. Brnu chybějí hudebně-výchovné koncerty. *Svobodné slovo*, 1954. Archiv Drahomíry Horákové Černocké.

Josef Černocký miloval přírodu. A rád s ní seznamoval i své studenty. Na četných výletech spojovali příjemné s užitečným. Po cestě navštěvovali místní varhany a koncertováním si vydělávali na pobyt. Přírodu rádi rozeznávali zpěvem.

Obr. 35: Sborový zpěv studentů v nitru přírody, padesátá léta. Archiv Drahomíry Horákové Černocké.

O tom, že se zdaleka nejednalo o individuální záležitost, svědčí následující fotografie:

Obr. 36: Varhaníci ve skalách: čtvrtý zleva Vratislav Bělský, Josef Černocký sedí na pravé skále uprostřed, padesátá léta. Archiv Drahomíry Horákové Černocké.

Oblíbeným cílem výletníků se staly Jeseníky a Beskydy.

Obr. 37: Zkouška sboru pod Pradědem. Diriguje Karel Hradil, sleduje Josef Černocký (zcela vlevo), padesátá léta. Archiv Drahomíry Horákové Černocké.

Obr. Obr. 38: Konzervatorista na výletě, padesátá léta. Archiv Drahomíry Horákové Černocké.

Externí pedagog JAMU

Po boku Františka Michálka

Od roku 1947 vyučoval Černocký také na Janáčkově akademii múzických umění. Ve stejném roce nastoupil na JAMU František Michálek, který již od roku 1935 působil na konzervatoři jako řádný profesor varhanní hry. Ač Michálek patřil mezi zakládající osobnosti JAMU, byl pouhým externistou. Alena Veselá to vysvětluje skutečností, že na rozdíl od většiny svých kolegů nevstoupil po komunistickém převratu do KSČ – podobně jako František Schäfer nebo Gracian Černušák.⁸¹ Michálkovo pojetí varhanní hry charakterizuje Černocký v nekrologu, který otiskly *Hudební rozhledy*. Je v něm implicitně obsaženo i vstřebání principů varhanního hnutí (*Orgelbewegung*), o němž bude pojednáno na jiném místě. O Michálkovi se mimo jiné píše:

Zanechal po sobě veliké, všestranné hudební dílo, z něhož lety jeho vývoje nejvíce vynikla práce v oboru varhanním. Jako hráč, žák Josefa Kličky, vyšel vlastně z romantického pojetí nástroje a prošel celým vývojem, než ustálil pak svůj hluboký, theoreticky i prakticky podložený názor na královský nástroj. Potom stavěl celé své veliké umění na díle Joh. Seb. Bacha, jemuž věnoval v jubilejním roce svatotomášského mistra 1950 deset celovečerních koncertů se svými žáky, posluchači JAMU. Tuto velkolepou přehlídku vyznačovala důsledná slohovost pojetí, lapidárně jednoduchá a zvukově čistá hra jeho vlastní i posluchačů, jím cílevědomě vedených. Svě veliké reprodukční a pedagogické zkušenosti a znalosti prohluboval stále studiem vší možné dostupné literatury pro varhany i o varhanách. Objevoval takřka nová díla

81 Srov. VESELÁ, Alena. *Z rejstříků paměti*, s. 40.

v naší i cizí literatuře, redigoval a upravoval je – připravoval novou, velkou, moderně založenou školu nástroje. Dokonale ovládal disposiční techniku, byl poučeným a podrobným znalcem varhanářství, spolupracoval s našimi i zahraničními závody pro stavbu nástrojů a desítky nástrojů (např. všechny nástroje brněnské konservatoře, spolupráce na koncertním nástroji brněnského stadionu a j.) se mohou chlubit jeho disposičním autorstvím zvukového barevného rozvrhu. Zvukovým měřítkem, vodítkem byl mu nástroj z doby J. S. Bacha, při čemž neopomíjel technické vymoženosti dneška, které houževnatě uplatňoval a tím nutil stavitele k většímu zdokonalení varhan.⁸²

Michálek zemřel 18. listopadu 1951. Podle Miloslava Bučka hrozilo po jeho úmrtí zavření varhanního oddělení, čemuž prý zabránil děkan František Kudláček.⁸³ Vedením oddělení byl pověřen Černocký. Dále tu vyučoval Josef Blatný, rovněž pedagog konzervatoře, varhanní improvizaci v letech 1947 až 1948 a 1951 až 1955. Ve sborníku k padesátému výročí školy *Vivat academia* je Černocký veden mezi interními pedagogy.⁸⁴ V rozporu s tímto údajem píše Alena Veselá, že Černocký „byl na JAMU, podobně jako před ním František Michálek, pouze externím pedagogem“.⁸⁵ Významnou, leč kvůli Michálkovu předčasnému úmrtí krátkou symbiózu dvou významných varhaníků na JAMU uctil koncert jejich žáků, který se konal 2. prosince 1985 v Besedním domě.⁸⁶

Očima studentů

Studenti varhan u Josefa Černockého na JAMU se rekrutovali z dřívějších posluchačů konzervatoře, kde studovali u Černockého, Hawlíka nebo Blatného. Vznikala tak kontinuita přirozeného vývoje umělců od konzervatoře po mistrovskou školu v podobě Janáčkovy akademie. Pedagogové mohli rozvíjet své žáky po delší dobu.

82 ČERNOCKÝ, Josef. Za Františkem Michálkem. *Hudební rozhledy*, 1952, roč. 5, č. 6, s. 30.

83 Srov. VELEMANOVÁ, Veronika. *Josef Černocký – pedagog, varhaník, teoretik*, s. 31.

84 Srov. Interní pedagogové hudebních a hudebněvědných oborů 1947–1996. In: RUSZELÁK, Josef; KUNDERA, Ludvík a PLEŠÁK, Miroslav, eds. *Vivat academia: Padesát let Janáčkovy akademie múzických umění v Brně 1947–1997*. Brno: Janáčкова akademie múzických umění, 1997, s. 163.

85 Srov. VESELÁ, Alena. *Z rejstříků paměti*, s. 90.

86 Blíže o koncertu viz s. 230–231.

Obr. 39: Carpe diem! Miloslav Buček (stojící zcela vpravo) svědkem radostné pohody u Černockých. Po jeho boku Vratislav Bělský, uprostřed syn Černockých Bedřich. Po pravici Josefa Černockého manželka Drahomíra a žákyně Alena Melounová, po jeho levici Vlasta Bělská objímá dceru Černockých Drahomíru, přelom čtyřicátých a padesátých let. Archiv Drahomíry Horákové Černocké.

První z bývalých žáků Černockého na konzervatoři, Vratislav Bělský a Karel Pokora, studovali na JAMU nejprve u Michálka, po jeho úmrtí dokončili školu u Černockého (Pokora absolvoval 1952, Bělský 1953). K Michálkovi nastoupil též Hawlíkův žák z konzervatoře Miloslav Buček, který u Černockého absolvoval roku 1956. Na svého učitele vzpomněl vícekrát:

U Josefa Černockého jsem studoval a mohu potvrdit, že byl výborným varhaníkem a pedagogem. Vedle klasického koncertního repertoáru soustavně prováděl tvorbu soudobých moravských a ostravských skladatelů.⁸⁷

⁸⁷ BUČEK, Miloslav. *Janáčkoví žáci: Nositelé hudební kultury na Moravě*. In: HALÍŘ, Jiří; PELÍŠKOVÁ, Lucie a ŠYKORA, Pavel, eds. *Fenómén Janáček včera a dnes: Sborník z mezinárodní hudebněvědné konference*, s. 180.

Výuku vedl velmi taktně, respektoval moje interpretační názory, které dotvářel. Naše spolupráce vedla k řadě koncertů na JAMU i mimo Brno. [...] Vyučovací hodiny měly vždy pracovní napětí, byla to hodina nabitá požadavky a energií. Vzrušená gesta J. Černockého naznačovala frázování, agogické změny a dovedla vždy inspirovat.⁸⁸

Na přelomu padesátých a šedesátých let absolvovali u Černockého další dva studenti, kteří prošli jeho třídou na konzervatoři, Ladislav Koryčan (1959) a Jaroslav Šiler (1961). Šiler promoval v prosinci 1961, v době, kdy vykonával základní vojenskou službu v Pardubicích. Odtud poslal 14. prosince Černockému pozvánku:

Milý pane profesore,
dovoluji si Vás pozvat na slavnostní vyřazení, které bude provedeno v pondělí 18. t. m. na JAMU.

Těším se, pane profesore, že se opět po dlouhé době strádání a někdy až příliš omezeného způsobu života, uvidím opět se známými a milými mě lidmi.

Těším se též na to, až si budeme moci porozprávět a připomenout si těch skutečně zlatých časů po dobu studií. Teprve zde na vojně (jsem v Pardubicích na letišti) člověk ocení to dobré.

S dojetím často vzpomínám na tu mi milou varhanní třídu, zvláště pak na Vás. Byl jste nám všem, kteří byli Vašimi žáky, nejen skvělým pedagogem, ale též takovým druhým otcem, jehož cenné zkušenosti a rady člověk někdy z nedbalosti, či vlastní pohodlnosti přehlížel a nevážil si jich, jak by měl.

Kéž bych Vás, pane profesore, mohl jednou přesvědčit, že jsem nestudoval zbytečně. I když jsem nepodal nikdy takový výkon, jak jsem si představoval, snažil jsem se nějak vyrovnat se všemi nedostatky, kterých jsem měl snad mnoho. Ano, byly chvíle, kdy jsem malomyslně, podléhaje častým komplexům méněcennosti; snad byly tyto neutěšené stavy nutné, kdož ví! Snad mi Bůh dopřeje trochu té radosti a alespoň malých úspěchů ve hře na ten nejvznešenější a nejkrásnější nástroj, jaký kdy lidský genius vymyslel – na varhany.

88 KUČEROVÁ, Judita. *Miloslav Buček: Varhaník – Sbormistr – Pedagog*, s. 20.

Jistě Vám, milý pane profesore, Všemohoucí dopřeje ještě dlouhá léta mezi námi, abyste se těšil z úspěchů Vašich, vždy Vám tolik vděčných žáků, které máte tak rád, jako oni stále Vás...

Srdečně zdraví Vás, Vaši paní a všechny posluchače varhanního oddělení

Váš

Jaroslav Šiler⁸⁹

Obr. 40: Josef Černocký se svým absolventem Jaroslavem Šilerem, prosinec 1961.
Archiv Drahomíry Horákové Černocké.

⁸⁹ Dopis Jaroslava Šilera Josefu Černockému z 14. 12. 1961. Archiv Drahomíry Horákové Černocké.

Posledními absolventy u Černockého na JAMU byli Bohumil Dovrtěl a Jarmila Mráčková, kteří dříve na konzervatoři studovali u Hawlíka. Mráčková vzpomíná na svá studia v následujícím textu:

V září 1958, když jsem začala studovat na brněnské konzervatoři, v povinném předmětu sborový zpěv jsme začali nacvičovat *Otčenáš* Leoše Janáčka. Sbor neřídil nikdo menší než Josef Veselka. V Brně se připravoval festival z Janáčkových skladeb, na kterém byla uvedena i premiéra opery *Osud*. V programu festivalu byl i koncert v kostele na Starém Brně, se kterým bylo spjato mládí Leoše Janáčka. Na zkoušce před koncertem se na kůru shromáždil studentský sbor, sólový tenor, harfenistka a varhaník – tím byl pan profesor Josef Černocký. Varhany nebyly v příliš dobrém stavu. Pan profesor prohlásil: „Na Staré Brno patří nové varhany.“

Na konzervatoři jsem studovala hru na varhany ve třídě pana profesora Vladimíra Hawlíka, ale některé předměty jsme všichni varhaníci měli společné, například zařízení varhan [...]. To vyučoval pouze profesor Josef Černocký na základě svých velkých vědomostí, zkušeností a koncertní praxe, kdy sám si musel a uměl odstraňovat závady v nástrojích. Říkal: „Chudák varhaník, který si neumí opravit nástroj.“

Po absolutoriu konzervatoře jsem na JAMU přišla do třídy profesora Černockého. To bylo už nutno docházet na vyučování do bytu Černockých, protože slábla profesorova schopnost pohybu. Měl doma dvoumanuálový nástroj s pedálem typu UNIT, a ten sloužil k výuce – dříve k přípravě na jeho koncertní činnost. Sedával na pohovce, odkud komentoval hru studenta.

Působil klidným dojmem. Jeho velká umělecká praxe mu umožňovala vytvářet registraci skladeb pro vystoupení studentů „na dálku – od stolu“. Tato situace vedla studenty k samostatnosti. To byl také můj případ – mému absolventskému koncertu v sále Stadionu v listopadu 1968 už nemohl být ze zdravotních důvodů přítomen. Mé přípravě u varhan se velice laskavě věnovala Alena Veselá, tehdy odborná asistentka, budoucí profesorka a rektorka JAMU.

Byla jsem posledním absolventem pana profesora Černockého. Černocký byl osobností, které si každý vážil.⁹⁰

90 MRÁČKOVÁ, Jarmila. *Pan profesor Josef Černocký*, rukopis. [Brno], 27. 2. 2025.

Jméno a příjmení: *Jarmila Mráčková* Stud. rok: *1964/1965* Ročník studia: *I.*

bor - special.: *varhany*

Název přednášky (cvičení)	Týd. hod. v sem.		Zápočet Datum a podpis učitele	Zkouška Datum a podpis zkoušejícího
	zim.	let.		
Jméno přednášejícího	pt.	cv.	pt.	cv.
<i>Kla na varhany</i> <i>Jos. Černocký</i>	2	2	<i>započteno 15.1.65</i> <i>vyhodnotil</i>	<i>18.6.1965</i> <i>započteno</i> <i>18.6.65</i>
<i>Učební pokročilost varhany</i> <i>Jos. Černocký</i>	2	2		
<i>Klavírní práce</i> <i>Jos. Pukl</i>	1	1	<i>započteno 16.6.65</i> <i>19.6.65: vyhodnotil Jos. Pukl</i>	
<i>Varhanní improvizace</i> <i>Jos. Černocký</i>	1	1	<i>započteno 15.1.1965</i>	<i>započteno</i> <i>18.6.1965</i>
<i>Dejiny a struktura varhan</i> <i>Jos. Černocký</i>	2	2		

Obr. 41: Dvoustrana studijního výkazu Jarmily Mráčkové, posluchačky prvního ročníku JAMU, s podpisy Josefa Černockého a Josefa Pukla, školní rok 1964/1965. Archiv Jarmily Mráčkové.

Za varhanami na Vysočinu

Také se studenty JAMU vyjížděl Černocký rád do terénu. V roce 1953 se zrodil nápad zmapovat a zvukově uchovat historické barokní nástroje na Českomoravské vrchovině. Iniciátorem byl, vedle Černockého, muzikolog Jan Trojan, rodák z Brtnice u Jihlavy. Ve spolupráci s brněnským rozhlasem, kde byl Trojan vedoucím hudebního oddělení, pořádali exkurze po regionálních varhanách, kterých se účastnili i někteří studenti, mezi nimi Vratislav Bělský, Miloslav Buček, Lubomír Mátl a jiní. Na těchto výpravách pořídili nahrávky více než dvaceti nástrojů v Bystrém, Sněžném, Poličce, Borové, Bystrici nad Pernštejnem, Žďáru nad Sázavou, Telči a v pohraničním území sahajícím od Slavonic a Vratěnána po Bítov.⁹¹

91 Srov. KUČEROVÁ, Judita. Miloslav Buček: Varhaník – Sbormistr – Pedagog, s. 23.

Obr. 42: Exkurze s brněnským rozhlasem po varhanách v regionu Českomoravské vrchoviny, polovina padesátých let. Archiv Drahomíry Horákové Černocké.

Fenomén Hanzelka

Při rekapitulaci žáků Josefa Černockého nelze opomenout žáka příležitostného, leč slavného. Není jím nikdo jiný než Jiří Hanzelka, který spolu s Miroslavem Zikmundem tvořil proslulé cestovatelské duo. Černocký Hanzelku nevyučoval přímo, nýbrž podobně jako mnoho umělců na něj zapůsobil svou hrou. Jak přišel Hanzelka k varhanám?

Již od mládí inklinoval k hudbě. Svůj talent prokázal jako člen pěveckého spolku Hlahol, kde účinkoval od roku 1937.⁹² Pro varhany jej nadchl Černocký, kterého slyšel koncertovat. Podle Drahomíry Horákové Černocké oslovil Hanzelka v Brně jejího tatínka, zda by mu něco nezahrál. Hanzelkovo nadšení bylo tak velké, že si do své vily ve Zlíně, kde žil v letech 1951 až 1958, nastěhoval malé varhany.⁹³ Jednalo se o klasické píšťalové varhany, které posléze přestěhoval do Prahy. V sedmdesátých letech, kdy ho politický režim uvrhl v nemilost, musel z finančních důvodů varhany prodat. (Nástroj byl instalován do koncertního sálu v Písku.)

92 Srov. EMMERT, František. *Zikmund a Hanzelka: S Tatrou kolem světa*. Brno: CPress, 2016, s. 29. ISBN 978-80-264-1293-9.

93 Srov. tamtéž, s. 187.

Milý Jozéfkú,

Od setkání k setkání a od dopisu k dopisu se stále víc stydím. Snad se mi ještě v životě nestalo, že bych se tolik zmýšlil. A tolik - aspoň v duchu - ublížil. Vždyť já jsem Tě vůbec neznal. Tolik srdce je v Tobě, jako bys ani nebyl z toho trochu tvrdého světa. Moc Ti, chlapče, děkuju za Tvůj krásný dopis i za básničku. Máma nad ní uronila i slzičku. To víš, v osmém už jsou děvčata na měkko.

Mně je teď náramně dobře, i když jsem na varhany nesáhl od 3. dubna. To je také jediné, co mi opravdu chybí. Ale byl jsem v Praze na sjezdu, ještě před jeho skončením jsem proti očekávání vyfasoval sloupcové obrazy "Argentiny" a tak z toho byl měsíc. A do konce června máme odevzdat další svazek, do konce srpna třetí. Nezbyvá, než se s tím trochu poprat a natáhnout den i noc. Ale je to, Jozéfkú, krásná práce. Víš, když už mi to začne chodit pěšinkama, představím si vědecky, že tu se mnou v pracovní sedí máma, a s ní ti nejmilejší a k nim ti, kteří nám zůstali v paměti z besed a z korespondence, i když je neznáme. A tož těm přo oddech začnu prostě vyprávět a už to zase jde. Snad se aspoň o prázdninách dostanu k ~~xxxxx~~ varhanám a ke troše harmonie.

Dnes jsem dostal pozvání, abych zasedal ve stálé umělecké radě Městského národního výboru. Víš, to je ta instituce, kterou jsme vyprovokovali, aby už byl jednou konec s Čermáky a Fleštilovci. 16.t.m. se sedělo po prvé, ale to jsem tam ještě nemohl, protože jsem právě přiharcel z Prahy. Ale dostanu zápis. Šlo o kvartální program kulturních podniků v Gottwaldově. Moc se těším, až si k Tobě sednu na lavici a budu zase poslouchat, jako tenkrát v Brn-.

Oba s Haniškou Ti moc pěkně děkujeme. Pozdravuj paní i synka. A moc, Jozéfkú, moc se těším na shledanou. Tvůj : *Jiří*

Obr. 43: Dopis Jiřího Hanzelky Černockému z 19. května 1956. Archiv Drahomíry Horákové Černocké.

V devadesátých letech zakoupil pro Hanzelku nové varhany Američan James H. Ottaway. Jednalo se o elektronické varhany firmy Allen. Ke konci života je Hanzelka věnoval Akademii múzických umění v Praze; umístěny jsou v Galerii Lichtenštejnského paláce.⁹⁴

Černočtí navázali s rodinou Hanzelků – jeho maminkou, ženou Hanou a synem Jiřím – dlouholeté přátelství. Černockého dcera Drahomíra vzpomíná, jak ji coby nadšené dítě svezl Hanzelka ve své proslulé stříbrné Tatře. Ze vzájemné korespondence se dochovaly dva Hanzelkovy dopisy a přání Hanzelků Černockému k svátku z roku 1958. V dopise z 19. května 1956 si Jiří Hanzelka mimo jiné stěžuje, že kvůli pracovnímu zaneprázdnění mu nezbývá čas na varhany. Všimněme si poetického charakteru dopisu – objeví se i rýmy –, který svědčí o autorově literárním talentu. Oslovení „Jozéfkou“ nezapře rodáka z Valašského Štramberku.

94 Srov. DEZORTOVÁ, Věnceslava. Varhany pro Akademii. *Harmonie*, 2002, č. 8, s. 26–27. ISSN 1210-8081.

Na vrcholu

Po boku své choti

Rodinné zázemí znamenalo pro Josefa Černockého hlubinu bezpečnosti a oázu jistoty. Domácí pohoda čiší z fotografií, které zachycují rodinu Černockých v úzkém kruhu, ale též s žáky, spolupracovníky a s přáteli. Velkou radost dělaly manželům Černockým obě děti už v dobách, kdy se ještě nevědělo, že se vydají v hudebních stopách svých rodičů.

Obr. 44: Sourozenci Drahomíra a Bedřich Černočtí před plakátem ke koncertu svého tatínka na Stadionu, březen 1949. Archiv Drahomíry Horákové Černocké.

Manželka Josefa Černockého Drahomíra byla svému muži nejen oporou v radostných i těžkých chvílích. Jako koncertní pěvkyně často spoluúčinkovala na jeho vystoupeních. Proto jí na tomto místě věnujeme několik řádků.

Drahomíra Černocká, rozená Kubošková, se narodila 15. ledna 1916 ve Slavkově u Opavy manželům Emilu O. Kuboškovi a Marii Kuboškové, rozené Hrbáčové. Emil O. Kubošek působil jako řídící učitel na opavském venkově. Předznamenal tak jednu z budoucích profesí své dcery. Zemřel 3. července 1947 ve věku padesáti šesti let. Marie Kubošková jej přežila o téměř dvacet šest let – zemřela 3. ledna 1973 ve věku sedmdesáti osmi let.

Drahomíra byla nejstarší z pěti sourozenců: Emila (1920–2006), Marie (1924–2018), Květoslava (1927–2015) a Svatavy (1934–2020). Emil Kubošek vystudoval medicínu a působil jako lékař v Ostravě. Jeho zálibou byla hra na housle – dle vzpomínek Černockého dcery Drahomíry byl nadšený houslista. Mimo jiné spoluúčinkoval na svatováclavském koncertě manželů Černockých, který se konal 28. června 1952 v kostele svatého Martina v Krnově (viz s. 150.). Medicíně se věnovala také sestra Marie. Květoslav se stal právníkem.

Drahomíra Kubošková vystudovala v Opavě obecnou školu, české reálné gymnázium a český učitelský ústav, na němž v roce 1935 maturovala. Pedagogickou dráhu zahájila na menších školách v opavském regionu. Na začátku války se rodina přestěhovala do Ostravy, kde se Drahomíra roku 1941 provdala za Josefa Černockého. V té době vyučovala ve Vítkovicích a v Zábřehu.

Po absolvování učitelského ústavu se Drahomíra Kubošková začala intenzivně věnovat studiu zpěvu. Nejprve se v letech 1936 až 1938 vzdělávala na opavské hudební škole u Františka Chutného. V Ostravě se pak celých pět let, 1940 až 1945, zdokonalovala u Rudolfa Vaška.

Vašek byl ve své době považován za inovátora ve výuce sólového zpěvu. Ta se podstatně lišila od tzv. italského školení zaměřeného na bel canto. Inspirací mu byla metoda Wilhelma Reinecka, u něhož v Lipsku studoval. Reineckovy zásady se snažil přizpůsobit duchu českého sólového pěvectví.⁹⁵ Vaškovo pojetí pěvecké techniky mělo zcela jistě rozhodující vliv na budoucí dráhu Drahomíry Černocké. Jedná se především o styl sólového zpěvu. Přestože jeho výukou prošli též pěvci operní (Ivo Žídek, Přemysl Kočí, Eduard Hruběš, Čeněk Mlčák aj.), Černocká se věnovala výhradně zpěvu koncertnímu, nikoliv divadelnímu.

95 Srov. HRADIL, František Míťa. *Hudebníci a pěvci v kraji Leoše Janáčka: Paměti a dokumentace*. Ostrava: Profil, 1981, s. 47.

Obr. 45: Drahomíra Kubošková v době seznámení s Josefem Černockým, počátek čtyřicátých let.
Archiv Drahomíry Horákové Černocké.

Pěveckou dráhu zahájila Kubošková již roku 1937 v rodné Opavě. Po příchodu do Ostravy spolupracovala s tamním rozhlasem, kde se seznámila s budoucím manželem. S ním pak během okupace pořádala koncerty nejen v rozhlase, ale též na různých místech ostravského regionu. V této temné době usilovně propagovali českou píseň a hudbu.

V roce 1946 manželé Černočtí přesídlili do Brna, kde se intenzivně zapojili do hudebního a kulturního dění. Vedle koncertních vystoupení uskutečňovali výchovné pořady pro mládež zejména v Brně a jeho okolí, ale také ve vzdálenějších lokalitách. Nedílnou součástí se po roce 1948 staly tzv. kulturní brigády, za něž se sice neuděloval honorář, byly však nepsanou povinností.

V Brně se Černocká stala členkou dvou významných uskupení, Vachova sboru moravských učitelek a Filharmonického sboru Beseda brněnská. Kritika oceňovala především její jemný a oduševnělý hlas.⁹⁶

Černocká jednak pořádala pěvecké recitály, jednak účinkovala v kantátách. Mezi nimi vyniklo například její sopránové sólo v *Potulném šílenci* Leoše Janáčka. Partnerem jí tu byl barytonista Jan Řezníček a Akademické pěvecké sdružení Moravan se sbormistrem Josefem Veselkou. O atmosféře provedení tohoto díla na Stadionu svědčí autentický zážitek Jindřišky Bártové:

Ke koncertům APS Moravan z počátků šedesátých let budiž dovoleno autorce osobní vyjádření: byly to vrcholy sezony, při nichž zcela zaplněný sál brněnského Stadionu sledoval s přímo viditelnou empatií jejich průběh. Očekávaným vrcholem byl Janáčkův *Potulný šílenec*. Jan Řezníček propůjčoval skladbě své charisma už tím, jak se k ní pevně rozkročen postavil a začal plně znějícím, krásně posazeným barytonem své sólo na jednom tónu o šílenci, který hledal zlatotvorný kámen. Bylo-li nutno, díky svému absolutnímu sluchu onen monolog jen nepatrně výškově korigoval, takže celá mimořádně náročná Janáčkovská skladba technicky proběhla bez problémů a vyzněla absolutně přesvědčivě. A k němu „venkovský hoch“ – zprvu skvělá Drahomíra Černocká a brzy po ní neméně skvělá Jarmila Ševčíková-Hladíková: ve stříbrné róbě se šálem „kolem krku“

96 Srov. ŠTĚDRŮ, Bohumír. Černocká, Drahomíra. In: ČERNUŠÁK, Gracian; ŠTĚDRŮ, Bohumír a NOVÁČEK, Zdenko, eds. *Československý hudební slovník osob a institucí*, sv. 1. Praha: Státní hudební vydavatelství, 1963, s. 190.

(abychom citovali Thákura), tázající se, jak šílenec dostal zlatý řetěz kolem krku a smějící se v perlivé girlandě sestupných tónů. Byl to zážitek, jakých se člověku dostává jen několikrát za život.⁹⁷

Obr. 46: Z písňového recitálu Drahomíry Černocké. U klavíru Josef Černocký, padesátá léta. Archiv Drahomíry Horákové Černocké.

Na pěveckých koncertech uváděla Černocká ráda písňovou tvorbu současných českých autorů: Zdeňka Blažka, Františka Vrány, Milana Balcara, Miloše Smatka nebo Ilji Hurníka. Hurníkovy písně – *Volavka stříbřitá* na text staré čínské poezie, *Arietta scherzosa* na vokál, *Ukolébavka* na text skladatele aj. – prováděla často v rámci recitálů svého manžela; ten měl zase na repertoáru Hurníkovy varhanní kompozice.

⁹⁷ BÁRTOVÁ, Jindřiška. *Jsem hudebník a jmenuji se Veselka*. Brno: Janáčkova akademie múzických umění, 2019, s. 70–71. ISBN 978-80-7460-158-3.

Obr. 47: Drahomíra Černocká s Iljou Hurníkem a jeho chotí Janou (vpravo). Archiv Drahomíry Horákové Černocké.

Manželé Černočtí se potkávali na společných koncertech v Brně, Ostravě, Praze, Bratislavě a dalších větších či menších kulturních centrech. Jejich vystoupení se často konala pod záštitou brněnské konzervatoře, hlavního zaměstnavatele Černockého. Spolupracovali tu s dalšími umělci. Ke konci školního roku 1948/1949 se na konzervatoři konal koncert staré hudby, na němž Černočtí účinkovali spolu s Komorním orchestrem konzervatoře pod vedením Zbyňka Mrkose.

STÁTNÍ HUDEBNÍ A DRAMATICKÁ KONSERVATOŘ V BRNĚ

SÁL ÚSTAVU, LEGIONÁŘSKÁ 45

v úterý dne 28. června 1949 v 19.30 hod.

KONCERT

staré hudby

POŘAD:

1. J. S. BACH: Toccata a fuga C dur.
2. W. A. MOZART: Sonata C dur.
3. a) BONONCINI: Arie »Adoro te«.
b) G. F. HÄNDEL: Arie z oratoria Mesiáš »Já vim,
že můj Spasitel živ jest«.
4. G. F. HÄNDEL: Koncert F dur pro varhany a orchestr.
(Allegro. - Andante. - Adagio. Allegro).

Přestávka.

5. P. VEJVANOVSKÝ: Sonata F dur.
(Adagio. Allegro. Adagio. Allegro. Adagio).
6. J. A. PLANICKÝ: Arie.
7. F. X. BRXI: Koncert G dur pro varhany a orchestr.
(Allegro moderato. - Adagio. - Allegro molto).

Účinkuje Komorní orchestr. Řídí Zbyněk Mrkos.

Sólisté: Drahomíra Černocká (zpěv), Josef Černocký (varhany).

Vstupenky po 15 Kčs v předprodeji u fy Pazdírek, Česká 32
a večer u pokladny.

2701710

Obr. 48: Plakát koncertu staré hudby v sále brněnské konzervatoře, červen 1949.
Archiv Drahomíry Horákové Černocké.

Brno, Stadion, 19. října 1953, 20 hod.

Pořad:

- J. S. BACH: Toccata a fuga d moll
Dvě chorální přede hry
L. KOZELUH: Italské arietty na slova Metastasiova
E. TREGLER: Sonáta pro varhany

Přestávka

- M. DUPRÉ: Bretoňská suita
(Ukolébavka — Bludičky — Zvony)
ZD. BLAŽEK: Dvě písně pro soprán
(Bílá noc, Modlitba)
I. HURNÍK: Píseň svatební
E. BOSSI: Symfonická etuda

JOSEF ČERNOCKÝ, varhany

spoluúčinkuje

DRAHOMÍRA ČERNOCKÁ, zpěv

Obr. 49: Program koncertu Josefa a Drahomíry Černockých na brněnském Stadionu, 19. října 1953.
Archiv Drahomíry Horákové Černocké.

Možností pro pořádání varhanních koncertů v Brně mimo kostely nebylo mnoho, což ostatně platí dodnes. Hlavním „světským“ centrem pro varhanní produkce se tak po desetiletí stala dvorana Stadionu, kam byly ve dvacátých letech instalovány varhany z pražského Rudolfinu. Černocký na nich koncertoval samostatně i se svou paní.

Jeden z jejich společných koncertů, který se uskutečnil na Stadionu 19. října 1953, obsahoval rozmanitý repertoár různých období od J. S. Bacha po soudobou domácí tvorbu. Kritika u Černockého ocenila zejména cit pro impresionistickou zvukovost Duprého *Bretonské suity*. V ní se „přímo ideálně uplatnil Černockého zvýšený cit pro bohatě barevnou zvukovou paletu, jemně odstíňovanou [sic] vzdušnými pastelovými barvami, nikdy však neztrácejícími jasné kontury a stavebnou členitost“.⁹⁸ Drahomíra Černocká podle recenzenta *Lidové demokracie* „ušlechtila a s vnitřním prožitkem zazpívala mj. dvě Blažkovy písně, drobná, ale umělecky naskrz originální a osobitá dílka, okouzlující harmonickou vynalézavostí a výrazovou bezprostředností“.⁹⁹ *Svobodné slovo* vyzdvihuje její „lyrický soprán se sklonem k intimnímu výrazu, podle něhož volila svůj repertoár“.¹⁰⁰

Monotematický program, sestavený výhradně ze skladeb Franze Liszta, zazněl v prostorách Stadionu 2. prosince 1954. Manželé Černočtí v něm vystoupili po boku manželů Věry a Vlastimila Lejskových. Koncert uspořádala sdružení rodičů a přátel školy při Osmileté střední škole na náměstí 28. října a při 2. jedenáctileté střední škole na třídě Kapitána Jaroše. Recenzent *Svobodného slova* zhodnotil výkony umělců následovně:

Klavírní, varhanní a písňová tvorba Lisztova zazněla na čtvrtčním koncertu v sále Stadia v podání brněnských umělců. Manželé Lejskovi opakovali svoje nastudování Pathetického koncertu [pro dva klavíry] a Vlastimil Lejsek strhl hudebně i technicky vybroušenou hrou sonáty h moll. D. Černocká přednesem výběru z písní podtrhla jejich romanticky náladový okruh a prof. J. Černocký zaujal zajímavým, zvukově bohatě odstíněným rejstříkováním, vyvolávajícím obraz lisztovské instrumentace ve varhanních variacích [*Variace na basso continuo z kantáty „Weinen, Klagen, Sorgen, Zagen“*] a technickou jistotou ve fantasii a fuze na jméno Bach.¹⁰¹

98 J. V. Přehled brněnských koncertů. *Lidová demokracie*, 29. 10. 1953, roč. 9, č. 258, s. 3.

99 Tamtéž.

100 rgr. Z brněnských koncertních podíí. *Svobodné slovo*, 21. 10. 1953, roč. 9, č. 251, s. 3.

101 p. Z brněnských koncertů. *Svobodné slovo*, 8. 12. 1954, roč. 10, č. 294, s. 3.

Dne 9. listopadu 1955, krátce před odjezdem na maďarské turné, vystoupili Drahomíra a Josef Černockí na Stadionu s programem, který opět kombinoval varhanní skladby různých období – Bach, Händel, Reger, Bossi, Wiedermann – s písněmi Ilji Hurníka. Kritika vyzdvihla výkony obou umělců. Vedle „ušlechtilé interpretace“ Drahomíry Černocké oceňuje Černockého „umělecký vkus ve volbě barev při rejstříkování spolu s jistotou technického projevu“.¹⁰²

V březnu 1956 navštívili manželé Černockí opět Ostravu, místo svého seznámení. Josef Černocký tak měl možnost prověřit kvalitu nově instalovaných elektrických varhan firmy Rieger v Závodním klubu Vítkovických železáren Klementa Gottwalda. V jeho podání zazněly 18. března skladby J. S. Bacha, F. Liszta, L. Boëllmanna, J. Svendsena, Ch. Sindinga a Ch.-M. Widora. Manželku doprovodil v áriích a písních Händelových, Rheinbergerových, Hurníkových a Grečaninových. Kritika zhodnotila nejen umělecké výkony, ale všimla si též podmínek, za nichž se koncert uskutečnil. Uvádí mimo jiné:

Josef Černocký ukázal, že názor o ustrnulosti varhanního umění je překonán. Jeho brilantní a věrná reprodukce, vytríbený smysl pro kompozici barev, stylové odlišení jednotlivých tvůrčích etap a konečně prostý neafektovaný výstup a udržování živého kontaktu k jemu tak blízkému obecenstvu již samy o sobě oceňují Černockého mistrovství.

Drahomíra Černocká zpestřila program. Zpívala malým lyrickým sopránem s vrozenou hudebností a prostotou projevu.

Škoda jen, že varhany nejsou ještě v zcela bezvadném stavu a tudíž se i Černockému nehrálo nejlépe. Nebylo též učiněno vše pro nerušený poslech. (Hluk z vedlejšího lokálu, závany z blízké kuchyně).¹⁰³

Při poznámce o „hluku z vedlejšího lokálu“ se čtenář nemůže ubránit vzpomínkám na podobné zážitky při koncertech na brněnském Stadionu...

102 p. Koncert J. Černockého. *Svobodné slovo*, 11. 11. 1955, roč. 11, č. 271, s. 3.

103 KARÁSEK, Jiří. Varhanní matinée v kulturním středisku ZK v Odborovém domě. *Jiskra*, 4. 4. 1956.

Obr. 50: Manželé Černočtí po koncertě, padesátá léta. Archiv Drahomíry Horákové Černocké.

Mezi prestižní sály pro umělecká vystoupení náleží zajisté Smetanova síň Obecního domu v Praze. Manželé Černočtí tam účinkovali v neděli 18. listopadu 1956 na V. varhanním matiné. V první půli zazněly skladby evropských tvůrců Césara Francka, Maxe Regera, Bedřicha Antonína Wiedermanna a Marcela Duprého; druhou část vyplnila díla soudobých českých skladatelů Ilji Hurníka, Josefa Blatného a Antonína Kašpera. Josef Kubáň hodnotí v *Hudebních rozhledech* nejen výkony interpretů, všímá si též skladeb jako takových. Vyzdvihuje rovněž zvukovou symbiózu zpěvu a varhan:

Obr. 51: *Musica humana* manželů Černockých.
Archiv Drahomíry Horákové Černocké.

Matiné 18. listopadu ve Smetanově síni bylo velmi zajímavé výběrem skladeb i způsobem jejich provedení.

Prof. Josef Černocký uvedl dvě nové české varhanní skladby (Josefa Blatného *Variace na vánoční píseň* a Ant[onína] Kašpera dvě části ze *suity*). Ve skladbě Blatného je uplatněna tradiční varhanní variační technika, kterou je ušlechtila a účinně téma zpracováno. Z Kašperovy práce působila na první poslech více první kantabilní věta. Allegrové části by prospělo, kdyby její útočný tocatový ráz (*con fuoco*) byl od začátku do konce důsledně prosazen. To by jistě nevyžadovalo velké skladatelské úpravy. – Kontrastující protějšek uvedených skladeb tvořily dvě skladby francouzské, které opět vzájemně velmi kontrastovaly (C. Franck: *Preludium, fuga a variace*, M. Dupré: *Bretonská suita*). Prostá, vřelá intonace a průhledná struktura Franckova na jedné straně, na druhé umělá, z větší části popisná hudba M. Dupré.

J. Černocký zahrál všechny skladby s citlivým porozuměním a s přesvědčujícím výrazem, připomínajícím v mnohém jeho učitele B. A. Wiedermanna.

Varhanní pořad byl doplněn několika písněmi (Reger, Wiedermann, Hurník),¹⁰⁴ které zazpívala zcela osobitým způsobem Drahomíra Černocká. Její krásný zpěv vyniká instrumentální čistotou (hlas jakoby zazníval z varhanního prospektu), zcela nepatetickým výrazem a hlubokým pochopením provozovaných skladeb. Nelze dobře mluvit o varhanním doprovodu, protože zpěv a zvuk varhan tvořily dokonalou jednotu. To platí o všech písních, zejména pak o dosud neznámých půvabných a něžných písních Hurníkových.¹⁰⁵

Na začátku roku 1958, v posledním roce koncertního vystupování Josefa Černockého, zavítali manželé Černočtí do Bratislavy. V neděli 5. ledna na dopoledním matiné v koncertním sále Slovenské filharmonie se varhanní kompozice C. Franc-ka, G. F. Händela, J. S. Bacha a A. Kašpera prolínaly s Bachovými a Händelovými áriemi a písněmi Ilji Hurníka. Na koncert upozornily *Bratislavský večerník*, *Smena a Obrana lidu*.

¹⁰⁴ Max Reger: *Modlitba dítěte*, B. A. Wiedermann: *Ukolébavka*, Ilja Hurník: *Volavka stříbřitá*, *Arietta scherzosa*, *Ukolébavka*.

¹⁰⁵ KUBÁŇ, Josef. Josef Černocký. *Hudební rozhledy*, 1956, roč. 9, č. 23, s. 996.

Obr. 52: Josef Černocký po koncertě v sále Slovenské filharmonie v Bratislavě, kde manželé Černočtí účinkovali 5. ledna 1958. Vlevo varhaník, dirigent a skladatel Ján Valach, vpravo dirigent Slovenské filharmonie Zdeněk Bílek. Archiv Drahomíry Horákové Černocké.

Černockého interpretační styl

O univerzalitě varhanního umění Josefa Černockého svědčí nejen jeho mistrovská hra. Spolu s pedagogickou činností to byla také propagace varhan jako koncertního nástroje a snaha o jeho zrovnoprávnění s jinými nástroji. Vedle samostatných koncertních vystoupení se jednalo o koncertantní uplatnění varhan během liturgie, jinými slovy snaha o jejich vymanění z pouhé doprovodné funkce. Tady se projevil Černocký jako příznivec varhanního hnutí (*Orgelbewegung*), o němž bude pojednáno dále.

Období veřejného vystupování Černockého lze vymezit od roku 1936, z něhož je doloženo vystoupení na večeru duchovní hudby Spolku Československého červeného kříže v Moravské Ostravě, do konce padesátých let, kdy u něj vypukla vážná nemoc. Poslední systematické koncertní účinkování je doloženo v roce 1958.

Prvními svědky Černockého varhanní hry byli obyvatelé rodného Zábřehu a dalších ostravských částí. Během konzervatorních studií vystupoval také v Praze. Po přesídlení do Brna se centrem jeho koncertů stal Sokolský stadion. Z dalších měst tehdejšího Československa lze uvést vedle Prahy Karlovy Vary, Mariánské Lázně, Zlín, Olomouc, Břeclav nebo Bratislavu. Ve druhé polovině padesátých let podnikl turné do Maďarska (1955) a Západního Německa (1957). Vystupoval na významných domácích festivalech, jako byly Pražské jaro, Bratislavská jar a Festival Leoše Janáčka.

Kritika byla Černockému vesměs příznivě nakloněna již od jeho ostravských počátků. Na jeho interpretaci oceňovala vedle dokonalé techniky také osobitý smysl pro zvukovou barvu, a to v souvislosti s osobitou a vynalézavou registrací. Takto se o Černockém vyjadřuje například Miloslav Buček, který vyzdvihuje jeho „odbornou připravenost, technickou suverenitu, uvědomělou slohovou kázeň včetně barevné vynalézavosti“.¹⁰⁶ Podobně se o svém otci zmiňuje dcera Drahomíra, která uvedené přednosti doplňuje o vynalézavost rytmickou.¹⁰⁷ Tyto technické předpoklady šly ruku v ruce se spontánní muzikálností varhaníka. František Míťa Hradil na toto téma uvádí: „V koncertním varhanním projevu využíval Černocký svého výbušného hudebního temperamentu, který mohl plně rozvinout zejména ve skladbách současné moderny.“¹⁰⁸

Od baroka po současnost

Josef Černocký hrál jak sólově, tak ve skladbách pro různá obsazení. Přednášel samostatné sólové party i sóla ve skladbách koncertantních. Účinkoval v komorních souborech, doprovázel zpěv sólový i sborový, podílel se na provádění kantát a oratorií. Rozsáhlý repertoár, který nastudoval, svědčí o jeho hluboké orientaci ve varhanní literatuře od epochy barokní po soudobé autory.

Centrem pozornosti Vratislava Bělského, Černockého žáka a následovníka, byla tvorba Johanna Sebastiana Bacha. Jeho repertoár samozřejmě obsahoval také díla mnohých dalších autorů období baroka a romantismu, nevyhýbal se ani varhanní tvorbě 20. století. Bach však znamenal pro Bělského jakési *centrum securitatis* a patrně i východisko pro přístup k dalším autorům. Stal se také základem výuky varhan

106 KUČEROVÁ, Judita. *Miloslav Buček: Varhaník – Sbormistr – Pedagog*, s. 27–28.

107 Srov. H[ORÁKOVÁ], D[rahomíra]. *Vzpomínka na Josefa Černockého*, rukopis. Archiv Drahomíry Horákové Černocké.

108 HRADIL, František Míťa. *Hudebníci a pěvci v kraji Leoše Janáčka: Paměti a dokumentace*. Ostrava: Profil, 1981, s. 211.

na konzervatoři. Podle vzpomínky Ivony Římánkové začínaly hodiny u Bělského německou nebo francouzskou hudbou předbachovskou. Poté následoval Bach jako vrchol varhanní literatury i celé vyučovací hodiny. Teprve pak přišli na řadu oblíbení romantikové, doplnění některým autorem 20. století.¹⁰⁹

Vrcholná díla barokní polyfonie, zejména skladby Bachovy a Händelovy, byla též samozřejmou součástí repertoáru Josefa Černockého. Na rozdíl od Bělského však nelze jeho interpretační a pedagogický styl takto jednoznačně vymezit. Černockého jistě ovlivnila praxe kostelního varhaníka, do níž vstoupil hned v začátcích své umělecké dráhy. Dalším důležitým, ba přímo rozhodujícím podnětem pro Černockého jako varhaníka i organologa bylo varhanní hnutí (*Orgelbewegung*), jež ovšem nevnímal jednostranně. Požadavek zřetelnosti polyfonní faktury se u něj prolínal se smyslem pro zvukovou barevnost spojeným s vynalézavou registrací.

Pohlédneme-li na Černockého repertoár z hlediska kvantitativního, tak v něm dominují Johann Sebastian Bach a Bedřich Antonín Wiedermann, Černockého učitel. Větším počtem kompozic je zastoupen také Leoš Janáček, následován dalšími autory. Množství skladatelů, které měl Černocký na repertoáru, je úctyhodné. Kvantitativní hledisko však nemusí být samo o sobě zcela určující. Na umělcovu činnost lze hledět různým způsobem. Proto v následujících řádcích vybíráme některé koncertní výkony, které ve smyslu *pars pro toto* ukazují hudební a myšlenkový svět varhaníkův. Na pomoc si bereme recenze kritiků, kteří byli na koncertech přítomni.¹¹⁰

Janáčková duchovní tvorba

Mezi unikátní party světové varhanní literatury se řadí varhanní faktura v Janáčkově *Glagolské mši*. Černocký se tohoto prestižního úkolu zhostil již v počátcích své koncertní dráhy, a to dne 17. března 1937 v Moravské Ostravě.¹¹¹ Postupně pak provedl dílo několikrát, a to s různými dirigenty a orchestry. Kritika zákonitě srovnávala Černockého výkon s přístupem jiných varhaníků, v Brně pak zejména s Františkem Michálkem.

¹⁰⁹ Srov. ŘÍMÁNKOVÁ, Ivona. Výuka v tvůrčím duchu. In: VESELÁ, Irena; SÝKORA, Pavel a TICHÝ, Vlastimil, eds. *Vratislav Bělský: Musicus doctus et humanus*, s. 204–205.

¹¹⁰ Podrobný přehled koncertů Josefa Černockého včetně repertoáru najde čtenář v kapitole *Koncertní činnost Josefa Černockého v letech 1936–1958* na s. 125–196.

¹¹¹ Viz s. 31–33, 125.

Takové srovnání vytvořil Bohumír Štědroň v recenzi zahajovacího koncertu orchestru Československého rozhlasu v Brně, který se konal 17. a 20. září 1953 na Stadionu. Za řízení Břetislava Bakaly na něm zazněly skladby k jubileím Osvalda Chlubny a Leoše Janáčka. K výkonu Černockého v *Glagolské mši* Štědroň uvádí: „Varhaník Jos. Černocký vybavil své sólo méně vervně než nezapomenutelný prof. Michálek, ale v plném výrazovém i technickém zvládnutí.“¹¹² Naopak Josef Veselka [J. V.] v *Lidové demokracii* zdůrazňuje „temperamentní varhanní hru prof. Josefa Černockého“.¹¹³

Rok 1954 se nesl ve znamení stého výročí Janáčkova narození. Jeho tvorba byla přítomna nejen na podzimním Festivalu Leoše Janáčka v Brně, ale také na Pražském jaru. *Glagolskou mši* řídil v Praze Karel Šejna – festivalový koncert se uskutečnil 24. května ve Smetanově síni. Černockého podíl na vyznění díla ocenil v *Hudebních rozhledech* Vladimír Šefl: „Bylo by nespravedlivé, kdybychom zapomněli na prof. Černockého, který provedl vynikajícím způsobem v závěru *Glagolské mše* velké varhanní sólo. Pregnantní rytmisace a skvělá gradace byly hlavními znaky jeho výkonu.“¹¹⁴

Během Festivalu Leoše Janáčka 1954 se Černocký podílel nejen na provedení *Glagolské mše*. Ujal se rovněž varhanních partů v Janáčkových duchovních kantátách. Ty zazněly na Stadionu 7. října. Na koncertě vystoupila mezi sólisty také Drahomíra Černocká, provedení řídil Karel Hradil. Program večera byl do značné míry objevený, neboť na něm byly provedeny méně známé, ba pro širší publikum dosud neznámé Janáčkovy církevní skladby. Úvod patřil jeho úpravám církevních zpěvů z *Příborského kancionálu*, následovaly *Exaudi Deus*, *Constitues eos*, *Zdravas Maria* a *Mše Es dur*, kterou objevil a dokončil Vilém Petrželka. Koncert kulminoval kantátami *Otčenáš* a *Hospodine!* Recenze uveřejněné v brněnských denících se vzhledem ke skladbám, z nichž některé zazněly vůbec poprvé, logicky z velké části věnovaly Janáčkovu pojetí duchovní hudby. Neopomněly také ocenit úvodní slovo Graciana Černušáka. V hodnocení pěveckých výkonů se recenzenti rozcházejí. Zatímco ve *Svobodném slově* se objevuje kritika intonace sboru i přesvědčivosti sólistů,¹¹⁵ *Lidová demokracie* u sboru oceňuje „pozoruhodnou zvukovou kulturu, ušlechtilost a výrazovou bohatost, jež přesvědčivě dokreslovala

112 B. Š. [= ŠTĚDRŇ, Bohumír]. Koncert rozhlasového orchestru. *Svobodné slovo*, 23. 9. 1953, roč. 9, č. 227, s. 3.

113 J. V. Janáčková *Glagolská mše*. *Lidová demokracie*, 19. 9. 1953, roč. 9, č. 224, s. 3.

114 ŠEFL, Vladimír. Janáčková *Glagolská mše*. *Hudební rozhledy*, 1954, roč. 7, č. 13, s. 570.

115 -p-. Janáčková tvorba duchovní. *Svobodné slovo*, 9. 10. 1954, roč. 10, č. 243, s. 5.

hudební i citový obsah děl“;¹¹⁶ k sólistům – zpěvákům i instrumentalistům – podotýká, že „výrazově prožitým výkonem se zasloužili o umělecký zdar koncertu“;¹¹⁷ neopomene také zdůraznit „vynikající oporu ve varhanní hře prof. J. Černockého“.¹¹⁸

Glagolská mše zazněla na festivalovém koncertě 14. října za řízení Václava Neumanna. Rudolf Pečman hodnotí v *Práci* provedení obecně, a to slovy, že umělci „podali vesměs velmi dobré výkony“.¹¹⁹ Konkrétně vyzdvihuje pouze „obezřetné a přesné vedení dirigenta Neumanna“. Podrobnější rozbor interpretace přináší *Lidová demokracie*, která se opět věnuje především Neumannovi, dále sólistům a sboru Filharmonického spolku Besedy Brněnské. O Černockém se zmiňuje jediná věta: „Varhanní sólo bylo opět v rukou velmi spolehlivého prof. J. Černockého.“¹²⁰

V květnu roku 1958 byla *Glagolská mše* uvedena na třech domácích festivalech: v Bratislavě, Brně a Praze. Všechna provedení proběhla za účasti Josefa Černockého.

Nejprve zazněla mše spolu se *Sinfioniettou* 8. května na zahajovacím koncertě festivalu Bratislavská jar pod taktovkou Františka Jílka. Rovněž Brněnský hudební máj zahájil program *Glagolskou mší*, tentokrát ve společnosti *Symfonie* č. 2 Bohuslava Martinů. Dva dny po bratislavském provedení, 10. května účinkovali na Stadionu stejní umělci jako v Bratislavě: sólisté Taťána Arsenina, Libuše Lesmanová, Jaroslav Ulrych a Václav Halíř; Vachův sbor Moravských učitelek, Akademické pěvecké sdružení Moravan a Státní filharmonii Brno řídil František Jílek. Bohumír Štědroň u mše kritizuje „přílišnou dramatickou vypjatost, prudkost a hřmotnost“.¹²¹ Varhannímu sólu v provedení Černockého prý „chybělo tentokrát mistrovské uchopení“. Naopak nadšen koncertem byl Josef Veselka, který hodnotí provedení jako celek – z účinkujících vyzdvihuje pouze Taťanu Arseninu:

Provedení mše [...] vycházelo z niterného a hlubokého pochopení pro specifičnost Janáčkovy hudby, mělo úchvatný lesk a znaky reprodukčního mistrovství. Spojovalo v sobě sílu tradice s technickou suverenitou, svěžestí výrazového bohatství, s oslnivostí

116 J. V. Janáčková díla duchovní hudby. *Lidová demokracie*, 10. 10. 1954, roč. 10, č. 244, s. 8.

117 Tamtéž.

118 Tamtéž.

119 PEČMAN, Rudolf. Z Festivalu Leoše Janáčka. *Práce*, 19. 10. 1954, roč. 10, č. 251, s. 5.

120 J. V. Mladý a vrcholný Janáček na festivalovém koncertě. *Lidová demokracie*, 16. 10. 1954, roč. 10, č. 249, s. 3.

121 B. Š. [= ŠTĚDROŇ, Bohumír]. Brněnský hudební máj zahájen. *Svobodné slovo*, 13. 5. 1958, roč. 14, č. 113, s. 4.

a uceleností zvukových barev, s plastičností dynamického odstínění, s pečlivým zpracováním složité rytmické polyfonie, s tempovou logikou a stavebnou jednoduše, jež plně uplatňovalo strhující gradační sílu a průbojnou citovou kontrastnost.¹²²

Do třetice hostila Janáčkovu *opus magnum* katedrála svatého Víta. Koncert mezinárodního hudebního festivalu Pražského jara s týmiž interprety byl cele věnován Janáčkovu – vedle *Glagolské mše* tam 24. května zazněla kantáta *Věčné evangelium*. Nadšený ohlas přinesly *Katolické noviny*, které tento koncert označily za jeden z vrcholů Pražského jara. Píše se v nich o vynikajících výkonech všech účinkujících. K Černockému hře autor textu poznamenává:

Nesmírně obtížné varhanní interludium [sic] svrchovaně přednesl prof. J. Černocký. Škoda jen, že první katedrála naší vlasti nemá dosud varhany, které by silou, mohutností a rozpětím důstojně odpovídaly velikým prostorům dómu.¹²³

Příznivé hodnocení se objevuje také v dalších denících. Recenzent *Lidové demokracie* polemizuje s výše uvedeným názorem Bohumíra Štědrone na přílišnou hřmotnost provedení. Naopak uvádí, že „hudba *Věčného evangelia* a *Glagolské mše* vyzněla s menší drsností a iritující vyzývavostí, než jak jsme dosud slýchali na koncertním podiu“.¹²⁴ Zajímavý postřeh týkající se problematické akustiky nebo obtížné komunikace varhaníka s dirigentem přinesla *Práce*:

V některých místech je [posluchače] sice vrtošivá akustika těchto majestátních prostor překvapila ostrým zvukem orchestru, nebo jim odvála hlas zpěvačky do jiných končin; trochu se i divili, že varhaník tam sedí mimo dohled dirigenta a potřebuje proto ještě „pomocného“ dirigenta, který tlumočí gesto „hlavního“ dirigenta Fr. Jílka.¹²⁵

122 J. V. Brněnský hudební máj. *Lidová demokracie*, 13. 5. 1958, roč. 14, č. 113, s. 4.

123 fkt [= KOTALÍK, František]. K vrcholům Pražského jara 1958: Janáčkovu „Věčné evangelium“ a „Glagolská mše“ ve svatovítském dómu. *Katolické noviny*, 15. 6. 1958, roč. 10, č. 24, s. 2.

124 fts. Janáčkovu Glagolská mše ve svatovítské katedrále. *Lidová demokracie*, 24. 5. 1958, roč. 14, č. 123, s. 5.

125 ca. Janáček v katedrále. *Práce*, 24. 5. 1958, roč. 14, č. 123, s. 5.

Obr. 53: Josef Černocký hraje na varhany v brněnském kostele svatého Michala. Archiv Drahomíry Horákové Černocké.

Varhany v *Glagolské mši*, to není pouze *Postludium*. Připomeňme alespoň jejich dramatické pasáže v *Credu (Veruju)*. Recenzenti se přesto zaměřují pouze na tuto sólovou část, již je možno provádět také samostatně. Rovněž Černocký hrával *Postludium* při různých příležitostech. Vymaněno z celku zaznělo například na začátku Janáčkovy jubilejního roku 1954. Dne 18. ledna se na Stadionu uskutečnil koncert, který přiblížil ukázky Janáčkovy tvorby instrumentální (*Postludium, Capriccio*), kantátové (*Otčenáš*) a operní (*Příhody lišky Bystroušky, Káťa Kabanová, Její pastorkyňa*). *Lidová demokracie* při této příležitosti ocenila Černockého „mistrnou hru na varhany“.¹²⁶

126 J. V. Přehled brněnských koncertů. *Lidová demokracie*, 24. 1. 1954, roč. 10, č. 20, s. 4.

Josef Černocký seznamoval posluchače s *Postludiem* také během svých turné po Maďarsku a Západním Německu. V listopadu 1955 je zahrál na Hudební akademii v Budapešti a v Miskolci; *Postludium* natočil také pro maďarský rozhlas. V listopadu 1957 slyšeli posluchači skladbu v bazilice svatého Kříže ve Švábském Gmündu.

Vrcholem Janáčkova roku 1958 se stal brněnský Festival Leoše Janáčka spojený s Mezinárodním hudebním kongresem. Na koncertě věnovaném Janáčkově duchovní hudbě, který se uskutečnil 24. října v chrámu Nanebevzetí Panny Marie na Starém Brně, vystoupili jak studenti, tak profesori konzervatoře. Josef Veselka řídil instrumentalisty a smíšený sbor konzervatoře, Josef Černocký hrál na varhany. Osu programu tvořily kantáty *Otčenáš*, *Zdrávas Maria* a *Hospodíne!* Jakési preludium, interludium a postludium pak vyplnily ne zcela známé varhanní skladby z doby Janáčkových studií na pražské varhanické škole: *Předehra*, *Chorální fantazie* a *Varyto*. Recenzent *Lidové demokracie*, poté co ocenil výkony konzervatoristů a zkušené vedení Veselkovo, informuje, že „varhanní virtuos prof. Josef Černocký hrál zde po prvé vůbec varhanní skladby ze studijních let Janáčkových na pražské konzervatoři (1875)“.¹²⁷

Soudobá česká hudba

Jakousi nepsanou povinností domácích umělců bylo uvádění skladeb soudobých českých autorů. Také Černocký se často zhostil tohoto úkolu. Ze svých současníků měl na repertoáru skladby Josefa Blatného, Jana Hanuše, Františka Vrány, Zdeňka Blažka a Ilji Hurníka. Některá díla zazněla v jeho podání vůbec poprvé. V následujícím textu si všímáme vybraných koncertů, které jsou zajímavé také kontextem, do něhož byly skladby zařazeny.

Ve dnech 26. února až 6. března 1955 se v pražském Rudolfinu (tehdy Domě umělců) konala První celostátní přehlídka koncertních umělců. Pořadatelem byla Sekce koncertních umělců při Svazu československých skladatelů. 27. února a 6. března vystoupili varhaníci Ernest Riegler-Skalický, Josef Černocký a Jiří Reinberger. Černocký provedl Wiedermannovu *Toccatu a fugu f moll*, Chlubново *Adagio* a *Koncertní etudy* Františka Vrány. Reinberger zahrál monumentální *Svatováclavský triptych*

127 vs. Brněnská konservatoř Janáčkoví. *Lidová demokracie*, 25. 10. 1958, roč. 14, č. 255, s. 5.

Vítězslava Nováka. Miroslav K. Černý hodnotí vystoupení varhaníků v kontextu s kvalitou přednesených skladeb:

Takových vítězství, která právem stejně patřila skladateli i umělci reprodukčnímu, neměla přehlídka mnoho. Ba ukázalo se, jak např. nedostatky skladeb oslabily účinnost vystoupení varhaníka J. Černockého zejména ve srovnání s výkonem J. Reinbergra, který pro sebe našel v Novákově Svatováclavském triptychu důstojný úkol.¹²⁸

Smířlivější je postoj Vladislava Vachulky:

Brněnský varhaník prof. Josef Černocký mohl na Wiedermannově toccatě a fuze f moll, Chlubnově adagiu a Vránově koncertní etudě plně rozvinout své vynikající schopnosti po všech stránkách. Bravurně zaměřená obě krajní díla dávala mu bohatou příležitost ukázat technickou brilanci, zatímco v impresionistické Chlubnově skladbě předvedl zajímavé a působivé rejstříkování.¹²⁹

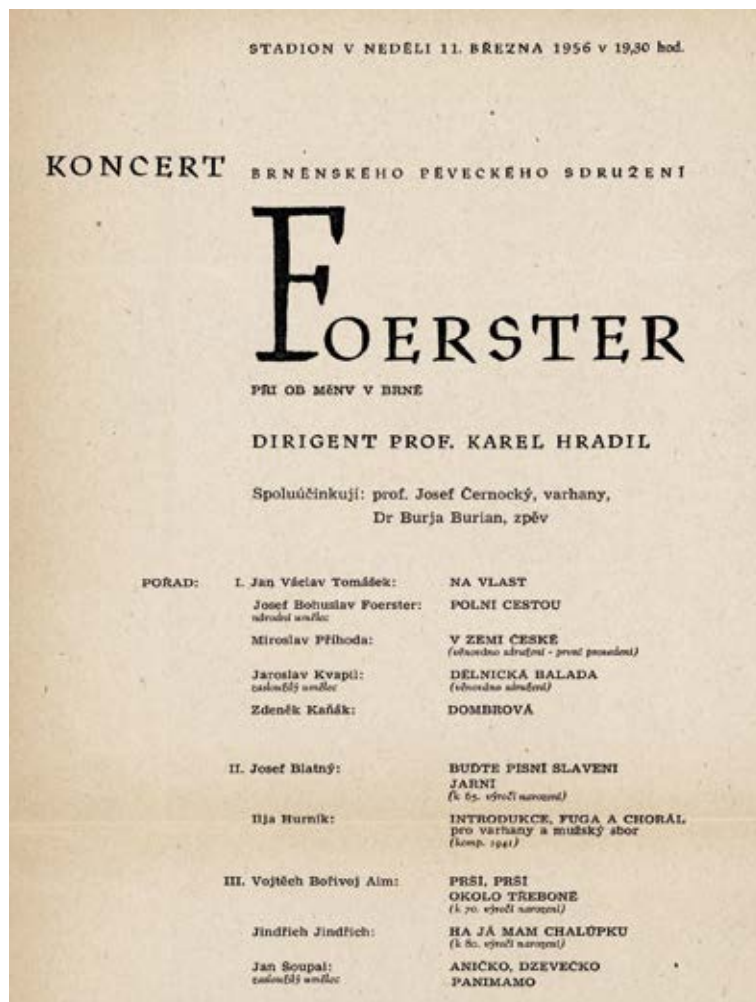
V dubnu 1956 se Černocký podílel na premiéře *Koncertantní symfonie pro varhany, harfu, tympány a smyčce*, op. 31 Jana Hanuše. Dílo zaznělo v Brně na Stadionu v rámci abonentního koncertu Státní filharmonie. Spoluúčinkovali harfenistka Toša Součková a tympanista Liboslav Bartošek, provedení řídil Otakar Trhlík. Recenzent se tentokrát zaměřil především na kompozici jako takovou, výkony interpretů hodnotí jako celek:

Velká pozornost se soustředila na prvé provedení koncertantní symfonie pro varhany, harfu, tympány a smyčce, jedenatřicátého díla Jana Hanuše. Skladatel zřejmě vyšel z novějších pokusů obnovit tento starý formový útvar, avšak přes místy značně složitou polyfonickou fakturu nesměruje jeho hudba k výrazové strohosti a konstruktivismu, nýbrž je charakterisována převážně radostným náladovým laděním, zvukovou sytostí, melodickou vynalézavostí a svěžestí. Zvláště účinná jsou místa dramaticky vzrušená, zatím co v lyrických pasážích zabíhá výraz leckdy až na hranici

128 ČERNÝ, Miroslav K. K první celostátní přehlídce koncertních umělců. *Rudé právo*, 18. 3. 1955, roč. 35–36, č. 76, s. 3.

129 VACHULKA, Ladislav. Varhaníci. *Hudební rozhledy*, 1955, roč. 8, č. 7, s. 352.

lživosti. Hanušova skladba dala plné možnosti uplatnění všem sólistům. [...] Na-
studování novinky bylo pečlivé i citlivé, skladba našla u obecnstva pěkné přijetí.¹⁵⁰

Obr. 54. Program koncertu Brněnského pěveckého sdružení Foerster, na němž zazněla *Introdukce, fuga a chorál* Ilji Hurníka, 11. března 1956. Archiv Drahomíry Horákové Černocké.

150 -p-. Z brněnských koncertů. *Svobodné slovo*, 7. 4. 1956, roč. 12, č. 85, s. 3.

Z tvorby Ilji Hurníka měl Černocký na repertoáru *Fantazii a fugu pro sólové varhany* a *Introdukcí, fugu a chorál pro varhany a mužský sbor* z roku 1941. Tuto skladbu nastudoval spolu s tenoristou Burjou Burianem a Brněnským pěveckým sdružením Foerster, které řídil Karel Hradil. V průběhu roku 1956 bylo dílo provedeno třikrát při různých příležitostech.

Dne 11. března zaznělo na Stadionu v rámci sborového koncertu Foerstra. Na programu byli opět čeští autoři. S podobným, respektive částečně obměněným programem vystoupili umělci 20. října ve Smetanově síni Obecního domu v Praze. Hurníkova skladba zapůsobila na recenzenty různě. Zatímco Rudolf Pečman u brněnského provedení konstatuje, že kompozice „je ještě formálně roztržštěná a nemá pravé dramatické spádnosti, přesto však jeví celkem zdařilou snahu o harmonický výboj a projevuje skladatelovo dobré vokální cítění“¹³¹, Boleslav Vomáčka, který slyšel koncert v Praze, referuje o „pozoruhodné kantátově založené skladbě [...], v níž varhanní part zdařile provedl J. Černocký“¹³².

Na Stadion se kompozice vrátila 28. října. Koncert měl však jiný charakter. Nyní dominovaly skladby varhanní a vokalisté spolupracovali pouze v Hurníkovi. Opět zněla výhradně hudba českých autorů z 18., 19. i 20. století. Koncert zakončila premiéra skladeb Antonína Kašpera – *Cantabile* a *Allegro fuoco*. Dva dny po produkci vyšly hned tři recenze. J. V. v *Lidové demokracii* vyzdvihuje nejen Černockého hru; všímá si též skladeb, mezi nimiž nejvýše hodnotí Musilovu *Sonatu solemniss*:

Nedělní koncert prof. Jos. Černockého byl průkopnickým činem svým programem, jenž v promyšleném a hudebně citlivém výběru obsáhl vesměs skladby českých skladatelů různých slohových období, počínajíc barokními mistry Sgrem, Černohorským přes Rejchu, Fr[antiška] Musila a Jos[efa] Kličku až k současným skladatelům I[ljovi] Hurníkovi a Ant[onímu] Kašperovi, od něhož hrál v prvním provedení dvě drobné, ale hudebně poutavé skladbičky. A byla to vesměs díla, jež si uchovávají čestné místo v soutěži světových klasiků varhanního umění. Jejich vrcholem byla jistě Musilova Sonata solemniss, jež svou živelnou notou, důmyslnou polyfonií a koncisní stavbou by vzbudila ve světě jistě vřelý ohlas ovšem v provedení tak dokonalém, jaké se zdařilo v neděli Černockému. Polyfonní charakter

131 PEČMAN, Rudolf. Z brněnských koncertů. *Práce*, 14. 3. 1956, roč. 11, č. 305, s. 5.

132 VOMÁČKA, B[oleslav]. Koncert brněnského Foerstra v Praze. *Lidová demokracie*, 23. 10. 1956.

vyzněl v působivé zvukové pregnanci, závěrečná fuga měla lehkost a přitom absolutní tempovou zákonitost a promyšlenou stavbu strhující gradační síly v plném odstínění barevných a dynamických ploch. Vskutku mistrovský reprodukční čin. Stejnou tvůrčí odpovědnost věnoval Černocký všem ostatním skladbám, jež zahrál v detailním technickém propracování, výrazném a mnohdy osobitým zvukovém vybavení a v oslňující výstavbě.¹³³

Podobný charakter má vyjádření Rudolfa Pečmana, jenž má ovšem stále určité výhrady k formě Hurníkovy kompozice:

Brněnský varhaník prof. Josef Černocký patří k těm výkonným umělcům, jejichž reprodukční projev spojuje v sobě přísnou slohovou ukázněnost s jemným smyslem pro zvukově barevné výboje rejstříkové. Jeho poslední koncertní vystoupení v neděli v sále Stadia znovu potvrdilo kvality tohoto vynikajícího umělce. Důsledně propaguje starou českou hudbu s cílevědomým výběrem vysoce kvalitních děl. Dokladem toho byla první část pořadu, kam zařadil dílo Josefa Segera (Preludium a fuga D dur), Antonína Rejchy (Fughetta) a B. M. Černohorského (Toccata C dur). Citlivý smysl pro vyklenutost stavby, střídmost v rejstříkování i plasticita klasické melodiky byly hlavními znaky jeho výkonu v těchto skladbách. Musilova (1852–1908) Sonata solemnis patřila co do technické obtížnosti k nejproblematictějším skladbám večera, ale i zde se umělec osvědčil jako naprosto klidný a pečlivě připravený interpret vysoce vyspělé techniky i hudebnosti. V Hurníkově Introdukci, fuze a chorálu pro varhany úspěšně spoluúčinkoval mužský sbor Foerster se sólistou dr. B. Burianem (dir. K. Hradil). Skladba je snad poněkud rozvleklá a málo výrazově stmelená, ale přesto ukazuje na autorovu značnou pohotovost ve varhanním stylu. Novinkou večera byla varhanní skladba ostravského dirigenta Antonína Kašpera: Cantabile a Allegro con fuoco (první provedení). Po stránce slohové i výrazové zhruba nepřesahuje styl na př. M. Regera, jeví však místy odvážné rysy ve zvukovém zvýraznění, které bylo vhodně podpořeno expresivním používáním rejstříků. Stavebně jsou obě části vyrovnané, mají plynulou fakturu a působivě traktovanou melodiku. – Vedle těchto děl byla provedena Koncertní fantasie na chorál sv. Václave od čes[kého]

133 J. V. Brněnské koncerty. *Lidová demokracie*, 30. 10. 1956, roč. 12, č. 262, s. 3.

varhaníka Josefa Kličky, skladba technicky i zvukově značně náročná, provedená s jemnými výrazovými nuancemi a v účelném rozvrhu stavebném.¹³⁴

STADION - neděle 28. října 1956 ve 20 hodin	
PROGRAM :	
JOSEF SEGER: 1716 – 1782	Preludium a fuga D-dur
ANT. REJCHA: 1770 – 1836	Fughetta
B. M. ČERNOHORSKÝ: 1684 – 1742	Toccata C-dur
FR. MUSIL: 1852 – 1908	Sonata solemnis Allegro Andante - Canon Fuga
ILJA HURNÍK: 1922	Introdukce, Fuga a Chorál pro varhany a mužský sbor
Přestávka	
JOS. KLIČKA: 1855 – 1937	Koncertní fantasie na chorál sv. Václava
ANT. KAŠPER: 1918	a) Cantabile b) Allegro con fuoco (první provedení)

Obr. 55: Program varhanního koncertu Josefa Černockého na Stadionu, 28. října 1956.
Archiv Drahomíry Horákové Černocké.

134 PEČMAN, Rudolf. Varhanní koncert prof. Josefa Černockého. *Práce*, 30. 10. 1956, roč. 12, č. 252, s. 5.

Nejvíce skeptický je k Hurníkovi a Kašperovi kritik *Svobodného slova*, který konstatuje, že „obě skladby svou myšlenkovou náplní vyvolávají spíše dojem děl příležitostných“.¹³⁵ O Černockého interpretaci se ovšem vyjadřuje v superlativech: „Nedělní výkon Černockého opět v plné síle potvrdil všechny klady jeho hry, jejímž příznačným rysem je virtuosně a jistě rozvinutá technika a muzikantský cit ve výstavbě skladeb, který je dotvářen uměleckou zkušeností a slohovým, bohatě odstíněným rejstříkováním.“¹³⁶

Zajímavým dokladem Černockého interpretačního přístupu nejen ke kompozičním novinkám je jeho vyjádření k *Sonátě pro varhany* (1965) Arnošta Parsche. Tuto skladbu sice kvůli nemoci nemohl provést, avšak dochoval se dopis skladateli datovaný 8. červnem 1968. Tehdy ho totiž oslovil varhaník Bohumil Dovrtěl, který jej navštívil se žádostí o konzultaci. V Černockého vyjádření si všimněme důrazu na zajímavost, zároveň však jednoduchost registrace. Pisatel se odvolává na Wiedermanna, lze tu ovšem pozorovat též Černockého interpretaci varhanního hnutí (*Orgelbewegung*):

Pane Parschi, Vaše sonáta byla pro mne nemalým oříškem stavebním i registračním. Mám radost, že se mi podařilo vyhmátnout podstatné a sonátu představit životně a zajímavě. Technická obtížnost je veliká, ale její zvládnutí je samozřejmé. Stavba vyžaduje logiky a rovněž tak registrace. Stavbu i registraci jsem řešil ostrými kontrasty, aby posluchačům bylo předkládáno pořád něco nového. Z napsaného je jasné, že i sebelepší autor se neobejde bez snahy interpreta a tudíž oba tvoří jakési spojité nádoby. Skladba musí být vtipně řešena, ale i tak musí mít nevтіravý a jednotný háv. Jinak je to snůška něčeho, třeba i zvukově nevkusně zajímavého, ale postrádající[ho] vnitřní napětí. Již jsem uvedl, že skladbu jsem řešil ostrými kontrasty, ale i ty kontrasty byly ve zvuku jednoduché. Vzorem je mi Babička B. Němcové. Obvyčejný případ denního života je tak umělecky ztvárněn. Wiedermann mi říkal – když to nepůjde jedním rejstříkem, zkus teprve dva. Nabádal k jednoduchosti a v každém umění je to jednoduché nejkrásnější.

Každá skladba musí dýchat a to volně dýchat. To předpokládá shora uvedenou technickou vyspělost, od které je odvislá stavba a to vše zahrnuje vtipná registrace. Registrace je skoro totéž, jako u orchestru instrumentace, která může skladbu,

135 -p- Koncert J. Černockého. *Svobodné slovo*, 30. 10. 1956, roč. 12, č. 262, s. 3.

136 Tamtéž.

nevhodnou volbou, zabít. I tato musí být jednoduchá. Pořád hovořím o jednoduchosti, ale jednoduchost je opravdu to nejkrásnější. Jak krásné, velkolepé a majestátní je téma Bachovy fugy h-moll, téma fugy v závěrečné větě Beethovenovy deváté, Hindemitha a vůbec vše velké. To jsou velikáni a já si nemám vzít ověřeného příkladu?

To vše zapříčinila Vaše sonáta, která nutí člověka myslet a kde se můžete něčeho přidržet. Přináší také něco nového a zajímavého.¹³⁷

V závěru svého dopisu uvádí Černocký bok po boku „krásu, velkolepost a majestátnost“ hudebního myšlení Bacha, Beethovena a Hindemitha. Symbióza Bachovy a Hindemithovy hudby tvořila podstatu abonementního koncertu Státní filharmonie Brno, který hostil ve dnech 11. a 12. dubna 1957 brněnský Stadion. Po Bachově *Suitě C dur* BWV 1066 zazněl Hindemithův *Koncert pro varhany a orchestr*, op. 46/2 z roku 1927, v němž sólový part přednesl Černocký. Na závěr byla provedena, jako určitý stylový kontrast, *Druhá symfonie d moll* Jaroslava Kvapila. Recenzent *Rovnosti* staví do protikladu slohové cítění Černockého a nevyváženost instrumentálního ansámblu – dirigoval Otakar Trhlík:

Hindemithovu koncertu, jehož varhanního partu se ujal s citlivým porozuměním pro slohové vypracování barevně zvukové technicky suverénní prof. Josef Černocký, chyběla větší jistota kontextu doprovodného ensemblu a koncertantního nástroje.¹³⁸

Tato kritika je určitým svědectvím o dobovém pojetí zvukovosti, které interpretovalo hudbu různých epoch stejným způsobem. Hindemithova skladba je v programu nazvána *Koncert*. Přesné označení je však *Kammermusik pro varhany a 15 nástrojů*, op. 46, č. 2.

Zahraniční turné

Ke konci třicátých let byl Josef Černocký pozván na koncertní turné po Evropě a případně též do Spojených států amerických. Svědčí to o jeho proslulosti a známosti, která

137 Dopis Josefa Černockého Arnoštu Parschovi z 8. 6. 1968. Archiv Drahomíry Horákové Černocké.

138 hf. Koncert Státní filharmonie v Brně. *Rovnost*, 12. 4. 1957, roč. 72, č. 88, s. 3.

se šířila již za umělcova mládí. Turné se neuskutečnilo patrně kvůli neblahé politické situaci. Další pozvání do USA přišlo, dle informací Černockého dcery Drahomíry, na sklonku let padesátých. V té době však již u varhaníka propukla nemoc, která mu zabránila v aktivní koncertní činnosti. Jediná dvě turné do zahraničí tak Černocký realizoval v letech 1955 a 1957, a to do Maďarska a Západního Německa.

Maďarskou cestu podnikl během listopadu a prosince roku 1955 za doprovodu své choti. Hrál na koncertech v různých městech s programem, který vedle varhanních klasiků tvořily skladby českých autorů. Program začínal díly Johanna Sebastiana Bacha, a to buď *Chromatickou fantazií a fugou d moll* BWV 903 nebo trojicí skladeb, kterou tvořily *Toccata, adagio a fuga C dur* BWV 564, *Dva chorály* a *Toccata a fuga d moll* BWV 565. Skladatelé 19. století byli zastoupeni Césarem Franckem (*Chorál a moll* FWV 40), Maxem Regerem (*Sonáta d moll*, op. 60) a uherským rodákem Franzem (Ferencem) Lisztem (buď *Variace na basso continuo z kantáty J. S. Bacha Weinen, Klagen, Sorgen, Zagen* nebo *Preludium a fuga B-A-C-H*). Tento klasický program, u něhož posluchači a kritici sledovali zejména varhanní umění Černockého, byl doplněn skladbami, které na maďarské půdě zazněly vůbec poprvé. Jednalo se o kompozice Černockého učitele Wiedermanna – *Elegie* a *Toccata a fuga f moll* –, a především o *Postludium* z Janáčkovy *Glagolské mše*, které Černocký umístil na závěr jako vrchol programu.

V padesátých letech minulého století nebyl Janáček v Maďarsku nijak znám. Černocký má proto zásluhu na propagaci jeho tvorby, byť tímto jediným výsekem. Podle jeho slov byla Janáčкова hudba pro tamější obecnost i odborné kruhy doslova objevem.¹³⁹

Dochovaly se programy dvou Černockého koncertů, a to z Budapešti a Miskolce. V Budapešti hrál 21. listopadu v sále Hudební akademie. Jeho tamější koncert měl být „událostí, o které se dlouho hovořilo“.¹⁴⁰ V Miskolci účinkoval Černocký 30. listopadu v sále tamní konzervatoře. Program měl stejný rámec jako v Budapešti, obměněny byly skladby Bachovy a Lisztovy, chyběla kompozice Regerova.

139 P. O dobré jméno našeho varhanického umění. *Svobodné slovo*, 18. 12. 1955, roč. 11, č. 303, s. 4. -rp- [= PEČMAN, Rudolf]. Varhaník Černocký o své návštěvě Maďarska. *Práce*, 20. 12. 1955, roč. 11, č. 305, s. 5. rp [= PEČMAN, Rudolf]. Varhaník Černocký v Maďarsku. *Hudební rozhledy*, 1956, roč. 9, č. 4, s. 157.

140 VELEMANOVÁ, Veronika. *Josef Černocký: Pedagog, varhaník, teoretik*, s. 34–35.

1955. november 21-én, hétfőn, este 8 órakor

A ZENEAKADÉMIÁN

**JOSEF
ČERNOCKÝ
(BRNO)
ORGONAESTJE**

M ű s o r:

J. S. BACH: Kromatikus fantázia és fuga

C. FRANCK: a-moll orgonakorál

M. REGER: d-moll szonáta, op. 60.

LISZT: Változatok Bach „Weinen, Klagen...” témájára

B. A. WIEDERMANN: Elégia

B. A. WIEDERMANN: f-moll toccata és fuga

JANÁČEK: Postludium az Ünnepi miséből

egyek 4—12 forintos áron kaphatók az Országos Filharmónia központi jegypénztáránál (V. Tanács körút 10. telefon: 189—724) hétköznap 12—19 óráig, a Zeneakadémián (telefon: 420—179) hétfő kivételével 14—21 óráig és a Bartók teremben (V. Váci utca 9. telefon: 180—292) hétköznap 13—20 óráig, szombaton 12—19 óráig. Közönségszervezők a 189—724-es telefonszámon érdeklődjenek.

Felélős kiadó az Országos Filharmónia igazgatója — 32304 - 689/4 - Révai nyomda (Felélős: Nyáry D.)

Obr. 56: Program koncertu Josefa Černockého v koncertním sále Hudební akademie v Budapešti, který se uskutečnil 21. listopadu 1955. Archiv Drahomíry Horákové Černocké.

Mezi dalšími destinacemi, kde Černocký účinkoval, byl Debrecín, katedrála v Ostrihomi, Dunaújváros (tehdy Sztálinváros) nebo Pécs. Nešlo však jen o varhanní koncerty. Černocký v sobě nezapřel organologa a živě se zajímal nejen o jednotlivé nástroje, ale navštívil též budapeštskou továrnu na varhany. Využil možnosti vyzkoušet si varhany v kostelích i hudebních sálech.

Mezi nejvýznamnější nástroje, které poznal, patřily varhany v segedínské katedrále. V té době se jednalo o největší varhany v Maďarsku s pěti manuály a téměř sto šedesáti rejstříky; jejich zajímavostí jsou dva stroje: sborový u oltáře a sólový v kupoli. Mezi další nástroje, které se staly předmětem Černockého výzkumu, náležely varhany v Győru, Kecskemétu, Vácu aj.

Obr. 57: Koncertní sál budapeštské Hudební akademie s varhanami, na nichž uskutečnil Černocký svůj koncert 21. listopadu 1955. Archiv Drahomíry Horákové Černocké.

Jako pedagog se Černocký zajímal také o maďarské hudební školství. Proto navštívil některé hudební školy. Vedle budapeštské Hudební akademie to byly konzervatoře v Budapešti, Miskolci, Debrecíně a Pécsi.

A nelze zapomenout ani na Černockého turistu. Své koncertní, organologické a pedagogické zájmy spojoval s poznáváním maďarského prostředí. Vždyť vycestovat z naší země v padesátých letech nebylo nijak jednoduché, a to ani do tzv. spřátelených zemí. O tehdejší atmosféře mezi maďarskými umělci a intelektuály, s nimiž se Černocký stýkal, svědčí skutečnost, že necelý rok po jeho návštěvě vypuklo v Maďarsku celonárodní povstání proti komunistické diktatuře, které bylo krvavě potlačeno sovětskými tanky.

V albech, která jsou uložena v archivu Drahomíry Horákové Černocké, se nacházejí fotografie a pohlednice z míst, která Černocký navštívil. Jsou mezi nimi kromě varhan a zajímavých objektů také lidé, s nimiž navázal přátelství.

Obr. 58: Josef Černocký se svojí maďarskou tlumočnicí v Budapešti. V pozadí budova parlamentu, 1955.
Archiv Drahomíry Horákové Černocké.

Během putování po Maďarsku navštívil Černocký také Muzeum Aquincum s pozůstatky staré římské osady. Varhaníkovi tu jistě neušly původní hydraulické varhany, respektive jejich rekonstrukce.

Obr. 59: Josef Černocký si prohlíží pozůstatky římské osady Aquincum, 1955. Archiv Drahomíry Horákové Černocké.

Ke konci roku 1957 uskutečnil Černocký své druhé zahraniční turné, tentokrát do německé spolkové země Bádensko-Württembersko. Cesta do tehdejšího Západního Německa byla v té době ještě vzácnější než do Maďarska. Navíc se Černockému dostalo pocty vystoupit v rámci prestižního varhanního cyklu ve Švábském Gmündu. V tamější bazilice svatého Kříže (Heilig-Kreuz-Münster) se v padesátých letech vystřídali varhaníci z několika evropských zemí a USA. Černocký byl jediným hostem nejen z Československa, ale též z celého tehdejšího východního bloku. (Mezi pozvanými varhaníky lze nalézt také jméno Bedřicha Janáčka, Wiedermannova žáka na pražské konzervatoři. Ten však žil od roku 1948 ve Švédsku.)

*Die Mitwirkenden
der vergangen 10 Jahre waren :*

<i>Belgien:</i>	Paul Barras/Brüssel Victor Hens/Antwerpen Prof. Flor Peeters/Mechelen
<i>Frankreich:</i>	Paul Nardin/Straßburg
<i>Holland:</i>	Simon C. Jansen/Amsterdam Prof. Piet van den Kerkhoff/Rotterdam Piet Kiel/Bussum Prof. Albert de Klerk/Haarlem Jan Schmitz/Den Haag
<i>Italien:</i>	Prof. Alessandro Esposito/Florenz
<i>Schweden:</i>	Prof. Bedrich Janacek/Stockholm
<i>Schweiz:</i>	Siegfried Hildenbrandt/St. Gallen Victor Schlatter/Zürich Hans Vollenweider/Thalwil
<i>Tschechoslowakei:</i>	Prof. Josef Cernocky/Brünn
<i>Verein. Staaten:</i>	Prof. Arden Whitacre/Austin
<i>Deutschland:</i>	Gert Augst/Überlingen Hubert Beck/Schwäbisch Gmünd Renate Denk/Stuttgart Günther Fischinger/Schwäbisch Gmünd Hans Jakob Haller/Ulm Helmuth Hinderberger/Stuttgart Klaus Ekkehard Ibe/Weimar Karl Junghans S. J./Nürnberg KMD Herbert Liedecke/Stuttgart Klaus Meinzolt/Nördlingen Prof. Anton Nowakowski/Stuttgart Konrad Schuba/Konstanz

Obr. 60: Přehled varhaníků, kteří účinkovali v bazilice svatého Kříže ve Švábském Gmündu v letech 1950 až 1960. Archiv Drahomíry Horákové Černocké.

Černockého koncert ve Švábském Gmündu se konal 6. listopadu. Program tvořila kombinace skladeb mistrů německého baroka s díly českých skladatelů tří slohových epoch. V první půli zazněla nejprve Muffatova *Toccata lydisch B dur*, č. 12 z cyklu *Apparatus musico-organisticus*. Následoval Händelův *Koncert D dur* HWV 299, který vystřídalo *Preludium a fuga a moll* BWV 543 J. S. Bacha. Česko-moravský program tvořila *Fantazie g moll* Jana Křtitele Kuchaře, *Sonata solemnis* Františka Musila a *Postludium* z Janáčkovy *Glagolské mše*. Černocký tak mohl nejen předvést své umění na prestižních dílech domácí varhanní literatury, ale také seznámit německé posluchače s ukázkami tvorby českých autorů od klasicismu po Janáčka. Ne náhodou zařadil opět jeho *Postludium* na místo katarzního finále. O tamějších varhanách se vyjádřil pochvalně ve svém organologickém spise *Úvod do zařízení varhan* (viz s. 201). Stejný program zvolil i pro koncert v Ellwangenu, který zazněl 8. listopadu v tamějším Stiftskirche. Černockého gmündské vystoupení zhodnotila poměrně důkladná recenze v tamějším deníku, která vyšla pod názvem *Německá a česká varhanní hudba: Profesor Josef Černocký z Brna byl sólistou šestého chrámového koncertu*:

Byli jsme velmi potěšeni, že prof. Josef Černocký z Brna, který v dubnu tohoto roku musel svůj koncert kvůli potížím s vízem na poslední chvíli odřeknout, nyní přece jen zavítal do Švábského Gmündu jako sólista šestého letošního varhanního koncertu. Jakožto vedoucí varhannické třídy na Janáčkově akademii múzických umění v Brně je jedním z vůdčích zástupců varhanní hry v zemi, která je naplněna opravdovou hudebností a která přispěla mimořádnou měrou do evropských hudebních dějin posledních sta let. Také umění varhanní hry se dostalo v této zemi náležité pozornosti. Připomeňme jen, že oba největší čeští skladatelé, Bedřich Smetana a Antonín Dvořák, byli významnými varhaníky. V novější době pak založil novou českou varhanní školu Leoš Janáček.

Prof. Černocký se ukázal jako pravý zástupce této české varhanní školy, jejímiž hlavními atributy jsou jak jiskrný hudební projev, tak dramatickost výrazu a jasnost zvuku. Lydická toccata Georga Muffata, která zahájila program, má ještě velmi málo z onoho toccatového charakteru, který známe z pozdějších děl tohoto druhu, jmenovitě z děl J. S. Bacha. Tato skladba je sledem krátkých epizod podobného charakteru. Teprve ke konci je pestřejší, a to zásluhou jednak arpeggií, a dále širokých, klidných

akordů. Dílo končí fugovanou závěrečnou částí. Provedení toccaty vynikalo velmi barevnou registrací, jejíž různé kombinace byly přizpůsobeny jednotlivým částem.

Tytěž přednosti se osvědčily i u Varhanního koncertu D-dur G. F. Händela a nechaly jej před posluchači vyniknout v celé jeho barokní nádheře. Kromě toho zde umělec rozvinul pozoruhodné umění artikulace a příležitostně se objevující figurace zvládl s hráčskou elegancí.

Poměrně chabý dojem zanechalo zřídka prováděné Preludium a fuga a-moll J. S. Bacha. Především Preludium nebylo s to opravdu zaujmout. Možná by získalo na výrazové síle charakterističtější rejstříkováním a většími proměnami zvuku. Ve fuze však zaznělo hlavní téma velmi pregnantně a bylo v dalším průběhu důsledně zpracováno.

Druhá část večera, která přinesla varhanní díla českých mistrů, začala velmi půvabnou Fantazií g-moll J. K. Kuchaře, skladatele, který žil ve druhé polovině 18. století. Dílo se zdá být silně závislé na vídeňském klasicismu a vyniká velkou svěžestí citů. Po široce založeném úvodu následuje roztomilá pastorála. Po ní přicházejí opět dvě rozsáhlejší věty. Provedení tohoto díla prof. Černockým ukázalo mimořádnou umělcovu schopnost vcítit se do díla. Byla to hra největšího půvabu, jakou můžeme při hře na varhany slyšet jen vzácně.

Sonata solemnis Fr. Musila je významná nejen svým značným rozsahem, ale i svou širokou, opravdu romantickou výrazovou škálou. První věta, nejrozsáhlejší z celého díla, začíná tečkovaným motivem. Ten pak v dalším průběhu věty nabývá na důležitosti. Pro hudební náplň věty je příznačná především velmi barevná harmonie. Druhá věta začíná výrazným sólovým hlasem, který se nad svižně se měnícími akordy rozezní do prosté krásy. V dalším průběhu se přidává ještě několik dalších hlasů. Dílo uzavírá fugovaná věta s velmi rozsáhlým hlavním tématem. Interpret poprvé v tomto díle v plné míře rozvinul své bohaté technické umění a podal výkon impozantní celistvosti.

Po technické stránce bylo naprostým vrcholem závěrečné Postludium L. Janáčka, neklidná a vzrušující věta, která klade na hráče nejvyšší nároky. Třeba jak se v závěru v hbitých arpeggiích v basu vrší akordy. Prof. Josef Černocký se zhostil díla s mistrovskou jistotou a dovedl tak šestý varhanní koncert, který by si býval zasloužil větší publikum, k působivému konci.¹⁴¹

141 -mm-. Deutsche und böhmische Orgelmusik: Professor Josef Cernocky, Brünn, war Solist des sechsten Münsterkonzerts. Rems-Zeitung, Schwäbisch Gmünd, 9. 11. 1957.

Deutsche und böhmische Orgelmusik

Professor Josef Cernocký, Brünn, war Solist des sechsten Münsterkonzerts

Man war sehr erfreut darüber, daß Prof. Josef Cernocký, Brünn, der im April d. J. wegen Visum-Schwierigkeiten sein Konzert kurzfristig absagen mußte, nun doch den Weg nach Schwäbisch Gmünd finden konnte und als Solist des sechsten diesjährigen Orgelkonzertes angekündigt war. Handelt es sich doch bei ihm — er ist heute Leiter der Orgelklasse an der Akademie der Tonkunst in Brünn — um einen der führenden Vertreter des Orgelspiels in einem Lande, das erfüllt ist von echter Musikalität und das einen unendlich großen Beitrag in der europäischen Musikgeschichte der letzten hundert Jahre geleistet hat. Nicht zuletzt erfuhr auch die Kunst des Orgelspiels in diesem Lande eine zielbeachtliche Pflege. Es sei nur daran erinnert, daß die beiden größten tschechischen Komponisten, Friedrich Smetana und Antonín Dvořák, bedeutende Organisten waren. Schließlich begründete in neuerer Zeit Leoš Janáček die neue böhmische Orgelschule.

Prof. Cernocký erwies sich als echter Vertreter dieser böhmischen Orgelschule, deren Hauptmerkmale in gleicher Weise spielerische Musikalität, dramatische Ausdruckskraft und Klarheit im Klanglichen sind. Die lydische Toccata von Georg Muffat, die die Vortragsfolge einleitete, besitzt noch sehr wenig von jenem Toccaten-Charakter, der uns von den späteren Werken dieser Gattung, namentlich denen J. S. Bachs, geläufig ist. In dem Stück reihen sich kurze Episoden von ähnlichem Charakter aneinander. Erst gegen Ende wird das Stück abwechslungsreicher, und zwar dadurch, daß einerseits Arpeggien und andererseits breite, Ruhe verströmende Akkorde auftreten.

Schließlich endet das Werk mit einem fagierten Schlußteil. Die Wiedergabe der Toccata zeichnete sich durch farbenprichtige Registrierung, die mit ihren verschiedenen Kombinationen den einzelnen Abschnitten bestens angepaßt war, aus.

Dieselben Vorzüge kamen auch dem Orgelkonzert D-Dur von G. F. Händel zugute und ließen es in seiner ganzen barocken Pracht vor den Zuhörern erstehen. Darüber hinaus entfaltete der Künstler hier eine beachtliche Artikulations-Kunst und meistert das hier und da eingestreute Laufwerk mit spielerischer Eleganz.

Einen verhältnismäßig blassen Eindruck machten Präludium und Fuge a-Moll von J. S. Bach, ein selten zu hörendes Werk. Vor allem das Präludium vermochte nicht recht zu fesseln. Vielleicht hätte es durch eine charakteristischere Registrierung und größere klangliche Abwechslung an Ausdruckskraft gewonnen. In der Fuge indes kam das Hauptthema sehr prägnant und erfuhr im weiteren Verlauf eine konsequente Durcharbeitung.

Der zweite Teil des Abends, der Orgelwerke böhmischer Meister brachte, begann mit einer sehr reizvollen Fantasie g-Moll von J. K. Kuchar, einem Komponisten, der in der zweiten Hälfte des 18. Jahrhunderts lebte. Das Werk erscheint stark an der Wie-

Leder Schmidt Fachgeschäft
für gute
Lederwaren

----- Anzeige -----

ner Klassik orientiert und zeichnet sich durch eine große Frische der Empfindung aus. Auf eine breit angelegte Einleitung folgt eine allerliebste Pastorale. Ihr folgen wieder zwei heitere Sätze. Die Gestaltung dieses Werkes durch Prof. Cernocký verriet ein besonderes Einfühlungsvermögen des Künstlers. Es war ein Spiel von größter Anmut, wie man es auf der Orgel selten antrifft.

In der „Sonata Solemnis“ von Fr. Musil lernte man ein Werk kennen, das nicht nur seines beträchtlichen Umfangs wegen, sondern auch wegen seiner weiträumigen, echt romantischen Ausdrucksskala großes Gewicht besitzt. Der erste Satz, der umfangreichste des Werkes, beginnt mit einem punktierten Motiv, das im weiteren Verlauf des Satzes Bedeutung erlangt. Vor allem wird das musikalische Geschehen geprägt durch eine sehr farbige Harmonik. Den zweiten Satz beginnt eine ausdrucksvolle Solostimme, die über geschmeidig wechselnden Akkorden eine Weise von schlichter Schönheit anstimmt. Im weiteren Verlauf treten noch mehrere andere Stimmen hinzu. Ein fagierter Satz mit einem sehr umfangreichen Hauptthema beschließt das Werk. Der Interpret entfaltete in diesem Werk erstmals in vollem Maße sein reiches technisches Können und bot eine Leistung von imposanter Geschlossenheit.

Zum unbestrittenen Höhepunkt in technischer Hinsicht wurde das abschließende Postludium von L. Janáček, ein erregtes und erregendes Stück, das an den Spieler höchste Anforderungen stellt. So etwa, wenn am Schluß Akkorde über raschen Arpeggien im Baß getümt werden. Prof. Josef Cernocký bewältigte das Werk mit überlegener Meisterschaft und brachte damit das sechste Orgelkonzert, dem man ein größeres Publikum gewünscht hätte, zum wirkungsvollen Abschluß.

—mm—

Obr. 61: Recenze na koncert Josefa Černockého, který se konal 6. listopadu 1957 ve Švábském Gmündu, uveřejněná v Rems-Zeitung, Schwäbisch Gmünd, 9. listopadu 1957. Archiv Drahomíry Horákové Černocké.

Duchovní hudba v době neduchovní

V kapitole *Duchovní syn Wiedermannův* (s. 38–45) bylo pojednáno o účinkování Černockého během liturgických obřadů ve třicátých letech a v první polovině let čtyřicátých, a to v kostelích rodné Ostravy. Také po skončení války obohatil Černocký varhanní hrou bohoslužby. Centrem působnosti se nyní stalo Brno, k němuž přibýly další lokality na Moravě, Ostravsku i v Čechách.¹⁴²

¹⁴² Tato tematika byla částečně zpracována v kapitole *Pěvecký sbor konzervatoře* (s. 62–65).

Jednou z příležitostí, která souzněla též s Černockého profesí organologa, bylo slavnostní svěcení nových varhan. Taková událost proběhla v neděli 23. listopadu 1947 v zábřežském kostele Navštívení Panny Marie. Spolu s Černockým přijela z Brna jeho manželka Drahomíra, která zazpívala Mozartovo *Alleluja* a v průběhu obřadu sólo ve *Mši g moll*, op. 77 Vojtěcha Říhovského. Spoluúčinkoval smíšený sbor Cyrillské jednoty.

Rímskokatolický farní úřad
v Ostravě-Zábřehu
domuje si Vás zvláště na slavnosti

svěcení varhan
v neděli 23. listopadu 1947

př. Veliké mši sv. a g. mod. dopolední
Mši sv. m. zpívali Far. cyrilská jednota
V. Říhovský: Mše G-mol, op. 77
U varhan prof. Jos. Černocký
Solo zpíval Drahomíra Černocká
Řídi Rudolf Janáček

Těhot. duo a 5. mod. večer bude

slavnostní požehnání a koncert

s následujícím programem:

U varhan prof. JOS. ČERNOCKÝ z Brna	J. S. Bach: <i>Předehra a fuga G-mol. (Varhany)</i>
Zpíval DRAHOMÍRA ČERNOCKÁ	W. A. Mozart: <i>Alleluja. (Zpěv u varhan)</i>
K požehnání R. Faller: <i>Chvalte ústa.</i> <i>(Směl. sbor Cyr. jednoty)</i>	Josef Kláika: <i>Chorálky fackuie na kóna:</i> <i>„St. Václav“.</i> (Varhany)
Po požehnání Choral svatováclavský. <i>(Zpíval sbor)</i>	František Měhlík: <i>Ave Maria. (Zpěv u varhan)</i>
	B. A. Wiedermann: <i>Ubohářka. (Zpěv u varhan)</i>
	L. Vieux: <i>Soli havy a bladičky. (Varhany)</i>
	Bja Hurník: <i>Ubohářka. (Zpěv u varhan)</i>
	František Vrdna: <i>Koncertní etuda. (Varhany)</i>

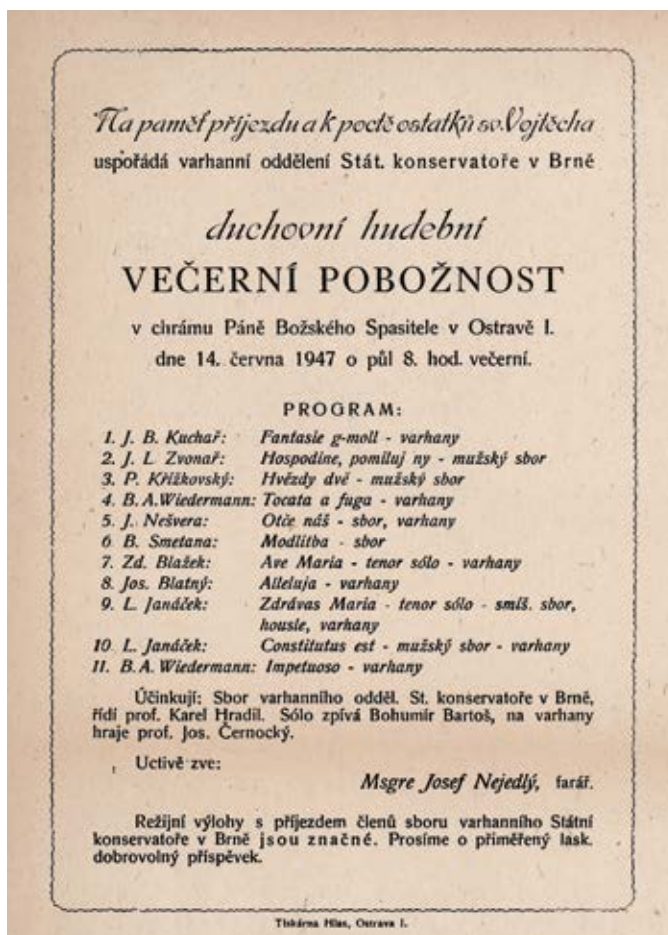
*Večer a před 8. hod. sehraje katolický dramatický sbor „Volehrad“: inscen. Mr. a Jos. Tomanových: VINICE,
v úlo. p. R. Havrůska. Člověk vstřebá bude obsazen na nové varhany, které dodala národní společnost Bratři
Riegrové z Krmova za 585.000 Kčs.*

S Vali ústav dopoledne a hlavní na odpoledním koncertě počítá a ještě jednou upřesní Vás co

P. EDUARD HURNÍK, farář

Obr. 62: Program slavnosti svěcení varhan v kostele Navštívení Panny Marie v Ostravě-Zábřehu, 23. listopadu 1947. Archiv Drahomíry Horákové Černocké.

O půl roku dříve, 14. června, se v kostele Božského Spasitele, dalším kmenovém místě Černockého ostravských let, uskutečnila večerní pobožnost na paměť příjezdu a k počtě ostatků svatého Vojtěcha. Světec byl oslaven hudbou, o čemž informuje i název akce, v němž je kladen důraz na duchovní hudbu. V programu, sestaveném z koncertantních i duchovních skladeb českých autorů, účinkoval po boku Černockého sbor varhanního oddělení brněnské konzervatoře pod vedením Karla Hradila a pěvec Bohumír Bartoš.

Obr. 63: Program duchovní hudební pobožnosti v kostele Božského Spasitele v Ostravě, 14. června 1947. Archiv Drahomíry Horákové Černocké.

Účast Černockého hudebníka na církevních obřadech se stala problematickou po únorovém puči roku 1948, kdy u nás nastalo období poznamenané tzv. vědeckým světovým názorem, jehož integrální součástí byl ateismus. Již samotná hra v kostele budila podezření, a proto bylo nutné hledat cestu, jak tuto činnost obhájit v rámci komunistické ideologie. Výmluvné jsou některé recenze z padesátých let, které se týkají nejen Černockého „správného“ postoje k církvi, snaží se dokonce ospravedlnit i duchovní tvorbu Janáčkovu.

Předmětem této obhajoby se stávala především *Glagolská mše*. K jejímu provedení 17. a 20. září 1953 na Stadionu – s Černockým u varhan (viz s. 97, 154) – má Bohumír Štědroň potřebu zdůraznit, že „na Janáčkovu Glagolskou mši se dříve pohlíželo jako na skladbu výstřední, ba podivínskou. Dnes, kdy známe pokrokový názor na církev a její obřadnost, je nám jasno, že musel vytvořit dílo převahou světského charakteru, veselé a radostné.“¹⁴³ Přitakává mu Eva Horová tvrzením, že „při slavnostní, vysoce dramatické a naprosto ne církevní hudbě *Glagolské mše* znovu a znovu si posluchač uvědomuje skladatelské mistrovství Janáčkovu, které dává hudebnímu obsahu díla vytrysknout ze života a citu člověka – lidu“.¹⁴⁴

I v této těžké době se však našly nebojácné osobnosti, které se nepodbízely režimu a nebály vyjádřit své niterné přesvědčení. Náležel k nim dirigent Josef Veselka, který ke stejnému koncertu uvádí: „I Janáčkovu, jemuž je víra záležitostí srdce a citu, je *Glagolská mše* radostnou, až veselou lidovou oslavou Boha, současně však citově vzrušeným zamýšlením nad vykupitelským dílem Kristovým.“¹⁴⁵ Takový postoj však patřil spíše mezi výjimky. Hned v následujícím roce, kdy byly v rámci Festivalu Leoše Janáčka provedeny Mistrovy duchovní kantáty (opět s Černockým, viz s. 97, 157), čteme ve *Svobodném slově*, že „v jeho [Janáčkově] duchovní hudbě není nic katolicky dogmatického“.¹⁴⁶

K samotnému postoji Černockého k církvi přináší oficiální tisk například toto tvrzení: „Jos[ef] Černocký je umělcem zdravě mužného a průbojného výrazu, beze stopy chrámové mystiky. Jeho velikou zásluhou je, že ve varhanní hře usiluje o vybudování koncertní tradice, necírkevní a zcela světské.“¹⁴⁷ Paradoxní na tom je, že se jednalo o společný

143 B. Š. [= ŠTĚDRŮN, Bohumír]. Koncert rozhlasového orchestru. *Svobodné slovo*, 23. 9. 1953, roč. 9, č. 227, s. 3.

144 HOROVÁ, Eva. Začala nová koncertní sezóna. *Rovnost*, 22. 9. 1953, roč. 70, č. 77, s. 4.

145 J. V. Janáčková Glagolská mše. *Lidová demokracie*, 19. 9. 1953, roč. 9, č. 224, s. 3.

146 -p-. Janáčková tvorba duchovní. *Svobodné slovo*, 9. 10. 1954, roč. 10, č. 243, s. 5.

147 rgr. Z brněnských koncertních podíí. *Svobodné slovo*, 21. 10. 1953, roč. 9, č. 251, s. 3.

koncert manželů Černockých na Stadionu dne 19. října 1953, kde „církevní“ tituly nesly pouze dvě skladby: Bachovy *Chorální předehry* a Blažkova *Modlitba* (viz s. 89, 154).

„Pochlíte Deo nostro, pochlíte; pochlíte regi nostro, pochlíte.“ Hřeje Bohu nosenu, hřeje; hřeje Králi nosenu, hřeje.“ (Ž. 46)

Slavnost svěcení varhan

a zároveň pouť ve farním kostele sv. Františka v Ostravě-Hrušově
v neděli 8. října 1950

Sobota dne 7. října 1950:

- o 5.30 hod. sv. ruce a vzývání Ducha sv.
- od 4.00 hod. příležitost k sv. zpovědi

Neděle dne 8. října 1950:

- o 7.00 hod. mše svatá
- o 7.30 hod. mše svatá s kázáním
- o 9.00 hod. mše svatá s kázáním
- o 10.30 hod. *svěcení varhan, křtění a pontifikální mše svatá*, kterou slouží J. E. apošt. administrátor Dr. František Ondereš.

Kazatel: P. František Rezníček.
Při mši sv. bude provedena:
Fr. Picka: „Mše F. dur“ op. 17 pro smíšený sbor s průvodem varhan a orchestrem.
Zdeněk Fibák: „*Žitožný ten...*“
Fr. Cerný: „*Ave verum*“
Schöpl: „*Te Deum*“
Vl. Rotter: „*Chvalte ústa*“.

Diriguje Vl. Rotter, varhany prof. Černocký, místní kostelní sbor a sólo L. Rotterová.

V neděli 8. října 1950 o 17.15 hod.

Chvilka duchovní hudby

PROGRAM:

J. S. Bach: „*Preludium a fuga E-moll*“ (varhany)
W. A. Mozart: „*Alleluja*“ (zpěv a varhany)
C. Franck: „*Postlude*“ (varhany)
Jos. Rheinberger: „*Píseň*“ (zpěv a varhany)
Jos. Kléčka: „*Koncertní fantasie na chorál sv. Václava*“ (varhany)
Zd. Blažek: „*Ave Maria*“ (zpěv a varhany)
Leoš Janáček: „*Postludium*“ (varhany)
Varhany: J. Černocký. - Zpěv: ~~XXXXXXXXXX~~
Al. Holková-Spohrová.
O 18. hod. mše svatá s hudebním zpěvem.
Sólo zpívá Jiří Herold, člen SDO v Ostravě.
„*Zpěvem k srdci, srdcem k Bohu a všem!*“

Za farní úřad:

P. Rafael Jaroš, katecheta P. František Bijok, farář

Varhany zhotovila „Organa“, družstvo varhanářů v Kutoř. Bole, dr. Melzer.

Obr. 64: Pořad slavnosti svěcení varhan v kostele svatého Františka v Ostravě-Hrušově, 8. října 1950. Archiv Drahomíry Horákové Černocké.

Přes uvedené obtíže působí Černockého chrámové aktivity, alespoň statisticky, jako by vše probíhalo bez problémů. K tomu je nutno podotknout, že byl v padesátých letech interním pedagogem konzervatoře. Školství se stalo jednou z nejdůležitějších hlásných tribun protináboženské ideologie a učitelé, kteří tyto tendence jakýmkoliv způsobem porušovali, stali se objektem nechtěné pozornosti. Z tohoto hlediska je možná příznačné, že pokud hrál Černocký v tomto období během liturgie, nebylo to až na výjimky v Brně.

Pod pojmem varhanní hra během liturgie nemáme na mysli koncerty duchovní hudby v kostele, které probíhají mimo obřady. Na takových koncertech v Brně vystoupil Černocký u svatého Jakuba nebo v Červeném kostele. Mimo Brno to byly svatostánky v Ostravě (Červený kostel), Opavě (sv. Vojtěch), Bystřici pod Hostýnem (sv. Jiljí), Prostějově (evangelická modlitebna), v Krnově (sv. Martin), Holešově (kostel Nanebevzetí Panny Marie), ve Svitavách (kostel Navštívení Panny Marie) a na dalších místech.

Skutečných liturgických událostí v Černockého varhanních aktivitách nebylo málo, jejich ústup začal přibližně v polovině padesátých let. Za všechny lze uvést Slavnost svěcení varhan spojenou s poutí ve farním kostele svatého Františka v Ostravě-Hrušově, která se konala v neděli 8. října 1950. Černocký tu účinkoval jednak během mše, na níž byly provedeny skladby Františka Picky, Zdeňka Fibicha, Františka Černého a Vladimíra Rottra. Jednak ve chvílce duchovní hudby, kde přednesl samostatný program.

Za církevní událost lze považovat akci nazvanou III. varhanní koncert, která proběhla 2. dubna 1950 v evangelickém chrámu Páně v Kolíně. Pořádal ji tamní Československý sbor. Duchovní skladby rozmanitých autorů v podání manželů Černockých byly totiž proloženy v místě jakéhosi zlatého středu čtením z Matoušova evangelia a společným zpěvem písně *Když zřím ten divůplný kříž*.

Lehká Múza

Na závěr stati o Černockého koncertní činnosti nelze opomenout ojedinělý leč zajímavý okruh. Lehkou Múzou bývá obvykle označována opereta. V archivu Draho-míry Horákové Černocké se dochoval nedatovaný program pod názvem Večer světových operetních melodií. Hrál na něm orchestr Státního divadla v Brně s dirigentem

Milošem Zelenkou. Pěveckých partů se zhostili Oldřich Kovář, Cecilie Strádalová a Žeňka Zelenková. Houslové sólo přednesl Jiří Mottl. Černocký improvizoval varhanní mezihry. Tato akce může být svědectvím o jeho smyslu pro humor.

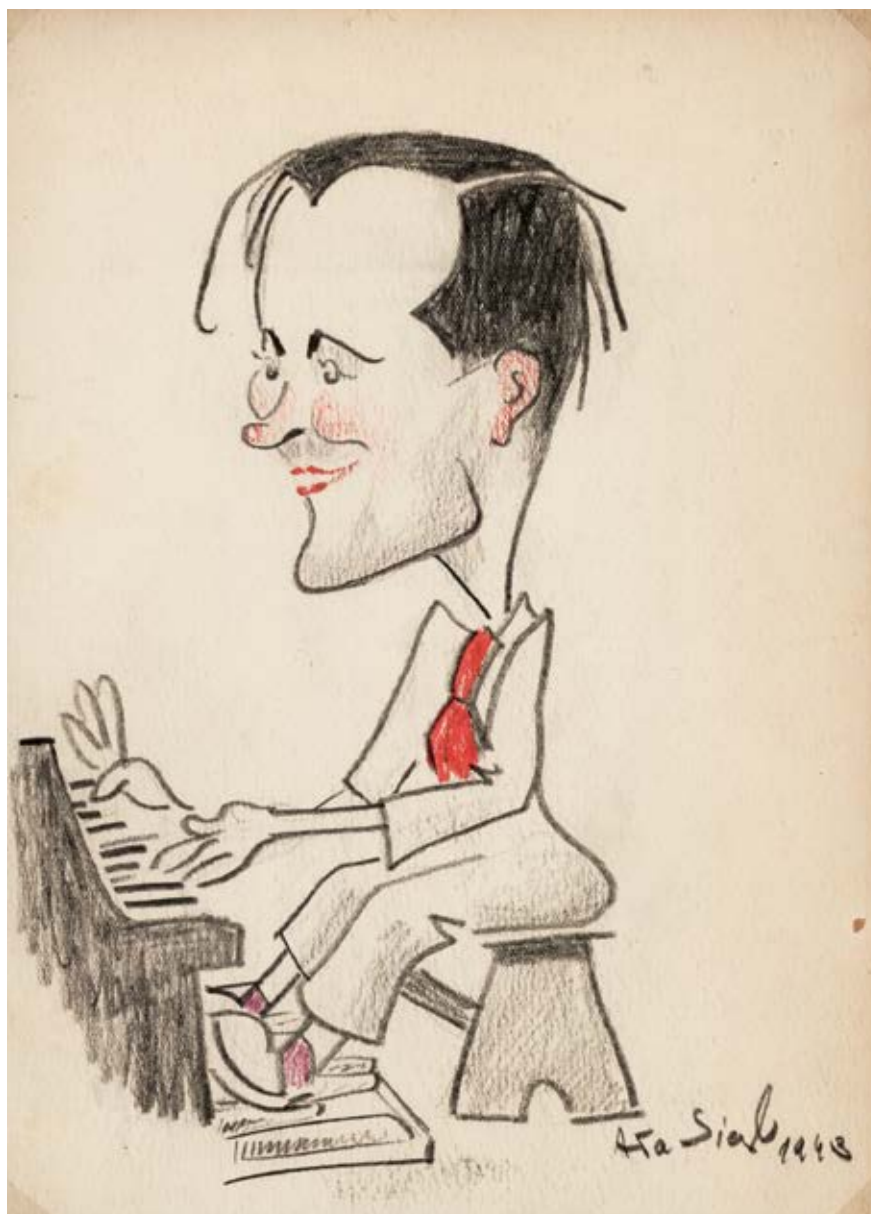
Další zajímavou událostí v životě varhaníka byla participace na koncertě černošských spirituálů. Jejich podstata samozřejmě přesahuje poetiku „lehké Múzy“, přesto je řadíme do této podkapitoly, neboť se rovněž vymykají běžnému repertoáru Černockého. Koncert se konal na Stadionu 3. března 1954 a pro velký zájem byl vyprodán. Průvodní slovo přednesl Josef Burjanek. Zpívali Rudolf Asmus, Soňa Červená a Eduard Hruběš. V doprovodu se střídali Josef Černocký na varhany a Pavel Kuchař na klavír. O tom, že i v tomto žánru Černocký uplatnil své osobité pojetí varhanní hry, svědčí následující recenze:

Bylo velkým kladem koncertu, že písně, jejichž charakter je konec konců stále stejný, byly interpretovány střídavě několika pěvci a hlavně to, že většina z nich byla doprovázena na varhanách, které podstatně dokreslovaly jejich citový obsah. Bylo to nesporně zásluhou doprovázejícího prof. J. Černockého, který každou píseň vybavil skvěle přiléhavým a vynalézavým rejstříkováním. Celý koncert tím neobyčejně získal.¹⁴⁸

Naopak k rozvernému závěru směřoval vánoční koncert, na němž spoluúčinkoval tenorista Ivo Židek. Program, který zazněl 26. prosince 1956 v Domě kultury ve Zlíně (tehdy přejmenovaném na Gottwaldov), byl sestaven z různých skladeb vánočních i obecně populárních.¹⁴⁹ Pořad byl zakončen skladbami vskutku nevánočními, leč posluchačsky vděčnými: *Směsí z filmu Sněhurka a sedm trpaslíků* Franka Churchilla a *Bugatti stepem* Jaroslava Ježka. Připomeňme, že se jednalo o dobu, kdy prezident Antonín Zápotocký propagoval Dědu Mráze namísto Ježíška a v níž ve snaze vytlačit duchovní a křesťanský rámec byly Vánoce oficiálně transformovány na „svátky míru“.

148 J. V. Přehled brněnských koncertů. *Lidová demokracie*, 11. 3. 1954, roč. 10, č. 59, s. 5.

149 Viz kap. *Koncertní činnost Josefa Černockého v letech 1936–1958*, s. 164.

Obr. 65: Josef Černocký v karikatuře Ādy Sigla, 1943. Archiv Drahomíry Horákové Černocké.

Koncertní činnost Josefa Černockého v letech 1936–1958

Přehled koncertů

Datum	Název koncertu	Místo	Program	Účinkující	Prameny a literatura
24. 11. 1936	Večer duchovní hudby (Spolek Čs. červeného kříže v M. Ostravě)	Červený kostel (Ostrava)	J. S. Bach: Preludium [Toccata?] a fuga d moll [BWV 565?], B. A. Wiedermann: Žalm 41 [43?] pro soprán a varhany, C. Franck: Pastorale, op. 19 [FWV 31], W. A. Mozart: Sonáta C dur [KV 336], F. Liszt: Preludium [Fantazie] a fuga na jméno B-A-C-H [S. 260], B. A. Wiedermann: Air [Píseň beze slov] pro housle a varhany, J. Callaerts: Toccata [e moll, op. 29], F. Mendelssohn-Bartholdy: Hymnus pro soprán, sbor a varhany [Hör mein Bitten MWV B 49?], M. Balcar: Modlitba pro soprán a varhany	Josef Černocký – varhany, Eliška Filipová – soprán, Alois Rychta – housle, pěvecký spolek Záboj, sbormistr Josef Schreiber, členové hudby Stráže bezpečnosti, řídí kap. Sochora	program (archiv DHČ)
17. 3. 1937	3. koncert 10. symfonického cyklu NDM	Národní divadlo moravskoslezské (Ostrava)	Z. Fibich: Noc na Karlštejně, op. 26, W. A. Mozart: Klavírní koncert A dur [KV 488?], G. Fauré: Balada pro klavír a orchestr, op. 19, L. Janáček: Glagolská mše	Germaine Leroux – klavír, Marie Vojtková – soprán, Marie Juřenová – alt, Otakar Mácha – tenor, Ladislav Havlík – bas, zesílený sbor Národního divadla moravskoslezského, smíšený sbor pěveckého spolku Záboj, sbormistr Josef Schreiber, Josef Černocký – varhany, orchestr Národního divadla moravskoslezského, řídí Jaroslav Vogel	Archiv NDM, program (archiv DHČ)

Datum	Název koncertu	Místo	Program	Účinkující	Prameny a literatura
19. 4. 1937	Slavnostní koncert (SKHP)	Smetanova síň Obecního domu (Praha)	A. Dvořák: Serenáda E dur, op. 22, J. Suk: Fantazie pro housle a orchestr, op. 24, W. A. Mozart: Koncert pro dva klavíry a orchestr Es dur [KV 365], J. Klička: Koncertní fantazie na chorál Svatý Václave pro varhany [op. 65]	absolventi SKHP: Josef Černý – housle, Hilda [Prislingerová-]Kleinanderová, Ema Ernstová – klavíry, Josef Černocký – varhany, Česká filharmonie, řídí František Stupka	program (archiv DHČ)
28. 5. 1937	Večer varhanní školy (SKHP)	Sukova síň Rudolfína (Praha)	M. E. Bossi: Venkovská scéna [op. 132, č. 3], L. Vierne: Pièces de fantaisie (Bludičky, Svit luny [op. 53, č. 5, 4]), B. A. Wiedermann: Žalm 22 pro 3 mužské hlasy, klavír a varhany, O. Ravello: Preludio in forma di studio, op. 50, č. 1, Musette, op. 50, č. 3, J. L. Dusík: Postní menuet, G. B. Martini: Gavota, P. I. Čajkovskij: Skřivánek, J. Rheinberger: Hymna pro oktet ženských hlasů, harfu a varhany, op. 35	Jaromír Petr (Bossi), Josef Černocký (Vierne), Emil Sedláček (Ravello), Emil Vacek (Dusík, Martini, Čajkovskij), Jarmila Štrobachová (Rheinberger) – varhany, Josef Kubáň – klavír, Jarmila Jindrová-Němečková – harfa, řídí Zdeněk Tomáš (Rheinberger)	program (archiv DHČ)
15. 12. 1937	Večer na paměť Josefa Kličky (SKHP)	Sukova síň Rudolfína (Praha)	J. Klička: Legenda D dur, op. 49, Legenda h moll, op. 98, Ave Maria pro soprán a varhany, Fantazie fis moll, op. 36, Sonáta fis moll (2. a 3. věta), Ave Regina coelorum pro bas a varhany, Koncertní fantazie na chorál Svatý Václave [op. 65]	Jan Šerý (op. 49), Květoslav Panuš (op. 98, Ave Maria, Sonáta 2. věta, Ave Regina coelorum), Josef Kubáň (op. 36), Josef Černocký (Sonáta 3. věta, op. 65) – varhany, Růžena Urbášková – soprán, Vladimír Stropnický – bas	program (archiv DHČ)
24. 12. 1937	Vánoční mše (jitřní)	kostel Navštívení Panny Marie (Ostrava- -Zábřeh)	E. Marhula[Česká mše vánoční – koledová, op.13?]	Paličková, Rogozný – zpěv, [Zábřežský kostelní pěvecký sbor], řídí Josef Černocký, V[iktor] Riedel – varhany	-as. Zábřeh n. O. <i>Ostravský kraj</i> , 5. 1. 1938, roč. 33, č. 1, s. 3
25. 12. 1937	Vánoční mše (velká)	kostel Navštívení Panny Marie (Ostrava- -Zábřeh)	F. Kolařík[Pastýřská mše]	Niša Fährnichová – soprán, [Zábřežský kostelní pěvecký sbor], řídí Josef Černocký, Loukotová – housle, V[iktor] Riedel – varhany	-as. Zábřeh n. O. <i>Ostravský kraj</i> , 5. 1. 1938, roč. 33, č. 1, s. 3

Datum	Název koncertu	Místo	Program	Účinkující	Prameny a literatura
20. 1. 1938	Varhanní koncert (Akademický klub Ostrava)	Sukova síň Rudolfina (Praha)	J. S. Bach: Preludium a fuga e moll [BWV 533 / 548?], G. F. Händel: árie [Tak jako loubí] z Acise a Galatey [HWV 49] (původně ohlášeno L. van Beethoven: Adelaida [op. 46]), G. F. Händel: Koncert g moll [op. 7, č. 5 HWV 310], L. Boëllmann: Gotická suita [op. 25], F. Schubert: Ave Maria [op. 52, č. 6 D. 839] (původně ohlášeno B. Smetana: árie z opery Dalibor a J. Malát: Mám tě rád), S. V. Rachmaninov: Humoreska, op. 10, č. 5, B. A. Wiedermann: Gavota, A. Provazník: Valse joyeuse [op. 137]	Josef Černocký – varhany, Maugli Hurská – soprán (původně ohlášeno Beno Blachut – tenor)	programy (archiv DHČ), eh. Varhanní koncert. 21. 1. 1938, s. 7 (archiv DHČ)
17. 2. 1938	Varhanní koncert (Rodičovské sdružení při Státním čs. gymnáziu a ČCE v M. Ostravě)	Červený kostel (Ostrava)	D. Buxtehude: Preludium a fuga F dur [BuxWV 144 / 145?], J. S. Bach: Preludium a fuga e moll [BWV 533 / 548?], G. F. Händel: árie z Mesiáše [HWV 56], Koncert g moll [op. 7, č. 5 HWV 310], J. Klička: Koncertní fantazie [na chorál Svatý Václave, op. 65], E. Lalo: Ruský koncert, op. 29 (1. věta) [pro housle s doprovodem varhan], B. A. Wiedermann: Žalm 43 [pro soprán a varhany], B. A. Wiedermann: Chorální předehra [Chtíc, aby spal (Zpívala Synu Matička)], Ch.-M. Widor: Toccata [ze Symfonie č. 5 D dur, op. 42, č. 1], A. Corelli: La folia [op. 5, č. 12] (úprava H. Léonarda)	Josef Černocký – varhany, Niša Fähnrichová – soprán, Jan Polášek – housle	–sk–. Varhanní koncert v Mor. Ostravě. <i>Duch času</i> , 20. 2. 1938, roč. 40, č. 43, s. 8
jaro 1938?	Požehnání s hudebním programem (v rámci výletu moravskoslezské odbočky Autoklubu RČS)	kostel Povýšení sv. Kříže (Horní Lomná)	[?] Ave Maria ad.	Josef Černocký – varhany, Niša Fähnrichová – soprán, Jan Polášek – housle	První jarní výlet Autoklubu RČS v Mor. Ostravě (archiv DHČ)

Datum	Název koncertu	Místo	Program	Účinkující	Prameny a literatura
29. 3. 1938	Večer skladeb Karla Steckera a Karla Bendla (SKHP)	Sukova síň Rudolfiny (Praha)	K. Stecker: Sonáta pro varhany, op. 1, Tři romance pro housle a klavír, Ave Maria pro soprán, housle, violoncello, klavír a varhany, K. Bendl: dvě árie Muzy z opery Lejla, Romance pro violoncello a klavír, zpěv Almamena z opery Lejla, Skřivánčí písně, Cigánské melodie, Růžoví dnové pro 3 ženské hlasy s průvodem klavíru	Josef Černocký (Sonáta), Květoslav Panuš (Ave Maria) – varhany, Marta Slabihoudová (Tři romance), Marie Nováková, Karel Málek (Ave Maria) – housle, Karel Sušanka – violoncello, Alžběta Bartková (Tři romance), Taťána Kubánová-Baxantová (Ave Maria, Skřivánčí písně, Cigánské melodie), Miloš Váňa (Muza, Romance), Emma Doležalová[-Havránková] (Almamen, Růžoví dnové) – klavír, Beno Blachut (Muza), Vladimír Stropnický (Almamen), Marka Medvecká (Skřivánčí písně), Josef Loskot (Cigánské melodie), Amalie Mlíčková[-Sudová], Růžena Urbášková, R. Čermáková, Jindřiška Schurzová[-Krbešová], Stanislava Šemberová [-Svejkovská], Marie Nováková, Eva Skuhrová, I. Vaváková (Růžoví dnové) – zpěv, řídí Josef Sommer (Růžoví dnové)	program (archiv DHČ)
6. 4. 1938	Večer varhanní školy (SKHP)	Sukova síň Rudolfiny (Praha)	J. S. Bach: Preludium a fuga A dur [BWV 536], Toccata a fuga d moll [BWV 565], árie, recitativ a gavota z kantáty BWV 202, Fantazie a fuga g moll [BWV 542], G. F. Händel: Preludium a fuga fis moll [ze Suity č. 7 HWV 433], Sonáta c moll pro hoboj a varhany [HWV 366?], árie Můj otče z Herakla [HWV 60], Koncert pro varhany a orchestr g moll [HWV 289 / 291 / 310?]	Květoslav Panuš (BWV 536, BWV 202), Jarmila Štrobachová (BWV 565, HWV 60), Josef Černocký (BWV 542), Ladislav Mátl (HWV 433), Jan Šerý (Koncert) – varhany, Jan Mikeš – hoboj, Jindřiška Schurzová[-Krbešová] – zpěv, orchestr řídí Bohumír Liška	program (archiv DHČ)

Datum	Název koncertu	Místo	Program	Účinkující	Prameny a literatura
31. 5. 1938	Výstupní koncerty absolventů. Večer II. (SKHP)	Sukova síň Rudolfiny (Praha)	J. S. Bach: Preludium a fuga Es dur [BWV 552], O Ježíšku náš [BWV 493] (zpěv s průvodem varhan), L. van Beethoven: Píseň kajicná (zpěv s průvodem varhan) [op. 48, č. 6], V. F. Skop: Fantazie, op. 57, L. Vierende: Svit luny, op. 53, č. 5, M. Reger: Toccata a fuga, op. 59, M. E. Bossi: Toccata [di concerto] d moll [op. 118, č. 5], J. S. Bach: Toccata a fuga d moll [BWV 565], B. A. Wiedermann: Ukolébavka, J. Callaerts: Toccata [e moll, op. 29], G. F. Händel: Begl'occhi del mio ben [z opery Rodrigo HWV 5], Ch'io mai vi possa [z opery Siroe HWV 24], B. A. Wiedermann: Variace a fuga na moravskou lidovou píseň z doby napoleonské	Piroska Flaxová (BWV 552), Josef Suda (BWV 493, Beethoven, Händel), Květoslav Panuš (Skop, Vierende), Jan Šerý (Reger, Bossi, BWV 565, Wiedermann Ukolébavka, Callaerts), Jarmila Štrobachová, Josef Černocký (Wiedermann Variace a fuga) – varhany, Věra Nováková (BWV 493, Beethoven), Amalie [Mlíčková]-J. Sudová (Händel) – zpěv	program (archiv DHČ)
25. 6. 1938 (dopoledne)	Církevní oslavy při zakončení studia vojenských akademiků	kostel sv. Barbory ve Vojenské akademii (Hranice)	G. F. Händel: Largo [z Xerxa HWV 40], A. Strébl: Česká mše [pro mužský sbor], J. Jindřich: Svatý Václave, Ch. Gounod: Ave Maria (pro housle), E. Grieg: Asova smrt [op. 46, č. 2]	Josef Černocký (Strébl, Gounod) – varhany, Pěvecký sbor (Strébl, Jindřich) a orchestr vojenských akademiků (Händel, Strébl), řídí A. Švancar, Josef Bízek (Gounod) – housle, Hudební kroužek vojenských akademiků (Grieg)	Věřící katolíci – zdatný voják (archiv DHČ)
25. 6. 1938 (večer)	Duchovní koncert	kostel sv. Barbory ve Vojenské akademii (Hranice)	D. Buxtehude: Preludium a fuga F dur [BuxWV 144 / 145?], A. Corelli: La folia [op. 5, č. 12] (úprava H. Léonarda), F. Mendelssohn-Bartholdy: Hymnus pro soprán, sbor a varhany [Hör mein Bitten MWV B 49?], J. S. Bach: Fantazie a fuga g moll [BWV 542], L. Boëllmann: Gotická suita [op. 25], B. A. Wiedermann: Žalm 43 [pro soprán a varhany], E. Lalo: Ruský koncert, op. 29 (1. věta) [pro housle s doprovodem varhan], J. Callaerts: Toccata [e moll, op. 29]	Josef Černocký – varhany, Niša Fähnrichová – soprán, Jan Polášek – housle	program (archiv DHČ)

Datum	Název koncertu	Místo	Program	Účinkující	Prameny a literatura
25. 12. 1938	Chránová slavnost hudební	kostel Navštívení Panny Marie (Ostrava-Zábřeh)	J. Kolařík: Jazyku hlásěj Pána, G. F. Händel: Varhanní koncert F dur [op. 4, č. 4 HWV 292], B. A. Wiedermann: Žalm 22 pro soprán, smíšený sbor, klavír a varhany, Ukolébavka, F. Mendelssohn-Bartholdy: Hymnus [Hör mein Bitten MWV B 49?], L. van Beethoven: Tě Bože chválí soulad všech, J. Kolařík: Požehnání, J. S. Bach: Toccata a fuga d moll [BWV 565]	Zábřežský kostelní pěvecký sbor, Josef Černocký – varhany, Niša Fähnrichová – soprán, A. Bláha – housle, Marie Renčová – klavír, smyčcový orchestr, řídí Vlastimil Musil	program (archiv DHČ), L. Varhanní koncert J. Černockého. <i>Moravská orlice</i> , 29. 12. 1938, roč. 76, č. 302, s. 4
19. 11. 1939	Svěcení varhan	kostel Božského Spasitele (Ostrava)	F. Schöpfung: Te Deum, F. Picka: Mše F dur [op. 17a], Ch. Gounod: Ave Maria, Hruška [?]	pí Skopalová (Gounod), prof. Liška (Hruška) – zpěv, kostelní sbor, pěvecký spolek Lumír, sbormistr Rudolf Málek, Josef Černocký – varhany	program (archiv DHČ)
24. 11. 1939		kostel Božského Spasitele (Ostrava)	A. Dvořák: Stabat Mater [op. 58]	Milada Musilová – soprán, Helena Zemanová – alt, Petar Burja – tenor, Ladislav Havlík – bas, pěvecký spolek Záboj, řídí Josef Schreiber, Josef Černocký – varhany	program (archiv DHČ)
27. 11. 1939	Duchovní koncert	kostel Božského Spasitele (Ostrava)	J. S. Bach: Fantazie a fuga g moll [BWV 542], L. Boëllmann: Gotická suita [op. 25], B. A. Wiedermann: Chorální předehera [Chtíc, aby spal] Zpívala Synu Matička, Monolog, L. Vierne: Svit luny [op. 53, č. 5], J. Klička: Koncertní fantazie na chorál Svatý Václave [op. 65]	Josef Černocký – varhany	program (archiv DHČ)
17. 3. 1940	Pěvecký spolek Záboj ve Slezské Ostravě	kostel Božského Spasitele (Ostrava)	A. Dvořák: Requiem [op. 89]	Milada Musilová – soprán, Helena Zemanová – alt, Petar Burja – tenor, Ladislav Havlík – bas, pěvecký spolek Záboj, řídí Josef Schreiber, Josef Černocký – varhany	program (archiv DHČ)

Datum	Název koncertu	Místo	Program	Účinkující	Prameny a literatura
23. 3. 1940	Duchovní koncert	kostel Božského Spasitele (Ostrava)	F. X. Brixi: Koncert [G dur č. 7?], B. A. Wiedermann: Ukolébavka, J. Klička: Sonáta fis moll	[Josef Černocký – varhany]	Duchovní koncerty v Mor. Ostravě. <i>Farní věstník</i> , 4. 5. 1940, č. 5, s. 4
28. 4. 1940	Večerní pobožnost	poutní kostel Narození Panny Marie (Mariánská Hora)	J. Klička: Koncertní fantazie [na chorál Svatý Václave, op. 65], K. Harant z Polžic: Maria Kron, M. A. Ingegneri: Tenebrae factae sunt, G. P. da Palestrina: Missa Papae Marcelli, J. S. Bach: Chorální předehra (?), G. P. da Palestrina: Pange lingua, J. S. Bach: Preludium a fuga e moll [BWV 533 / 548?]	Komorní pěvecké sdružení ze Slezské Ostravy, sbormistr Jan Šoupal, Josef Černocký – varhany	program (archiv DHČ)
9. 6. 1940	Bohatý program duchovní hudby	kostel Božského Spasitele (Ostrava)	F. X. Brixi: Koncert G dur [č. 7], B. Wiedermann: Nechte jít tam, kde mám Pána zřít (pro soprán a varhany), [Air] Píseň beze slov, Ukolébavka (zpěv a varhany), M. E. Bossi: Varhanní koncert a moll [op. 100]	Jarmila Bičíšková-Poledníková – soprán, Josef Černocký – varhany, Rozšířený orchestr českého rozhlasu v Moravské Ostravě, řídí Vlastimil Musil	program (archiv DHČ)
27. 9. 1940	Duchovní koncert varhanní hudby	kostel Božského Spasitele (Ostrava)	W. A. Mozart: Fantazie f moll [KV 608], G. F. Händel: Houslový koncert g moll [HWV 287], F. Mendelssohn-Bartholdy: Adagio [2. věta ze Sonáty č. 1 f moll / 2 c moll?], M. Reger: Toccata [op. 59, č. 5], B. A. Wiedermann: Fantazie, M. E. Bossi: Idyla [op. 92, č. 2], L. Basler: Ukolébavka pro housle a varhany, Z. Fibich: Poem [op. 39a], M. E. Bossi: Toccata di concerto [d moll, op. 118, č. 5]	Jan Polášek – housle, Josef Černocký – varhany	program (archiv DHČ)
3. 11. 1940	Duchovní koncert varhanní hudby	kostel Božského Spasitele (Ostrava)	G. F. Händel: Varhanní koncert [F dur, op. 4], č. 4 [HWV 292], A. Corelli: La folia [op. 5, č. 12] (úprava H. Léonarda), B. A. Wiedermann: Modlitba (hoboj a varhany), M. E. Bossi: Varhanní koncert a moll [op. 100]	Josef Černocký – varhany, Oldřich Čížek – hoboj, Jan Polášek – housle, Orchester Ostravské filharmonie, řídí Jan Pešat	program (archiv DHČ)

Datum	Název koncertu	Místo	Program	Účinkující	Prameny a literatura
1. 12. [1940] (dopoledne)		kostel Božského Spasitele (Ostrava)	E. Tregler: Missa brevis č. 2 [D dur, op. 9]	Helena Zemanová – alt, Komorní sdružení, řídí Jan Šoupal, Josef Černocký – varhany	Duchovní koncert v Ostravě. <i>Moravskoslezský deník</i> , roč. 41, č. 331, s. 7
29. 12. 1940	Duchovní koncert vánoční hudby	kostel Božského Spasitele (Ostrava)	E. Grieg: Jitřní nálady [op. 46, č. 1], B. A. Wiedermann: Píseň o Ježíškovi (zpěv a varhany), V. Musil: Pastorale (hoboj a varhany), V. Novák: [Vánoční] preludium [na milostnou píseň valašskou], V. Musil: Staroslezské koledy, B. A. Wiedermann: Ukolébavka (zpěv a varhany), F. Vrána: Koncertní etuda	Jarmila Bičíštová-Poledníková – soprán, Oldřich Čížek – hoboje, Josef Černocký – varhany, Dětský sbor z Hrabůvky, řídí Bohumil Kulínský	program (archiv DHČ)
1941	není známa koncertní činnost				
? 1942		Kozlovice a Frenštát			
29. 5. 1942	Český hudební máj	kostel Božského Spasitele (Ostrava)	B. M. Černohorský: Toccata [C dur], J. S. Bach, M. Reger, B. A. Wiedermann: Žalm 42 [43?] pro soprán a varhany, J. Klička: Ave Maria pro soprán a varhany, A. Dvořák: Romance [op. 11] pro housle a varhany, J. Klička: Sonáta fis moll	Jarmila Bičíštová-Poledníková – soprán, Josef Černocký – varhany, Jan Polášek – housle	-BH-. Duchovní hudba v Moravské Ostravě (archiv DHČ)
1. 6. 1942	Koncert v rámci večerní pobožnosti	kostel Božského Spasitele (Ostrava)			archiv DHČ
16. 8. 1942 (ráno)	Slavnost svěcení nových varhan	kostel sv. Vavřince (Paskov)	W. A. Mozart: Korunovační mše [C dur KV 317]		program (archiv DHČ)
16. 8. 1942 (odpoledne)	Slavnostní svaté požehnání	kostel sv. Vavřince (Paskov)		Josef Černocký – varhany, Drahomíra Černocká – soprán, Zdeněk Hendrych – ředitel kůru	

Datum	Název koncertu	Místo	Program	Účinkující	Prameny a literatura
17. 11. 1942	Cyklus tří koncertů k šedesátinám B. A. Wiedermanna. II.	Smetanova síň Obecního domu (Praha)	B. A. Wiedermann: Toccata a fuga f moll, Tři chorálové přehledy (Hlas v přísných temnotách zní, Thema fantastico, Chtíc, aby spal [Zpívala Synu Matička]), Variace a fuga na moravskou lidovou píseň [z doby napoleonské], Monolog, Nocturno, Scherzo, Pastorale dorico, Pastorale lydico, Impetuoso	Jiří Reinberger (Toccata a fuga, Pastorale, Impetuoso), Bedřich Janáček (přehledy, Monolog, Nocturno, Scherzo), Josef Černocký (Variace a fuga) – varhany	program (archiv DHČ)
1. 6. 1943	Večerní pobožnost	kostel Božského Spasitele (Ostrava)	J. S. Bach: Toccata [adagio] a fuga C dur [BWV 564], H. Wolf: Již jste vzlétli [z cyklu Spanisches Liederbuch, č. 4], I. Hurník: Svatební píseň, M. E. Bossi: Varhanní koncert a moll [op. 100], B. A. Wiedermann: Píseň kajicná, F. Vrána: Koncertní etuda	Drahomíra Černocká (Wolf, Hurník, Wiedermann) – soprán, Josef Černocký – varhany, Ostravská filharmonie (Bossi), řídí Jan Pešat	program (archiv DHČ)
9. 10. 1943	Večerní pobožnost	kostel Božského Spasitele (Ostrava)	B. A. Wiedermann: Fantazie [Toccata] a fuga f moll, G. P. da Palestrina: Popule meus, W. A. Mozart: Ave verum corpus [KV 618], J. B. Foerster: Oráč [op. 37, č. 1], B. Smetana: Modlitba, V. Novák: Vánoční ukolébavka [op. 37, č. 5], J. B. Foerster: Hymnus (dvojsbor) [op. 63, č. 3], E. Grieg: Mariánská píseň [Ave maris stella EG 150], J. B. Foerster: Svatý Václave [op. 86, č. 2], P. Křížkovský: Pastýř a poutníci, Sv. Cyril a Metod, J. [E.] Picka: Pange lingua	Josef Černocký – varhany, Pěvecké sdružení moravských učitelů, sbormistr Jan Šoupal	program (archiv DHČ)
31. 1. 1944	Oslavný koncert k šedesátinám B. A. Wiedermanna (Společnost pro duchovní hudbu)	Stadion (Brno)	B. A. Wiedermann: Toccata a fuga f moll, Tři chorálové přehledy (Hlas v přísných temnotách zní, Thema fantastico, Chtíc, aby spal [Zpívala Synu Matička]), Variace a fuga na moravskou lidovou píseň [z doby napoleonské], Monolog, Nocturno, Scherzo, Pastorale dorico, Pastorale lydico, Impetuoso	Jiří Reinberger (Toccata a fuga, Pastorale, Impetuoso), Bedřich Janáček (přehledy, Monolog, Nocturno, Scherzo), Josef Černocký (Variace a fuga) – varhany	program (archiv DHČ), -ský. Varhanní koncert žáků B. A. Wiedermanna k oslavě jeho šedesátin. <i>Moravské slovo</i> , 3. 2. 1944, č. 28, s. 2.

Datum	Název koncertu	Místo	Program	Účinkující	Prameny a literatura
8. 4. 1944		kostel Božského Spasitele (Ostrava)	A. Dvořák: Te Deum [op. 103]	Drahomíra Černocká – soprán, Přemysl Kočí – baryton, smíšený sbor pěveckého spolku Záboj, sbormistr Josef Schreiber, Josef Černocký – varhany	F. L. Duchovní hudba o svátcích v Mor. Ostravě. <i>České slovo</i> , 11. 4. 1944, roč. 16, č. 100, s. 3
9. 4. 1944		kostel Božského Spasitele (Ostrava)	V. Blažek: Missa solemnis [op. 5]	smíšený sbor pěveckého spolku Záboj, sbormistr Josef Schreiber, Josef Černocký – varhany	F. L. Duchovní hudba o svátcích v Mor. Ostravě. <i>České slovo</i> , 11. 4. 1944, roč. 16, č. 100, s. 3
17. 6. 1945	Duchovní koncert (Koncertní ředitelství JRM [Jiří Rudolf Míša])	kostel Narození Panny Marie (Orlová)	B. M. Černohorský: Toccata [C dur], A. Dvořák: Biblické písně [op. 99], č. 3, J. Klička: Koncertní fantazie na chorál Svatý Václave [op. 65], I. Hurník: Svatební píseň, B. A. Wiedermann: Ukolébavka, Toccata a fuga [f moll], Air (Píseň beze slov), Z. Fibich: Blažený ten [op. 44, č. 8], A. Dvořák: Biblické písně [op. 99], č. 8, S. V. Rachmaninov: Preludium [?], J. Klička: Ave Maria, A. Dvořák: Chorál Bože náš na motiv ze Symfonie č. 9 e moll, op. 95 Z nového světa, F. Vrána: Koncertní etuda	Josef Černocký – varhany, Drahomíra Černocká – soprán, Přemysl Kočí – baryton, pěvecký sbor řídí Jiří Rudolf Míša	program (archiv DHČ)
20. 6. 1945	Duchovní koncert (Sbor ČCE v Moravské Ostravě)	Červený kostel (Ostrava)	V. Lipovský: Žalm 95 (smíšený sbor), A. Guilmant: Symfonie [Sonáta č. 1] d moll [op. 42], I. Hurník: Svatební píseň, M. Balcar: Modlitba [pro soprán a varhany], L. Vierne: Lamento, Bludičky, Svit luny [op. 53, č. 1, 4, 5], B. A. Wiedermann: Tichá píseň, Nechte jít tam, kde mám Pána zřít, F. Vrána: Koncertní etuda	Josef Černocký (Guilmant, Hurník, Balcar, Vierne, Wiedermann, Vrána) – varhany, Drahomíra Černocká (Hurník, Balcar, Wiedermann) – soprán, Smíšený sbor mládeže evangelických církví (Lipovský)	program (archiv DHČ)

Datum	Název koncertu	Místo	Program	Účinkující	Prameny a literatura
28. 5. 1946	Duchovní koncert v den narozenin prezidenta Dr. E. Beneše	kostel Nanebevzetí Panny Marie (Bruntál)	J. Klička: Koncertní fantazie [na chorál Svatý Václave, op. 65], K. Bendl: Chorál národa českého (mužský sbor), L. Vierne: Bludičky [op. 53, č. 4], J. Křička: Vlasti (mužský sbor), B. A. Wiedermann: Air [Píseň beze slov], J. B. Foerster: Oráč [op. 37, č. 1], J. Klička: Fantazie na motivy z Vyšehradu [op. 33], J. Jindřich: Svatý Václave!	Josef Černocký – varhany, Vl. Kloc, Jaromír Klobouk – zpěv, osvětový pěvecký kroužek aspirantů v Bruntále, řídí Jaromír Klobouk a Josef Brož	program (archiv DHČ)
23. 6. 1946	Varhanní koncert	kostel sv. Vojtěcha (Opava)	J. Klička: Koncertní fantazie [na chorál Svatý Václave, op. 65], K. Bendl: Chorál národa českého (mužský sbor), L. Vierne: Bludičky [op. 53, č. 4], J. Křička: Vlasti (mužský sbor), B. A. Wiedermann: Air, J. B. Foerster: Oráč [op. 37, č. 1], J. Klička: Fantazie na motivy z Vyšehradu [op. 33], J. Jindřich: Svatý Václave!, B. A. Wiedermann: Ukolébavka, I. Hurník: Svatební píseň	Josef Černocký – varhany, Vl. Kloc, Jaromír Klobouk, Drahomíra Černocká – zpěv, osvětový pěvecký kroužek aspirantů v Bruntále, řídí Jaromír Klobouk a Josef Brož	program (archiv DHČ)
21. 8. 1946	Varhanní koncert	kostel Nanebevzetí Panny Marie (Bruntál)	J. S. Bach: Fantasie a fuga g moll [BWV 542], L. Boëllmann: Gotická suita [op. 25], I. Hurník: Svatební píseň, G. Pierné: Preludium [op. 29, č. 1], J. Křička: Vlasti, L. Vierne: Lamento [op. 53, č. 1], B. A. Wiedermann: Ukolébavka, F. Vrána: Koncertní etuda	Josef Černocký – varhany, M. Juříčková – zpěv, Osvětový sbor aspirantů, řídí Jaroslav Klobouk	program (archiv DHČ)
3. 11. 1946	Památka popravených a umučených členů českého národa	Stadion (Brno)	V. Novák: De profundis, op. 67, A. Dvořák: Symfonie č. 7 d moll, op. 70	Josef Černocký – varhany, Symfonický orchestr brněnského rozhlasu, řídí Břetislav Bakala	-ek. Na paměť umučených. <i>Rovnost</i> , 5. 11. 1946, roč. 62, č. 254, s. 6.
24. 12. 1946	Štědrý den	kostel sv. Jakuba (Brno)	V. E. Horák: Missa pastoralis, V. Říhový: Vánoční zpěvy [op. 21] č. 1 a 4, F. [Alois?] Vlk: Narodil se Kristus Pán	Svatojakubský smíšený sbor a orchestr, řídí Karel Hradil, Josef Černocký – varhany	Chrámová hudba o svátcích vánočních u sv. Jakuba. <i>Národní obroda</i> , 24. 12. 1946, roč. 2, č. 294, s. 4.

Datum	Název koncertu	Místo	Program	Účinkující	Prameny a literatura
25. 12. 1946	Hod Boží	kostel sv. Jakuba (Brno)	F. X. Brixi: Missa pastoralis, J. J. Ryba: Pastorela [Slaviček? NěmR 101], J. Jindřich: Zpěv vánoční, F. [Alois?] Vlk: Narodil se Kristus Pán	Svatojakubský smíšený sbor a orchestr, řídí Karel Hradil, Josef Černocký – varhany	Chrámová hudba o svátcích vánočních u sv. Jakuba. <i>Národní obroda</i> , 24. 12. 1946, roč. 2, č. 294, s. 4
26. 12. 1946	Sv. Štěpána	kostel sv. Jakuba (Brno)	V. E. Horák: Missa pastoralis, V. Říhovsky: Vánoční zpěvy [op. 21] č. 2, J. Č. Drahlovský: Vánoční koleda [Píseň vánoční], F. [Alois?] Vlk: Narodil se Kristus Pán	Svatojakubský smíšený sbor a orchestr, řídí Karel Hradil, Josef Černocký – varhany	Chrámová hudba o svátcích vánočních u sv. Jakuba. <i>Národní obroda</i> , 24. 12. 1946, roč. 2, č. 294, s. 4
14. 6. 1947	Duchovní hudební večerní pobožnost na paměť příjezdu a k počtě ostatků sv. Vojtěcha (varhanní oddělení SHDKB)	kostel Božského Spasitele (Ostrava)	J. K. Kuchař: Fantazie g moll, J. L. Zvonář: Hospodine, pomiluj ny (mužský sbor), P. Křížkovský: Hvězdy dvě [Sv. Cyril a Metod] (mužský sbor), B. A. Wiedermann: Toccata a fuga [f moll], J. Nešvera: Otče náš (sbor a varhany), B. Smetana: Modlitba (sbor), V. Blažek: Ave Maria (tenor a varhany), J. Blatný: Alleluja (varhany), L. Janáček: Zdravas Maria (tenor, smíšený sbor, housle a varhany), L. Janáček: Constitutus est [Constitues eos] (mužský sbor a varhany), B. A. Wiedermann: Impetuoso	sbor varhanního oddělení SHDKB, řídí Karel Hradil, Bohumír Bartoš – tenor, Josef Černocký – varhany	program (archiv DHČ)
15. 6. 1947 (dopoledne)	Oslava svato-vojtěšského jubilea (slavná bohoslužba)	kostel Navštívení Panny Marie (Ostrava-Zábřeh)	Ch. Gounod: Missa in G	sbor varhanního oddělení SHDKB, řídí Karel Hradil, Josef Černocký – varhany	program (archiv DHČ)

Datum	Název koncertu	Místo	Program	Účinkující	Prameny a literatura
15. 6. 1947 (večer)	Oslava svatovojtěšského jubilea (večerní akademie)	kostel Navštívení Panny Marie (Ostrava- Zábřeh)	J. L. Zvonář: Hospodine, pomiluj ny (mužský sbor), P. Křížkovský: Hvězdy dvě [Sv. Cyril a Metod] (mužský sbor), K. H. Mácha: Svatý Vojtěch (recitace), J. Nešvera: Otče náš (sbor a varhany), B. Smetana: Modlitba (mužský sbor), V. Blažek: Ave Maria (tenor a varhany), L. Janáček: Zdrávas Maria (tenor, smíšený sbor, housle a varhany), Con- stitutus est [Constitues eos] (mužský sbor a varhany), F. Střížovský: Svatý Václave (recitace), J. Huvar: Přednáška o sv. Vojtěchu, symbolická prostná (sestava Orla), F. Střížovský: Loučení (dramatická scéna ze života sv. Vojtěcha)	Bohumír Bartoš – tenor, sbor varhanního oddělení SHDKB, řídí Karel Hradil, Josef Černocký – varhany	program (archiv DHČ)
17. 6. 1947	Slavnostní bohoslužba	kostel Panny Marie Uzdravení nemocných (Karlova Studánka)		sbor varhanního oddělení SHDKB, řídí Karel Hradil, Josef Černocký – varhany	program (archiv DHČ)
13. 7. 1947	Varhanní koncert	farní chrám Nanebevzetí P. Marie v Holešově	J. S. Bach: Fantazie a fuga g moll [BWV 542], W. A. Mozart: Alleluja [z Exsultate, jubilate KV 165/158a?], J. K. Kuchař: Fantazie [g moll], F. Michálek: Ave Maria, J. Klička: Fantazie na motivy z Vyšehradu [op. 33], B. A. Wiedermann: Ukolébavka, L. Vierne: Lamento, Bludičky [op. 53, č. 1 a 4], B. A. Wiedermann: Tichá píseň, Impetuoso	Drahomíra Černocká – soprán, Josef Černocký – varhany	program (archiv DHČ)
3. 10. 1947	Duchovní koncert (Masarykův městský ústav hudby a zpěvu v Ostravě a ČCE v Ostravě)	Červený kostel (Ostrava)	J. S. Bach: Chromatická fantazie a fuga [d moll BWV 903], F. Mendelssohn-Bartholdy: Hymnus [Hör mein Bitten MWV B 49?], J. Klička: Sonáta fis moll, B. A. Wiedermann: Píseň kající, Sud' mne, ó Bože, A. T. Grečaninov: Ukolébavka [op. 98, č. 9], L. Vierne: Toccata [op. 53, č. 6]	Drahomíra Černocká (Men- delssohn-Bartholdy, Wiederr- mann, Grečaninov) – soprán, Josef Černocký – varhany	program (archiv DHČ)

Datum	Název koncertu	Místo	Program	Účinkující	Prameny a literatura
23. 11. 1947 (dopo- ledne)	Svěcení varhan	kostel Navštívení Panny Marie (Ostrava- -Zábřeh)	V. Říhovský: [Česká] mše g moll, op. 77	Smíšený sbor Cyrilské jednoty, Drahomíra Černocká – soprán, Josef Černocký – varhany, řídí Rudolf Janáček	program (archiv DHČ)
23. 11. 1947 (večer)	Slavnostní požehnání a koncert	kostel Navštívení Panny Marie (Ostrava- -Zábřeh)	J. S. Bach: Preludium a fuga g moll [BWV 535], W. A. Mozart: Alleluja [z Exsultate, jubilate KV 165/158a?], J. Klička: Koncertní fantazie na chorál Svatý Václave [op. 65], F. Michálek: Ave Maria, B. A. Wiedermann: Ukolébavka (zpěv a varhany), L. Vierende: Svit luny, Bludičky [op. 53, č. 5 a 4], I. Hurník: Ukolébavka, F. Vrána: Koncertní etuda, B. Fidler: Chvalte ústa (sbor, k požehnání), Svatováclavský chorál (lid, po požehnání)	Drahomíra Černocká (Mozart, Michálek, Wiedermann, Hurník) – soprán, Josef Černocký (Bach, Mozart, Klička, Michálek, Wiedermann, Vierende, Hurník, Vrána) – varhany, Smíšený sbor Cyrilské jednoty (Fidler)	program (archiv DHČ)
18. 1. 1948	Slavnost svěcení varhan. Pontifikální mše svatá	kostel sv. Josefa (Ostrava)	K. Sudek: Missa solemnis d moll, sólové zpěvy na graduale a offertorium, J. Kubenka: Tantum ergo (smíšený sbor), G. Pagella: Laudate Dominum (mužský sbor)	Drahomíra Černocká – soprán, Helena Zemanová – alt, Ivo Židek – tenor, Jiří Wiedermann – bas, smíšený sbor pěveckého spolku Záboj, sbormistr Josef Przebinda, Josef Černocký – varhany	program (archiv DHČ)
18. 1. 1948	Slavnost svěcení varhan. 1. veřej- ný koncert na nové varhany	kostel sv. Josefa (Ostrava)	J. S. Bach: Preludium a fuga e moll [BWV 533 / 548?], J. J. Ryba: Slavíček [NěmR 101], H. Wolf: Již jste vzlétli [z cyklu Spanisches Liederbuch, č. 4], C. Franck: Pastorale [op. 19 FWV 31], Chorál [č. 3] a moll [FWV 40], B. Bakala: Vánoční ukolébavka, B. A. Wiedermann: [Chorální předehra Chtíc, aby spal] Zpívala Synu Matička, Gavota, Toccata a fuga [f moll]	Drahomíra Černocká (Ryba, Wolf, Bakala) – soprán, Josef Černocký – varhany, [Josef Strádala (Ryba) – flétna?]	program (archiv DHČ)

Datum	Název koncertu	Místo	Program	Účinkující	Prameny a literatura
11. 4. 1948	Hodinka chrámové hudby	kostel sv. Václava (Křižanov)	J. S. Bach: Toccata [adagio] a fuga C dur [BWV 564], W. A. Mozart: Alleluja [z Exsultate, jubilate KV 165/158a?], J. Rheinberger: Velikonoční píseň [Skřivánek vzlét', op. 128, č. 4], J. Klička: Koncertní fantazie na chorál Svatý Václave [op. 65], B. A. Wiedermann: Ukolébavka, L. Vierne: Bludičky [op. 53, č. 4], I. Hurník: Tiše snížek padá, J. Callaerts: Toccata [e moll, op. 29]	Drahomíra Černocká (Mozart, Rheinberger, Wiedermann, Hurník) – soprán, Josef Černocký – varhany	program (archiv DHČ)
6. 5. 1948	Duchovní koncert (Janáčkův festival)	kostel Nanebevzetí Panny Marie (Brno)	L. Janáček: Dvě skladby pro varhany, Exaudi Deus (smíšený sbor), Zdravas Maria (tenor, housle, smíšený sbor a varhany), Constitues eos (mužský sbor a varhany), Otčenáš (tenor, smíšený sbor, harfa a varhany), Hospodine! (soprán, alt, tenor, bas, smíšený dvojsbor, harfa, varhany a žestové nástroje), Postludium z Glagolské mše	Liběna Opletalová – soprán, Božena Hermanová – alt, Antonín Trnavský – tenor, Václav Halíř – bas, Miroslav Matyáš – housle, Anežka Škvorová – harfa, Josef Černocký – varhany, smíšený sbor posluchačů SHDKB, řídí Karel Hradil	program (archiv DHČ)
3. 10. 1948	Duchovní koncert	zámecký kostel sv. Jakuba Staršího (Lednice)	J. S. Bach: Preludium a fuga a moll [BWV 543], W. A. Mozart: Alleluja [z Exsultate, jubilate KV 165/158a?], W. A. Mozart: Koncert D dur [KV 211 / 218 / 271a?], G. F. Händel: árie z Mesiaše [HWV 56], J. K. Kuchař: Fantazie g moll, A. Corelli: La folia [op. 5, č. 12] (úprava H. Léonarda), G. F. Händel: Largo [z Xerxa HWV 40], J. S. Bach: Fantazie G dur [BWV 572]	Josef Černocký – varhany, Růžena Malhocká – housle (Mozart Koncert, Corelli), Dagmar Horníčková – zpěv (Mozart Alleluja, Händel)	program (archiv DHČ)

Datum	Název koncertu	Místo	Program	Účinkující	Prameny a literatura
10. 10. 1948	Matinée k 20. výročí úmrtí Marie Steyskalové (Rada čs. žen a Společenský odbor Ženské útulny)	Stadion (Brno)	L. Janáček: V mlhách (původně ohlášen Zapisník zmizelého), Sonáta pro housle a klavír, 6 úprav lidových písní, Otčenáš pro tenor, sbor, harfu a varhany	Jaroslav Kvapil (Sonáta), Ludvík Kundera (V mlhách, 6 písní) – klavír, František Kudláček – housle, Anežka Škvorová – harfa (v kritice Nové politiky uvedena Antonie Králová-Součková), Josef Černocký – varhany (v kritice Nové politiky uveden František Michálek), Marie Juřenová – soprán (6 písní), Burja Burian – tenor (původně ohlášen Josef Válka), Sbor Filharmonického spolku Beseda brněnská, řídí Richard Týnský	ko. Vzpomínka na Marii Steyskalovou. <i>Nová politika</i> , 13. 10. 1948 (archiv DHČ), al. Matinée Ženské útulny. <i>Lidové noviny</i> , 12. 10. 1948, roč. 56, č. 239, s. 4
12. 10. 1948	Duchovní koncert (ČCE v Ostravě)	Červený kostel (Ostrava)	J. S. Bach: Preludium a fuga a moll [BWV 543], G. F. Händel: dvě árie z Mesiáše [HWV 56] (Já vím, že můj Spasitel živ jest, Teď v ples se dej), J. S. Bach: Sonáta [č. 3] d moll [BWV 527], J. Rheinberger: Píseň [Skřivánek vzlét, op. 128, č. 4], M. Reger: Chorální fantazie Hrad přepevný je Pán Bůh náš [op. 27], Z. Blažek: Žalm 23 [op. 15, č. 2], L. Janáček: Postludium z Glagolské mše	Josef Černocký – varhany, Drahomíra Černocká – soprán	program (archiv DHČ)
31. 10. 1948	Cyklus varhanních koncertů ze skladeb J. S. Bacha. 3. koncert	kostel sv. Michala v Jirchářích (Praha)	J. S. Bach: Preludium a fuga A dur [BWV 536], Sonáta č. 3 d moll [BWV 527], Tři chorálové přede hry (Radujte se, křesťané [BWV 734], Přijď spasení národů [BWV 659], Hrad přepevný jest Pán Bůh náš [BWV 720], Fantazie G dur [BWV 572], Toccata, adagio a fuga C dur [BWV 564]	Josef Černocký – varhany	program (archiv DHČ)

Datum	Název koncertu	Místo	Program	Účinkující	Prameny a literatura
3. 2. 1949	Duchovní koncert ze skladeb J. S. Bacha (ČCE v Ostravě)	Červený kostel (Ostrava)	J. S. Bach: Fantazie G dur [BWV 572], dvě árie z Vánočního oratoria [BWV 248] (Rci, můj Pane, Jen Tvá ruka pokyne), Pastorale [F dur BWV 590], Preludium a fuga A dur [BWV 536], tři chorálové přede hry (Radujte se křesťané [BWV 734], Přijď spasení národů [BWV 659?], Hrad přepevný jest Pán Bůh náš [BWV 720]), árie Já za Tebou pílím z Janových pašijí [BWV 245], Toccata [adagio] a fuga C dur [BWV 564]	Josef Černocký – varhany, Drahomíra Černocká – soprán	program (archiv DHČ)
21. 3. 1949	Varhanní koncert Josefa Černockého (Umění lidu v Brně)	Stadion (Brno)	J. S. Bach: Fantazie G dur [BWV 572], Sonáta [č. 3] d moll [BWV 527], Preludium a fuga a moll [BWV 543], M. Reger: Chorální fantazie Hrad přepevný je Pán Bůh náš [op. 27], L. Vierne: Lamento, Bludičky, Svit luny [op. 53, č. 1, 4, 5], B. A. Wiedermann: Impetuoso, L. Janáček: Postludium [z Glagolské mše]	Josef Černocký – varhany	program (archiv DHČ)
27. 3. 1949	Duchovní koncert	kostel sv. Vojtěcha (Jiří) (Opava)	J. S. Bach: Toccata [adagio] a fuga C dur [BWV 564], W. A. Mozart: Alleluja [z Exsultate, jubilate KV 165/158a?], C. Franck: Chorál [č. 3] a moll [FWV 40], A. T. Grečaninov: Ukolébavka [op. 98, č. 9], J. Rheinberger: Skřivánek vzléť [op. 128, č. 4], J. Klička: Fantazie na motivy z Vyšehradu [op. 33], Z. Blažek: Nejprostší [op. 14, č. 3], Žalm [23, op. 15, č. 2], L. Janáček: Postludium [z Glagolské mše]	Josef Černocký – varhany, Drahomíra Černocká (Mozart, Grečaninov, Rheinberger, Blažek) – soprán	program (archiv DHČ)

Datum	Název koncertu	Místo	Program	Účinkující	Prameny a literatura
25. 4. 1949	Koncert varhanní a vokální hudby	Husův sbor (Brno)	J. S. Bach: Fantazie a fuga g moll [BWV 542], G. F. Händel: Largo [z Xerxa HWV 40], F. Mendelssohn-Bartholdy: árie z oratoria Eliáš [op. 70 MWV A 25], J. Brahms: Ukolébavka [op. 49, č. 4], A Dvořák: Biblické písně [op. 99], č. 6–10, B. A. Wiedermann: Monolog, Ó, lkejte všichni z Hebrejských melodií, G. Verdi: Modlitba [Zdrávas] z Othella, Ch. Gounod: Ave Maria, L. Boëllmann: Toccata [z Gotické suity, op. 25, č. 4]	Věra Borská – alt, Josef Černocký – varhany, Vilibald Scheiber – harfa	program (archiv DHČ)
28. 6. 1949	Koncert staré hudby (SHDKB)	sál konzervatoře (Brno)	J. S. Bach: Toccata [adagio] a fuga C dur [BWV 564], W. A. Mozart: Sonata C dur [KV 336], G. Bononcini: árie [kantáta] Adoro te, G. F. Händel: árie Já vím, že můj Spasitel živ jest z Mesiáše [HWV 56], G. F. Händel: Koncert F dur [op. 4, č. 4 HWV 292], P. J. Vejvanovský: Sonáta F dur, J. A. Plánický: Aria [de communione z Opella ecclesiastica, č. 4], F. X. Brixi: Koncert G dur [č. 7]	Drahomíra Černocká – soprán, Josef Černocký – varhany, Komorní orchestr, řídí Zbyněk Mrkos	program (archiv DHČ)
18. 9. 1949 (při tiché mši svaté)	Skladby starých mistrů	kostel sv. Tomáše v Brně	J. S. Bach: Preludium a fuga e moll [BWV 533 /548?], G. F. Händel: árie Já vím, že můj Spasitel živ jest z Mesiáše [HWV 56], J. A. Plánický: Aria de communione [z Opella ecclesiastica, č. 4], J. K. Kuchař: Fantazie g moll, B. M. Černožský: Toccata C dur	Josef Černocký – varhany, Drahomíra Černocká (Händel, Plánický) – soprán, Václav Krůček – housle	program (archiv DHČ)
10. 10. 1949		Stadion (Brno)			
7. 11. 1949	Večery duchovní hudby u sv. Jakuba. 2	kostel sv. Jakuba (Brno)	F. X. Brixi: Koncert G dur [č. 7], J. A. Plánický: Recitativo ed aria [de amore erga Deum z Opella ecclesiastica, č. 1], P. J. Vejvanovský: Sonáta F dur, G. F. Händel: Koncert F dur [op. 4, č. 4 HWV 292]	Josef Černocký – varhany, Drahomíra Černocká – soprán, Moravský komorní orchestr, řídí Zbyněk Mrkos	program (archiv DHČ)

Datum	Název koncertu	Místo	Program	Účinkující	Prameny a literatura
11. 11. 1949	Varhanní duchovní koncert (ČCE v Ostravě)	Červený kostel (Ostrava)	J. S. Bach: Preludium a fuga e moll [BWV 533 / 548?], J. S. Bach: árie ze Svatební kantáty, J. K. Kuchař: Fantazie g moll, J. A. Plánický: Aria [de communione z Opella ecclesiastica, č. 4], C. Franck: Chorál [č. 3] a moll [FWV 40], H. Wolf: Ó, svatý týždeň [z cyklu Mörike-Lieder, č. 26], G. Pierné: Preludium [op. 29, č. 1]	Josef Černocký – varhany, Drahomíra Černocká – soprán, Jan Polášek – housle	program (archiv DHČ)
24. 11. 1949	Abonentní koncert [Čs. rozhlas v Brně]	Stadion (Brno)	F. I. Tůma: Parthia, F. A. [Rössler] Rosetti: Koncert pro lesní roh a orchestr [M.C.49] Es dur, V. J. Veit: Symfonie e moll [op. 49]	Josef Černocký – varhany (?), Emanuel Kaucký – lesní roh, Komorní orchestr Čs. rozhlasu	program (archiv DHČ)
27. 11. 1949	Cyklus 5 varhanních koncertů. 4. koncert (Jeroným, spolek evangelických akademiků a Umění lidu)	kostel sv. Martina ve zdi (Praha)	D. Buxtehude: Preludium a fuga F dur [BuxWV 144/145?], J. Pachelbel: tři chorálové předehry, J. S. Bach: Preludium a fuga e moll [BWV 533 / 548?], M. Reger: Chorální fantazie Hrad přepevný je Pán Bůh náš [op. 27], B. A. Wiedermann: Impetuoso	Josef Černocký – varhany, Drahomíra Černocká – soprán	program (archiv DHČ)
28. 11. 1949	Večery duchovní hudby u sv. Jakuba. 3	kostel sv. Jakuba (Brno)	J. L. Oelschlägel: O salutaris hostia, J. D. Zelenka: árie Recordare Domine [z Immisit Dominus pestilentiam ZWV 58], J. J. Ryba: árie na slova žalmu 9, duet Ipse Dominus [NěmR 77], duet Jesu dulcis memoria [z Octo ariae et duetto in harmoniam Divinis Sacris, č. 9 NěmR 40], F. X. Brixii: Magnificat D dur	Marie Bakalová – soprán, Helena Burianová – alt, Burja Burian – tenor, Jaroslav Hromádka – bas, Svatojakubský smíšený sbor a orchestr, řídí Karel Hradil, Josef Černocký – varhany	program (archiv DHČ)
2. 4. 1950	3. varhanní koncert (ČCE v Kolíně)	evangelický kostel (Kolín)	J. S. Bach: Preludium a fuga e moll [BWV 533 / 548?], árie Já za Tebou pílm [z Janových pašijí BWV 245], C. Franck: Chorál [č. 3] a moll [FWV 40], J. Rheinberger: Velikonoční píseň [Skřivánek vzlétl, op. 128, č. 4], L. Vierne: Svit luny, Bludičky [op. 53, č. 5 a 4], I. Hurník: Ukolébavka, Svatební píseň, B. A. Wiedermann: Impetuoso	Josef Černocký – varhany, Drahomíra Černocká (Bach árie, Rheinberger, Hurník Svatební píseň) – soprán	program (archiv DHČ)

Datum	Název koncertu	Místo	Program	Účinkující	Prameny a literatura
21. 5. 1950 (?)	ČCE v Opavě	Červený kostel (Opava)	J. S. Bach: Fantazie G dur [BWV 572], árie Já za Tebou pílím [z Janových pašijí BWV 245], Preludium a fuga c moll [BWV 546 / 549? / e moll? BWV 533 / 548?], W. A. Mozart: Alleluja [z Exsultate, jubilate KV 165/158a?], Fantazie f moll [KV 608], J. Rheinberger: Jarní píseň [Skřivánek vzlét, op. 128, č. 4], A. Dvořák: Biblické písně [op. 99], F. Vrána: Koncertní etuda	Josef Černocký – varhany, Drahomíra Černocká – soprán	program (bez data) (archiv DHČ), RE. O činnosti evangelizačního odboru. <i>Kostnické jiskry</i> , 1950, roč. 36, č. 13, s. 4
8. 10. 1950 (dopoledne)	Slavnost svěcení varhan	kostel sv. Františka a Viktora (Ostrava-Hrušov)	F. Picka: Mše F dur, op. 17, Z. Fibich: Blažený ten [op. 44, č. 8], F. Černý: Ave verum, F. Schöpfung: Te Deum, V. Rotter: Chvalte ústa	Josef Černocký – varhany, Ludmila Rottrová – zpěv, kostelní sbor, řídí Vladimír Rotter	program (archiv DHČ)
8. 10. 1950 (večer)	Chvilka duchovní hudby	kostel sv. Františka a Viktora (Ostrava-Hrušov)	J. S. Bach: Preludium a fuga e moll [BWV 533 / 548?], W. A. Mozart: Alleluja [z Exsultate, jubilate KV 165/158a?], C. Franck: Pastorale, op. 19 [FWV 31], J. Rheinberger: Píseň [Skřivánek vzlét, op. 128, č. 4?], J. Klička: Koncertní fantazie na chorál Svatý Václave [op. 65], V. Blažek: Ave Maria, L. Janáček: Postludium [z Glagolské mše]	Josef Černocký – varhany, Alice Rolková-Spohrová (původně ohlášena Drahomíra Černocká) – zpěv	program (archiv DHČ)
2. 12. 1950	Cyklus pěti večerů varhanních koncertů. 1 (Kulturní služba pracujícím v Brně)	sál konzervatoře (Brno)	D. Buxtehude: Preludium a fuga F dur [BuxWV 144/145?], G. F. Händel: árie z Mesiáše [HWV 56], J. S. Bach: árie [Já za Tebou pílím] z Janových pašijí [BWV 245], J. S. Bach: Sonáta [č. 5] C dur [BWV 529], Preludium a fuga h moll [BWV 544], B. A. Wiedermann: Variace a fuga na moravskou píseň [z doby napoleonské], B. A. Wiedermann: Tichá píseň, I. Hurník: Ukolébavka, Z. Blažek: Žalm [23, op. 15, č. 3], F. Vrána: Koncertní etuda	Josef Černocký – varhany, Drahomíra Černocká – soprán	program (archiv DHČ)

Datum	Název koncertu	Místo	Program	Účinkující	Prameny a literatura
24. 2. 1951	Cyklus pěti večerů varhanních koncertů. 5. Varhanní toccaty	sál konzervatoře (Brno)	M. Rossi: Toccata mixolydická [z Toccate e Correnti d'Intavolatura d'Organo e Cembalo, č. 7?], H. Purcell: Toccata [quasi fantasia con fuga] A dur [BWV Anh.178], G. Muffat: Toccata B dur z Apparatus musico-organisticus [č. 12], B. M. Černohorský: Toccata [C dur], J. S. Bach: Toccata F dur [BWV 540], Toccata d moll (dorická) [BWV 538], Toccata [a fuga] d moll [BWV 565], M. Reger: Toccata d moll [op. 59, č. 5], V. Hawlík: Toccata e moll, op. 7, M. E. Bossi: Toccata [di concerto] d moll [op. 118, č. 5], L. Vierne: Toccata [op. 53, č. 6], J. Klička: Toccata e moll, R. Týnský: Toccata frygická, Ch.-M. Widor: Toccata F dur [ze Symfonie č. 5 D dur, op. 42, č. 1]	Josef Černocký (Muffat, Černohorský, Bach d moll), Vladimír Hawlík (Bach F dur, Reger, Hawlík), František Michálek (Rossi, Purcell, Bach dorická, Klička, Týnský, Widor) – varhany	program (archiv DHČ)
16. 3. 1951	Koncert ze skladeb J. Blatného k 60. narozeninám (SHDKB)	sál konzervatoře (Brno)	J. Blatný: Alleluja, Te Deum, Suita, op. 26 pro 2 flétny, klarinet a fagot, Variace [a finále] na vánoční píseň, Sonáta	František Michálek, Vladimír Hawlík, Josef Černocký (Alleluja?) – varhany, Václav Žilka, Radomír Pivoda – flétna, Bohumil Opat – klarinet, Josef Jakubec – fagot	program (archiv DHČ)
22. 4. 1951	Koncert duchovní hudby (Místní odbor Kostnické jednoty v Brně)	Červený kostel (Brno)	D. Buxtehude: Preludium a fuga fis moll [BuxWV 146], J. Pachelbel: tři chorálové přede hry, J. S. Bach: árie Mé srdce Ti věří ze Svatodušní kantáty [BWV 68], Když při mně dlíš [BWV 508], Preludium a fuga A dur [BWV 536], árie ze Svatební kantáty, Toccata, adagio a fuga C dur [BWV 564]	Josef Černocký – varhany, Drahomíra Černocká – soprán	program (archiv DHČ)
10. 6. 1951	Mše svatá	kostel sv. Leopolda (Brno)	J. Blatný: Missa in honorem sancti Josephi	chrámový sbor, Josef Černocký – varhany, řídí Karel Hradil	Neděle 10. června. <i>Náš rozhlas</i> , 1951, roč. 18, č. 23, s. 14

Datum	Název koncertu	Místo	Program	Účinkující	Prameny a literatura
17. 6. 1951 (dopo- ledne)	Svěcení nových varhan. Mše svatá	kostel Všech svatých (Moravský Krumlov)	E. Tregler: Missa brevis [D dur, op. 9], J. Klička: Ave Maria	Josef Černocký – varhany, Drahomíra Černocká (Klička) – soprán, chrámový sbor	program (archiv DHČ)
17. 6. 1951 (odpo- ledne)	Svěcení nových varhan. Slavnostní kázání a svěcení	kostel Všech svatých (Moravský Krumlov)	A. Hromádka: Te Deum [op. 12], J. S. Bach: Toccata a fuga d moll [BWV 565], [Svatební?] kantáta, J. Rheinberger: Píseň [Skřivánek vzléť, op. 128, č. 4?], J. Klička: Koncertní fantazie na chorál Svatý Václave [op. 65], A. T. Grečaninov: Ukolébavka [op. 98, č. 9], B. A. Wiedermann: Tichá píseň, L. Janáček: Postludium [z Glagolské mše]	Josef Černocký – varhany, Drahomíra Černocká (Bach kantáta, Rheinberger, Grečaninov, Wiedermann) – soprán, [chrámový sbor (Hromádka)]	program (archiv DHČ)
25. 8. 1951	Duchovní koncert	kostel sv. Jiljí (Bystrice pod Hostýnem)	J. S. Bach: Toccata, adagio a fuga C dur [BWV 564], [árie Mé srdce Ti věří] ze Svatodušní kantáty [BWV 68], J. A. Plánický: Aria [de communione z Opella ecclesiastica, č. 4], J. K. Kuchař: Fantazie g moll, F. Musil: Sonata [solemnis], I. Hurník: Svatební píseň, B. A. Wiedermann: Tichá píseň, F. Vrána: Koncertní etuda	Josef Černocký – varhany, Drahomíra Černocká (Svatodušní kantáta, Plánický, Hurník, Wiedermann) – soprán	program (archiv DHČ)
6. 10. 1951	Duchovní koncert	kostel sv. Jiljí (Bystrice pod Hostýnem)	J. S. Bach: Preludium a fuga e moll [BWV 533 / 548?], Když při mně dlíš [BWV 508], Svatební kantáta, F. Liszt: Fantazie a fuga na jméno B-A-C-H [S. 260], G. Bizet: Agnus Dei [ze Suity z Arlésanky, č. 2], L. Vierne: Bludičky, Svit luny, Toccata [op. 53, č. 4–6], A. Dvořák: dvě Biblické písně [op. 99], I. Hurník: Ukolébavka, B. A. Wiedermann: Tiše dřímej, Impetuoso	Josef Černocký – varhany, Drahomíra Černocká (Když při mně dlíš, Svatební kantáta, Bizet, Dvořák, Hurník, Tiše dřímej) – soprán	program (archiv DHČ)

Datum	Název koncertu	Místo	Program	Účinkující	Prameny a literatura
14. 10. 1951	Varhanní koncert	Červený kostel (Opava)	J. S. Bach: Toccata, adagio a fuga C dur [BWV 564], dvě duchovní písně [BWV 508?], F. Musil: Sonata solemnis, A. T. Grečaninov: Ukolébavka [op. 98, č. 9], Rodný kraj [op. 99, č. 8], J. Klička: Legenda D dur [op. 49], B. A. Wiedermann: Tichá píseň, C. Homilius: Toccata, L. Boëllmann: Toccata z Gotické suity [op. 25, č. 4], A. Dvořák: Biblická píseň [Bože! Bože! Píseň novou zpívati budu Tobě, op. 99, č. 5]	Josef Černocký – varhany, Ema Koliandrová (původně ohlášena Drahomíra Černocká) – soprán	program (archiv DHČ), cv. Varhanní koncert v Opavě (archiv DHČ)
28. 10. 1951	Duchovní koncert	kostel Krista Krále (Ostrava-Svinov)	J. K. Kuchař: Fantazie g moll, F. Musil: Sonata solemnis, J. Klička: Koncertní fantazie na chorál Svatý Václave [op. 65], L. Janáček: Postludium z Glagolské mše	Josef Černocký – varhany	program (archiv DHČ)
2. 11. 1951	Vzpomínka na padlé a umučené Hradišťany	kostel sv. Františka Xaverského (Uherské Hradiště)	A. Dvořák: Requiem, op. 89	Drahomíra Černocká – soprán, Helena Burianová – alt, Burja Burian – tenor, Zdeněk Kroupa – bas, Josef Černocký – varhany, zesílený smíšený sbor u sv. Jakuba, symfonický orchestr, řídí Karel Hradil	program (archiv DHČ)
12. 12. 1951	5. abonentní koncert Filharmonického spolku Beseda Brněnská a Symfonického orchestru kraje Brněnského	místo neznámé [Stadion?] (Brno)	L. van Beethoven: Missa solemnis [op. 123]	Libuše Domanínská – soprán, Marie Juřenová – alt, Burja Burian – tenor, Zdeněk Kroupa – bas, Filharmonický spolek Beseda Brněnská, Jiří Trávníček – housle, Josef Černocký – varhany, Symfonický orchestr kraje Brněnského, řídí Zbyněk Mrkos	program (archiv DHČ), VESELKA, J[osef]. Beethovenův hymnus víry. <i>Lidová obroda</i> , 14. 12. 1951, roč. 4, č. 294, s. 3. <i>Sto let Filharmonického sboru Besedy Brněnské: 1860–1960</i> , s. 83

Datum	Název koncertu	Místo	Program	Účinkující	Prameny a literatura
20. 1. 1952	Varhanní koncert (Místní odbor Kostnické jednoty v Brně)	Červený kostel (Brno)	G. Muffat: Toccata [B dur z Apparatus musico-organisticus, č. 12], D. Buxtehude: Preludium a fuga (?), J. S. Bach: dvě duchovní písně [BWV 508?], árie z Vánočního oratoria [BWV 248], Chromatická fantazie a fuga [d moll BWV 903], G. F. Händel: árie, Koncert g moll [op. 7, č. 5 HWV 310]	Josef Černocký – varhany, Drahomíra Černocká – soprán	program (archiv DHČ)
26. 1. 1952	2. večer duchovní hudby (Československý evangelický sbor v Prostějově)	evangelická modlitebna (Prostějov)	J. K. Kuchař: Fantazie [g moll], J. S. Bach: Chromatická fantazie a fuga [d moll BWV 903], chorály, G. F. Händel: Koncert g moll [op. 7, č. 5 HWV 310], A. Dvořák: Biblické písně, op. 99, č. 6 a 8 [Slyš, ó Bože, volání mé, Popatřiž na mne a smiluj se nade mnou] (původně ohlášeno J. S. Bach: duchovní písně), G. F. Händel: árie z Mesiáše [HWV 56], J. Rheinberger: Jarní píseň [Skřivánek vzlet, op. 128, č. 4], C. Homilius: Toccata, J. Klička: Legenda d moll [op. 54], B. A. Wiedermann: Air [Píseň beze slov]	Josef Černocký – varhany, Olga Stehlíková (původně ohlášena Drahomíra Černocká) (Bach duchovní písně, Händel Mesiáš, Rheinberger) – zpěv, pěvecký sbor, řídí [Jiří] Škrach	program (archiv DHČ), -es-. II. Večer duchovní hudby v československém evangelickém sboru v Prostějově. <i>Kostnické jiskry</i> , 14. 2. 1952, roč. 37, č. 7
29. 1. 1952	3. koncert (SHDKB)	Stadion (Brno)	F. Michálek: Partita pro varhany, Ave Maria, Svatý Václave pro soprán, mužský sbor a varhany, Introdukce a passacaglia, B. A. Wiedermann: Variace a fuga na moravskou píseň [z doby napoleonské], Hebrejské melodie (Hříšní právem slujem, Ó, lkejte [všichni]), Toccata a fuga f moll, Impetuoso	Vladimír Hawlík (Partita, Toccata a fuga), Josef Pukl (Introdukce a passacaglia, Impetuoso) Josef Černocký (Variace a fuga) – varhany, Běla Dejmková (Ave Maria, Svatý Václave), Gerta Redlichová (Hebrejské melodie) – zpěv, [mužský sbor]	program (archiv DHČ)

Datum	Název koncertu	Místo	Program	Účinkující	Prameny a literatura
3. 2. 1952	13. martinské hudební nešpory	kostel sv. Martina ve zdi (Praha)	G. Muffat: Toccata [B dur z Apparatus musico-organisticus, č. 12], J. S. Bach: Chromatická fantazie a fuga [d moll BWV 903], J. Haydn: recitativ a árie ze Stvoření [Hob. XXI:2], G. F. Händel: Koncert g moll [op. 7, č. 5 HWV 310], B. A. Wiedermann: Nechte jít tam, kde mám Pána zřít, I. Hurník: Ukolébavka, M. E. Bossi: [Symfonická] etuda [op. 78]	Josef Černocký – varhany, Drahomíra Černocká – soprán	program (archiv DHČ)
23. 3. 1952 (dopoledne)	Slavnostní posvěcení nových varhan. Posvěcení nových varhan a slavná pontifikální mše svatá	kostel sv. Prokopa (Letovice)	V. Říhovský: Tebe Boha chválíme, op. 76, Missa Loretta, op. 3, F. L. Hovorka: Modlitba za vlast	Josef Černocký – varhany, chrámový sbor, řídí Ladislav Novák	program (archiv DHČ)
23. 3. 1952 (odpoledne)	Slavnostní posvěcení nových varhan. Pobožnost křížové cesty a svátostné požehnání	kostel sv. Prokopa (Letovice)	J. S. Bach: Toccata a fuga d moll [BWV 565], G. B. Sammartini [M. Berteau]: Grave z Violoncellové sonáty G dur [op. 1, č. 3], L. Luzzi: Ave Maria [op. 80], F. Musil: Sonata solemnis, A. Dvořák: dvě Biblické písně [op. 99], J. Blatný: Andante con moto, B. A. Wiedermann: Toccata a fuga f moll, A. Dvořák: Klid [op. 68/5], L. Janáček: Postludium [z Glagolské mše]	Josef Černocký – varhany, Jiří Adam (Sammartini, Dvořák Klid) – violoncello, Jindra Chládková-Kadlecová (Luzzi, Dvořák) – zpěv, chrámový sbor, řídí Ladislav Novák	program (archiv DHČ)
19. 4. 1952	5. večer duchovní hudby (Českoobratrský evangelický sbor v Prostějově)	evangelická modlitebna (Prostějov)	J. S. Bach: Toccata, adagio a fuga C dur [BWV 564], [Svatební?] kantáta, W. A. Mozart: Alleluja [z Exsultate, jubilate KV 165/158a?], Sonáta C dur [KV 336], J. Haydn: árie ze Stvoření [Hob. XXI:2], A. Corelli: La folia [op. 5, č. 12] (úprava H. Léonarda), F. X. Brixi: Koncert [G dur č. 7]	Josef Černocký – varhany, Drahomíra Černocká (Bach kantáta, Mozart Alleluja, Haydn) – soprán, Emanuel Dvořák (Corelli) – housle, Smyčcový kvintet hudební školy v Prostějově (Mozart Sonáta, Brixi)	program (archiv DHČ)

Datum	Název koncertu	Místo	Program	Účinkující	Prameny a literatura
18. 5. 1952	Slavnost svěcení varhan	kostel Nanebevzetí Panny Marie (Ždánice)	K. Hradil: Matičko Boží, pomoz, J. V. Roberts: Hleďte Pána, J. Güttler: Tantum ergo, F. Schöpfung: Te Deum, F. Šimíček: Litanie loretánské, B. Kothe: Zdravas Hvězdo mořská (mužský sbor), J. S. Bach: Preludium a fuga a moll [BWV 543], C. Franck: Chorální fantazie [op. 16 FWV 28], J. Blatný: Sonáta [op. 11] (2. věta), J. Klička: Legenda D dur [op. 49], L. Janáček: Postludium z Glagolské mše	Josef Černocký – varhany, Dagmar Horníčková – soprán, M. Duroň (Roberts) – tenor, chrámový sbor Lovčice (Roberts, Güttler, Šimíček, Kothe), řídí Jan Šrámek, chrámový sbor Ždánice (Hradil, Schöpfung), řídí Ladislav Kajstura	program (archiv DHČ)
28. 9. 1952	Duchovní koncert	kostel sv. Martina (Krnov)	J. K. Kuchař: Fantazie g moll, J. A. Plánický: Aria de communione [z Opella ecclesiastica, č. 4], J. Klička: Ave Maria, Koncertní fantazie na chorál Svatý Václave [op. 65], I. Hurník: Ukolébavka, B. A. Wiedermann: Žalm [43], Toccata a fuga f moll, Air [Píseň beze slov], L. Janáček: Postludium z Glagolské mše	Josef Černocký – varhany, Drahomíra Černocká (Plánický, Klička Ave Maria, Hurník, Wiedermann Žalm) – soprán, [Emil] Kubošek (Plánický) – housle	program (archiv DHČ)
23. 11. 1952	Duchovní koncert	kostel Nanebevzetí Panny Marie (Holešov)	J. S. Bach, J. Haydn [recitativ a árie ze Stvoření Hob. XXI:2?], F. Musil [Sonata solemnis?], J. Paukner, V. Říhovský, I. Hurník, A. T. Grečaninov, B. A. Wiedermann, M. Reger aj.	Josef Černocký – varhany, Drahomíra Černocká – soprán, Jan Jol – tenor, František Hadravský – housle, Bohumil Dovrtěl – viola	program (archiv DHČ)
?. 11. 1952	Kostnická jednota v Brně	Červený kostel (Brno)	J. S. Bach: Preludium a fuga a moll [BWV 543], árie [Já za Tebou pílím] z Janových pašijí [BWV 245], Sonáta [č. 5] C dur [BWV 529], G. F. Händel: árie z Mesiáše [HWV 56], Koncert D dur [HWV 299], J. Haydn: recitativ a árie ze Stvoření [Hob. XXI:2], W. A. Mozart: Fantazie f moll [KV 608]	[Josef Černocký – varhany, Drahomíra Černocká – soprán]	program (archiv DHČ)

Datum	Název koncertu	Místo	Program	Účinkující	Prameny a literatura
12. 1. 1953	Varhanní koncert (Estrádní a koncertní jednatelství HAÚ v Brně)	Stadion (Brno)	G. F. Händel: Koncert D dur [HWV 299], recitativ a árie [Tak jako loubí] z Acise a Galatey [HWV 49], J. Haydn: recitativ a árie ze Stvoření [Hob. XXI:2], J. S. Bach: Chromatická fantazie a fuga [d moll BWV 903], árie ze Svatební kantáty, Toccata F dur [BWV 540], F. Musil: Sonata solemnis, I. Hurník: Arietta scherzosa, Tiše snížek padá, B. A. Wiedermann: Ukolébavka, M. E. Bossi: Téma s variacemi [op. 115]	Josef Černocký – varhany, Drahomíra Černocká (Händel Acis, Haydn, Bach Svatební kantáta, Hurník, Wiedermann) – soprán	program (archiv DHČ)
1. 2. 1953	Odpolední pobožnost	kostel Nanebevzetí Panny Marie (Předklášteří)	J. S. Bach: Preludium a fuga a moll [BWV 543], J. Campanus Vodňanský: Favete linguis singuli, T. L. de Victoria: Duo Seraphim, G. P. da Palestrina: Improperia, J. Handl-Gallus: Ascendit Deus, Repleti sunt, J. Klička: Legenda d moll [op. 54], B. Smetana: Modlitba, J. B. Foerster: Oráč [op. 37, č. 1], V. Novák: Vánoční ukolébavka [op. 37, č. 5], J. B. Foerster: Svatý Václave [op. 140], J. Veselka: Pange lingua, P. Křížkovský: Sv. Cyril a Metod, C. Homilius: Toccata	Akademické pěvecké sdružení Moravan, řídí Josef Veselka, Josef Černocký (Bach, Klička, Křížkovský, Homilius) – varhany	program (archiv DHČ)
8. 2. 1953	Varhanní koncert	Husův sbor (Brno)	G. Muffat: Preludium [Toccata] B dur [z Apparatus musico-organisticus, č. 12], J. S. Bach: Toccata a fuga g moll [BWV 915], C. Franck: Chorál [č. 3] a moll [FWV 40], F. Gregora: Žalmy Davidovy, J. Klička: Legenda [d moll, op. 54?], B. A. Wiedermann: Ukolébavka, Air [Píseň beze slov], Toccata a fuga f moll	Josef Černocký – varhany, Drahomíra Černocká – soprán, Jar. Makariusová [-Kapsiová] – alt, Burja Burian – tenor, Luboš Krupica – bas, Smíšený sbor církve československé v Brně, řídí Josef Tomašík	program (archiv DHČ)

Datum	Název koncertu	Místo	Program	Účinkující	Prameny a literatura
2. 3. 1953	Symfonický koncert (JAMU)	Stadion (Brno)	Ch. W. Gluck: předehra k opeře Alcesta, M. E. Bossi: Varhanní koncert a moll, op. 100, V. Kaprál: Tři písně s průvodem smyčcového orchestru (Dedikace, Ticho, Touha), V. Novák: Slovácka suite, op. 32	Josef Černocký – varhany (Bossi), Soňa Červená – zpěv (Kaprál), Helfertovo orchestrální sdružení a orchestr posluchačů SHDKB, řídí Jiří Volák (Gluck, Bossi) a Bohumír Liška (Kaprál, Novák)	program (archiv DHČ)
20. 3. 1953	Varhanní koncert (SRPŠ při národní škole dívčí, nám. 28. října, t. č. Kpt. Jaroše)	Stadion (Brno)	J. S. Bach: Toccata, adagio a fuga C dur [BWV 564], G. F. Händel: Koncert pro hoboj [č. 3 g moll BWV 287], árie Tak jako loubí [z Acise a Galatey HWV 49], F. Liszt: Fantazie a fuga na jméno B-A-C-H [S. 260], G. Pierné: Preludium, Cantilena, Scherzando [op. 29, č. 1–3], černošské spirituály, I. Hurník: Broučková ukolébavka, Z. Blažek: V předjaří, Jaro [z Jarních motivů, op. 45, č. 1, 3], L. Janáček: Postludium [z Glagolské mše]	Josef Černocký – varhany, Drahomíra Černocká – soprán, Eduard Hrubeš – baryton, Vítězslav Hanus – hoboj	program (archiv DHČ)
22. 3. 1953		Uherské Hradiště	G. B. Pergolesi: Stabat Mater, F. Liszt: Fantazie a fuga na jméno B-A-C-H [S. 260], B. A. Wiedermann: Toccata a fuga f moll, J. S. Bach: Toccata a fuga d moll [BWV 565], Chorál Volám k Tobě Ježíši Christe [BWV 639], Adagio z Toccaty [adagia a fugy] C dur [BWV 564]	Drahomíra Černocká – soprán, Helena Burianová – alt, Burja Burian – tenor, Karel Hradil – bas [?], Josef Černocký – varhany, sbor smíšený i ženský, řídí Karel Hradil	program (archiv DHČ)
29. 3. 1953	Svatý týden a velikonoce 1953. Květná neděle	kostel sv. Michala (Brno)	V. Říhovský: Křížová cesta [op. 85] pro alt, baryton, ženský sbor, varhany a orchestr	Helena Burianová – alt, Vlastimil Šíma / Zdeněk Kroupa – bas, [Svatojakubský smíšený sbor a orchestr?], řídí Karel Hradil, Josef Černocký – varhany	program (archiv DHČ)

Datum	Název koncertu	Místo	Program	Účinkující	Prameny a literatura
2. 4. 1953	Svatý týden a velikonoce 1953. Zelený čtvrtek	kostel sv. Michala (Brno)	G. B. Pergolesi: Stabat Mater	Drahomíra Černocká – soprán, Helena Burianová – alt, [Svatojakubský smíšený sbor a orchestr?], řídí Karel Hradil, Josef Černocký – varhany	program (archiv DHČ)
4. 4. 1953	Svatý týden a velikonoce 1953. Bílá sobota / Vzkříšení	kostel sv. Michala (Brno)	A. Hromádka: Regina coeli pro smíšený sbor, varhany a žestě, Tantum ergo pro smíšený sbor a capella	[Svatojakubský smíšený sbor a orchestr?], řídí Karel Hradil, Josef Černocký – varhany	program (archiv DHČ)
5. 4. 1953	Svatý týden a velikonoce 1953. Boží hod velikonoční	kostel sv. Michala (Brno)	D. J. Škroup: Missa C dur pro sóla, smíšený sbor a orchestr	Drahomíra Černocká – soprán, Helena Burianová – alt, Burja Burian – tenor, Vlastimil Šíma / Zdeněk Kroupa – bas, [Svatojakubský smíšený sbor a orchestr?], řídí Karel Hradil, [Josef Černocký – varhany?]	program (archiv DHČ)
6. 4. 1953	Svatý týden a velikonoce 1953. Pondělí velikonoční	kostel sv. Michala (Brno)	V. Říhovský: 2. česká mše pro sóla, dětský sbor a orchestr [op. 67]	Drahomíra Černocká – soprán, Helena Burianová – alt, Burja Burian – tenor, Vlastimil Šíma / Zdeněk Kroupa – bas, [Svatojakubský smíšený sbor a orchestr?], řídí Karel Hradil, [Josef Černocký – varhany?]	program (archiv DHČ)
21. 5. [1953]	Pontifikální mše svatá při pouti	kostel sv. Kateřiny (Štramberk)	R. Führer: Slavnostní mše [C dur], op. 167, J. Güttler: Offertorium, op. 96, [J. L.] Kunert: Pange lingua	Josef Černocký – varhany, Štramberský chrámový sbor a orchestr, řídí Oldřich Šanc	Varhanní virtuos ve Štramberku (archiv DHČ)
12. 6. 1953	26. výročí smrti Dr. Karla Farského (Diecézní rada Církve čs. v Brně a brněnské náboženské obce)	chrám Církve československé (Brno)	J. S. Bach: Preludium [a fuga] e moll [BWV 533 / 548?], A. Tregler: Šel světem tich a nepoznán, B. A. Wiedermann: Monolog, A. Tregler: Zvěst radostná, B. A. Wiedermann: Air [Píseň beze slov], Z. Fibich: Blažený ten [op. 44, č. 8], L. Vierne: Lamento [op. 53, č. 1], F. Gregora: Žalmy Davidovy	Josef Černocký – varhany, Eliška Plašilová-Čapková – soprán, Jar. Makariusová-Kapsiová – alt, Antonín Julínek – tenor, Luboš Krupica – bas, Smíšený sbor Církve československé v Brně, řídí Josef Tomašík	program (archiv DHČ)

Datum	Název koncertu	Místo	Program	Účinkující	Prameny a literatura
17., 20. 9. 1953	14. abonentní koncert Čs. rozhlasu v Brně	Stadion (Brno)	O. Chlubna: Člověk a příroda (Z jara [op. 70], Letní serenáda [op. 77], Karneval podzimu [op. 82]), L. Janáček: Glagolská mše	Josef Doležal – housle (Letní serenáda), Libuše Domanínská – soprán, Marie Juřenová – alt, Jaroslav Ulrych – tenor, Jaroslav Hromádka – bas, Josef Černocký – varhany, Vachův sbor moravských učitelů, Akademické pěvecké sdružení Moravan, Symfonický orchestr brněnského rozhlasu, řídí Břetislav Bakala	B. Š. [= ŠTĚDRŮŇ, Bohumír]. Zahájení brněnské koncertní sezóny. <i>Svobodné slovo</i> , 23. 9. 1953, roč. 9, č. 227, s. 3
19. 10. 1953	Varhanní koncert (Symfonický orchestr kraje Brněnského)	Stadion (Brno)	J. S. Bach: Toccata a fuga d moll [BWV 565], dvě chorální předehry, L. Koželuh: Italské arietty na slova Metastasiova, E. Tregler: Sonáta [c moll, op. 27], M. Dupré: Bretonská suita [op. 21], Z. Blažek: dvě písně pro soprán (Bílá noc [op. 14, č. 1], Modlitba), I. Hurník: Svatební píseň, M. E. Bossi: Symfonická etuda [op. 78]	Josef Černocký – varhany, Drahomíra Černocká – soprán	program (archiv DHČ)
15. 11. 1953	Hudební nešpory	[evangelický kostel Horního sboru?] (Vsetín)	J. S. Bach: Toccata, adagio a fuga C dur [BWV 564], E. Tregler: Sonáta [c moll, op. 27], B. Steane: Vás sirotků neopustím, Ch. Steggall: Blahoslavený, kterýž činí soud, B. A. Wiedermann: [Air] Píseň beze slov, L. Vierne: Bludičky, Svit luny [op. 53, č. 4 a 5], M. E. Bossi: Symfonická etuda [op. 78], L. Janáček: Postludium [z Glagolské mše]	Josef Černocký (Bach, Tregler, Wiedermann, Vierne, Bossi, Janáček) – varhany, sbor (Steane, Steggall), řídí Vlad. Novotný	program (archiv DHČ)

Datum	Název koncertu	Místo	Program	Účinkující	Prameny a literatura
18. 1. 1954	Koncert (Dům osvěty – odbor M. Steyskalové)	Stadion (Brno)	L. Janáček: Preludium, Otčenáš, Postludium z Glagolské mše, Capriccio pro klavír levou rukou a 7 dechových nástrojů, Scény z oper: Z mrtvého domu (předehra), Příhody Lišky Bystroušky (úvod, Bystrouščin sen, Závěrečný zpěv revírníka), Káťa Kabanová (scéna ze 4. obrazu), Její pastorkyňa (zpěv Jenůfy z 2. jednání, závěr opery)	Josef Černocký (Preludium [Předehra], Otčenáš, Postludium) – varhany, Burja Burian (Otčenáš) – tenor, Anna Fáčková (Otčenáš) – harfa, smíšený sbor [SHDKB], posluchači SHDKB (Capriccio), Zdeněk Duchoslav – klavír, Jarmila Slabá – flétna, Lubomír Švec, Vladimír Chvistek – trubka, Antonín Horáček – tenorová tuba, Stanislav Veselý, Theodor Zawicki, Zdeněk Mucha – pozoun, František Roessler – Revírník, Libuše Domanínská – Káťa, Jenůfa, Libuše Lesmanová – Varvara, Antonín Jurečka – Boris, Laca, Zdeněk Soušek – Kudrjáš, orchestr Státního divadla (scény z oper), řídí Bohumír Liška	program (archiv DHČ)
15. 2. 1954	Koncertní ma- tiné orchestru bratislavského rozhlasu	Bratislava	T. A. Vitali: Ciaconna pro housle, smyčce a varhany [úprava O. Respighiho], G. F. Händel: Varhanní koncert F dur [op. 4, č. 4 HWV 292], J. S. Bach: Braniborský koncert č. 5 D dur BWV 1050, W. A. Mozart: Symfonie č. 41 C dur KV 551	Aladár Móži (Vitali, Bach) – housle, Josef Černocký (Vitali, Händel) – varhany, Vladislav Brunner (Bach) – flétna, Helena Gáfforová (Bach) – klavír, Symfonický orchestr Československého rozhlasu v Bratislavě, řídí Richard Týnský	R. S. Z febru- árových a marcových koncertů v Bratislavě. <i>Hudební rozhledy</i> , 1954, roč. 7, č. 9, s. 382
3. 3. 1954	Spirituály	Stadion (Brno)	černošské spirituály	Rudolf Asmus, Soňa Červená, Eduard Hrubeš – zpěv, Josef Černocký – varhany, Pavel Kuchař – klavír	

Datum	Název koncertu	Místo	Program	Účinkující	Prameny a literatura
25. 4. 1954	Cyklus varhan- ních koncertů. 6. Česká hudba (Koncertní jednatelství)	kostel sv. Martina ve zdi (Praha)	F. X. Brix: Preludium F dur, Fuga c moll, Toccata a moll, A. Rejcha: Fugeta ve volném slohu, E. Tregler: Sonáta c moll [op. 27], B. A. Wiedermann: Monolog, Finale	Josef Černocký – varhany	program (archiv DHČ)
24. 5. 1954	Pražského jaro 1954	Smetanova síň Obecního domu (Praha)	J. B. Foerster: Moje mládí, op. 44, A. Dvořák: Houslový koncert [a moll, op. 53], L. Janáček: Glagolská mše	Alan Loveday – housle, Libuše Domanínská – soprán, Marta Krásová – alt, Burja Burian – tenor (původně ohlášen Josef Válka), Eduard Haken – bas, Josef Černocký – varhany, Český pěvecký sbor, sbormistr Jan Kühn, Symfonický orchestr brněnského rozhlasu, řídí Karel Šejna	program (archiv DHČ)
19. 8. 1954	6. Karlovarské kulturní léto	Grandhotel Moskva (Karlovy Vary)	D. Buxtehude: Preludium a fuga F dur [BuxWV 144 / 145?], J. S. Bach: Toccata, adagio a fuga F dur [C dur BWV 564], G. F. Händel: recitativ a árie [Tak jako loubí] z Acise a Galatey [HWV 49], J. Haydn: recitativ a árie ze Stvoření [Hob. XXI:2], F. Liszt: Fantazie a fuga na jméno B-A-C-H [S. 260], V. Musil: Poledne na Radhošti [ze Tří skic z Beskyd], I. Hurník: Arietta [scherzosa], Ukolébavka, J. Svendsen: Romance [op. 26], P. Tosti: Ninon, Ch. Sinding: Rašení jara [op. 32, č. 3], F. Vrána: Koncertní etuda	Josef Černocký – varhany, Drahomíra Černocká (Händel, Haydn, Hurník, Svendsen, Sinding) – soprán	program, plakát (archiv DHČ)

Datum	Název koncertu	Místo	Program	Účinkující	Prameny a literatura
3. 10. 1954		evangelický kostel Horního sboru (Vsetín)	J. S. Bach: Preludium a fuga e moll [BWV 533 / 548?], L. van Beethoven: Houslový koncert [D dur, op. 61] (2. věta), F. Liszt: Fantazie a fuga na jméno B-A-C-H [S. 260], F. Mendelssohn -Bartholdy: Houslový koncert [e moll, op. 64 MWV O 14] (2. věta), C. Franck: Chorál [č. 3] a moll [FWV 40], H. Wieniawski: Houslový koncert [č. 2 d moll, op. 22?] (2. věta), C. Homilius: Toccata, L. Janáček: Postludium [z Glagolské mše]	Břetislav Novotný – housle, Josef Černocký – varhany	program (archiv DHČ)
7. 10. 1954	Duchovní kantáty (Festival Leoše Janáčka)	Stadion (Brno)	L. Janáček: Dvě skladby pro varhany, staročeské vícehlasé církevní zpěvy z Příborského kancionálu (vánoční: Prorokovali proroci, velikonoční: Na den Božího vzkříšení, Vstalt' jest této chvíle, Třetího dne vstal Stvořitel), L. Janáček: Exaudi Deus, Constitues eos, Zdrávas Maria, Nedokončená mše Es dur, Otčenáš, Hospodine!	Drahomíra Černocká (mše, Hospodine!) – soprán, Helena Burianová (mše, Hospodine!) – alt, Burja Burian (Zdrávas Maria, mše, Otčenáš, Hospodine!) – tenor, Zdeněk Kroupa (mše, Hospodine!) – bas, Josef Černocký (Dvě skladby, Constitues eos, Zdrávas Maria, mše, Otčenáš, Hospodine!) – varhany, Jaroslav Kubát (Zdrávas Maria) – housle, Toša Součková (Otčenáš, Hospodine!) – harfa, Brněnský pěvecký sbor Foerster, Hradilův smíšený sbor, Ženský sbor PO hudební školy J. Kvapila, Ženský chrámový sbor Staré Brno, řídí Karel Hradil	program (archiv DHČ)

Datum	Název koncertu	Místo	Program	Účinkující	Prameny a literatura
14. 10. 1954	4. mimořádný koncert (Festival Leoše Janáčka)	Stadion (Brno)	L. Janáček: Suita pro smyčce, Lašské tance, Glagolská mše	Libuše Domanínská – soprán, Soňa Červená – alt, Jaroslav Ulrych – tenor, Zdeněk Kroupa – bas, Josef Černocký – varhany, Symfonický orchestr kraje Brněnského, Smíšený sbor Filharmonického spolku Besedy brněnské, řídí Václav Neumann	program (archiv DHČ), <i>Sto let Filharmonického sboru Besedy Brněnské: 1860-1960.</i> Brno: Krajské nakladatelství, 1960, s. 85
14. 11. 1954	Duchovní koncert na oslavu 40. výročí posvěcení varhan farního kostela ve Svitavách	kostel Navštívení Panny Marie (Svitavy)	J. S. Bach: Preludium a fuga e moll [BWV 533 / 548?], W. A. Mozart: Houslový koncert D dur [KV 211 / 218 / 271a?] (2. věta), F. Liszt: Fantazie a fuga na jméno B-A-C-H [S. 260], A. Dvořák: dvě Biblické písně [op. 99] č. 1 a 7, B. A. Wiedermann: Air [Píseň beze slov], Toccata a fuga f moll, J. Nevěčný: Svatý Václave, J. B. Foerster: Z osudu rukou [op. 37, č. 7], L. Janáček: Postludium [z Glagolské mše], J. Nevěčný: Tantum ergo, C. Homilius: Toccata	Josef Černocký – varhany, L. Strachota (Mozart) – housle, M[artin] Opavský (Nevěčný Svatý Václave) – tenor, F. Chour (Nevěčný Svatý Václave) – bas, Mužský chrámový sbor, řídí Jan Nevěčný	
?. 11./12. 1954	Výchovný koncert	Stadion (Brno)	B. M. Černohorský, J. S. Bach, G. Pierné, J. Jongen, L. Janáček: Postludium z Glagolské mše ad.	Ladislav Koryčan, Dagmar Lédllová, Jaroslav Šiler – varhany, Josef Černocký (Janáček) – varhany, výklad	–p–. Brnu chybějí hudebně-výchovné koncerty. <i>Svobodné slovo</i> (archiv DHČ)
2. 12. 1954	Koncert (SRPŠ Osmileté střední školy na nám. 28. října a 2. jedenáctileté střední školy na třídě Kpt. Jaroše)	Stadion (Brno)	F. Liszt: Variace na basso continuo z kantáty J. S. Bacha Weinen, Klagen, Sorgen, Zagen [S. 180], Ach lkají již větry [S. 294], Tys krásná jak kvítek [S. 287], Ó ve snu přijď [S. 282], Sonáta h moll [S. 178], Patetický koncert pro dva klavíry [S. 258], Lovec v Alpách [S. 292/2], Vzpomínky, Ó vzdej se jen, Fantazie [a fuga] na jméno B-A-C-H [S. 260]	Drahomíra Černocká – soprán, Josef Černocký (Variace, Fantazie) – varhany, Věra Králová-Lejsková (Koncert), Vlastimil Lejsek (Sonáta h moll, Koncert) – klavír	program (archiv DHČ)

Datum	Název koncertu	Místo	Program	Účinkující	Prameny a literatura
14. 1. 1955	ZK SPOJKLUB – kulturní odbor Brno	Stadion (Brno)	G. F. Händel: Koncert F dur [op. 4, č. 4 HWV 292], Largo z Xerxa [HWV 40], G. Verdi: árie [Ingemisco] z Requiem, M. Reger: Sonáta d moll, op. 60, J. Blatný: Variace na lidovou píseň, Z. Blažek: K svátku mé milé, Háj [op. 3, č. 1, 3], Modlitba, F. Vrána: Koncertní etuda	Josef Černocký – varhany, Beno Blachut – tenor	program (archiv DHČ)
27. 2. / 6. 3. 1955	První celostátní přehlídka koncertních umělců (Sekce koncertních umělců při Svazu česko-slovenských skladatelů)	Dvořákova síň Rudolfiny (Praha)	J. L. Bella: Fantazie-Sonáta d moll, B. A. Wiedermann: Toccata a fuga f moll, O. Chlubna: Adagio [op. 57], F. Vrána: Koncertní etuda, V. Novák: Svatováclavský triptych [op. 70]	Ernest Riegler-Skalický (Bella), Josef Černocký (Wiedermann, Chlubna, Vrána), Jiří Reinberger (Novák) – varhany	program (archiv DHČ)
13. 10. 1955	Mimořádný koncert k 95. výročí založení Filharmonického spolku Besedy Brněnské	Stadion (Brno)	A. Dvořák: Žalm 149 [op. 79], V. Novák: Čtyři moravské balady [op. 19 a 23], L. Janáček: Glagolská mše	Marie Steinerová-Štrosová – soprán, Soňa Červená – alt, Jaroslav Ulrych – tenor, Zdeněk Kroupa – bas, Josef Černocký – varhany, Státní symfonický orchestr kraje Brněnského, Smíšený sbor Filharmonického spolku Besedy Brněnské, řídí Zbyněk Mrkos	program (archiv DHČ), <i>Sto let Filharmonického sboru Besedy Brněnské: 1860–1960</i> . Brno: Krajské nakladatelství, 1960, s. 85
4. 11. 1955	Koncert k Mezinárodnímu dni slepců 1955 (Svaz československých invalidů – okresní organizace v Břeclavi a Janáčkova hudební škola a OOB v Břeclavi)	Janáčkova varhanická škola (Brno)	L. Vierne: Svit luny, Bludičky [op. 53, č. 5 a 4], Z. Fibich: Nálady, dojmy a upomínky, č. 308, J. B. Foerster: Notturmo a Fantastico, op. 142, V. Kaprál: Koncertní etuda, E. Schulhoff: Suita č. 3 [WV 80], L. Vierne: Lamento, Toccata [op. 53 č. 1 a 6]	Otakar Hollmann – klavír, Josef Černocký – varhany	program (archiv DHČ)

Datum	Název koncertu	Místo	Program	Účinkující	Prameny a literatura
9. 11. 1955	Varhanní koncert (Koncertní jednatelství v Brně)	Stadion (Brno)	J. S. Bach: Chromatická fantazie a fuga [d moll BWV 903], G. F. Händel: recitativ a árie z Mesiáše [HWV 56], M. Reger: Ukolébavka [op. 76, č. 52], Sonata in d moll, op. 60, I. Hurník: Fantazie a fuga, Hvězdička, Volavka stříbřitá, Usměj se, usměj, B. A. Wiedermann: Ukolébavka, M. E. Bossi: Píseň noci [op. 92, č. 1], Symfonická etuda [op. 78]	Josef Černocký – varhany, Drahomíra Černocká – soprán	program (archiv DHČ)
21. 11. 1955		Státní filharmonie (Budapešť)	J. S. Bach: Toccata, adagio a fuga C dur [BWV 564], 2 chorály, Toccata a fuga d moll [BWV 565], C. Franck: Chorál [č. 3] a moll [FWV 40], F. Liszt: Variace na [basso continuo z kantáty] J. S. Bacha Weinen, Klagen, Sorgen, Zagen [S. 180], B. A. Wiedermann: Elegie, Toccata a fuga f moll, L. Janáček: Postludium [z Glagolské mše]	Josef Černocký – varhany	program (archiv DHČ)
30. 11. 1955		sál konzervatoře (Miskolc)	J. S. Bach: Toccata, adagio a fuga C dur [BWV 564], 2 chorály, Toccata a fuga d moll [BWV 565], C. Franck: Chorál [č. 3] a moll [FWV 40], F. Liszt: Preludium [Fantazie] a fuga na téma B-A-C-H [S. 260], B. A. Wiedermann: Elegie, Toccata a fuga f moll, L. Janáček: Postludium [z Glagolské mše]	Josef Černocký – varhany	přepis programu (archiv DHČ)
listopad – prosinec 1955	série dalších koncertů v Maďarsku	Debrecín, Ostrihom, Sztálinváros/ Dunaújváros, Pécs, Kiszér, Segedín	J. S. Bach: Toccata, adagio a fuga C dur [BWV 564], 2 chorály, Toccata a fuga d moll [BWV 565], C. Franck: Chorál [č. 3] a moll [FWV 40], F. Liszt: Preludium [Fantazie] a fuga na téma B-A-C-H [S. 260], B. A. Wiedermann: Elegie, Toccata a fuga f moll, L. Janáček: Postludium [z Glagolské mše]	Josef Černocký – varhany	přepis programu (archiv DHČ)

Datum	Název koncertu	Místo	Program	Účinkující	Prameny a literatura
5. 2. 1956	Slavnostní zahajovací varhanní koncert (Osvětové besedy města Gottwaldov)	Dům umění (Gottwaldov/Zlín)	J. S. Bach: Chromatická fantazie a fuga [d moll BWV 903], G. F. Händel: recitativ a árie z Mesiaše [HWV 56], recitativ a árie [Tak jako loubí] z Acise a Galatey [HWV 49], C. Franck: Pastorale [op. 19 FWV 31], F. Liszt: Preludium [Fantazie] a fuga na jméno B-A-C-H [S. 260], L. Vierne: Svit luny, Bludičky [op. 53, č. 5 a 4], I. Hurník: Volavka střibřítá, Arietta [scherzosa], Ukolébavka, B. A. Wiedermann: Elegie, L. Janáček: Postludium [z Glagolské mše]	Josef Černocký – varhany, Drahomíra Černocká – soprán	program (archiv DHČ)
11. 3. 1956	Koncert Brněnského pěveckého sdružení Foerster	Stadion (Brno)	V. J. Tomášek: Na vlast, J. B. Foerster: Polní cestou [op. 37, č. 5], M. Příhoda: V zemi české [z cyklu Mé zemi, op. 20], J. Kvapil: Dělnická balada, Z. Kaňák: Dombrová, J. Blatný: Budte písní slavení [op. 28, č. 1], Jarní, I. Hurník: Introdukce, fuga a chorál pro varhany, tenor a mužský sbor, V. B. Aim: Prší, prší, Okolo Třeboně [z Lidových písní pro mužský sbor], J. Jindřich: Ha já mam chalůpku, J. Šoupal: Aničko, dzevečko, Panimamo	Josef Černocký (Hurník) – varhany, Burja Burian (Hurník) – tenor, Brněnské pěvecké sdružení Foerster, řídí Karel Hradil	program (archiv DHČ)
13., 14., 15. 3. 1956	série deseti výchovných koncertů				
18. 3. 1956	Varhanní matiné (ZK Vítkovických železáren Klementa Gottwalda)	Odborový dům (Ostrava-Vítkovice)	J. S. Bach: Toccata a fuga d moll [BWV 565], G. F. Händel: árie [Tak jako loubí] z Acise a Galatey [HWV 49], F. Liszt: Fantazie a [fuga] na jméno B-A-C-H [S. 260], J. Rheinberger: Jarní [Skřivánek vzlét, op. 128, č. 4], L. Boëllmann: Gotická suite [op. 25], J. Svendsen: Romance [op. 26], I. Hurník: Arietta [scherzosa], Ukolébavka, Ch. Sinding: Rašení jara [op. 32, č. 3], A. T. Grečaninov: Ukolébavka [op. 98, č. 9], Sněženka [op. 47, č. 1], Ch.-M. Widor: Toccata [ze Symfonie č. 5] D dur [op. 42, č. 1]	Josef Černocký – varhany, Drahomíra Černocká (Händel, Hurník, Grečaninov) – soprán	program (archiv DHČ)

Datum	Název koncertu	Místo	Program	Účinkující	Prameny a literatura
4. a 5. 4. 1956	3. abonentní koncert SFB	Stadion (Brno)	B. Bartók: Dva obrázky pro orchestr, op. 10, J. Hanuš: Koncertantní symfonie pro varhany, harfu, tympány a smyčce, op. 31, R. Strauss: Pět písní pro vyšší hlas s orchestrem z op. 27 [č. 2, 4], 32 [č. 3], 33 [36, č. 1] a 37 [č. 3], R. Schumann: Symfonie č. 4 d moll [op. 120]	Josef Černocký (Hanuš) – varhany, Toša Součková (Hanuš) – harfa, Liboslav Bartošek (Hanuš) – tympány, Jindra Pokorná (Strauss) – soprán, Statní filharmonie Brno, řídí Otakar Trhlík	program (archiv DHČ)
27. 4. 1956		evangelický kostel Horního sboru (Vsetín)	J. Klička: Fantazie na motivy z Vyšehradu [op. 33], J. S. Bach: Toccata a fuga d moll [BWV 565], J. Haydn: recitativ a árie ze Stvoření [Hob. XXI:2], W. A. Mozart: Fantazie f moll [KV 608], Alleluja [z Exsultate, jubilate KV 165/158a?], M. E. Bossi: Píseň noci [op. 92, č. 1], M. Reger: Modlitba dítěte [op. 76, č. 22], J. K. Kuchař: Fantazie g moll, A. Dvořák: Biblické písně, Ch.-M. Widor: Toccata [ze Symfonie č. 5 D dur, op. 42, č. 1]	Josef Černocký – varhany, Drahomíra Černocká – soprán	program (archiv DHČ)
13. 5. 1956		[kostel Nanebevzetí Panny Marie] (Kokory)	J. S. Bach: Toccata a fuga d moll [BWV 565], W. A. Mozart: Alleluja [z Exsultate, jubilate KV 165/158a?], M. E. Bossi: Píseň [noci, op. 92, č. 1], G. Verdi: Zdrávas [z Othella], B. Bakala: Ave Maria, J. Klička: Fantazie na motivy z Vyšehradu [op. 33], A. Dvořák: [Chorál] Bože náš [na motiv ze Symfonie č. 9 e moll, op. 95 Z nového světa], L. Boëllmann: Gotická suita [op. 25]	Josef Černocký – varhany, Drahomíra Černocká – soprán	program (archiv DHČ)
12. 9. 1956		Mariánské Lázně			

Datum	Název koncertu	Místo	Program	Účinkující	Prameny a literatura
20. 10. 1956	Koncert Brněnského pěveckého sdružení Foerster	Smetanova síň Obecního domu (Praha)	V. J. Tomášek: Na vlast, B. Smetana: Rolnická, M. Příhoda: V zemi české [z cyklu Mé zemi, op. 20], V. Petrželka: To je má zem [op. 37], J. Jindřich: Šla láska kol, J. B. Foerster: Hřbitůvek v dolíně, V sluneční záři [op. 192, č. 2, 4], V. B. Aim: Září [ze Dvou modliteb za vlast], I. Hurník: Introdukce, fuga a chorál pro varhany, tenor a mužský sbor, P. Křížkovský: Odvedeného prosba, L. Janáček: Ach vojna [ze Čtveřice mužských sborů], Klekání [ze Čtvera mužských sborů moravských], L. Vycpálek: Majolenska [op. 11b, č. 3]	Josef Černocký (Hurník) – varhany, Burja Burian (Hurník) – tenor, Brněnské pěvecké sdružení Foerster, řídí Karel Hradil	program (archiv DHČ)
28. 10. 1956	Varhanní koncert (Koncertní jednatelství HAÚ v Brně)	Stadion (Brno)	J. Seger: Preludium a fuga D dur, A. Rejcha: Fugeta [ve volném slohu], B. M. Černožský: Toccata [C dur], F. Musil: Sonata solemnis, I. Hurník: Introdukce, fuga a chorál pro varhany, tenor a mužský sbor, J. Klička: Koncertní fantazie na chorál Svatý Václav [op. 65], A. Kašper: Cantabile, Allegro con fuoco	Josef Černocký – varhany, Burja Burian (Hurník) – tenor, Brněnské pěvecké sdružení Foerster (Hurník), řídí Karel Hradil	
18. 11. 1956	5. varhanní matiné	Smetanova síň Obecního domu (Praha)	C. Franck: Preludium, fuga a variace [op. 18 FWV 30], M. Reger: Modlitba dítěte [op. 76, č. 22], B. A. Wiedermann: Ukolébavka, M. Dupré: Bretonská suita [op. 21], I. Hurník: Volavka stříbřitá, Arietta [scherzosa], Ukolébavka, J. Blatný: Variace [a finále] na vánoční píseň, A. Kašper: Cantabile, Allegro con fuoco	Josef Černocký – varhany, Drahomíra Černocká (Reger, Wiedermann, Hurník) – soprán	program (archiv DHČ)
13. 12. 1956	výchovný koncert pro pracovní zálohy	Zlín			

Datum	Název koncertu	Místo	Program	Účinkující	Prameny a literatura
18. 12. 1956	Večer krásných melodií	Dům kultury (Gottwaldov/Zlín)	J. Jongen: Píseň máje [op. 53, č. 1], J. Suk: Píseň lásky [op. 7, č. 1], M. Dupré: Přádky z Bretonske suity [op. 21], A. Dvořák: Humoreska [op. 101], Ch.-M. Widor: Toccata [ze Symfonie č. 5 D dur, op. 42, č. 1] ad.	Cecilie Strádalová – soprán, Josef Černocký – varhany, Jan Večerka – housle, Vladimír Rozporka – viola, Státní symfonický orchestr kraje Gottwaldovského, řídí Bohumil Berka	program (archiv DHČ)
26. 12. 1956	Vánoční koncert [?]	Dům kultury (Gottwaldov/Zlín)	J. Blatný: Variace a finále na vánoční píseň, B. A. Wiedermann: Koleda, J. Brahms: Ukolébavka [op. 49, č. 4], V. Novák: Večer, Podzimní nálada [z Pohádky srdce, op. 8, č. 3, 4], M. E. Bossi: Píseň noci [op. 92, č. 1], V. Novák: Vánoční preludium [na milostnou píseň valašskou], J. Suk: Píseň lásky [op. 7, č. 1], F. Schubert: Zastaveníčko [z Labutí písně D. 957], B. Smetana: Z Tvých písní trůn Ti udělám z Večerních písní, E. Grieg: Tys láska má, op. 5, č. 3, E. Elgar: Pozdrav lásky [op. 12], J. Malát: Ty ptáš se, zdali půjdu alejí [Mám tě rád], A. L. Vymetal: Já v snách Tě uviděl [op. 1, č. 4], O. Nedbal: Lesní zvonek [Modrý zvonek z baletu Z pohádky do pohádky], F. Churchill: Směs z filmu Sněhurka a sedm trpaslíků, K. Holoubek: Tančící vločky, J. Ježek: Bugatti step	Josef Černocký – varhany, Ivo Žídek (Wiedermann, Novák Večer, Podzimní nálada, Smetana, Grieg, Malát, Vymetal) – tenor	program (archiv DHČ)

Datum	Název koncertu	Místo	Program	Účinkující	Prameny a literatura
10. 4. 1957	Sborový koncert (SHDKB)	Stadion (Brno)	B. Smetana: Západ Slunce, Přiletěly vlaštovičky, A. Dvořák: Moravské dvojzpěvy (výběr: Prsten [op. 32, č. 4], Šípek [op. 32, č. 9], V dobrým jsme se sešli [op. 29, č. 4]), Z. Blažek: 4 sbory na slova moravské lidové poezie s průvodem klavíru [op. 31], B. Martinů: Otvírání studánek [H. 354], A. Dvořák: Napadly písne [op. 63, č. 1], Vyběhla bříza běličká [op. 63, č. 4], Hymna českého rolnictva [op. 28], V. Novák: Ranoša [op. 19, č. 1], J. Blatný: Advent (1. provedení), G. F. Händel: Halleluja z Mesiáše [HWV 56]	ženský a smíšený sbor SHDKB, sbormistr Josef Veselka, Květa Floriánová-Skoppová, Bohuslav Krška – klavír, Josef Černocký – varhany	program (archiv DHČ)
11., 12. 4. 1957	10. abonentní koncert SFB	Stadion (Brno)	J. S. Bach: Suita C dur [BWV 1066], P. Hindemith: Kammermusik (Koncert) pro varhany a komorní orchestr, op. 46, č. 2, J. Kvapil: Druhá symfonie d moll	Josef Černocký – varhany, Státní filharmonie Brno, řídí Otakar Trhlík	program (archiv DHČ)
12. 10. 1957	Varhanní koncert	chrám Spasitele Církve česko-slovenské (Brno-Židenice)	G. F. Händel: Koncert D dur [HWV 299], F. Musil: Sonata solemnis, J. Hanuš: Boží mír, J. Klička: Legenda d moll [op. 54], Z. Blažek: Žalm [23, op. 15, č. 3], V. Novák: Až přejde den, Večer [z Pohádky srdce, op. 8, č. 5 a 3], A. Kašper: Cantabile	Josef Černocký – varhany, Drahomíra Černocká – soprán	program (archiv DHČ)
14. 10. 1957		Husův sbor (Brno)			archiv DHČ
6. 11. 1957	Orgelzyklus 1957. 6. Orgelkonzert	Heilig-Kreuz-Münster (Schwäbisch Gmünd)	G. Muffat: Toccata [B dur z Apparatus musico-organisticus] č. 12, G. F. Händel: Koncert D dur [HWV 299], J. S. Bach: Preludium a fuga a moll [BWV 543], J. K. Kuchař: Fantazie g moll, F. Musil: Sonata solemnis, L. Janáček: Postludium [z Glagolské mše]	Josef Černocký – varhany	přepis programu (archiv DHČ)

Datum	Název koncertu	Místo	Program	Účinkující	Prameny a literatura
7. 11. 1957		? (koncertní turné po Německu)	G. Muffat: Toccata [B dur z Apparatus musico-organisticus] č. 12, G. F. Händel: Koncert D dur [HWV 299], J. S. Bach: Preludium a fuga a moll [BWV 543], J. K. Kuchař: Fantazie g moll, F. Musil: Sonata solemnis, L. Janáček: Postludium [z Glagolské mše]	Josef Černocký – varhany	přepis programu (archiv DHČ)
8. 11. 1957	Orgelkonzert	Stiftskirche [St. Vitus] (Ellwangen)	G. Muffat: Toccata [B dur z Apparatus musico-organisticus] č. 12, G. F. Händel: Koncert D dur [HWV 299], J. S. Bach: Preludium a fuga a moll [BWV 543], J. K. Kuchař: Fantazie g moll, F. Musil: Sonata solemnis, L. Janáček: Postludium [z Glagolské mše]	Josef Černocký – varhany	přepis programu (archiv DHČ)
5. 1. 1958	Organový koncert (Koncertná kancelária)	koncertní síň Slovenské filharmonie (Bratislava)	C. Franck: Preludium, fuga a variace [op. 18 FWV 30], G. F. Händel: árie [Tak jako loubí] z Acise a Galatey [HWV 49], Koncert D dur [HWV 299], J. S. Bach: Svatební kantáta, Preludium a fuga a moll [BWV 543], J. Blatný: Variace [a finále] na vánoční píseň, I. Hurník: Volavka stříbřitá, Arietta [scherzosa], Ukolébavka, A. Kašper: Cantabile, Allegro con fuoco	Josef Černocký – varhany, Drahomíra Černocká – soprán	program (archiv DHČ)
13. 4. 1958	Koncert staré hudby	sál konzervatoře (Brno)	J. Seger: Preludium a fuga, F. Benda: Sonata pro flétnu a cembalo, G. Muffat: Toccata [B dur z Apparatus musico-organisticus] č. 12, M. Blavet: Sonáta pro flétnu a cembalo [op. 2] č. 2 [d moll], G. F. Händel: Koncert D dur [HWV 299], Sonáta pro flétnu a cembalo č. 6 [h moll HWV 367b], J. S. Bach: Fantazie a fuga a moll [BWV 561]	Josef Černocký (Seger, Muffat, Händel Koncert, Bach) – varhany, Oldřich Slaviček (Benda, Blavet, Händel Sonáta) – flétna, Jan Erml (původně ohlášen Jaroslav Posadovský) (Benda, Blavet, Händel Sonáta) – cembalo	program (archiv DHČ), –p–. Ze staré hudby (archiv DHČ)

Datum	Název koncertu	Místo	Program	Účinkující	Prameny a literatura
20. 4. 1958	Varhanní koncert	evangelický kostel (Čáslav)	G. F. Händel: Koncert D dur [HWV 299], árie z Mesiáše [HWV 56], C. Franck: Preludium, fuga a variace [op. 18 FWV 30], J. Rheinberger: Velikonoční píseň, F. Musil: Sonata solemnis, I. Hurník: Ukolébavka, Z. Blažek: Modlitba, Žalm [23, op. 15, č. 3], A. Kašper: Cantabile, Allegro con fuoco	Josef Černocký – varhany, Drahomíra Černocká – soprán	program (archiv DHČ)
8. 5. 1958	Otvárací koncert (Bratislavská jar)	Bratislava	L. Janáček: Sinfonietta, Glagolská mše	Taťána Arsenina – soprán, Libuše Lesmanová – alt, Jaroslav Ulrych – tenor, Václav Halíř – bas, Vachův sbor moravských učitelek, sbormistr Zbyněk Mrkos, APS Moravan, sbormistr Josef Veselka, Josef Černocký – varhany, Státní filharmonie Brno, řídí František Jílek	program (archiv DHČ)
10. 5. 1958	Zahajovací koncert (Brněnský hudební máj 1958)	Stadion (Brno)	B. Martinů: Symfonie č. 2 [H. 295], L. Janáček: Glagolská mše	Taťána Arsenina – soprán, Libuše Lesmanová – alt, Jaroslav Ulrych – tenor, Václav Halíř – bas, Vachův sbor moravských učitelek, sbormistr Zbyněk Mrkos, APS Moravan, sbormistr Josef Veselka, Josef Černocký – varhany, Státní filharmonie Brno, řídí František Jílek	program (archiv DHČ)
24. 5. 1958	Pražské jaro 1958	katedrála sv. Víta (Praha)	L. Janáček: Glagolská mše, Věčné evangelium	Taťána Arsenina – soprán, Libuše Lesmanová – alt, Jaroslav Ulrych – tenor, Václav Halíř – bas, Vachův sbor moravských učitelek, sbormistr Zbyněk Mrkos, APS Moravan, sbormistr Josef Veselka, Josef Černocký – varhany, Státní filharmonie Brno, řídí František Jílek	program (archiv DHČ)

Datum	Název koncertu	Místo	Program	Účinkující	Prameny a literatura
9. 10. 1958		Reduta (Bratislava)			
24. 10. 1958	Koncert z duchovních skladeb (Festival Leoše Janáčka)	kostel Nanebevzetí Panny Marie (Brno)	L. Janáček: Předehra (varhany), Otčenáš (tenor, smíšený sbor, harfa a varhany), Zdrávas Maria (soprán, housle, smíšený sbor a varhany), Chorální fantazie (varhany), Hospodine! (soprán, alt, tenor, bas, smíšený dvojsbor, harfa, varhany a žestové nástroje), Varyto (varhany)	Josef Černocký – varhany, instrumentalisté a smíšený sbor SHDKB, řídí Josef Veselka	program (archiv DHČ)
16. 12. 1958	Brněnský dětský sbor (Krajské koncertní jednatelství při SFB)	Stadion (Brno)	O. Jeremiáš: 1. směs lidových písní, V. Dobiáš: Poselství, Z. Blažek: Maminčin máj [op. 97, č. 2], O. Chlubna: Hrdina, Smíšek [op. 74a, č. 4, 5], K. Hába: Moravo!, F. Lýsek: Zpívejte vázanští kohouti!, M. G. Fradkin: Píseň o Dněpru (úprava F. Lýsek), U suseda su dva duby, F. Lýsek: V tym proskovskym lese, O. Lasso: Tibi soli peccavi [z Psalmi poenitentialis, č. 4], G. P. da Palestrina: Adoramus te, J. Campanus Vodňanský: Favete linguis singuli, B. Smetana: Česká píseň (2. část), L. Janáček: Solfedže č. 97, Hó hó krávy dó z Říkadel, B. Martinů: Zpěv družiček z Otvírání studánek [H. 354], J. Kunc: Prší, prší, F. Lýsek: Čižmičky, Z kolaje voda, J. Z. Bartoš: Krásná země (závěr kantáty), A. Dvořák: Requiem, op. 89 (č. 1, 4, 9), B. Smetana: Česká píseň (4. část)	Brněnský dětský sbor, sbormistr František Lýsek, členové APS Moravan (Dvořák, Smetana 4. část), sbormistr Josef Veselka, Josef Černocký (Dvořák, Smetana) – varhany, Erika Kociánová – klavír	program (archiv DHČ)

Datum	Název koncertu	Místo	Program	Účinkující	Prameny a literatura
?	Večer světových operetních melodií (Závodní klub Medika a orchestr Státního divadla „Jedním proudem“)	[Brno ?]	J. Strauss: Noc v Benátkách (přehra), Cikánský baron (vstupní píseň), N. Dostal: Uherská svatba, F. Lehár: Paganini (houslové sólo), F. Hervé: Mamzelle Nitouche (Alleluja v úpravě Z. Provazníka), E. Kálmán: Hraběnka Marica (Hoj Cikán), F. Lehár: Veselá vdova (valčík), J. Strauss: Cikánský baron (Čardáš), F. Lehár: Paganini (Nikdo v celém světě), Hrabě Lucemburk (valčík), Giuditta, Paganini (Libám ženy vás tak rád), Veselá vdova (Vilja), J. Strauss: Tisíc a jedna noc (intermezzo), Cikánský baron (Kdo nás oddá), F. Lehár: Moje melodie (směs z operet)	Oldřich Kovář (Cikánský baron Vstupní píseň, Kdo nás oddá, Hraběnka Marica, Paganini) – tenor, Cecilie Strádalová (Uherská svatba, Paganini Nikdo v celém světě, Giuditta), Žeňka Zelenková (Mamzelle Nitouche, Veselá vdova, Cikánský baron Čardáš, Kdo nás oddá) – soprán, Josef Černocký (mezihry) – varhany, Jiří Mottl (Paganini) – housle, Orchestr Státního divadla, řídí Miloš Zelenka	program (archiv DHČ)

Soupis koncertního repertoáru

SÓLOVÉ SKLADBY

Johann Sebastian Bach

Sonáta č. 3 d moll BWV 527

12. 10. 1948, 31. 10. 1948, 21. 3. 1949

Preludium a fuga e moll (BWV 533 / 548?)

20. 1. 1938, 17. 2. 1938, 28. 4. 1940, 18. 1. 1948, 18. 9. 1949, 11. 11. 1949, 27. 11. 1949,
2. 4. 1950, 8. 10. 1950, 6. 10. 1951, 3. 10. 1954, 14. 11. 1954

Preludium a fuga g moll BWV 535

23. 11. 1947

Preludium a fuga A dur BWV 536

31. 10. 1948, 3. 2. 1949, 22. 4. 1951

Toccata d moll (dorická) BWV 538

24. 2. 1951

Toccata F dur BWV 540

12. 1. 1953

Fantazie a fuga g moll BWV 542

6. 4. 1938, 25. 6. 1938, 27. 11. 1939, 21. 8. 1946, 13. 7. 1947, 25. 4. 1949

Preludium a fuga a moll BWV 543

3. 10. 1948, 12. 10. 1948, 21. 3. 1949, 18. 5. 1952, ?. 11. 1952, 1. 2. 1953, 6. 11. 1957,
7. 11. 1957, 8. 11. 1957, 5. 1. 1958

Preludium a fuga c moll (BWV 546 / 549?)

21. 5. 1950 (?)

Fantazie a fuga a moll BWV 561

13. 4. 1958

Toccata, adagio a fuga C dur BWV 564

1. 6. 1943, 11. 4. 1948, 31. 10. 1948, 3. 2. 1949, 27. 3. 1949, 28. 6. 1949, 22. 4. 1951,
25. 8. 1951, 14. 10. 1951, 19. 4. 1952, 20. 3. 1953, 22. 3. 1953 (Adagio), 15. 11. 1953,
21. 11. 1955, 30. 11. 1955

Toccata a fuga d moll BWV 565

24. 11. 1936 (?), 6. 4. 1938, 25. 12. 1938, 17. 6. 1951, 23. 3. 1952, 22. 3. 1953, 19. 10. 1953,
21. 11. 1955, 30. 11. 1955, 18. 3. 1956, 27. 4. 1956, 13. 5. 1956

Fantazie G dur BWV 572

3. 10. 1948, 31. 10. 1948, 3. 2. 1949, 21. 3. 1949, 21. 5. 1950 (?)

Pastorale F dur BWV 590

3. 2. 1949

Chorálová předejhra Přijď spasení národů BWV 659

31. 10. 1948, 3. 2. 1949

Chorálová předejhra Hrad přepevný jest Pán Bůh náš BWV 720

31. 10. 1948, 3. 2. 1949

Chorálová předejhra Radujte se, křesťané BWV 734

31. 10. 1948, 3. 2. 1949

Chorálová předejhra (?)

28. 4. 1940

Chromatická fantazie a fuga d moll BWV 903

3. 10. 1947, 20. 1. 1952, 26. 1. 1952, 3. 2. 1952, 12. 1. 1953, 9. 11. 1955, 5. 2. 1956

Toccata a fuga g moll BWV 915

8. 2. 1953

Josef Blatný

Alleluja

14. 6. 1947, 16. 3. 1951 (?)

Andante con moto

23. 3. 1952

Sonáta, op. 11 (2. věta)

18. 5. 1952

Variace na lidovou píseň

14. 1. 1955

Variace a finále na vánoční píseň

18. 11. 1956, 26. 12. 1956, 5. 1. 1958

Léon Boëllmann

Gotická suita, op. 25

20. 1. 1938, 25. 6. 1938, 27. 11. 1939, 21. 8. 1946, 25. 4. 1949 (Toccata, č. 4), 14. 10. 1951
(Toccata, č. 4), 18. 3. 1956, 13. 5. 1956

Marco Enrico Bossi

Symfonická etuda, op. 78

3. 2. 1952, 19. 10. 1953, 15. 11. 1953, 9. 11. 1955

Píseň noci, op. 92, č. 1

9. 11. 1955, 27. 4. 1956, 13. 5. 1956, 26. 12. 1956

Idyla, op. 92, č. 2

27. 9. 1940

Téma s variacemi, op. 115

12. 1. 1953

Toccata di concerto d moll, op. 118, č. 5

27. 9. 1940, 24. 2. 1951

František Xaver Brixi

Fuga c moll

25. 4. 1954

Preludium F dur

25. 4. 1954

Toccata a moll

25. 4. 1954

Dietrich Buxtehude

Preludium a fuga F dur (BuxWV 144 / 145?)

17. 2. 1938, 25. 6. 1938, 27. 11. 1949, 2. 12. 1950, 19. 8. 1954

Preludium a fuga fis moll BuxWV 146

22. 4. 1951

Joseph Callaerts

Toccata e moll, op. 29

24. 11. 1936, 25. 6. 1938, 11. 4. 1948

Bohuslav Matěj Černohorský

Toccata C dur

29. 5. 1942, 17. 6. 1945, 18. 9. 1949, 24. 2. 1951, 28. 10. 1956

Marcel Dupré

Bretonská suita, op. 21

19. 10. 1953, 18. 11. 1956, 18. 12. 1956 (Přadleny)

César Franck

Chorální fantazie, op. 16 FWV 28

18. 5. 1952

Preludium, fuga a variace, op. 18 FWV 30

18. 11. 1956, 5. 1. 1958, 20. 4. 1958

Pastorale, op. 19 FWV 31

24. 11. 1936, 18. 1. 1948, 8. 10. 1950, 5. 2. 1956

Chorál č. 3 a moll FWV 40

27. 3. 1949, 11. 11. 1949, 2. 4. 1950, 8. 2. 1953, 3. 10. 1954, 21. 11. 1955,
30. 11. 1955

Edvard Grieg

Jitřní nálady, op. 46, č. 1

29. 12. 1940

Alexandre Guilmant

Sonáta č. 1 d moll, op. 42

20. 6. 1945

Georg Friedrich Händel

Koncert D dur HWV 299

?. 11. 1952, 12. 1. 1953, 12. 10. 1957, 6. 11. 1957, 7. 11. 1957, 8. 11. 1957,
5. 1. 1958, 13. 4. 1958, 20. 4. 1958

Koncert g moll, op. 7, č. 5 HWV 310

20. 1. 1938, 17. 2. 1938, 20. 1. 1952, 26. 1. 1952, 3. 2. 1952

K. Holoubek

Tančící vločky

26. 12. 1956

Constantin Homilius

Toccata

14. 10. 1951, 26. 1. 1952, 1. 2. 1953, 3. 10. 1954, 14. 11. 1954

Karel Hradil

Matičko Boží, pomoz

18. 5. 1952

Osvald Chlubna

Adagio, op. 57

27. 2. 1955, 6. 3. 1955

Frank Churchill

Směs z filmu Sněhurka a sedm trpaslíků

26. 12. 1956

Leoš Janáček

Dvě skladby pro varhany

6. 5. 1948, 7. 10. 1954

Postludium z Glagolské mše

6. 5. 1948, 12. 10. 1948, 21. 3. 1949, 27. 3. 1949, 8. 10. 1950, 17. 6. 1951,
28. 10. 1951, 23. 3. 1952, 18. 5. 1952, 28. 9. 1952, 20. 3. 1953,

15. 11. 1953, 18. 1. 1954, 3. 10. 1954, 14. 11. 1954, ?. 11./12. 1954,
21. 11. 1955, 30. 11. 1955, 5. 2. 1956, 6. 11. 1957, 7. 11. 1957,
8. 11. 1957

Předehra (Preludium)

18. 1. 1954

Jaroslav Ježek

Bugatti step

26. 12. 1956

Antonín Kašper

Allegro con fuoco

28. 10. 1956, 18. 11. 1956, 5. 1. 1958, 20. 4. 1958

Cantabile

28. 10. 1956, 18. 11. 1956, 12. 10. 1957, 5. 1. 1958, 20. 4. 1958

Josef Klička

Fantazie na motivy z Vyšehradu, op. 33

28. 5. 1946, 23. 6. 1946, 13. 7. 1947, 27. 3. 1949, 27. 4. 1956, 13. 5. 1956

Legenda D dur, op. 49

15. 12. 1937, 14. 10. 1951, 18. 5. 1952

Legenda d moll, op. 54

26. 1. 1952, 1. 2. 1953, 8. 2. 1953, 12. 10. 1957

Koncertní fantazie na chorál Svatý Václave, op. 65

19. 4. 1937, 15. 12. 1937, 17. 2. 1938, 27. 11. 1939, 28. 4. 1940,

17. 6. 1945, 28. 5. 1946, 23. 6. 1946, 23. 11. 1947, 11. 4. 1948,

8. 10. 1950, 17. 6. 1951, 28. 10. 1951, 28. 9. 1952,

28. 10. 1956

Legenda h moll, op. 98

15. 12. 1937

Sonáta fis moll

15. 12. 1937 (3. věta), 23. 3. 1940, 29. 5. 1942, 3. 10. 1947

Jan Křtitel Kuchař

Fantazie g moll

14. 6. 1947, 13. 7. 1947, 3. 10. 1948, 18. 9. 1949, 11. 11. 1949, 25. 8. 1951, 28. 10. 1951,
26. 1. 1952, 28. 9. 1952, 27. 4. 1956, 6. 11. 1957, 7. 11. 1957, 8. 11. 1957

Franz Liszt

Variace na basso continuo z kantáty J. S. Bacha Weinen, Klagen, Sorgen, Zagen S. 180

2. 12. 1954, 21. 11. 1955

Fantazie a fuga na jméno B-A-C-H S. 260

24. 11. 1936, 6. 10. 1951, 20. 3. 1953, 22. 3. 1953, 19. 8. 1954, 3. 10. 1954,
14. 11. 1954, 2. 12. 1954, 30. 11. 1955, 5. 2. 1956, 18. 3. 1956

Felix Mendelssohn-Bartholdy

Adagio (2. věta ze Sonáty č. 1 f moll / 2 c moll?)

27. 9. 1940

Wolfgang Amadeus Mozart

Fantazie f moll KV 608

27. 9. 1940, 21. 5. 1950 (?), ?. 11. 1952, 27. 4. 1956

Georg Muffat

Toccata B dur z Apparatus musico-organisticus, č. 12

24. 2. 1951, 20. 1. 1952, 3. 2. 1952, 8. 2. 1953, 6. 11. 1957, 7. 11. 1957, 8. 11. 1957,
13. 4. 1958

František Musil

Sonata solemnis

25. 8. 1951, 14. 10. 1951, 23. 3. 1952, 23. 11. 1952, 12. 1. 1953, 28. 10. 1956,
12. 10. 1957, 6. 11. 1957, 7. 11. 1957, 8. 11. 1957, 20. 4. 1958

Vlastimil Musil

Poledne na Radhošti ze Tří skic z Beskyd

19. 8. 1954

Oskar Nedbal

Lesní zvonek (Modrý zvonek) z baletu Z pohádky do pohádky

26. 12. 1956

Vítězslav Novák

Vánoční preludium na milostnou píseň valašskou

29. 12. 1940, 26. 12. 1956

Johann Pachelbel

tři chorálové přede hry

27. 11. 1949, 22. 4. 1951

Gabriel Pierné

Preludium, op. 29, č. 1

21. 8. 1946, 11. 11. 1949, 20. 3. 1953

Cantilena, op. 29, č. 2

20. 3. 1953

Scherzando, op. 29, č. 3

20. 3. 1953

Anatol Provasnik

Valse joyeuse, op. 137

28. 5. 1937

Sergej Vasiljevič Rachmaninov

Humoreska, op. 10, č. 5

20. 1. 1938

Preludium (?)

17. 6. 1945

Max Reger

Chorální fantazie Hrad přepevný je Pán Bůh náš, op. 27

12. 10. 1948, 21. 3. 1949, 27. 11. 1949

Toccata, op. 59, č. 5

27. 9. 1940

Sonáta d moll, op. 60

14. 1. 1955

Antonín Rejcha

Fugeta ve volném slohu

28. 10. 1956

Josef Seger

Preludium a fuga D dur,

28. 10. 1956

Karel Stecker

Sonáta, op. 1

29. 3. 1938

Josef Suk

Píseň lásky, op. 7, č. 1

18. 12. 1956, 26. 12. 1956

Eduard Tregler

Sonáta c moll, op. 27

19. 10. 1953, 15. 11. 1953, 25. 4. 1954

Louis Vierne

Lamento z Pièces de fantaisie, op. 53, č. 1

20. 6. 1945, 21. 8. 1946, 13. 7. 1947, 21. 3. 1949, 12. 6. 1953, 4. 11. 1955

Svit luny z Pièces de fantaisie, op. 53, č. 4

28. 5. 1937, 27. 11. 1939, 23. 11. 1947, 21. 3. 1949, 6. 10. 1951, 15. 11. 1953,
4. 11. 1955, 5. 2. 1956

Bludičky z Pièces de fantaisie, op. 53, č. 5

28. 5. 1937, 28. 5. 1946, 23. 6. 1946, 13. 7. 1947, 23. 11. 1947, 11. 4. 1948,
21. 3. 1949, 6. 10. 1951, 15. 11. 1953, 4. 11. 1955, 5. 2. 1956

Toccata z Pièces de fantaisie, op. 53, č. 6

3. 10. 1947, 24. 2. 1951, 6. 10. 1951, 4. 11. 1955

František Vrána

Koncertní etuda

29. 12. 1940, 1. 6. 1943, 17. 6. 1945, 20. 6. 1945, 21. 8. 1946, 23. 11. 1947, 21. 5. 1950 (?),
2. 12. 1950, 25. 8. 1951, 19. 8. 1954, 14. 1. 1955, 27. 2. 1955, 6. 3. 1955

Charles-Marie Widor

Toccata ze Symfonie č. 5 D dur, op. 42, č. 1

17. 2. 1938, 24. 2. 1951, 18. 3. 1956, 27. 4. 1956, 18. 12. 1956

Bedřich Antonín Wiedermann

Chorální předejhra Chtíc, aby spal (Zpívala Synu Matička)

17. 2. 1938, 27. 11. 1939, 18. 1. 1948

Elegie

21. 11. 1955, 30. 11. 1955, 5. 2. 1956

Fantazie

27. 9. 1940

Finale

25. 4. 1954

Gavota

20. 1. 1938, 18. 1. 1948

Impetuoso

14. 6. 1947, 13. 7. 1947, 21. 3. 1949, 27. 11. 1949, 2. 4. 1950, 6. 10. 1951

Koleda

26. 12. 1956

Monolog

27. 11. 1939, 25. 4. 1949, 12. 6. 1953, 25. 4. 1954

Toccata a fuga f moll

9. 10. 1943, 17. 6. 1945, 14. 6. 1947, 18. 1. 1948, 28. 9. 1952, 8. 2. 1953,
22. 3. 1953, 14. 11. 1954, 27. 2. 1955, 6. 3. 1955, 21. 11. 1955,
30. 11. 1955, 27. 4. 1956

Variace a fuga na moravskou lidovou píseň z doby napoleonské

31. 5. 1938, 17. 11. 1942, 31. 1. 1944, 2. 12. 1950, 29. 1. 1952

KOMORNÍ HUDBA

Ladislav Basler

Ukolébavka pro housle a varhany

27. 9. 1940

Ludwig van Beethoven

Houslový koncert D dur, op. 61 (2. věta)

3. 10. 1954

Martin Berteau

(jako autor uveden Giovanni Battista Sammartini)

Grave z Violoncellové sonáty G dur, op. 1, č. 3

23. 3. 1952

Arcangelo Corelli

La folia, op. 5, č. 12 (úprava Huberta Léonarda)

17. 2. 1938, 25. 6. 1938, 3. 11. 1940, 3. 10. 1948, 19. 4. 1952

Antonín Dvořák

Romance, op. 11 pro housle a varhany

29. 5. 1942

Klid, op. 68/5 pro violoncello a varhany

23. 3. 1952

Zdeněk Fibich

Poem, op. 39a

27. 9. 1940

Georg Friedrich Händel

Koncert pro hoboj č. 3 g moll HWV 287 s doprovodem varhan

27. 9. 1940 (s houslemi místo hoboje), 20. 3. 1953

Édouard Lalo

Ruský koncert, op. 29 pro housle s doprovodem varhan (1. věta)

17. 2. 1938, 25. 6. 1938

Felix Mendelssohn-Bartholdy

Houslový koncert e moll, op. 64 MWV O 14 s doprovodem varhan (2. věta)

3. 10. 1954

Wolfgang Amadeus Mozart

Houslový koncert D dur s doprovodem varhan (KV 211 / 218 / 271a?)

3. 10. 1948, 14. 11. 1954

Vlastimil Musil

Pastorale pro hoboj a varhany

29. 12. 1940

Bedřich Antonín Wiedermann

Modlitba pro hoboj a varhany

3. 11. 1940

Henryk Wieniawski

Houslový koncert č. 2 d moll, op. 22 (2. věta)

3. 10. 1954

KONCERTANTNÍ A ORCHESTRÁLNÍ SKLADBY

Marco Enrico Bossi

Varhanní koncert a moll, op. 100

9. 6. 1940, 3. 11. 1940, 1. 6. 1943, 2. 3. 1953

František Xaver Brixi

Varhanní koncert G dur č. 7

23. 3. 1940, 9. 6. 1940, 28. 6. 1949, 7. 11. 1949, 19. 4. 1952

Georg Friedrich Händel

Varhanní koncert F dur, op. 4, č. 4 HWV 292

25. 12. 1938, 3. 11. 1940, 28. 6. 1949, 7. 11. 1949, 15. 2. 1954, 14. 1. 1955 (bez orchestru)

Jan Hanuš

Koncertantní symfonie pro varhany, harfu, tympány a smyčce, op. 31

4. a 5. 4. 1956

Paul Hindemith

Kammermusik (Koncert) pro varhany a 15 nástrojů, op. 46, č. 2

11. 4. 1957, 12. 4. 1957

Wolfgang Amadeus Mozart

Sonáta pro varhany a smyčce C dur KV 336

24. 11. 1936, 28. 6. 1949, 19. 4. 1952

Vítězslav Novák

De profundis, op. 67

3. 11. 1946

Tomaso Antonio Vitali

Ciaconna pro housle, smyčce a varhany (úprava Ottorina Respighiho)

15. 2. 1954

VOKÁLNĚ-ORCHESTRÁLNÍ SKLADBY

Ludwig van Beethoven

Missa solemnis, op. 123

12. 12. 1951

Tě Bože chválí soulad všech

25. 12. 1938

František Xaver Brixi

Magnificat D dur

28. 11. 1949

Missa pastoralis

25. 12. 1946

Antonín Dvořák

Requiem, op. 89

2. 11. 1951

Joseph Güttler

Offertorium, op. 96

21. 5. [1953]

Václav Emanuel Horák

Missa pastoralis

24. 12. 1946, 26. 12. 1946

Antonín Hromádka

Regina coeli

4. 4. 1953

Leoš Janáček

Glagolská mše

17. 3. 1937, 17. 9. 1953, 20. 9. 1953, 24. 5. 1954, 14. 10. 1954,
13. 10. 1955, 8. 5. 1958, 10. 5. 1958, 24. 5. 1958

Hospodine!

6. 5. 1948, 7. 10. 1954, 24. 10. 1958

Věčné evangelium

24. 5. 1958

František Kolařík

Pastýřská mše (?)

25. 5. 1958

Josef Kolařík

Jazyku hlásej Pána

25. 12. 1938

Požehnání

25. 12. 1938

Johann Leopold Kunert

Pange lingua

21. 5. [1953]

Luigi Luzzi

Ave Maria, op. 80

23. 3. 1952

Eduard Marhula

Česká mše vánoční – koledová, op. 13 (?)

24. 12. 1937

Wolfgang Amadeus Mozart

Korunovační mše C dur KV 317

16. 8. 1942

Giovanni Battista Pergolesi

Stabat Mater

22. 3. 1953, 2. 4. 1953

Jakub Jan Ryba

Jesu dulcis memoria z Octo ariae et duetto in harmoniam Divinis Sacris NěmR 40, č. 9

28. 11. 1949

Ipse Dominus NěmR 77

28. 11. 1949

Slaviček NěmR 101

25. 12. 1946, 18. 1. 1948

árie na slova žalmu 9

28. 11. 1949

Vojtěch Říhovský

Vánoční zpěvy, op. 21

24. 12. 1946 (č. 1, 4), 26. 12. 1946 (č. 2)

2. česká mše, op. 67, pro sóla, dětský sbor a orchestr

6. 4. 1953

Křížová cesta, op. 85, pro alt, baryton, ženský sbor, varhany a orchestr

29. 3. 1953

SÓLOVÝ A SBOROVÝ ZPĚV S DOPROVODEM VARHAN

Johann Sebastian Bach

árie Mé srdce Ti věří ze Svatodušní kantáty BWV 68

22. 4. 1951, 25. 8. 1951

árie ze Svatební kantáty

11. 11. 1949, 22. 4. 1951, 17. 6. 1951 (celá kantáta?), 6. 10. 1951 (celá kantáta?),

19. 4. 1952 (celá kantáta?), 12. 1. 1953, 5. 1. 1958 (celá kantáta?)

árie Já za Tebou pílím z Janových pašijí BWV 245

3. 2. 1949, 2. 12. 1950, 21. 5. 1950 (?), ? 11. 1952

árie z Vánočního oratoria BWV 248

3. 2. 1949 (Rci, můj Pane, Jen Tvá ruka pokyne), 20. 1. 1952

Když při mně dlíš BWV 508

6. 10. 1951, 14. 10. 1951 (?), 20. 1. 1952 (?)

Chorál Volám k Tobě Ježíši Kriste BWV 639

22. 3. 1953

Břetislav Bakala

Vánoční ukolébavka

18. 1. 1948

Milan Balcar

Modlitba pro soprán a varhany

24. 11. 1936, 20. 6. 1945

Georges Bizet

Agnus Dei ze Suity z Arlésanky, č. 2

6. 10. 1951

Josef Blatný

Missa in honorem sancti Josephi

10. 6. 1951

Vilém Blažek

Ave Maria

14. 6. 1947, 15. 6. 1947, 8. 10. 1950

Missa solemnis, op. 5

9. 4. 1944

Zdeněk Blažek

K svátku mé milé, op. 3, č. 1

14. 1. 1955

Háj, op. 3, č. 3

14. 1. 1955

Bílá noc, op. 14, č. 1

19. 10. 1953

Nejprostší, op. 14, č. 3

27. 3. 1949

Žalm 23, op. 15, č. 2

12. 10. 1948, 27. 3. 1949, 2. 12. 1950, 12. 10. 1957, 20. 4. 1958

Modlitba

19. 10. 1953, 14. 1. 1955, 20. 4. 1958

Giovanni Bononcini

Adoro te

28. 6. 1949

Johannes Brahms

Ukolébavka, op. 49, č. 4

25. 4. 1949, 26. 12. 1956

Josef Čapka-Drahlovský

Vánoční koleda (Píseň vánoční)

26. 12. 1946

Černošské spirituály

20. 3. 1953, 3. 3. 1954

Antonín Dvořák

Stabat Mater, op. 58 s doprovodem varhan

24. 11. 1939

Requiem, op. 89 s doprovodem varhan

17. 3. 1940, 16. 12. 1958 (č. 1, 4, 9)

Chorál Bože náš na motiv ze Symfonie č. 9 e moll, op. 95 Z nového světa

17. 6. 1945, 13. 5. 1956

Biblické písně, op. 99

17. 6. 1945 (č. 3, 8), 25. 4. 1949 (č. 6–10), 21. 5. 1950 (?), 6. 10. 1951 (2 písně), 14. 10. 1951 (č. 5), 26. 1. 1952 (č. 6, 8), 23. 3. 1952 (2 písně), 14. 11. 1954 (č. 1 a 7), 27. 4. 1956

Te Deum, op. 103 s doprovodem varhan

8. 4. 1944

Edward Elgar

Pozdrav lásky, op. 12

26. 12. 1956

Zdeněk Fibich

Blažený ten, op. 44, č. 8

17. 6. 1945, 8. 10. 1950

Robert Führer

Slavnostní mše C dur, op. 167

21. 5. 1953

Charles Gounod

Ave Maria

25. 6. 1938 (s houslemi místo zpěvu), 19. 11. 1939, 25. 4. 1949

Missa in G

15. 6. 1947

Aleksandr Tichonovič Grečaninov

Sněženka, op. 47, č. 1

18. 3. 1956

Ukolébavka, op. 98, č. 9

3. 10. 1947, 27. 3. 1949, 17. 6. 1951, 14. 10. 1951, 18. 3. 1956

Rodný kraj, op. 99, č. 8

14. 10. 1951

František Gregora

Žalmy Davidovy

8. 2. 1953, 12. 6. 1953

Edvard Grieg

Tys láska má, op. 5, č. 3

26. 12. 1956

Joseph Güttler

Tantum ergo

18. 5. 1952

Georg Friedrich Händel

Largo z Xerxa HWV 40

3. 10. 1948, 25. 4. 1949, 14. 1. 1955

árie Tak jako loubí z Acise a Galatey HWV 49

20. 1. 1938, 12. 1. 1953, 20. 3. 1953, 19. 8. 1954, 5. 2. 1956, 18. 3. 1956,

5. 1. 1958

árie z Mesiáše HWV 56

17. 2. 1938, 3. 10. 1948, 12. 10. 1948 (Já vím, že můj Spasitel živ jest, Teď v ples se dej),

28. 6. 1949 (Já vím, že můj Spasitel živ jest), 18. 9. 1949, 2. 12. 1950, 26. 1. 1952, ?,

11. 1952, 9. 11. 1955, 5. 2. 1956, 20. 4. 1958

Halleluja z Mesiáše HWV 56

10. 4. 1957

Jan Hanuš

Boží mír

12. 10. 1957

Joseph Haydn

recitativ a árie ze Stvoření Hob. XXI:2

3. 2. 1952, 23. 11. 1952 (?), ?, 11. 1952, 12. 1. 1953, 19. 8. 1954, 27. 4. 1956

František Ladislav Hovorka

Modlitba za vlast

23. 3. 1952

Antonín Hromádka

Te Deum, op. 12

17. 6. 1951

Ilja Hurník

Arietta scherzosa

12. 1. 1953, 19. 8. 1954, 5. 2. 1956, 18. 3. 1956, 18. 11. 1956, 5. 1. 1958

Broučková ukolébavka

20. 3. 1953

Introdukce, fuga a chorál pro varhany, tenor a mužský sbor

11. 3. 1956, 20. 10. 1956, 28. 10. 1956

Svatební píseň

1. 6. 1943, 17. 6. 1945, 20. 6. 1945, 23. 6. 1946, 21. 8. 1946, 2. 4. 1950, 25. 8. 1951,
19. 10. 1953

Tiše snížek padá

11. 4. 1948, 12. 1. 1953

Ukolébavka

23. 11. 1947, 2. 4. 1950, 2. 12. 1950, 6. 10. 1951, 3. 2. 1952, 28. 9. 1952, 19. 8. 1954,
5. 2. 1956, 18. 3. 1956, 18. 11. 1956, 5. 1. 1958, 20. 4. 1958

Usměj se, usměj

9. 11. 1955

Volavka stříbřitá

9. 11. 1955, 5. 2. 1956, 18. 11. 1956, 5. 1. 1958

Leoš Janáček

Constitues eos pro mužský sbor a varhany

14. 6. 1947, 15. 6. 1947, 6. 5. 1948, 7. 10. 1954

Nedokončená mše Es dur

7. 10. 1954

Otčenáš pro tenor, smíšený sbor, harfu a varhany

6. 5. 1948, 10. 10. 1948, 18. 1. 1954, 7. 10. 1954, 24. 10. 1958

Zdrávas Maria pro tenor, smíšený sbor, housle a varhany

14. 6. 1947, 15. 6. 1947, 6. 5. 1948, 7. 10. 1954, 24. 10. 1958 (se sólovým sopránem)

Jindřich Jindřich

Zpěv vánoční

25. 12. 1946

Josef Klička

Ave Maria pro soprán a varhany

29. 5. 1942, 17. 6. 1945, 17. 6. 1951, 28. 9. 1952

Leopold Koželuh

Italské arietty na slova Metastasiova

19. 10. 1953

Pavel Křížkovský

Pastýř a poutníci

9. 10. 1943

Sv. Cyril a Metod (Hvězdy dvě)

9. 10. 1943, 1. 2. 1953

Jan Malát

Ty ptáš se, zdali půjdu alejí (Mám tě rád)

26. 12. 1956

Felix Mendelssohn-Bartholdy

Árie z Eliáše, op. 70 MWV A 25

25. 4. 1949

Hymnus pro soprán, sbor a varhany (Hör mein Bitten MWV B 49?)

24. 11. 1936, 25. 6. 1938, 25. 12. 1938, 3. 10. 1947

František Michálek

Ave Maria

13. 7. 1947, 23. 11. 1947

Wolfgang Amadeus Mozart

Alleluja (z Exsultate, jubilate KV 165/158a?)

13. 7. 1947, 23. 11. 1947, 11. 4. 1948, 3. 10. 1948, 27. 3. 1949, 21. 5. 1950 (?), 8. 10. 1950,
19. 4. 1952, ? 11. 1952, 27. 4. 1956

Ave verum corpus KV 618

9. 10. 1943

Josef Nešvera

Otče náš

14. 6. 1947, 15. 6. 1947

Vítězslav Novák

Večer z Pohádky srdce, op. 8, č. 3

26. 12. 1956, 12. 10. 1957

Podzimní nálada z Pohádky srdce, op. 8, č. 4

26. 12. 1956

Až přejde den z Pohádky srdce, op. 8, č. 5

12. 10. 1957

František Picka

Mše F dur pro smíšený sbor a varhany, op. 17a

19. 11. 1939

Josef Antonín Plánický

Recitativo ed aria de amore erga Deum z Opella ecclesiastica, č. 1

7. 11. 1949

Aria de communione z Opella ecclesiastica, č. 4

28. 6. 1949, 18. 9. 1949, 11. 11. 1949, 25. 8. 1951, 28. 9. 1952

Max Reger

Modlitba dítěte, op. 76, č. 22

27. 4. 1956, 18. 11. 1956

Ukolébavka, op. 76, č. 52

9. 11. 1955

Josef Rheinberger

Skřivánek vzlét, op. 128, č. 4

11. 4. 1948, 12. 10. 1948, 27. 3. 1949, 2. 4. 1950, 21. 5. 1950 (?), 8. 10. 1950,
17. 6. 1951, 26. 1. 1952, 18. 3. 1956

John Varley Roberts

Hledejte Pána

18. 5. 1952

Vojtěch Říhovský

Missa Loretta, op. 3

23. 3. 1952

Tebe Boha chválíme, op. 76

23. 3. 1952

Česká mše g moll, op. 77

23. 11. 1947

Franz Schöpf

Te Deum

19. 11. 1939

Franz Schubert

Ave Maria, op. 52, č. 6 D. 839

20. 1. 1938

Zastaveníčko D. 957

26. 12. 1956

Christian Sinding

Rašení jara, op. 32, č. 3

19. 8. 1954

Bedřich Smetana

Česká píseň (2. a 4. část)

16. 12. 1958

Z Tvých písní trůn Ti udělám z Večerních písní

26. 12. 1956

Bruce Steane

Vás sirotek neopustím

15. 11. 1953

Charles Steggall

Blahoslavený, kterýž činí soud

15. 11. 1953

Alois Strébl

Česká mše pro mužský sbor

25. 6. 1938

Karel Sudek

Missa solemnis d moll

18. 1. 1948

Johan Svendsen

Romance, op. 26

19. 8. 1954

František Šimíček

Litanie loretánské

18. 5. 1952

Dominik Josef Škroup

Missa C dur

5. 4. 1953

Paolo Tosti

Ninon

19. 8. 1954

Alois Tregler

Šel světem tich a nepoznán pro soprán, sbor a varhany

12. 6. 1953

Zvěst radostná

12. 6. 1953

Eduard Tregler

Missa brevis č. 2 D dur, op. 9

1. 12. 1940, 17. 6. 1951

Giuseppe Verdi

Ingemisco z Requiem

14. 1. 1955

Zdrávas z Othella

25. 4. 1949, 13. 5. 1956

Alois Vlk

Narodil se Kristus Pán

24. 12. 1946

Alois Ladislav Vymetal

Já v snách Tě uviděl, op. 1, č. 4

26. 12. 1956

Bedřich Antonín Wiedermann

Air (Píseň beze slov)

24. 11. 1936 (s houslemi místo zpěvu), 9. 6. 1940, 17. 6. 1945, 28. 5. 1946, 23. 6. 1946,
26. 1. 1952, 28. 9. 1952, 8. 2. 1953, 12. 6. 1953, 15. 11. 1953, 14. 11. 1954

Hebrejské melodie

25. 4. 1949 (Ó, lkejte všichni), 29. 1. 1952 (Hříšní právem slujem, Ó, lkejte všichni)

Koleda

26. 12. 1956

Nechte jít tam, kde mám Pána zřít

9. 6. 1940, 20. 6. 1945, 3. 2. 1952

Píseň kající

1. 6. 1943, 3. 10. 1947

Píseň o Ježíškovi

29. 12. 1940

Tichá píseň

20. 6. 1945, 13. 7. 1947, 2. 12. 1950, 17. 6. 1951, 25. 8. 1951, 14. 10. 1951

Tiše dřímej

6. 10. 1951

Ukolébavka

25. 12. 1938, 23. 3. 1940, 9. 6. 1940, 27. 9. 1940, 29. 12. 1940, 17. 6. 1945,
23. 6. 1946, 21. 8. 1946, 13. 7. 1947, 23. 11. 1947, 11. 4. 1948, 12. 1. 1953,
8. 2. 1953, 9. 11. 1955, 18. 11. 1956

Žalm 22 pro soprán, smíšený sbor, klavír a varhany

25. 12. 1938

Žalm 43 pro soprán a varhany

24. 11. 1936, 17. 2. 1938, 25. 6. 1938, 25. 12. 1938, 29. 5. 1942, 28. 9. 1952

Hugo Wolf

Již jste vzlétli z cyklu Spanisches Liederbuch, č. 4

1. 6. 1943, 18. 1. 1948

Ó, svatý týdne z cyklu Mörike-Lieder, č. 26

11. 11. 1949

Organolog

Návrhy, dohled, péče

Varhanní virtuos Josef Černocký byl též znamenitý organolog. Své znalosti v oboru konstrukce varhan uplatňoval při dohledu na jejich stavbu, vypracování dispozic a finální kolaudaci. Dohlížel též na opravy nástrojů, a to většinou bezplatně. Ke konci života, kdy už nemohl hrát, vypracoval knihu *Úvod do zařízení varhan*, kterou přepracoval pod názvem *Varhany: Stavba a jejich zvukovost*. Obě verze zůstaly v rukopise.

Černocký, který od mládí spolupracoval s továrnou Rieger v Krnově, navrhl nástroje pro učebny brněnské konzervatoře číslo 1, 3 a 43. Dohlížel také na jejich údržbu. Z brněnských lokalit lze dále uvést Husův sbor na Botanické ulici, Husův sbor v Židenicích; mimo Brno kostel svatého Prokopa v Letovicích¹⁵⁰ aj.

Není tomu tak zcela dávno, kdy nejproslulejším brněnským nástrojem byly varhany ve dvoraně Stadionu – původně Sokolského stadionu. Také do nich zasáhl Černocký, který vypracoval návrh na jejich přestavbu v roce 1957. Vratislav Bělský k tomu uvádí: „V r. 1956 [sic] prodělaly varhany poslední přestavbu, která odstranila tehdejší technické nedostatky a soustředila se na přebudování dispozice v duchu názorů proklamovaných ‚varhanní reformou‘. Autorem tohoto projektu byl prof. Josef Černocký.“¹⁵¹ Podle Bělského tým varhany získaly vyhraněný zvukový charakter a schopnost reprodukce skladeb všech slohových období.

¹⁵⁰ O varhanách v letovickém kostele sv. Prokopa srov. JERÁBEK, Tomáš. *Varhany firmy Rieger v Jihomoravském kraji: Analýza vybraných nástrojů a jejich funkce v místním hudebním životě*, s. 65–79.

¹⁵¹ BĚLSKÝ, Vratislav. 60 let varhanního oddělení. *Opus musicum*, 1979, roč. 11, č. 7, s. 203.

Kriticky se k této představě vyjadřuje Tomáš Jeřábek slovy jako „druhá velká rána“,¹⁵² „likvidační reforma [*Orgelbewegung*]“,¹⁵³ „osudná přestavba varhan, o níž je jisté pouze to, že nikdy neměla proběhnout“. ¹⁵⁴ Podrobněji píše:

Dozor nad pracemi byl svěřen prof. Černockému, který tehdy zastával názor podporující velké zjednodušení hracích stolů. Následkem byla likvidace pojízdného stolu, odstranění všech pomocných zařízení a především opravdu nešťastný zásah do dispozice varhan, který do velké míry smazal stopy po romantickém nástroji. Celý stroj získal elektropneumatickou trakturu a podobu, v jaké jej známe dnes.¹⁵⁵

[...]

[Hrací stůl byl] uvnitř přestavěn a později napevno instalován do skříně varhan na způsob barokního Spielschranks. Z hracího stolu byly odmontovány všechny pistony a nahrazeny třemi šlapkami z nejhoršího kovu pouze pro tutti, vypínač jazyků a vypínač válce.¹⁵⁶

[...]

Vrcholem celého projektu byla řada naprosto nevhodných dispozičních změn, které zcela svébytný symfonický nástroj zbavily všech zvláštností a zajímavostí, a uvrhly jej do šedi a průměru. [...] I když nástroj dnes hraje krásně, je nám jasné, že původní stav byl mnohem lepší.¹⁵⁷

Přes veškeré výhrady je nutno uvést, že Josef Černocký se o nástroj pečlivě staral. Jeho dcera Drahomíra vzpomíná, že u varhan byl k dispozici telefon k nim domů na třídu Kapitána Jaroše a kdykoliv nastal nějaký problém, otec se pohotově dostavil a závadu vyřešil.

152 JEŘÁBEK, Tomáš. *Varhany firmy Rieger v Jihomoravském kraji: Analýza vybraných nástrojů a jejich funkce v místním hudebním životě*, s. 37.

153 Tamtéž, s. 45.

154 Tamtéž

155 Tamtéž, s. 37.

156 Tamtéž, s. 45

157 Tamtéž.

V roce 1956 byly do provozu uvedeny nové varhany v Domě umění ve Zlíně (tehdy Gottwaldově). Příležitost k jejich vyzkoušení dostal Josef Černocký na zahajovacím koncertě, který se konal 5. února 1956, a vystoupila na něm také jeho paní. Recenze se věnují nejen výkonům interpretů, ale především nástroji jako takovému. Vyplývá z nich, že ideálem byly tendence varhanního hnutí, které propagoval Černocký, tedy přiblížit se co nejvíce barokním varhanám. Recenzent *Hudebních rozhledů* uvádí:

Ve zvuku nástroje se jeho tvůrci snažili přiblížit ideálu barokních varhan, neboť nad basovým základem jsou pyramidovitě stavěny ostatní barvy takovým způsobem, že jejich vrcholem se stávají jemné stříbřité odstíny.¹⁵⁸

Tuto jednostrannou charakteristiku však částečně narušuje skutečnost, že sólista zařadil do programu skladby různých časových období od Bacha po Janáčka a ukázal tím různé možnosti rejstříkování. Černocký tak mohl prokázat své pojetí varhanního hnutí, které se neomezovalo pouze na ryze barokní styl. Sólistův výkon vyzdvihuje kritik *Svobodného slova*:

Gottwaldovští kulturní pracovníci nemohli mít šťastnější volbu v umělci, pod jehož rukou by se rozezněly v plné účinnosti všechny barvy a vymoženosti nových varhan. Josef Černocký záměrně stavěným pořadem zasvětil nové varhany těm nejvážnějším uměleckým cestám. Prvé tóny – a nemohlo být ani jinak – byly určeny genií varhanní tvorby J. S. Bachovi. Nadšený úspěch se stupňoval od Francka, Liszta, Vierneho, Wiedermanna až po mohutně znějící pléno Janáčkova Postludia z Glagolské mše. Provedení skladeb J. Černockým mělo všechny rysy vytříbenosti a umělecké zralosti: slohovou vyváženost v rejstříkování, tvárnou přehlednost polyfonního přediva a brilantní techniku. Stejně úspěšné bylo i vystoupení pěvkyně D. Černocké v ariích Händlových a třech písních Hurníkových.¹⁵⁹

158 I. P. První varhanní koncert v Gottwaldově. *Hudební rozhledy*, 1956, roč. 9, č. 5, s. 204.

159 -p-. První koncert na nových varhanách. *Svobodné slovo*, 8. 2. 1956, roč. 12, č. 34, s. 3.

Stoupenec varhanního hnutí

Varhanní hnutí (*Orgelbewegung*) je významná tendence, která se rozvíjela od dvacátých let 20. století. Navazuje na názory, které na počátku století propagoval Albert Schweitzer.¹⁶⁰ Schweitzerovy myšlenky se dají vymezit těmito základními postoji.

Jednak je to reakce na cecilské hnutí, které učinilo z varhan pouhý doprovodný nástroj během bohoslužby. Schweitzer naopak usiloval o jejich koncertantní charakter v rámci liturgie, zkrátka o „setřetí hranic mezi varhanami koncertními a chrámovými“,¹⁶¹ propojení složky spirituální a estetické.¹⁶² Jen pro zajímavost, u nás se v období komunistického ateismu obhajovaly varhany právě tímto koncertantním účelem. Lze to vyčíst také z laudatia Jiřího Reinbergra, které pronesl na počest oslavy Černockého padesátin. Z dobového hlediska není překvapující odvolávání se na varhanní kulturu v Sovětském svazu (viz s. 53).

Dalším Schweitzerovým podnětem jsou dva na první pohled protikladné prvky, které však u velkých umělců mohou tvořit pozitivní tvůrčí napětí.

Schweitzer reagoval na některé negativní rysy německého romantického varhanářství, zejména na masivní zvukovost, která měla vliv na nezřetelnost hlasů, rejstříků, strojů a v němž zanikala polyfonní faktura. Vzorem pro nápravu mu bylo německé varhanářství období baroka, které reprezentovali zejména bratři Andreas a Gottfried Silbermannové. Na druhé straně nijak nezamítal pozdější vývoj. Schweitzerovi nešlo o potlačení zvukovosti a barevnosti nástroje. V tomto případě se inspiroval francouzským typem varhan z dílny Cavaillé-Colla.¹⁶³

Varhanní hnutí se sice na Schweitzera odvolávalo, avšak jeho postoje byly často jednostranně deformovány například úsilím o „až nekritický historický (pseudo)návrat k varhanám období baroka“.¹⁶⁴ Takto se dá označit mezinárodní deklarace varhanních odborníků pod názvem *Internationales Regulativ für Orgelbau* z roku 1909, jejímž důsledkem bylo oslabení zvukové jedinečnosti varhan.¹⁶⁵

160 Albert Schweitzer (1875–1965) – teolog, lékař, misionář, varhaník, hudební historik, znalec a propagátor díla Johanna Sebastiana Bacha.

161 LYKO, Petr. *Varhanní hnutí a jeho dopad na varhany a varhanářství v Československu*, s. 20.

162 Tamtéž, s. 20–21.

163 Tamtéž, s. 25.

164 Tamtéž, s. 29.

165 Tamtéž, s. 41–42.

Propagátorem těchto tendencí v konstrukci varhan byla továrna Rieger-Klos, s níž spolupracoval také Černocký. Z našich varhaníků to byli především Jiří Reinberger, František Michálek¹⁶⁶ a Josef Černocký. Naopak negativní stanovisko zaujímal Bedřich Antonín Wiedermann.¹⁶⁷

Černockého názory na tuto tematiku lze průběžně vyčíst z hodnocení recenzí na jeho hru, které jsme uváděli výše. K podstatě věci se vyjadřuje také teoreticky, a to v nepublikovaném *Úvodu do zařízení varhan*. Píše v něm, že „nástroj má být disposičně vybaven tak, aby se na něm daly zahrát skladby všech údobí“,¹⁶⁸ což dále rozvádí:

Žijeme v době, kdy se propaguje názor historisujících, názor výhradně barokních varhan (disposičně), názor též kompromisní, klonící se také spíše k romantice. Ani první, ani druhý není úplný. Po Bachovi žili také skladatelé, kteří promlouvají zřetelně a jasně a dokazují stále svou životnost. Nástroj by měl být disponován jakýmsi kompromisem tak, aby zvukový ideál barokních varhan neutrpěl na své hodnotě, ale aby se na něj dal zahrát také nějaký moderní třeba Francouz. Existuje velmi mylná domněnka, že barokní varhany musí ve svých vysokých polohách nepříjemně pištět. Skelný, pronikavý, plechový zvuk barok[ních] varhan není charakteristický, ale [je pro ně typický] sameťový tón, nenarážející jako příboj. Na př. varhany v [Švábském] Gmündu. Katedrála je větší než jakubský kostel a počet rejstříků nebyl větší než 26. Pozaun v pedále nebyl k poznání, jazýčky nárazné a tóny hebké, že nikterak neprorážely a tvořily pedálu jen nevtíravý kolorit. Totéž se může říct o jazycích manuálových.

Tón varhan by měl být pevně opřený o retné píšťaly a jazýčkové rejstříky by měly tón přibarvovat, zkrášlovat a nikoliv nápadně vystupovat ze zvukové pyramidy.

Je nesmírně důležité, ba nutné, aby zvukovost varhan nebyla mechanicky biflována, ale aby probrané rejstříky byly zkoušeny na nástroji, a aby utkvěla v paměti jejich zvuková barva. Pro varhaníka je to hlavní předpoklad, aby uměl kombinovat rejstříky a aby znal jejich zvukovost.¹⁶⁹

166 K Michálkovu pojetí varhanního hnutí srov. Černockého nekrolog na s. 71–72.

167 Podle Bedřicha Janáčka Wiedermann „na reformní hnutí jen nadával“. Viz JANÁČEK, Bedřich. Vzpomínky na Bedřicha Antonína Wiedermann. *Varhaník*, 2005, č. 3, s. 6. ISSN 1212-5334.

168 ČERNOCKÝ, Josef. Zvukovost u varhan. In: *Úvod do zařízení varhan*, rukopis. Brno. Archiv Drahomíry Horákové Černocké, s. 26.

169 Tamtéž, s. 26–27.

Jiří Reinberger v laudatiu k Černockého padesátinám potvrzuje jeho požadavek, aby varhany byly schopny interpretovat skladby různých slohových údobí. V řečníkovi se však nezapře ani propagátor jedné z tendencí varhanního hnutí, jíž je přebudování nástrojů pro potřeby barokní polyfonie:

Tím se dostávám k dalšímu úseku uměleckého působení Josefa Černockého. Nestálo jen uplatňovat nové poznatky v oboru interpretace barokní tvorby, nýbrž ruku v ruce s tím bylo nutno přebudovat naše nástroje tak, aby na nich bylo možno stylově reprodukovat skladby této epochy. Přesvědčit naše varhaníky a varhanáře o tom, že sebe ušlechtleji intonovaný nástroj stereotypních mensur není schopen plastické reprodukce polyfonních skladeb, byl čin téměř revoluční. Vyžádalo si to mnoho let systematické práce a praktických důkazů, nežli se tato nová linie ve stavbě varhan probojovala. Profesor Černocký má na jejím zdárném uskutečnění veliký podíl, který se projevil i při poslední rekonstrukci varhan v tomto sále [Stadionu]. Je jeho zásluhou, že tyto varhany mají dnes vyhraněný zvukový charakter a schopnost reprodukce skladeb všech slohových údobí.¹⁷⁰

Černockého pojetí zvukovosti varhan dokresluje též jeho názor na systém UNIT, typ varhan, které měl ve své domácnosti. Černocký uvádí jeho přednosti i slabiny a navrhuje optimální řešení:

UNIT systém má svoje výhody i veliké nevýhody. Plošná rozloha je minimální, ale zvukově tento systém naprosto nevyhovuje, není-li alespoň ve stroji disponovaný v pedále samostatný Subbas a v manuálu samostatná mixtura, případně i Kvinta.

Princip tohoto systému spočívá v tom, že z několika málo základních hlasů je možno přidáním spodních nebo hořejších oktáv dostat mnoho rejstříků co do počtu sklopek, ale málo zvukových odstínů.

Osvětleme si tento systém na obrázku. Silná červená čára nám představuje základní hlas 8'. Přidáním spodní oktávy (12 tónů píšťal stejného zvukového charakteru) a ubráním hořejší oktávy dostaneme rejstřík 16'. Přidáním hořejší oktávy (12 tónů stejného zvukového charakteru) k 8' základnímu hlasu a ubráním spodní

170 REINBERGER, Jiří. *Projev k padesátým narozeninám Josefa Černockého*, rukopis. 13. 4. 1965.

oktávy dostaneme rejstřík 4'. A tak můžeme kombinovat u všech základních hlasů. I Aliquoty můžeme vyjmout, jak uvidíme na příkladu disposic.

Obr. 66: Princip systému UNIT. In: ČERNOCKÝ, Josef. *Tabulky pro zařízení varhan*, č. 52. Archiv Drahomíry Horákové Černocké.

Tudíž novému rejstříku nepřidáváme 56 – i více píšťal, ale jen hořejší, nebo spodní oktávu, t. j. 12 píšťal. Ostatní píšťaly jsou z hlasu základního. Proč není možno tento systém, i když na první pohled skýtá takové přednosti, bez výhrad schválit?

Jestli je to jen trochu možné, přimlouvám se za plně vystavěný, třeba i malý stroj, který má stopové polohy obsazené rejstříky různě mensurovan[ými]. Tím dostává varhaník při registrování vedle stopové výšky i různost zvukového charakteru.

Tím, že rejstříky vyšších stop (u UNITU) jsou vytaženy z jednoho základního hlasu, je zvukový charakter ochuzen o zvukovou rozmanitost. Tento systém nestačí rejstříkově na větší skladby J. S. Bacha, Regera a jiných. Pléno těchto varhan není majestátní a postrádá zvukovou plastičnost. Hlavně polyfonní hra není zvukově čistá a přehledná. Na varhany UNIT není možno hrát celou literaturu k plnému uspokojení varhaníka. Ideální jsou tyto varhany jako pokojové varhany.¹⁷¹

Z citovaných úryvků obou teoretických prací Černockého lze usuzovat na jeho pojetí varhanního hnutí. Prakticky se projevuje v názorech na registraci, které se objevují v závěru knihy *Varhany: Stavba a jejich zvukovost*:

Jistě čekáte, že vás tato kapitola naučí registrovat. Mýlíte se! Registrace je věc praxe a to dlouhodobé. Varhaník musí projít bouřlivým mládím, které hledá a chce být zajímavé za každou cenu. To je zjev u všech zrajících varhaníků. Pomalu se každý varhaník oprošťuje od složitého registrování a dochází k jednoduchosti. Prof. Wiedermann mi říkal větu hluboké moudrosti:

171 ČERNOCKÝ, Josef. *Varhany: Stavba a jejich zvukovost*, rukopis. Brno. Archiv Drahomíry Horákové Černocké, s. 44–45.

Nejde-li to jedním rejstříkem, zkus teprve dva!

Není to nic jiného, jen krátce řečeno a nabádání k jednoduchému rejstříkování. Bachovská a předbachovská hudba se registruje celkem snadně. Je nutné si uvědomit Werkprincip – HW-OW-RP – a registrace nám sama vyplyne.

Pro romantickou a moderní literaturu je již třeba mít trochu zvukové fantazie – ovšem logické. Lid se chce bavit nejen populární hudbou, ale i hudbou vážnou a nenechá se oklamat. V notách nebývá předepsaná žádná registrace, nemůžeme se zachytit ani Werkprincipu. Vřele doporučuji malovat široké plochy a neměnit zvukovou barvu příliš často. Posluchač ještě nestrávil jednu a již je mu předkládána druhá barva. Všeho moc škodí a také u varhanní registrace zvuková střídmost skladbě jen prospěje.¹⁷²

Úvod do zařízení varhan

Součástí výuky varhanní hry na konzervatoři je předmět nauka o varhanách, dříve nazývaný zařízení varhan. Pod tímto původním názvem je uveden ještě ve sborníku k půlstoletí brněnské konzervatoře z roku 1969.¹⁷³

Praktická výuka není jen suchá teorie. Realizuje se na konkrétních nástrojích, které má škola k dispozici, případně na nástrojích externích, jejichž dostupnost se samozřejmě s dobou proměňuje. Za první republiky to v Brně byly čtyři nástroje v budově bývalé varhanické školy a kůry kostelů. Význam měly též exkurze do varhanářských dílen, hlavně brněnské František Holčapek a krnovské Rieger-Kloss.¹⁷⁴

Otázkou je dostupná literatura k předmětu. Ta dlouho nebyla k dispozici, takže žáci se učili z jakýchsi improvizovaných skript, která si opisovali. Vakuum v nové době zaplnila až učebnice *Nauka o varhanách* Vratislava Bělského, jejíž první vydání

172 ČERNOCKÝ, Josef. O registraci. In: *Varhany: Stavba a jejich zvukovost*, s. 88.

173 Viz PETRŽELKA, Ivan a MAJER, Jiří. *Konzervatoř Brno: Sborník k 50. výročí trvání první moravské odborné umělecké školy*, s. 99.

174 Srov. FRYDRYCH, Karol. Dvouletý kurz pro vzdělání venkovských varhaníků při Státní hudební a dramatické konzervatoři v Brně (1929–1948) v historicko-edukačním kontextu. In: LUKÁŠOVÁ, Lucie, ed. *Konzervatoř Brno: Sborník ke 100. výročí založení školy Leošem Janáčkem*, s. 92.

v roce 1982 bylo rychle rozebráno, takže vznikly ještě tři revidované dotisky.¹⁷⁵ Bělského domácím předchůdcem byl František Zdeněk Skuherský, jehož kniha *Varhany, jejich zařízení a zachování* vyšla celé století před Bělským, v roce 1884.¹⁷⁶ Pokud ovšem sám Bělský píše, že „česky psaná literatura týkající se stavby a zvukovosti varhan prakticky neexistuje“,¹⁷⁷ a podobně Jiří Sehnal, že „Vratislav Bělský je od doby Františka Skuherského [jediným] autorem neustále znovu vydávané učebnice *Nauka o varhanách*“,“¹⁷⁸ nejsou tato tvrzení zcela přesná.

Někteří pedagogové mohli vytvářet své vlastní pomocné texty, které byly k dispozici studentům pro interní potřebu. To se týkalo také učebnice varhanní hry, kterou napsal Wiedermann, avšak u níž se nedochoval ani rukopis.¹⁷⁹ Existuje však kniha o varhanách, která musela vzniknout v rámci autorovy výuky. Tento spis je téměř úplný, jinými slovy před finální redakcí, avšak autor jej nestačil dokončit kvůli předčasnému úmrtí.

Jedná se o *Úvod do zařízení varhan* Josefa Černockého. Kniha se dochovala v archivu Drahomíry Horákové Černocké a má tři části: *Úvod do zařízení varhan*, *Varhany: Stavba a jejich zvukovost* a *Tabulky pro zařízení varhan*. Kniha si v daném kontextu, a to nejen českém, jistě zaslouží pozornost. Vzhledem k tomu, že chybí závěrečná revize, budou následující řádky pouze obecnou informací.

Úvod do zařízení varhan (44 stran strojopisu) neobsahuje téměř žádné dodatečné poznámky. Vypadá tedy jako finální opis, na rozdíl od knihy *Varhany: Stavba a jejich zvukovost*, která je plná poznámek, dodatků a oprav (psaných tužkou). Proč je však tento druhý text dvojnásobný (88 stran strojopisu), obsahuje navíc obsah a předmluvu a má preciznější a zřetelnější grafické členění? Nejedná se tedy právě v tomto případě

175 BĚLSKÝ, Vratislav. *Nauka o varhanách: Pro 2. a 3. ročník konzervatoře: Stud. zaměření Hra na klávesové nástroje*. Praha: Editio Supraphon, 1982, 1984, 1988. 4. vyd. Praha: Editio Bärenreiter, 2000. ISBN 80-86385-04-3.

176 SKUHERSKÝ, František Zdeněk. *Varhany, jejich zařízení a zachování: Příručná knížka pro kněze, patronátní úřady, varhaníky a ředitele kůru, zvláště pak pro chovance ústavů pro zvelebení hudby církevní a pro čekatele na ústavech učitelských*. Praha: František A. Urbánek, 1884.

177 Doporučená literatura. In: BĚLSKÝ, Vratislav. *Nauka o varhanách: Pro 2. a 3. ročník konzervatoří*. 2., opr. vyd. Praha: Editio Supraphon, 1984, s. 167.

178 SEHNAL, Jiří. Vratislav Bělský v mých vzpomínkách. In: VESELÁ, Irena; SÝKORA, Pavel a TICHÝ, Vlastimil, eds. *Vratislav Bělský: Musicus doctus et humanus*, s. 184.

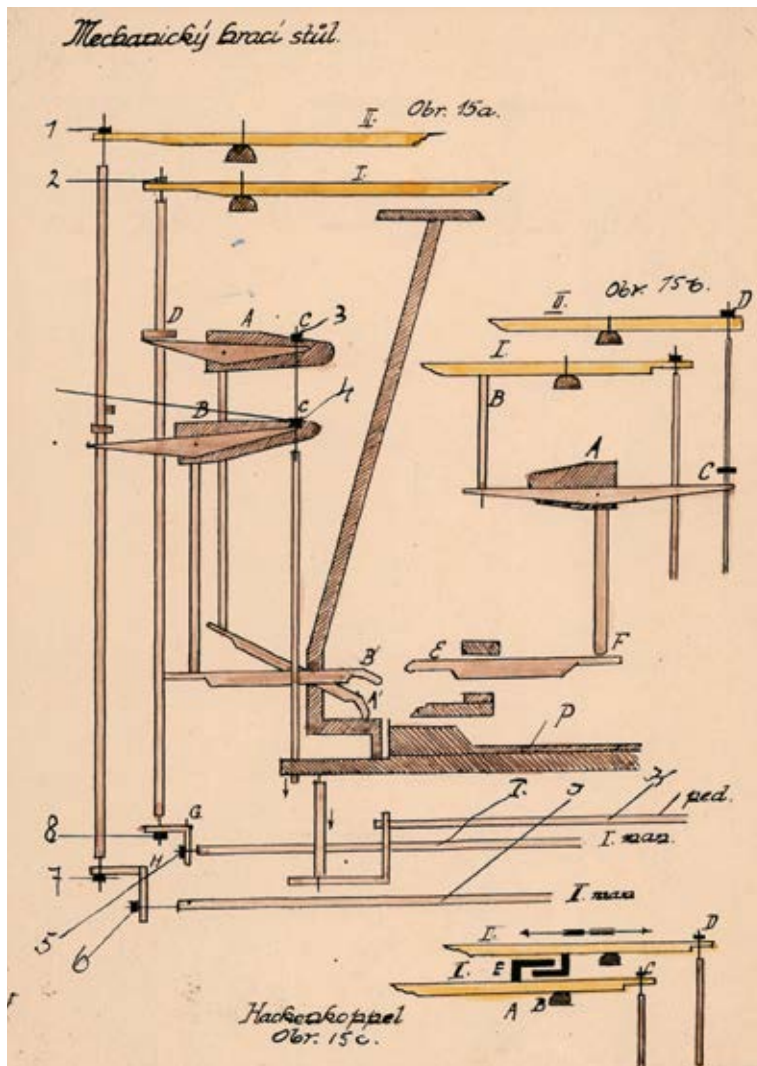
179 Srov. SLIMÁČKOVÁ, Jana. Bedřich Antonín Wiedermann – nejvýznamnější pedagog varhanní hry v meziválečné době. *Muzikologické fórum*, 2019, roč. 8, č. 1–2, s. 114.

o druhou verzi, která se nachází před finální revizí? Anebo jsou to dvě rovnocenné varianty mající sloužit různým potřebám?

Když srovnáváme oba texty, často se objevují rozdílné formulace. Jedna za všechny: Historická část začíná větou „Vývoj varhan spadá do doby před Kristem“ (*Úvod do zařízení varhan*, s. 1); „jejich vývoj spadá do doby před naším letopočtem“ (*Varhany: Stavba a jejich zvukovost*, s. 2). Navíc v předmluvě k této druhé verzi se objevuje tvrzení, o němž jsme se již zmiňovali: „Dnes se již nedíváme na varhany jako na nástroj výlučně církevní“ (s. 1). Již z těchto vět by mohlo vyplývat, že právě tento text se autor snažil přizpůsobit požadavkům doby. Tolik však jen vybrané příklady, nikoliv podrobná analýza.

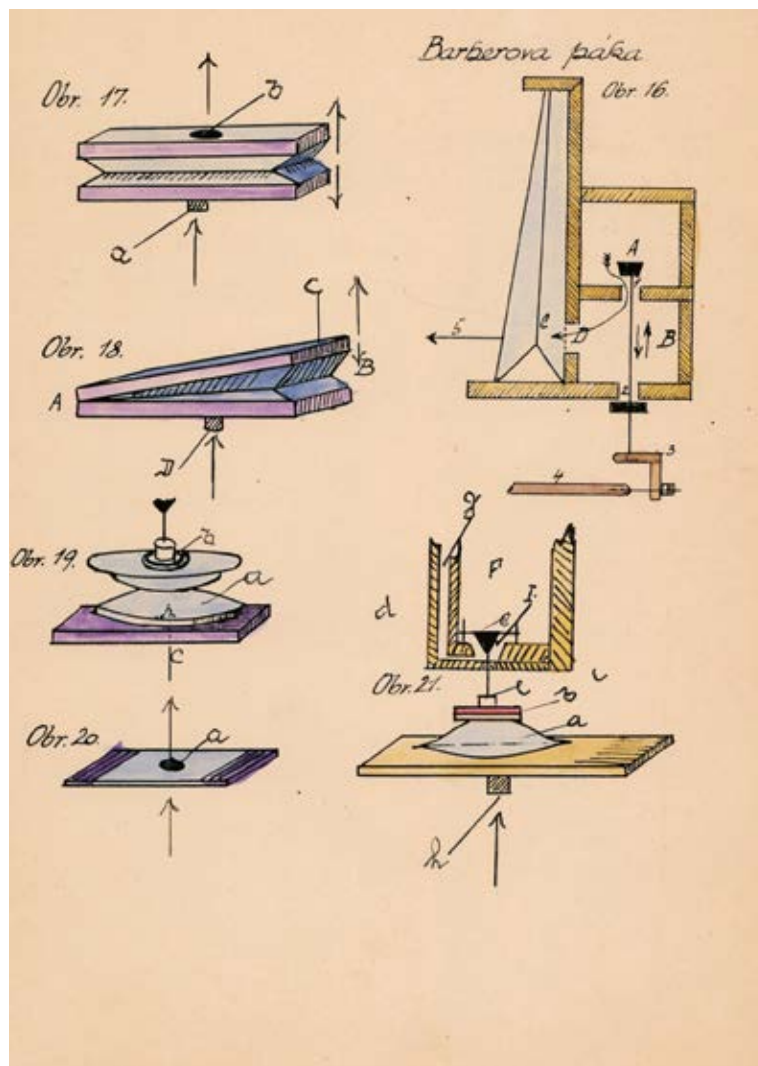
Třetí část, *Tabulky pro zařízení varhan*, je na první pohled nejpozoruhodnější a na rozdíl od předchozích textů nepotřebuje téměř žádnou revizi. Obsahuje 113 obrazových příkladů, na něž se odkazuje v textu. Jsou namalovány na tvrdých deskách, patrně rukou Černockého. Mohly tak sloužit k výuce. Pro názornost uvádíme několik ukázek, které se týkají různých částí varhan.

Mechanický hrací stůl

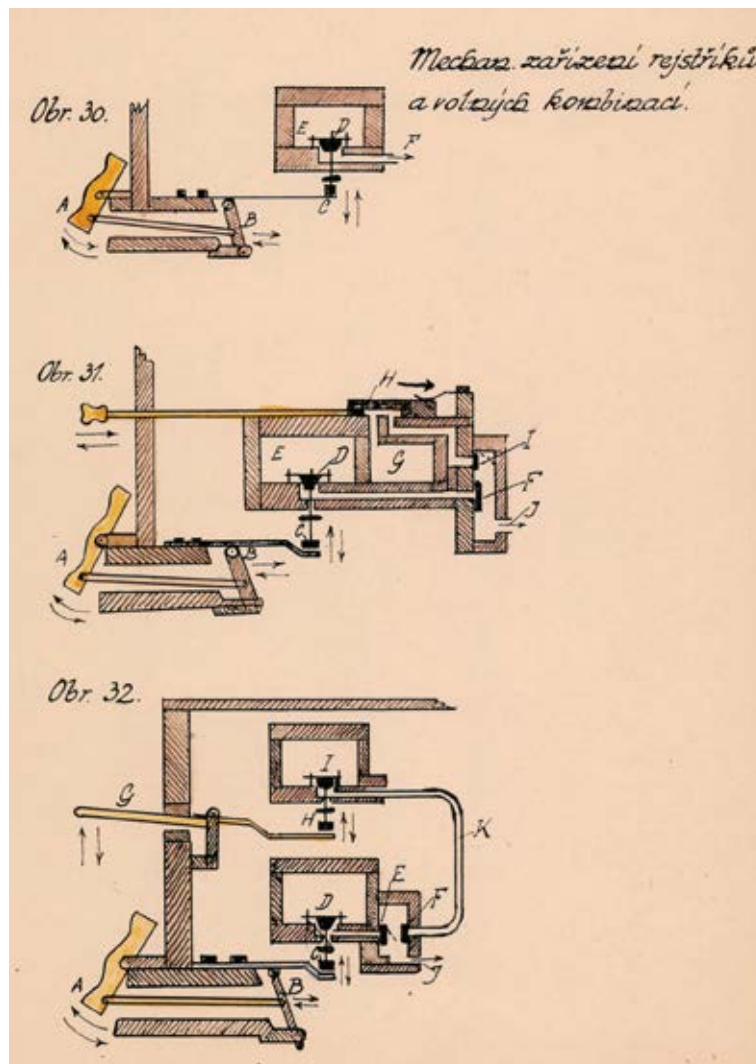
Obr. 67: Mechanický hrací stůl. In: ČERNOCKÝ, Josef. *Tabulky pro zařízení varhan*, č. 15. Archiv Drahomíry Horákové Černocké.

Barkerova páka: míšek rovnoběžný (obr. 17), míšek klínový (obr. 18), míšek kulový (obr. 19), membrána (obr. 20), membrána nafouklá s částí vzdušnice (obr. 21)

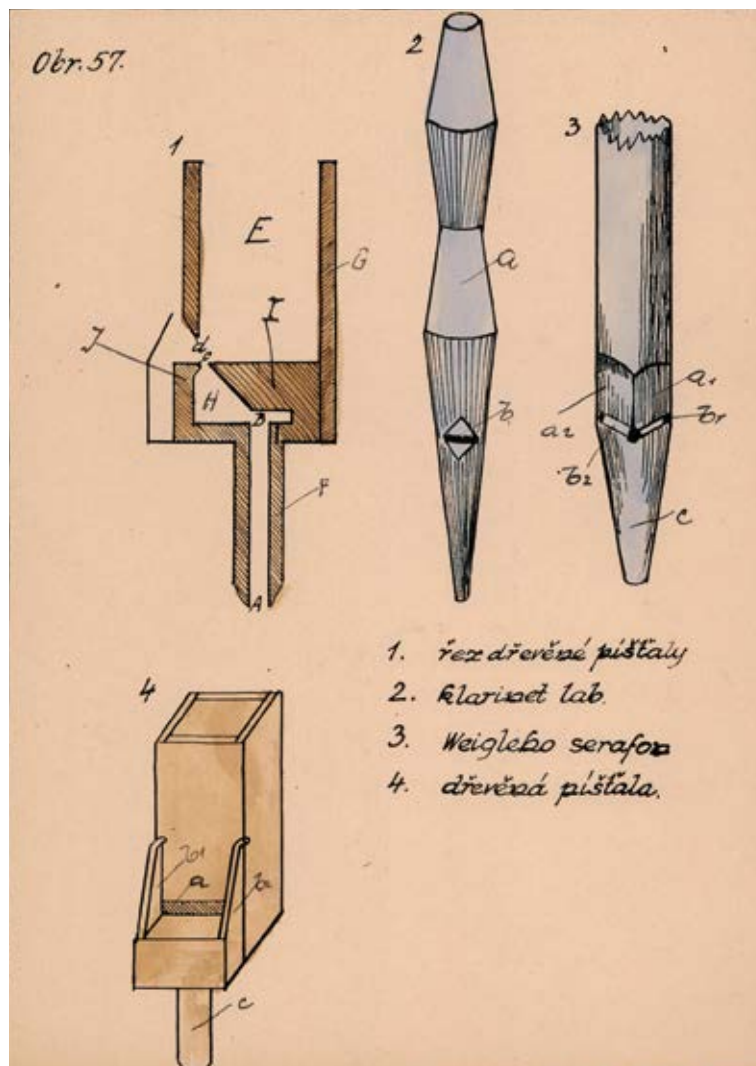
Obr. 68: Barkerova páka. In: ČERNOCKÝ, Josef. *Tabulky pro zařízení varhan*, č. 17–21. Archiv Drahomíry Horákové Černocké.

Mechanická zařízení rejstříků a volných kombinací: pneumatický rejstřík (obr. 30),
pneumatický rejstřík s volnou kombinací (obr. 30 a 32)

Obr. 69: Mechanická zařízení rejstříků a volných kombinací. In: ČERNOCKÝ, Josef.
Tabulky pro zařízení varhan, č. 30–32. Archiv Drahomíry Horákové Černocké.

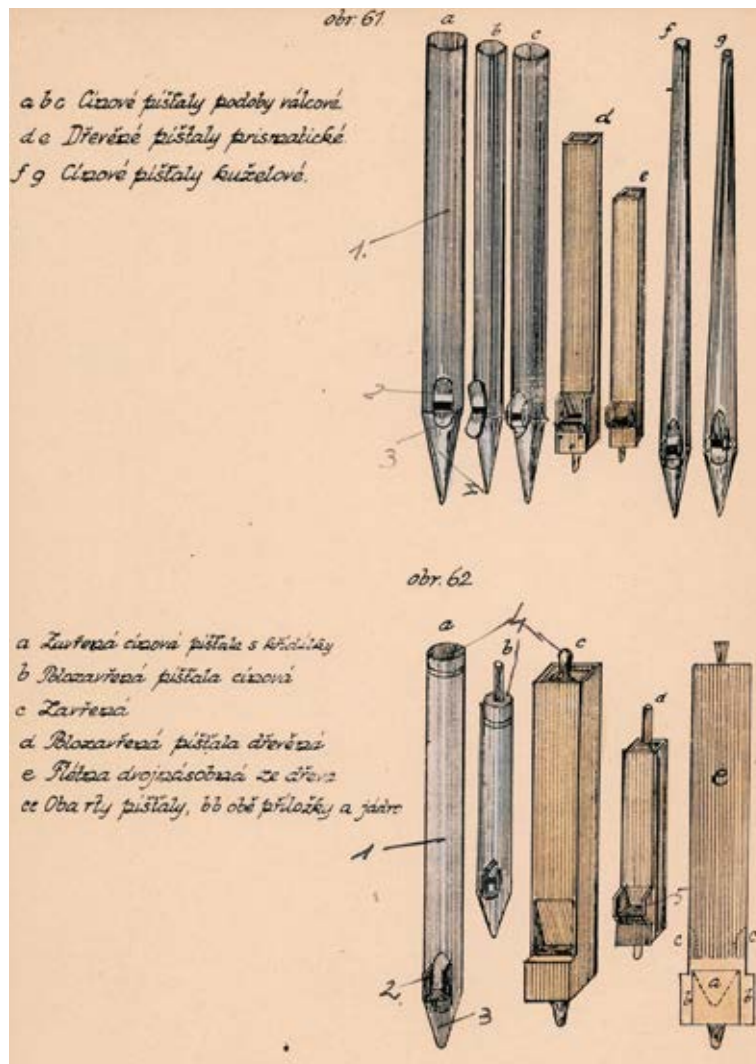
Různé formy píšťal

Obr. 70: Různé formy píšťal. In: ČERNOCKÝ, Josef. *Tabulky pro zařízení varhan*, č. 57. Archiv Drahomíry Horákové Černocké.

Různé druhy retných píšťal otevřených (obr. 61)

Kryté píšťaly dřevěné i kovové (obr. 62)

Obr. 71: Různé druhy retných píšťal otevřených – Kryté píšťaly dřevěné i kovové. In: ČERNOCKÝ, Josef. Tabulky pro zařízení varhan, č. 61–62. Archiv Drahomíry Horákové Černocké.

Poslední léta

Nepřízeň osudu

Na přelomu padesátých a šedesátých let, v období plného rozkvětu tvůrčích sil, zasadil osud Josefu Černockému těžkou ránu. Onemocněl roztroušenou sklerózou (*sclerosis multiplex*) a nebyl schopen další koncertní činnosti. Zůstala mu pouze výuka na konzervatoři a na JAMU, ačkoliv s mnoha překážkami. Ironií osudu je, že koncem padesátých let obdržel pozvání na turné po Spojených státech amerických, na které již nemohl odcestovat.

V této době byla Černockému oporou jeho rodina. Drahomíra Černocká omezila své umělecké aktivity ve prospěch péče o manžela. V roce 1961 nastoupila jako učitelka a posléze ředitelka mateřské školy v Brně-Husovicích. Tím vlastně zúročila své původní vzdělání. Bedřich a Drahomíra vodili otce na konzervatoř, která naštěstí stála blízko jejich bydliště. To, že tam sami studovali, značně usnadnilo situaci. V době indispozic zaskakoval za Černockého ve škole jeho žák Vratislav Bělský – v delším úseku od 21. února do 17. června 1961.¹⁸⁰

Ještě v květnu 1961 byl Černocký schopen odcestovat se svými žáky – Miloslavem Bučkem, Petrem Sovadinou a Petrem Šanderou – na varhanní soutěž do Krnova (viz s. 57). Jak se však postupně omezovala jeho hybnost, přesunoval svoji výuku stále více do domácího prostředí. Žáci za ním docházeli domů, kde byly naštěstí k dispozici ony domácí varhany. Výhodou Černockého-pedagoga bylo neporušené myšlení, dar absolutního sluchu a schopnost vytvářet registraci na dálku. Nevýhodou byla neschopnost hry na nástroj, takže nemohl jít svým svěřencům příkladem, což je v případě tak

180 Viz VESELÁ, Irena; SÝKORA, Pavel a TICHÝ, Vlastimil, eds. *Vratislav Bělský: Musicus doctus et humanus*, s. 21

vynikajícího hudebníka zásadní překážka. Vždyť metoda tvůrčího napodobování vzorů patří mezi integrální součásti umělecké tvorby i interpretace.

Nejen rodina, ale též mnozí spolupracovníci a studenti, ať už současní či bývalí, na Josefa Černockého nezapomněli. Naopak, osobně i v četných dopisech mu přáli brzké uzdravení, vědomi si jeho uměleckých schopností a významu pro českou a evropskou varhanní praxi. Jedním z dokladů je společná fotografie pedagogů a studentů konzervatoře z první poloviny šedesátých let.

Obr. 72: Josef Černocký se studenty a pedagogy konzervatoře v první polovině šedesátých let. Dole zleva: Miloslav Buček, Josef Tomašík, Karel Horký, František Kosek, Zbyněk Mrkos, Josef Černocký. Nahoře zleva: Hana Burešová, Vratislav Bělský, Marie Fialová, Jarmila Mráčková, Bohuslava Kyseláková, Dagmar Zieglerová, Petr Šandera, Helena Lapárová (provdaná Šandarová), školník, Drahomíra Černocká (provdaná Horáková), Helena Šmídková. Archiv Drahomíry Horákové Černocké.

Padesáté narozeniny

Význam Černockého osobnosti i jeho popularitu potvrdily události spjaté s jeho padesátými narozeninami, které připadly na 11. duben 1965. Dostalo se mu poct oficiálních i – mnohem častějších a upřímnějších – přátelských. Vrcholem pak byl koncert na jeho počest, který se uskutečnil 13. dubna ve dvoraně Stadionu.

Z oficiálních poct mělo ve své době největší váhu vyznamenání Za vynikající práci propůjčené prezidentem republiky – nejvyšší ocenění, jaké mu tehdejší Československo udělilo. Černockému bylo propůjčeno „za záslužnou činnost v oblasti hudební výchovy a teorie“. Pro doplnění: o deset let dříve získal titul Vzorný učitel, v roce 1968 obdržel Pamětní plaketu Ústředního výboru Národní fronty k 50. výročí vzniku Československa za výjimečné zásluhy a konečně v roce 1969 Pamětní medaili k 50. výročí vzniku konzervatoře v Brně.

Obr. 73: Vyznamenání Za vynikající práci propůjčené Josefu Černockému prezidentem republiky. Podepsán tehdejší ministr školství a kultury Čestmír Císař, 1965. Archiv Drahomíry Horákové Černocké.

V písemné formě gratulovali Černockému většinou jeho bývalí spolupracovníci z konzervatoře. Za všechny uvádíme Josefa Blatného, jehož skladby měl Černocký na repertoáru.

Y Brně, 11. 4. 1965.

Lásko a milý příteli!
K Vašim 50. narozeninám srdečně
Vám blahopřeji.
Mnoho jste dal české hudební kultuře.
Takouté jste se do ní svou virtuózní
varhanou hrou jemného uměleckého
cítění, svou vzácnou činností pedagoga
i jako varhanní skladatel
odborník.
Vždy jsem si Vás věřil jako dobrého
námětového člověka a jako
milého přítele a kolegy a řadím
Vás vždycky mezi naše nejpřed-
nější umělce.
Když se Vám vyplní všechna Vaše
přání!
Se srdečnými pozdravy
Josef Blatný.

Obr. 74: Blahopřání Josefa Blatného Černockému k padesátým narozeninám, 11. dubna 1965.
Archiv Drahomíry Horákové Černocké.

Vážený a milý příteli!

K Vaším 50. narozeninám srdečně Vám blahopřeji.

Mnoho jste dal české hudební kultuře. Zapsal jste se do ní svou virtuosní varhanní hrou jemného uměleckého citění, svou vzácnou činností pedagogickou i jako varhanářský odborník.

Vždy jsem si Vás vážil jako dobrého ušlechtilého člověka a kolegy a řadím Vás vždycky mezi naše nejpřednější umělce.

Kéž se Vám vyplní všechna Vaše přání!

Se srdečnými pozdravy

Josef Blatný.

Mezi bývalými řediteli konzervatoře byli zastoupeni Jan Kunc a Zdeněk Blažek. Na rozdíl od Kunce, který odešel na penzi již 1945, s ředitelem Blažkem prožil Černocký téměř celou svou aktivní pedagogickou dráhu (Blažek byl ředitelem ústavu v letech 1947–1961).

Vážený a milý pane profesore,

k Vaším významným narozeninám přijměte, prosím, ode mne i od ženy nejsrdečnější přání všeho nejlepšího, zejména stálého zdraví, zdaru a úspěchu v práci, klidu, spokojenosti a radosti ze života. Chystal jsem se přijít dnes na koncert, pořádaný k Vaším narozeninám, a těšil jsem se, že Vám pogratiuji osobně. Zatím však přijel k nám odpoledne můj bratr, kterého jsem už dlouho neviděl, a který se zdrží u nás jen do zítřka. Nemohu proto při nejlepší vůli na koncert přijít a prosím, abyste mou nepřítomnost laskavě omluvil.

Ještě jednou vše nejlepší upřímně Vám přeje a srdečně Vás zdraví

Váš

Jan Kunc s chotí.

4.

V Opně 13. dubna 1965.

Vážený a milý pane profesore,

K Vaším významným narozeninám přijímám, prosím, ode mne i od ženy nejserdecnější přání všeho nejlepšího, zejména stálého zdraví, zdaru a úspěchu v práci, klidu, spokojenosti a radosti ze života. Chystal jsem se přijít dnes na koncert, pořádaný k Vaším narozeninám, a těšil jsem se, že Vám pogratuluji osobně. Žalím však přijel k nám odpoledne můj bratr, kterého jsem už dlouho neviděl, a který se zdrží u nás jen do zítřka. Nemohu proto

při nejlepší vůli na koncert přijít a prosím, abyste mou nepřítomnost laskavě omluvil.

Ještě jednou vše nejlepší upřímně Vám přeje a srdečně Vás zdraví

Váš
Jan Kunc
schotl.

Obr. 75: Blahopřání Jana Kunce Černockému k padesátým narozeninám, 13. dubna 1965.
Archiv Drahomíry Horákové Černocké.

Milý příteli!

vzpomínám Tvých zítřejších padesátin s upřímným přáním všeho dobra. I když nejsme na společném pracovišti, přece jsme si zůstali blízcí. S Tvým jménem zůstane spojeno nejen umění, ale i lidská statečnost a čestnost – vlastnosti, dnes tolik vzácné. I těch vzpomínám, toho všeho, co Ti při životní dráze přinášelo i svízele a těžkosti, co však je vždy hodno úcty. A tak dříve než Ti budu moci v úterý stisknout ruku prosím, abys přijal těchto několik řádků od přítele, který nezapomněl.

Tvůj

Zdeněk Blažek

Když přichel!
 Vzpomínám tyhle vzteky ať padesátou a
 spouštěm přelom světa doba. V edy-
 nejme na hrobovém pracovišti, práce
 jsou se všude krásy. S tyhle pracovi-
 ště se spouštěm nejde umění, ale i krásy
 obětavost a věrnost – neustále, dnes tak

vzduch. S touto vzpomínkou, toto vše,
 co ti při všude doba a všude přelom i
 světa a krásy, co vše je vždy krásy
 vždy. A tak dnes nej ti krásy vše
 vždy a krásy vše krásy, ale přelom
 krásy vše krásy a krásy, vždy
 vzpomínám.
 Lm
 Jdeňka Kundera
 V Brně 10. 10. 1965

Obr. 76: Blahopřání Zdeňka Blažka Černockému k padesátým narozeninám, 10. dubna 1965.
 Archiv Drahomíry Horákové Černocké.

S několikadenní prodlevou blahopřál Černockému také Ludvík Kundera, bývalý rektor JAMU:

Milý pane kolego,
 děkuji Vám srdečně za Vaše blahopřání k státnímu uznání [titulu zasloužilý umělec].
 Velmi mne Vaše pozornost potěšila.

Přijměte i Vy ode mne blahopřání k Vašemu životnímu jubileu. Všechno nej-
 lepší do dalších let tvůrčí práce!

Srdečně Vás pozdravuje Váš

Ludvík Kundera

Vyřídte, prosím, i pí choti mé poručení a vřelé díky.

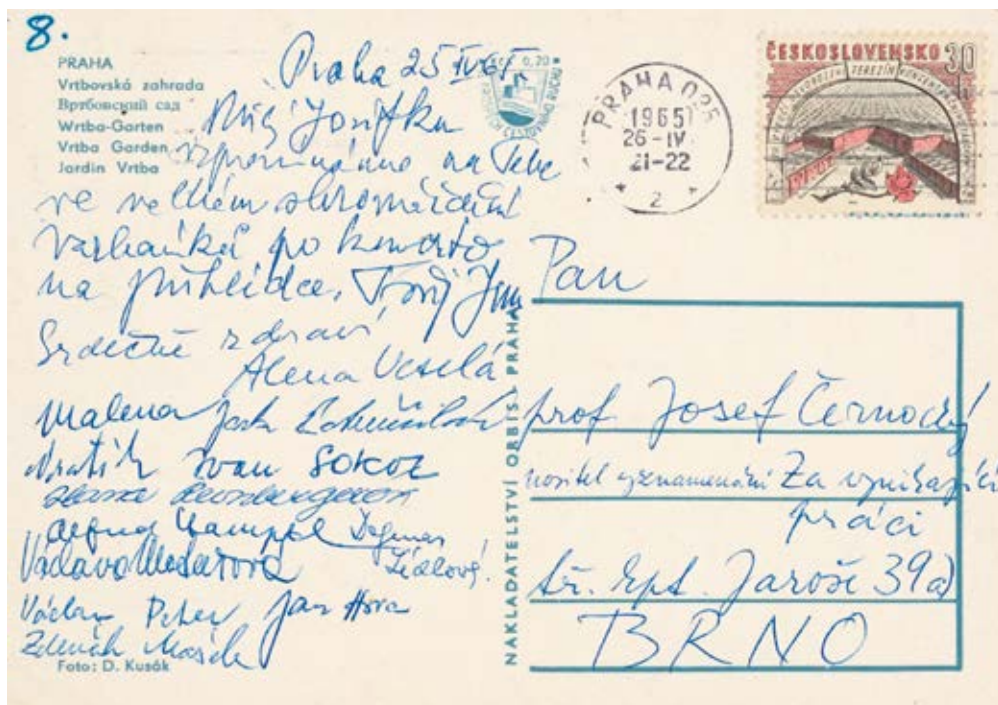
24. IV. 65. 6.

Milý pane kolego,
 děkuji Vám srdečně za Vaše blahopřání k státnímu úřadu.
 Velmi mi Vaše pozornost potěšila.
 Přijímám i ky oči moje blahopřání k Vašemu životnímu jubileu. Všechno nejlepší do dalších let tvé práce!
 Děkuji Vás pozdravuje
 Váš
 Kundera.
 Vyprávíte, prosím, i já chci mít po-
 mínění a vidět děti.

Obr. 77: Poděkování a blahopřání Ludvíka Kundery Černockému k padesátým narozeninám, 24. dubna 1965. Archiv Drahomíry Horákové Černocké.

Od poněkud strohého a formálního textu Kunderova se odlišuje stručný, leč spontánní pohlednicový text „velkého shromáždění varhaníků“, kteří se sešli v Praze po koncertě:

Milý Josífku, vzpomínáme na Tebe ve velkém shromáždění varhaníků po koncertě na přehlídce. Tvůj Jura [Jiří Reinberger]. Srdečně zdraví Alena Veselá, Malena [Reinbergrová], Jarka [Jaroslava] Potměšilová, Vratík [Vratislav Bělský], Ivan Sokol, Hana Reinbergrová, Alfred Hampel, Dagmar Lédlová, Václava [?], Václav Peter, Jan Hora, Zdeněk Mašek.

Obr. 78: Pozdrav varhaníků Josefu Černockému, Praha, 25. dubna 1965.
Archiv Drahomíry Horákové Černocké.

Koncert k padesátým narozeninám Josefa Černockého byl situován do místa, které tak dobře znal jako interpret i organolog. Vždyť na varhany ve dvoraně Stadionu nejen hrál. Navrhl též jejich rekonstrukci, která proběhla v polovině padesátých let, a o nástroj dlouhodobě pečoval.

Koncert se konal pouhé dva dny po jubileu, v úterý 13. dubna. Program byl sestaven výhradně ze skladeb pro varhany a jeho náplň více méně odkazovala k oslavenci. Zazněla díla Černockého učitele Bedřicha Antonína Wiedermanna, jeho kolegů Josefa Blatného a Františka Michálka i žáka Zdeňka Pololánika. Brněnskou kompoziční školu dále zastoupil Osvald Chlubna, pražskou Petr Eben. Účinkovali Černockého žáci Karel Pokora, Vratislav Bělský, Petr Sovadina, Jaroslava Krámská a Miloslav Buček.

K O N Z E R V A T O Ř V B R N Ě

Stadión - Brno, Leninova ulice
Úterý 13. dubna 1965 v 19.30 hodin

VARHANNÍ KONCERT

K 50. NAROZENINÁM PROF. JOSEFA ČERNOCKÉHO

P o ř a d :

Projev: zasloužilý mělec prof. dr. Jiří Reinberger

1. B. A. Wiedermann:

Toccata a fuga f moll. Karel Pokora

2. J. Blatný:

Sonáta pro varhany

Allegro maestoso - Andante con moto - Allegro
Vratislav Bělský

3. F. Michálek:

Partita

Petr Sovadina

• • •

4. Z. Pololáník:

Sonáta gaudia (druhá)

Vivace molto - Scherzando - Vivace
Jaroslava Krámská

5. O. Chlubna:

Allegro feroce

6. P. Eben:

Finale. Miloslav Bužek

Jednotné vstupné 5 Kčs. Ústřední předprodej, Brno, Dvořákova 1

Obr. 79: Program varhanního koncertu k padesátým narozeninám Josefa Černockého, Brno, 13. dubna 1965.
Archiv Drahomíry Horákové Černocké.

Úvodní slovo pronesl pražský varhaník, profesor AMU a přítel Černockých Jiří Reinberger. Vzhledem k významu jeho laudatia nejen pro Černockého, ale též pro domácí varhanní scénu jsme z Reinbergrovy řeči citovali vícekrát. Zmíněné úryvky se týkaly vlivu Wiedermanna na svého žáka, snahy vymanit varhany z úzce církevního chápání a zrovnoprávnit je s ostatními koncertními nástroji nebo Černockého významu na poli organologickém. Přidejme na tomto místě Reinbergrovy postřehy o Černockého interpretačním mistrovství i jeho přínosu na poli pedagogickém, jimiž svou řeč ukončil:

Jsou to léta, kdy Josef Černocký dozrál k vrcholným uměleckým výkonům a stává se vedoucí osobností varhanní kultury na Moravě. Připomenou jen velkou řadu sólových a rozhlasových recitálů u nás i v zahraničí, v nichž opětovně prokázal nejenom mimořádné virtuózní schopnosti, ale také hlubokou a přemýšlivou muzikálnost. A to ani nemluvím o jeho četných vystoupeních jako sólisty s orchestrem, kde jen namátkou uvádím opětovné vynikající provedení varhanního partu v Janáčkově Glagolské mši, jenž je sólistickým výkonem zcela mimořádné obtížnosti.

Výsledky význačné pedagogické činnosti profesora Černockého můžete si dnes ověřit na výkonech jeho žáků. Vychoval jich celou řadu, téměř šedesát, a jsou mezi nimi jména, která již dnes znamenají pevnou záruku, že jeho umění má své následovníky. Všichni na něj s láskou vzpomínají jako na vzácného učitele i člověka a značná část jich je dnes přítomna.

Nahlédnutí do programu mne přivádí k tomu, abych se zmínil ještě o další významné činnosti Josefa Černockého. Je to propagace české varhanní hudby. Nemohu přesně uvést, kolik děl, hlavně moravských autorů, provedl a ke vzniku kolika skladeb dal přímý nebo nepřímý podnět. Na obohacení naší varhanní tvorby má nesporně veliký podíl.

Začal jsem vzpomínkami, které jsou nám s profesorem Černockým jako dlouholetým přátelům společné. Rád bych skončil poznatkem, který je nám rovněž společný, když jsme oba překročili hranici padesáti let. Že totiž naše práce dnes již žije ve výkonech našich žáků. A to je největší hodnotou uměleckého a pedagogického působení profesora Černockého. Přesvědčí nás o tom také dnešní koncert, který je projevem díky, uznání a obdivu žáků svému drahému učiteli. Dovolte mi, abych se k nim připojil s upřímným blahopřáním jménem nás všech.¹⁸¹

181 REINBERGER, Jiří. *Projev k padesátým narozeninám Josefa Černockého*, rukopis. 13. 4. 1965.

Obr. 80: Jiří Reinberger spolu s Drahomírou Černockou gratulují oslavenci na koncertě k jeho padesátinám, 13. dubna 1965. Archiv Drahomíry Horákové Černocké.

O spontánní atmosféře na koncertě svědčí dobové fotografie. Na jedné z nich je zachycena rodina Černockých aplaudující uměleckému výkonu.

Obr. 81: Rodina Černockých prožívá radostnou atmosféru během slavnostního koncertu k Černockého padesátinám. Zleva: manželka Drahomíra, Josef Černocký, syn Bedřich, dcera Drahomíra; po její levici Anna Masičová, studentka klavíru, 13. dubna 1965. Archiv Drahomíry Horákové Černocké.

Upřímné veselí provázelo též oslavu v úzkém kruhu rodinném a přátelském.

Obr. 82: Oslava padesátin v kruhu nejbližších. Zleva: Ladislav Koryčan, manželka Drahomíra, syn Bedřich, Vratislav Bělský, Josef Černocký, Miloslav Buček, Karel Pokora, duben 1965. Archiv Drahomíry Horákové Černocké.

Druhý život

Josef Černocký podlehl zákeřné nemoci 1. července 1970, v pouhých pětapadesáti letech. Smuteční rozloučení se konalo v obřadní síni brněnského Ústředního hřbitova, hrou na varhany je provázal Jiří Reinberger. Hrob Černockého se nachází na brněnském Ústředním hřbitově ve vnějším kruhu kolem tzv. čestného kruhu.

Manželka Drahomíra odešla v roce 1972 do důchodu. Zbývajících léta prožila s rodinou své dcery v bytě na třídě Kapitána Jaroše, kde pomáhala s péčí o její dva syny. Zemřela 26. ledna 2009. Její ostatky byly uloženy do hrobu po bok manžela.

Syn Černockých Bedřich Josef se narodil 26. listopadu 1943 v Ostravě. Jak už bylo řečeno, jeho kmotrem byl Bedřich Antonín Wiedermann, který byl též kmotrem dětí některých svých žáků.

Bedřich, jemuž se doma říkalo Beďa, vystudoval gymnázium na Křenové ulici. V letech 1962 až 1968 studoval na brněnské konzervatoři hru na trubku u Bedřicha

Dvořáčka. Absolvoval v roce 1968. Následujícího roku emigroval do Holandska, kde pokračoval ve studiu na konzervatoři v Rotterdamu. Tady se vyučil hře na bicí nástroje, jejíž studium ukončil roku 1975.

Profesně působil jako orchestrální hráč a pedagog. V orchestru hrál na trubku, vibrafon a marimbu. Vyučoval na hudebních školách v Dordrechtu a Delftu. Podnikal též v ruční výrobě paliček pro bicí nástroje.

S manželkou Alenou, rozenou Nešporovou, má dvě děti: syna Martina (narozen 1973) a dceru Annu Marii (narozena 1975).

Obr. 83: Bedřich Černocký se svým otcem po slavnostním koncertě k jeho padesátinám, 13. dubna 1965. Archiv Drahomíry Horákové Černocké.

Wiedermann se stal rovněž kmotrem dcery Drahomíry, narozené 21. července 1946 v Ostravě.

Také Drahomíra – domácky Dada, Dadulka – se podobně jako její bratr vydala po hudebních stopách svých rodičů. Na její vzdělání dohlížel tatínek, který je pojal vskutku důkladně. K nástupu na konzervatoř se připravovala celé dva roky. V té době ji hře na klavír vyučovaly hned tři pedagožky: Julie Chovancová (provdaná Drápelová), Věra Bialasová a Ludmila Svobodová, která učila též jejího bratra.

V roce 1961 nastoupila Drahomíra do prvního ročníku konzervatoře na obor hra na varhany do třídy svého otce. Na absolventském koncertě, který se uskutečnil roku 1967, zahrála *Sicilianu a canzonu* Karla Boleslava Jiráka, *Toccatu a fugu f moll* Bedřicha Antonína Wiedermanna a *Toccatu* Eugèna Gigouta.

Existence domácích varhan a přítomnost otce pedagoga a virtuosa během cvičení byly jistě výhodou. Na druhé straně – nemohla hrát, co se jí zalíbilo („Dadulko, hrej to, co máš do hodiny!“), a rovněž zábava se spolužáky po škole byla značně omezená („Když děcka šla třeba do hospody, Dadulka hezky sypala pro tatínka a šli jsme dom.“).

Na praktickou radu tatínkovu si Drahomíra doplnila vzdělání hrou na klavír, nikoliv pouze v rámci obligátního předmětu pro varhaníky. Dle jejích vzpomínek tatínek argumentoval mimo jiné poukazem na nevraživost komunistů vůči varhanám, v nichž viděli církevní nástroj. Klavír studovala řádně u proslulé pedagožky Inessy Janíčkové. Absolvovala 27. června 1969 *Sonatu in des* Petra Ebena.

Ve studiu varhan pokračovala Drahomíra Černocká na Janáčkově akademii múzických umění ve třídě Aleny Veselé. Absolventský koncert zahrála v Besedním domě 25. listopadu 1974. Na programu měla skladby Girolama Frescobaldiho, Johanna Sebastian Bacha (*Fantazie a fuga g moll*), Césara Francka (*Chorál, Alain, Litanie*) a Petra Ebena (*Finále z Nedělní hudby*). Diplom obdržela 17. ledna 1975.

Vzdělání si doplňovala na varhanních kursech v Praze u Jiřího Reinberga.

Po absolutoriu nastoupila Drahomíra Černocká pedagogickou dráhu, které se věnovala celý profesní život. Nejprve vyučovala na hudebních školách (tehdy lidové školy umění) v Rosicích, Oslavanech a Šlapanicích. Ředitelem šlapanické hudební školy nebyl v letech 1964 až 1969 nikdo jiný než Vratislav Bělský. Když Bělský roku 1969 odešel na konzervatoř, převzala za něj výuku.

Obr. 84: Tři generace dam Černockých: Marie Černocká, rozená Haflantová, obklopená dcerou Drahomírou (vpravo) a vnučkou Drahomírou, padesátá léta. Archiv Drahomíry Horákové Černocké.

V září 1970 nastoupila Drahomíra Černocká na brněnskou konzervatoř. Stalo se tak symbolicky po úmrtí jejího otce – zemřel o dva měsíce dříve. První desetiletí svého konzervatorního působení vyučovala povinný klavír a korepetici – zúročilo se jí tak klavírní vzdělání, které jí doporučil tatínek. Teprve v dubnu 1981 začala učit hru na varhany jako hlavní obor, nejprve jako zástup za nemocného Vratislava Bělského. Jejími spolupracovníky se stali Josef Pukl (do roku 1982), Vratislav Bělský (do roku 1985) a Zdeněk Nováček, který 1. září 1985 vystřídal Bělského.

V roce 1972 se Drahomíra Černocká provdala za strojního inženýra Karla Horáka (narozen 22. května 1949). Mají spolu dva syny, Jiřího (10. září 1973) a Marka (11. března 1976).

V roce 2006 odešla Drahomíra Horáková Černocká na penzi. S manželem se přestěhovali do brněnské části Žebětín. S nimi putovaly i rodinné domácí varhany, které zpětně sestavil, revidoval a uvedl do chodu Tomáš Jeřábek (viz s. 19–24).

V průběhu své pedagogické dráhy Drahomíra Horáková Černocká také koncertovala, zejména v kostele svatého Augustina v Masarykově čtvrti.

Obr. 85: Drahomíra Horáková Černocká u varhan na učebně číslo 1 brněnské konzervatoře, devadesátá léta. Archiv Drahomíry Horákové Černocké.

Pod pojmem „druhý život“ Josefa Černockého nemáme na mysli pouze skutečnost, jak žije ve svých potomcích. Černockého významně připomínají také koncerty, které se konají k výročí jeho narození.

Jeden z takových koncertů se uskutečnil 2. prosince 1985 v Besedním domě a byl věnován devadesátému výročí narození Františka Michálka a sedmdesátému výročí

narození Josefa Černockého. Koncert pořádala JAMU a účinkovali na něm žáci obou pedagogů: Alena Veselá, Drahomíra Horáková Černocká, Josef Pukl, Vratislav Bělský a Miloslav Buček. Na programu byly vedle děl J. S. Bacha, Wiedermanna a Regera¹⁸² také dvě skladby Michálkovy, *Tři chorálové předehry* a *Partita pro varhany*, v provedení Vratislava Bělského.

Na jubilejních koncertech v dalších desetiletích už koncertovali, díky generační obměně, žáci žáků. Takový koncert uspořádala Konzervatoř Brno 5. května 2005 v chrámu svatého Augustina v Masarykově čtvrti pod názvem Varhanní koncert duchovní hudby k 90. výročí narození prof. Josefa Černockého. Účinkovali výhradně tehdejší studenti konzervatoře. Mezi autory se objevil také Vladimír Werner, skladatel a pedagog konzervatoře, ve varhanním oboru žák Hawlíkův.

Obr. 86: Pozvánka na koncert k devadesátému výročí narození Josefa Černockého, květen 2005. Archiv Drahomíry Horákové Černocké.

¹⁸² J. S. Bach: *Dvě chorálové předehry, Preludium a fuga Es dur* BWV 552 (Veselá); B. A. Wiedermann: *Toccata a fuga f moll* (Horáková Černocká); M. Reger: *Fantasie a fuga na jméno B-A-C-H* (Pukl).

Zatím poslední koncert do vydání této publikace byl věnován stému výročí narození Josefa Černockého, současně též devadesátému pátému výročí založení Konzervatoře Brno. Proběhl 23. dubna 2015 v Besedním domě. Účinkovali studenti varhanního oddělení konzervatoře Daniela Hřebíčková, Jiří Lang, Anna Drobníková, Jitka Jelínková, Jakub Gabarík, Alžběta Bočková a Věra Chmelová. Zazněly skladby D. Buxtehuda, J. S. Bacha, M. Duprého, A. F. Hesseho, F. Mendelssohna-Bartholdyho, L. Vierna a Ch. Ivese.

Tuto knihu jsme otevřeli dopisem Petra Sovadiny, bývalého žáka Josefa Černockého. V duchu *sicut erat in principio* uveřejňujeme výňatek z dopisu dalšího z Černockého žáků na konzervatoři, Ferdinanda Muchy. Deset let po absolutoriu píše svému učiteli:

To, co jste mě naučil, to jsem do důsledku v Břeclavi uplatnil a vždy s velkým úspěchem. [...] Vždy, když se mi podaří věc zahrát dobře, musím přiznat, že je to Vaše práce – práce skvělého učitele.

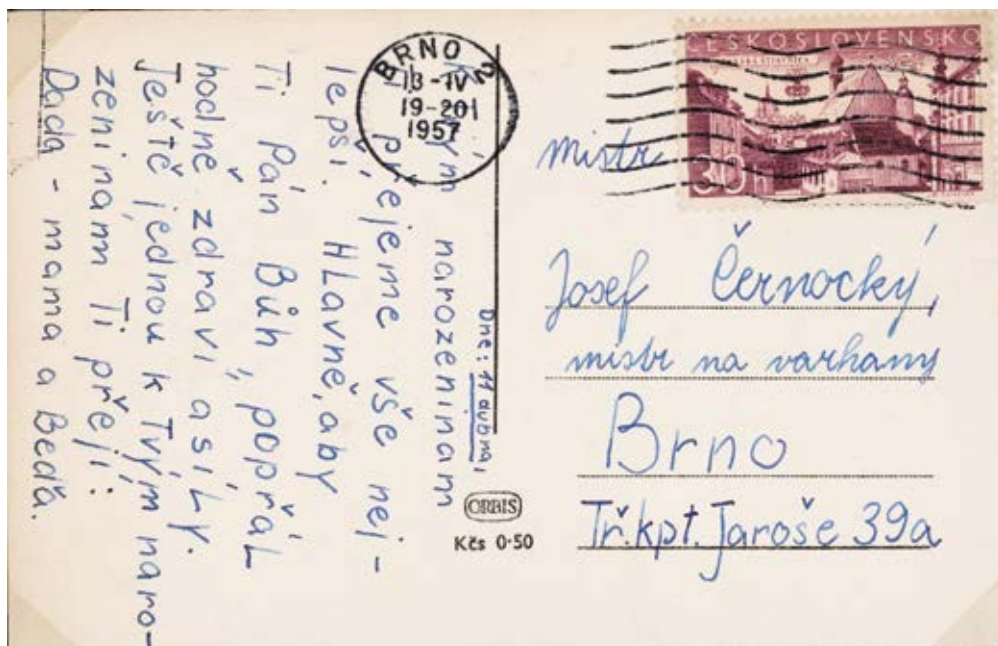
Učil jste: jak se správně učit, jak jít za věcí do důsledku a pak být čestným člověkem – v tom zůstanete, pane profesore, všem svým žákům trvale světlým vzorem.¹⁸³

Z hlediska formálního i obsahového uspořádání knihy, ale též pro samotnou podstatu života Josefa Černockého, jehož nedílnou součástí bylo rodinné bezpečí, přidáváme alespoň stručné, leč výstižné blahopřání manželky a dětí tatínkovi k narozeninám:

K Tvým narozeninám Ti přejeme vše nejlepší. Hlavně aby Ti Pán Bůh popřál hodně zdraví a síly. Ještě jednou k Tvým narozeninám Ti přejí:

Dada – mama a Beda.

183 Dopis Ferdinanda Muchy Josefu Černockému z 15. 4. 1964. Archiv Drahomíry Horákové Černocké.

Obr. 87: Přání rodiny Josefa Černockého k jeho narozeninám, 11. dubna 1957.
Archiv Drahomíry Horákové Černocké.

Seznam vyobrazení

Obálka	Josef Černocký studuje partituru.	
Obr. 1	Obálka dopisu Josefa Černockého staršího Leoši Janáčkovi z 2. prosince 1911	15
Obr. 2	Blahopřání Josefu Černockému staršímu k padesátinám zaslané členy Pěveckého odboru dělnických organizací v Zábřehu nad Odrou dne 13. prosince 1931	16
Obr. 3	Rodiče Josefa Černockého	17
Obr. 4	Student Josef Černocký cvičí na varhany v zábřežském kostele Navštívení Panny Marie, třicátá léta	20
Obr. 5	Rodný dům Josefa Černockého v Ostravě-Zábřehu	21
Obr. 6	Domácí varhany Černockých, zavřený prospekt	22
Obr. 7	Domácí varhany Černockých, otevřený prospekt	24
Obr. 8	Fotografie B. A. Wiedermanna s věnováním Josefu Černockému, Praha, 18. března 1937	26
Obr. 9	Program druhého z pražských koncertů k Wiedermannovým šedesátinám, na němž jeho skladby přednesli Jiří Reinberger, Bedřich Janáček a Josef Černocký, Praha, 17. listopadu 1943	27
Obr. 10	Program koncertu k šedesátým narozeninám B. A. Wiedermanna na brněnském Stadionu, 31. ledna 1944	28
Obr. 11	Fotografie Otakara Šína s věnováním Josefu Černockému z 21. května 1936	29
Obr. 12	Program absolventského koncertu pražské konzervatoře, na němž účinkoval Josef Černocký, 31. května 1938	30
Obr. 13	Informace o nabídce zahraničního turné Černockému uveřejněná v <i>Prager Tagblatt</i>	32
Obr. 14	Program koncertu v Moravské Ostravě 17. března 1937, na němž Černocký přednesl varhanní part v <i>Glagolské mši</i> Leoše Janáčka	32
Obr. 15	Poděkování představitelk Československého červeného kříže Josefu Černockému za vystoupení na koncertě 24. listopadu 1936	34
Obr. 16	Josef Černocký v době studií na pražské konzervatoři, třicátá léta	35

- Obr. 17** Dopis Bena Blachuta Josefu Černockému z 11. října 1941 36
- Obr. 18** Fotografie Rudolfa Firkušného s věnováním Josefu Černockému ze 17. února 1936 37
- Obr. 19** Fotografie Ilji Hurníka s věnováním Josefu Černockému z 15. srpna 1941 37
- Obr. 20** Program hudebních akcí k slavnostnímu posvěcení varhan v kostele Božského Spasitele v listopadu 1939 40
- Obr. 21** Program vystoupení Pěveckého sdružení moravských učitelů během pobožnosti v kostele Božského Spasitele v Moravské Ostravě 9. října 1943 41
- Obr. 22** Program duchovního koncertu v evangelickém chrámu v Moravské Ostravě, 20. června 1945 45
- Obr. 23** Josef Černocký řídí v přímém vysílání ostravského rozhlasu sbor Šestnáctka, první polovina čtyřicátých let 46
- Obr. 24** Svatební fotografie manželů Černockých z 25. října 1941 47
- Obr. 25** Rodina Josefa Černockého s Františkem Michálkem, druhá polovina čtyřicátých let 51
- Obr. 26** Setkání studijního ročníku 1949 s Josefem Černockým před budovou konzervatoře 54
- Obr. 27** Zdeněk Pololáník blahopřeje Josefu Černockému k padesátinám během slavnostního koncertu na jeho počest. Brno, Stadion, 13. dubna 1965 56
- Obr. 28** Vzhůru na varhanní soutěž v Krnově aneb Porada před budovou brněnské konzervatoře, květen 1961 57
- Obr. 29** Josef Černocký se svým žákem, kolegou a následovníkem Vratislavem Bělským, šedesátá léta 58
- Obr. 30** „Plenární zasedání“ varhanního oddělení aneb Přípitek pod Janáčkem, počátek šedesátých let 60
- Obr. 31** Josef Černocký s Josefem Blatným a studenty před budovou brněnské konzervatoře, přelom čtyřicátých a padesátých let 62
- Obr. 32** Karel Hradil řídí sbor brněnské konzervatoře, druhá polovina čtyřicátých let 64
- Obr. 33** Josef Černocký doprovází sbor brněnské konzervatoře, druhá polovina čtyřicátých let 66
- Obr. 34** Josef Černocký seznamuje děti s královským nástrojem 67
- Obr. 35** Sborový zpěv studentů v nitru přírody, padesátá léta 68
- Obr. 36** Varhaníci ve skalách, padesátá léta 69
- Obr. 37** Zkouška sboru pod Pradědem, padesátá léta 69
- Obr. 38** Konzervatorista na výletě, padesátá léta 70
- Obr. 39** Carpe diem! Miloslav Buček svědkem radostné pohody u Černockých, přelom čtyřicátých a padesátých let 73
- Obr. 40** Josef Černocký se svým absolventem Jaroslavem Šilerem, prosinec 1961 75

- Obr. 41** Dvoustrana studijního výkazu Jarmily Mráčkové, posluchačky prvního ročníku JAMU, s podpisy Josefa Černockého a Josefa Pukla, školní rok 1964/1965 77
- Obr. 42** Exkurze s brněnským rozhlasem po varhanách v regionu Českomoravské vrchoviny, polovina padesátých let 78
- Obr. 43** Dopis Jiřího Hanzelky Černockému z 19. května 1956 79
- Obr. 44** Sourozenci Drahomíra a Bedřich Černočtí před plakátem ke koncertu svého tatínka na Stadionu, březen 1949 81
- Obr. 45** Drahomíra Kubošková v době seznámení s Josefem Černockým, počátek čtyřicátých let 83
- Obr. 46** Z písňového recitálu Drahomíry Černocké, padesátá léta 85
- Obr. 47** Drahomíra Černocká s Iljou Hurníkem a jeho chotí Janou 86
- Obr. 48** Plakát koncertu staré hudby v sále brněnské konzervatoře, červen 1949 87
- Obr. 49** Program koncertu Josefa a Drahomíry Černockých na brněnském Stadionu, 19. října 1953 88
- Obr. 50** Manželé Černočtí po koncertě, padesátá léta 91
- Obr. 51** Musica humana manželů Černockých 92
- Obr. 52** Josef Černocký po koncertě v sále Slovenské filharmonie v Bratislavě, 5. ledna 1958 94
- Obr. 53** Josef Černocký hraje na varhany v brněnském kostele svatého Michala 100
- Obr. 54** Program koncertu brněnského pěveckého sdružení Foerster, 11. března 1956 103
- Obr. 55** Program varhanního koncertu Josefa Černockého na Stadionu, 28. října 1956 106
- Obr. 56** Program koncertu Josefa Černockého v koncertním sále Hudební akademie v Budapešti, který se uskutečnil 21. listopadu 1955 110
- Obr. 57** Koncertní sál budapeštské Hudební akademie s varhanami, na nichž uskutečnil Černocký svůj koncert 21. listopadu 1955 111
- Obr. 58** Josef Černocký se svojí maďarskou tlumočnicí v Budapešti, 1955 112
- Obr. 59** Josef Černocký si prohlíží pozůstatky římské osady Aquincum, 1955 113
- Obr. 60** Přehled varhaníků, kteří účinkovali v bazilice svatého Kříže ve Švábském Gmündu v letech 1950–1960 114
- Obr. 61** Recenze na koncert Josefa Černockého, který se konal 6. listopadu 1957 ve Švábském Gmündu, uveřejněná v Rems-Zeitung, Schwäbisch Gmünd, 9. listopadu 1957 117
- Obr. 62** Program slavnosti svěcení varhan v kostele Navštívení Panny Marie v Ostravě-Zábřehu, 23. listopadu 1947 118
- Obr. 63** Program duchovní hudební pobožnosti v kostele Božského Spasitele v Ostravě, 14. června 1947 119
- Obr. 64** Pořad slavnosti svěcení varhan v kostele sv. Františka v Ostravě-Hrušově, 8. října 1950 121

- Obr. 65** Josef Černocký v karikatuře Ády Sigla, 1943 124
- Obr. 66** Princip systému UNIT. In: ČERNOCKÝ, Josef. *Tabulky pro zařízení varhan*, č. 52 203
- Obr. 67** Mechanický hrací stůl. In: ČERNOCKÝ, Josef. *Tabulky pro zařízení varhan*, č. 15 207
- Obr. 68** Barkerova páka. In: ČERNOCKÝ, Josef. *Tabulky pro zařízení varhan*, č. 17–21 208
- Obr. 69** Mechanická zařízení rejstříků a volných kombinací. In: ČERNOCKÝ, Josef. *Tabulky pro zařízení varhan*, č. 30–32 209
- Obr. 70** Různé formy píšťal. In: ČERNOCKÝ, Josef. *Tabulky pro zařízení varhan*, č. 57 210
- Obr. 71** Různé druhy retných píšťal otevřených – Kryté píšťaly dřevěné i kovové. In: ČERNOCKÝ, Josef. *Tabulky pro zařízení varhan*, č. 61–62 211
- Obr. 72** Josef Černocký se studenty a pedagogy konzervatoře v první polovině šedesátých let 214
- Obr. 73** Vyznamenání Za vynikající práci propůjčené Josefu Černockému prezidentem republiky, 1965 215
- Obr. 74** Blahopřání Josefa Blatného Černockému k padesátým narozeninám, 11. dubna 1965 216
- Obr. 75** Blahopřání Jana Kunce Černockému k padesátým narozeninám, 13. dubna 1965 218
- Obr. 76** Blahopřání Zdeňka Blažka Černockému k padesátým narozeninám, 10. dubna 1965 219
- Obr. 77** Poděkování a blahopřání Ludvíka Kundery Černockému k padesátým narozeninám, 24. dubna 1965 220
- Obr. 78** Pozdrav varhaníků Josefu Černockému, Praha, 25. dubna 1965 221
- Obr. 79** Program varhanního koncertu k padesátým narozeninám Josefa Černockého, Brno, 13. dubna 1965 222
- Obr. 80** Jiří Reinberger spolu s Drahomírou Černockou gratulují oslavenci na koncertě k jeho padesátinám, 13. dubna 1965 224
- Obr. 81** Rodina Černockých prožívá radostnou atmosféru během slavnostního koncertu k Černockého padesátinám, 13. dubna 1965 225
- Obr. 82** Oslava padesátin v kruhu nejbližších, duben 1965 226
- Obr. 83** Bedřich Černocký se svým otcem po slavnostním koncertě k jeho padesátinám, 13. dubna 1965 227
- Obr. 84** Tři generace dam Černockých: Marie Černocká, rozená Haflantová, obklopená dcerou Drahomírou a vnučkou Drahomírou, padesátá léta 229
- Obr. 85** Drahomíra Horáková Černocká u varhan na učebně číslo 1 brněnské konzervatoře, devadesátá léta 230
- Obr. 86** Pozvánka na koncert k devadesátému výročí narození Josefa Černockého, květen 2005 231
- Obr. 87** Přání rodiny Josefa Černockého k jeho narozeninám, 11. dubna 1957 233

Prameny a literatura

Archivní fondy

Brno, archiv Drahomíry Horákové Černocké

Alba fotografií a dokumentů Josefa Černockého.

ČERNOCKÝ, Josef. *Tabulky pro zařízení varhan*, rukopis.

ČERNOCKÝ, Josef. *Úvod do zařízení varhan*, rukopis.

ČERNOCKÝ, Josef. *Varhany: Stavba a jejich zvukovost*, rukopis.

H[ORÁKOVÁ], D[rahomíra]. *Vzpomínka na Josefa Černockého*, rukopis.

Brno, archiv Jarmily Mráčkové

Výkaz o studiu na JAMU.

Brno, archiv Karla Horáka

Rodokmen Černockých.

Publikace

Lexika

ČERNUŠÁK, Gracian. Černocký, Josef²⁾. In: ČERNUŠÁK, Gracian; ŠTĚDRONĚ, Bohumír a NOVÁČEK, Zdenko, eds. *Československý hudební slovník osob a institucí*, sv. 1. Praha: Státní hudební vydavatelství, 1963, s. 190–191.

KOLOFÍKOVÁ, Klára. Černocký, Josef²⁾. In: *Český hudební slovník osob a institucí* [online]. Brno: Centrum hudební lexikografie, Ústav hudební vědy Filozofické fakulty Masarykovy univerzity, 21. 1. 2010 [cit. 4. 9. 2024]. Dostupné z:

- https://www.ceskyhudebnislovník.cz/slovník/component/mdictionary/?task=record.record_detail&id=5175
- MACEK, Petr. Černocká, Drahomíra. In: *Český hudební slovník osob a institucí* [online]. Brno: Centrum hudební lexikografie, Ústav hudební vědy Filozofické fakulty Masarykovy univerzity, 2. 2. 2006 [cit. 4. 9. 2024]. Dostupné z: https://slovník.ceskyhudebnislovník.cz/index.php?option=com_mdictionary&task=record.record_detail&id=3238
- MACEK, Petr. Černocký, Josef¹⁾. In: *Český hudební slovník osob a institucí* [online]. Brno: Centrum hudební lexikografie, Ústav hudební vědy Filozofické fakulty Masarykovy univerzity, 2. 2. 2006 [cit. 4. 9. 2024]. Dostupné z: https://slovník.ceskyhudebnislovník.cz/index.php?option=com_mdictionary&task=record.record_detail&id=1413
- POLÁČEK, Radek. Reinberger, Jiří. In: *Český hudební slovník osob a institucí* [online]. Brno: Centrum hudební lexikografie, Ústav hudební vědy Filozofické fakulty Masarykovy univerzity, 5. 4. 2016 [cit. 21. 11. 2024]. Dostupné z: https://slovník.ceskyhudebnislovník.cz/component/mdictionary/?task=record.record_detail&id=896
- STÁREK, Zdeněk. *Slovník českých sbormistrů*, I, A–L. Praha: Divadelní ústav, 1982, s. 75.
- ŠTĚDROŇ, Bohumír. Černocká, Drahomíra. In: ČERNUŠÁK, Gracian; ŠTĚDROŇ, Bohumír a NOVÁČEK, Zdenko, eds. *Československý hudební slovník osob a institucí*, sv. 1. Praha: Státní hudební vydavatelství, 1963, s. 190.
- ŠTĚDROŇ, Bohumír. Černocký, Josef¹⁾. In: ČERNUŠÁK, Gracian; ŠTĚDROŇ, Bohumír a NOVÁČEK, Zdenko, eds. *Československý hudební slovník osob a institucí*, sv. 1. Praha: Státní hudební vydavatelství, 1963, s. 190.
- ZAHRÁDKA, Jiří. Jednota na zvelebení církevní hudby na Moravě. In: *Český hudební slovník osob a institucí* [online]. Brno: Centrum hudební lexikografie, Ústav hudební vědy Filozofické fakulty Masarykovy univerzity, 27. 12. 2017 [cit. 11. 10. 2024]. Dostupné z: https://slovník.ceskyhudebnislovník.cz/index.php?option=com_mdictionary&task=record.record_detail&id=3354

Monografie

- BÁRTOVÁ, Jindřiška. *Jsem hudebník a jmenuji se Veselka*. Brno: Janáčkova akademie múzických umění, 2019. ISBN 978-80-7460-158-3.

- BĚLSKÝ, Vratislav. *Nauka o varhanách: Pro 2. a 3. ročník konzervatoře: Stud. zaměření Hra na klávesové nástroje*. Praha: Editio Supraphon, 1982.
- BĚLSKÝ, Vratislav. *Nauka o varhanách: Pro 2. a 3. ročník konzervatoří*. 2., opr. vyd. Praha: Editio Supraphon, 1984.
- BĚLSKÝ, Vratislav. *Nauka o varhanách: Pro druhý a třetí ročník konzervatoří*. 3. vyd. Praha: Editio Supraphon, 1988.
- BĚLSKÝ, Vratislav. *Nauka o varhanách*. Praha: Editio Bärenreiter, 2000. ISBN 80-86385-04-3.
- Brněnská konservatoř 1919–1945: Památník k prvnímu čtvrtstoletí Státní hudební a dramatické konservatoře v Brně*. Brno: Konservatoř, 1947.
- BROŽOVSKÁ, Jarmila. *Beno Blachut*. Praha: Panton, 1964.
- BUNDÁLEK, Karel; ŠLAPANSKÁ, Eva a WAGNEROVÁ, Jana, eds. *Almanach ke 40. výročí založení Janáčkovy akademie múzických umění v Brně, nositelky vyznamenání Za zásluhy o výstavbu*. Brno: Janáčkova akademie múzických umění v Brně, 1987.
- DUBSKÁ, Kamila. *Vratislav Bělský, portrét osobnosti* [bakalářská diplomová práce]. Brno: Janáčkova akademie múzických umění v Brně, Hudební fakulta, 2009.
- EMMERT, František. *Zikmund a Hanzelka: S tatroú kolem světa*. Brno: CPRESS, 2016. ISBN 978-80-264-1293-9.
- FIKEJZ, Radoslav a VELEŠÍK, Vladimír. *Kronika města Svitavy*. Svitavy: Město Svitavy, 2006. ISBN 80-239-7488-2.
- FRYDRYCH, Karol. *Estetika na brněnských školách po roce 1860* [magisterská diplomová práce]. Brno: Masarykova univerzita, Filozofická fakulta, 2013.
- HALÍŘ, Jiří; PELÍŠKOVÁ, Lucie a SÝKORA, Pavel, eds. *Fenomén Janáček včera a dnes: Sborník z mezinárodní hudebněvědné konference*. Brno: Konzervatoř Brno, 2006. ISBN 80-87005-00-7.
- HOLZKNECHT, Václav, ed. *150 let pražské konzervatoře: Sborník k výročí ústavu*. Praha: Státní hudební vydavatelství, 1961.
- HRADIL, František Mířa. *Hudebníci a pěvci v kraji Leoše Janáčka: Paměti a dokumentace*. Ostrava: Profil, 1981.
- JEŘÁBEK, Tomáš. *Varhany firmy Rieger v Jihomoravském kraji: Analýza vybraných nástrojů a jejich funkce v místním hudebním životě* [magisterská diplomová práce]. Brno: Masarykova univerzita, Filozofická fakulta, 2020 [cit. 12. 1. 2025]. Dostupné z: https://is.muni.cz/th/idj6s/Jerabek_Tomas_DP.pdf

- KAISER, Martin Maxmilian. *Bedřich Antonín Wiedermann: Česká varhanní legenda*. Praha: VR Atelier, 2022. ISBN 978-80-908697-2-1.
- KOPČILOVÁ, Hana. *Základní umělecká škola Viléma Petrželky v Ostravě* [bakalářská diplomová práce]. Brno: Masarykova univerzita, Pedagogická fakulta, 2006 [cit. 13. 9. 2024]. Dostupné z: <https://is.muni.cz/th/g7v7c/BK-text-H.Kopcilova.pdf>
- KUČEROVÁ, Judita. *Miloslav Buček: Varhaník – Sbormistr – Pedagog*. Brno: Masarykova univerzita, 2023. ISBN 978-80-280-0454-5.
- KUNDERA, Ludvík. *Janáčkova varhanická škola*. Olomouc: Velehrad, 1948.
- LUKÁŠOVÁ, Lucie, ed. *Konzervatoř Brno: Sborník ke 100. výročí založení školy Leošem Janáčkem*. Brno: Konzervatoř Brno, 2019. ISBN 978-80-7354-208-5.
- LYKO, Petr. *Varhanní hnutí a jeho dopad na varhany a varhanářství v Československu*. Brno: Janáčkova akademie múzických umění, 2022. ISBN 978-80-7460-198-9.
- MICHAL, Jaromír, ed. *Zpráva Janáčkovy akademie musických umění k 10. výročí osvobození ČSR*. Brno: Krajské nakladatelství, 1955.
- PETRŽELKA, Ivan, ed. *Vilém Petrželka: Z jeho životních osudů neznámých a zapomínaných*. Brno: Šimon Ryšavý, 2005. ISBN 80-7354-026-6.
- PETRŽELKA, Ivan a BÁRTOVÁ, Jindra, eds. *Konzervatoř Brno: Sborník k sedmdesátému výročí trvání první moravské odborné umělecké školy*. Brno: Konzervatoř Brno, 1989.
- PETRŽELKA, Ivan a MAJER, Jiří. *Konzervatoř Brno: Sborník k 50. výročí trvání první moravské odborné umělecké školy*. Brno: Blok, 1969.
- RUSZELÁK, Josef; KUNDERA, Ludvík a PLEŠÁK, Miroslav, eds. *Vivat academia: Padesát let Janáčkovy akademie múzických umění v Brně 1947–1997*. Brno: Janáčkova akademie múzických umění, 1997.
- SKUHERSKÝ, František Zdeněk. *Varhany, jejich zařízení a zachování: Příručná knížka pro kněze, patronátní úřady, varhaníky a ředitele kůru, zvláště pak pro chovance ústavů pro zvelebení hudby církevní a pro čekatele na ústavech učitelských*. Praha: František A. Urbánek, 1884.
- SÝKORA, Pavel; TICHÝ, Vlastimil a VESELÁ, Irena. *Vratislav Bělský: Varhaník, cembalista, pedagog: Katalog k výstavě z cyklu Oči Brna*. Brno: Moravská zemská knihovna v Brně, 2003. ISBN 978-80-7051-333-0.
- VELEMANOVÁ, Veronika. *Josef Černocký: Pedagog, varhaník, teoretik* [bakalářská diplomová práce]. Brno: Janáčkova akademie múzických umění v Brně, Hudební fakulta, 2012.

VESELÁ, Alena. *Z rejstříků paměti*. Brno: Janáčkova akademie múzických umění, 2013. ISBN 978-80-7460-035-7.

VESELÁ, Irena; SÝKORA, Pavel a TICHÝ, Vlastimil, eds. *Vratislav Bělský: Musicus doctus et humanus*. Brno: Moravská zemská knihovna v Brně, 2024. ISBN 978-80-7051-353-8.

Ostatní

al. Matinée Ženské útulny. *Lidové noviny*, 12. 10. 1948, roč. 56, č. 239, s. 4.

Archiv [online]. In: *Národní divadlo moravskoslezské*. [Ostrava]: Národní divadlo moravskoslezské, 2010–2025 [cit. 24. 3. 2025]. Dostupné z: <https://www.ndm.cz/cz/archiv>

as. Zábřeh n. O. *Ostravský kraj*, 5. 1. 1938, roč. 33, č. 1, s. 3.

BĚLSKÝ, Vratislav. Poznámka o varhanním oddělení. In: PETRŽELKA, Ivan a BARTOVÁ, Jindra, eds. *Konzervatoř Brno: Sborník k sedmdesátému výročí trvání první moravské odborné umělecké školy*, s. 30.

BĚLSKÝ, Vratislav. 60 let varhanního oddělení. *Opus musicum*, 1979, roč. 11, č. 7, s. 202–205. ISSN 0862-8505.

BUČEK, Miloslav. Janáčkovi žáci – nositelé hudební kultury na Moravě. In: HALÍŘ, Jiří; PELÍŠKOVÁ, Lucie a SÝKORA, Pavel, eds. *Fenomén Janáček včera a dnes: Sborník z mezinárodní hudebněvědné konference*, s. 177–183.

ca. Janáček v katedrále. *Práce*, 24. 5. 1958, roč. 14, č. 123, s. 5.

ČERNOCKÝ, Josef. Za Františkem Michálkem. *Hudební rozhledy*, 1952, roč. 5, č. 6, s. 30.

ČERNÝ, Miroslav K. K první celostátní přehlídce koncertních umělců. *Rudé právo*, 18. 3. 1955, roč. 35–36, č. 76, s. 3.

DEZORTOVÁ, Věnceslava. Varhany pro Akademii. *Harmonie*, 2002, č. 8, s. 26–27. ISSN 1210-8081.

Drol. Nové ostravské varhany konají záslužné dílo. *Moravská národní politika*, 29. 12. 1939, roč. 57, č. 361, s. 5.

Duchovní koncert v Ostravě. *Moravskoslezský deník*, roč. 41, č. 331, s. 7.

Duchovní koncerty v Mor. Ostravě. *Farní věstník*, 4. 5. 1940, č. 5, s. 4.

-ek. Na paměť umučených. *Rovnost*, 5. 11. 1946, roč. 62, č. 254, s. 6.

-es-. II. Večer duchovní hudby v československém evangelickém sboru v Prostějově. *Kostnické jiskry*, 14. 2. 1952, roč. 37, č. 7.

F. L. Duchovní hudba o svátcích v Mor. Ostravě. *České slovo*, 11. 4. 1944, roč. 16, č. 100, s. 3.

fo. Z pražských koncertů. *České slovo*, 25. 11. 1943, roč. 15, č. 100, s. 3.

- FRYDRYCH, Karol. Dvouletý kurz pro vzdělání venkovských varhaníků při Státní hudební a dramatické konzervatoři v Brně (1929–1948) v historicko-edukačním kontextu. In: LUKÁŠOVÁ, Lucie, ed. *Konzervatoř Brno: Sborník ke 100. výročí založení školy Leošem Janáčkem*, s. 81–99.
- FRYDRYCH, Karol. Lze být celý život jen skladatelem? Interview se Zdeňkem Pololáníkem. *Psalterium*, 2007, roč. 1, č. 6, s. 6–9. ISSN 1802-2774.
- FRYDRYCH, Karol. 100 let od narození Josefa Černockého. *Zpravodaj Musica sacra*, 2015, roč. 23, č. 2, s. 4–6. ISSN 2336-5374.
- fts. Janáčkova Glagolská mše ve svatovítské katedrále. *Lidová demokracie*, 24. 5. 1958, roč. 14, č. 123, s. 5.
- hf. Koncert Státní filharmonie v Brně. *Rovnost*, 12. 4. 1957, roč. 72, č. 88, s. 3.
- HOROVÁ, Eva. Začala nová koncertní sezóna. *Rovnost*, 22. 9. 1953, roč. 70, č. 77, s. 4.
- Chrámová hudba o svátcích vánočních u sv. Jakuba. *Národní obroda*, 24. 12. 1946, roč. 2, č. 294, s. 4.
- I. P. První varhanní koncert v Gottwaldově. *Hudební rozhledy*, 1956, roč. 9, č. 5, s. 204.
- J. V. Brněnské koncerty. *Lidová demokracie*, 30. 10. 1956, roč. 12, č. 262, s. 3.
- J. V. Brněnský hudební máj. *Lidová demokracie*, 13. 5. 1958, roč. 14, č. 113, s. 4.
- J. V. Brněnským hudebním životem. *Lidová demokracie*, 18. 5. 1954, roč. 10, č. 118, s. 5.
- J. V. Janáčkova díla duchovní hudby. *Lidová demokracie*, 10. 10. 1954, roč. 10, č. 244, s. 8.
- J. V. Janáčkova Glagolská mše. *Lidová demokracie*, 19. 9. 1953, roč. 9, č. 224, s. 3.
- J. V. Mladý a vrcholný Janáček na festivalovém koncertě. *Lidová demokracie*, 16. 10. 1954, roč. 10, č. 249, s. 3.
- J. V. Přehled brněnských koncertů. *Lidová demokracie*, 29. 10. 1953, roč. 9, č. 258, s. 3.
- J. V. Přehled brněnských koncertů. *Lidová demokracie*, 24. 1. 1954, roč. 10, č. 20, s. 4.
- J. V. Přehled brněnských koncertů. *Lidová demokracie*, 11. 3. 1954, roč. 10, č. 59, s. 5.
- JANÁČEK, Bedřich. Vzpomínky na Bedřicha Antonína Wiedermanna. *Varhaník*, 2005, č. 3, s. 5–8. ISSN 1212-5334.
- KARÁSEK, Jiří. Varhanní matinée v kulturním středisku ZK v Odborovém domě. *Jiskra*, 4. 4. 1956.
- fkt [= KOTALÍK, František]. K vrcholům Pražského jara 1958: Janáčkovo „Věčné evangelium“ a „Glagolská mše“ ve svatovítském dómu. *Katolické noviny*, 15. 6. 1958, roč. 10, č. 24, s. 2.
- K. Š. Druhý koncert k šedesátinám B. A. Wiedermanna. *Lidové noviny*, 20. 11. 1943.
- KUBÁŇ, Josef. Josef Černocký. *Hudební rozhledy*, 1956, roč. 9, č. 23, s. 996.

- KUBÁŇ, Josef. Malá varhanní kronika. In: HOLZKNECHT, Václav, ed. *150 let pražské konzervatoře: Sborník k výročí ústavu*, s. 37–72.
- L. Varhanní koncert J. Černockého. *Moravská orlice*, 29. 12. 1938, roč. 76, č. 302, s. 4.
- la. Druhý absolventský koncert pražské konzervatoře. *České slovo*, 2. 6. 1938, roč. 10, č. 152, s. 11.
- LEJSKOVÁ, Věra. Černockých. In: LEJSKOVÁ, Věra. *Moravské hudební rody: Zajímavé osudy zapomenutých*. Brno: Šimon Ryšavý, 2014, s. 24–25. ISBN 80-7354-129-7.
- MAREK, Jan. Čtyřicáté výročí úmrtí Josefa Černockého. *Varhaník*, 2010, č. 4, s. 16–17. ISSN 1212-5334.
- MAZUREK, Jan. Leoš Janáček a počátky moderního hudebního života na Ostravsku. In: HALÍŘ, Jiří; PELÍŠKOVÁ, Lucie a SÝKORA, Pavel, eds. *Fenomén Janáček včera a dnes: Sborník z mezinárodní hudebněvědné konference*, s. 201–204.
- MRÁČKOVÁ, Jarmila. *Pan profesor Josef Černocký*, rukopis. [Brno], 27. 2. 2025.
- Neděle 10. června. *Náš rozhlas*, 1951, roč. 18, č. 23, s. 14.
- Ostravský Záboj opět vykonal kus umělecké práce. *Ostravská národní práce*, 12. 4. 1944, roč. 4, č. 86, s. 3.
- p-. Janáčková tvorba duchovní. *Svobodné slovo*, 9. 10. 1954, roč. 10, č. 243, s. 5.
- p. Koncert J. Černockého. *Svobodné slovo*, 11. 11. 1955, roč. 11, č. 271, s. 3.
- p- Koncert J. Černockého. *Svobodné slovo*, 30. 10. 1956, roč. 12, č. 262, s. 3.
- p-. První koncert na nových varhanách. *Svobodné slovo*, 8. 2. 1956, roč. 12, č. 34, s. 3.
- p-. Varhanní koncert konservatoře. *Svobodné slovo*, 19. 5. 1954, roč. 10, č. 119, s. 3.
- p. Z brněnských koncertů. *Svobodné slovo*, 8. 12. 1954, roč. 10, č. 294, s. 3.
- p-. Z brněnských koncertů. *Svobodné slovo*, 7. 4. 1956, roč. 12, č. 85, s. 3.
- P. O dobré jméno našeho varhanického umění. *Svobodné slovo*, 18. 12. 1955, roč. 11, č. 303, s. 4.
- rp- [= PEČMAN, Rudolf]. Varhaník Černocký o své návštěvě Maďarska. *Práce*, 20. 12. 1955, roč. 11, č. 305, s. 5.
- rp [= PEČMAN, Rudolf]. Varhaník Černocký v Maďarsku. *Hudební rozhledy*, 1956, roč. 9, č. 4, s. 157.
- PEČMAN, Rudolf. Varhanní koncert prof. Josefa Černockého. *Práce*, 30. 10. 1956, roč. 12, č. 252, s. 5.
- PEČMAN, Rudolf. Z brněnských koncertů. *Práce*, 14. 3. 1956, roč. 11, č. 305, s. 5.
- PEČMAN, Rudolf. Z Festivalu Leoše Janáčka. *Práce*, 19. 10. 1954, roč. 10, č. 251, s. 5.

- PETRŽELKA, Ivan. Vilém Petrželka a výroční rok české hudby: K 115. výročí narození skladatele. In: HALÍŘ, Jiří; PELÍŠKOVÁ, Lucie a SÝKORA, Pavel, eds. *Fenomén Janáček včera a dnes: Sborník z mezinárodní hudebněvědné konference*, s. 171–175.
- REINBERGER, Jiří. K nedožitým pětasedmdesátinám Bedřicha Antonína Wiedermanna. *Hudební rozhledy*, 1958, roč. 11, č. 20, s. 847.
- rgr. Z brněnských koncertních podií. *Svobodné slovo*, 21. 10. 1953, roč. 9, č. 251, s. 3.
- R. S. Z februarových a marcových koncertů v Bratislavě. *Hudební rozhledy*, 1954, roč. 7, č. 9, s. 382.
- ŘÍMÁNKOVÁ, Ivona. Výuka v tvůrčím duchu. In: VESELÁ, Irena; SÝKORA, Pavel a TICHÝ, Vlastimil, eds. *Vratislav Bělský: Musicus doctus et humanus*, s. 204–205.
- SEHNAL, Jiří. Vratislav Bělský v mých vzpomínkách. In: VESELÁ, Irena; SÝKORA, Pavel a TICHÝ, Vlastimil, eds. *Vratislav Bělský: Musicus doctus et humanus*, s. 184.
- sk–. Varhanní koncert v Mor. Ostravě. *Duch času*, 20. 2. 1938, roč. 40, č. 43, s. 8.
- SLIMÁČKOVÁ, Jana. Bedřich Antonín Wiedermann – nejvýznamnější pedagog varhanní hry v meziválečné době. *Muzikologické fórum*, 2019, roč. 8, č. 1–2, s. 110–116. ISSN 1805-3866.
- Sto let Filharmonického sboru Besedy Brněnské: 1860-1960*. Brno: Krajské nakladatelství, 1960.
- ŠEFL, Vladimír. Janáčkova Glagolská mše. *Hudební rozhledy*, 1954, roč. 7, č. 13, s. 570.
- B. Š. [= ŠTĚDRŮ, Bohumír]. Brněnský hudební máj zahájen. *Svobodné slovo*, 13. 5. 1958, roč. 14, č. 113, s. 4.
- B. Š. [= ŠTĚDRŮ, Bohumír]. Koncert rozhlasového orchestru. *Svobodné slovo*, 23. 9. 1953, roč. 9, č. 227, s. 3.
- B. Š. [= ŠTĚDRŮ, Bohumír]. Zahájení brněnské koncertní sezóny. *Svobodné slovo*, 23. 9. 1953, roč. 9, č. 227, s. 3.
- 30 let ve službách chrámové hudby v Zábřehu n. O. *Ostravský večerník*, 27. 1. 1941, roč. 9, č. 22, s. 2.
- VACHULKA, Ladislav. Varhaníci. *Hudební rozhledy*, 1955, roč. 8, č. 7, s. 352.
- Varhanní koncert žáků B. A. Wiedermanna k oslavě jeho šedesátin. *Moravské slovo*, 3. 2. 1944, č. 28, s. 2.
- VESELÁ, Alena. Má studijní léta na brněnské konzervatoři. In: LUKÁŠOVÁ, Lucie, ed. *Konzervatoř Brno: Sborník ke 100. výročí založení školy Leošem Janáčkem*, s. 100–103.
- VESELKA, J[osef]. Beethovenův hymnus víry. *Lidová obroda*, 14. 12. 1951, roč. 4, č. 294, s. 3.

- VOMÁČKA, B[oleslav]. Koncert brněnského Foerstra v Praze. *Lidová demokracie*, 23. 10. 1956, roč. 12, č. 256, s. 3.
- VRATISLAVSKÝ, Jan. Seznam absolventů brněnské konzervatoře v letech 1919–1969.
In: PETRŽELKA, Ivan a MAJER, Jiří. *Konzervatoř Brno: Sborník k 50. výročí trvání první moravské odborné umělecké školy*, s. 117–157.
- vs. Brněnská konservatoř Janáčkoví. *Lidová demokracie*, 25. 10. 1958, roč. 14, č. 255, s. 5.
- ý-. Ostravské okénko. *České slovo*, 3. 2. 1941, roč. 13, č. 39, s. 4.

Rejstřík osob¹⁸⁴

A

ADAM, Jiří 149
AIM, Vojtěch Bořivoj 161, 163
AMBROŽ, farář 38
ARSENINA, Tatána 98, 167
ASMUS, Rudolf 123, 155

B

BACH, Johann Sebastian 33, 35, 39, 50, 55, 67, 71–72,
89–90, 93, 95–96, 108–109, 115–116, 121, 125, 127–133,
135, 137–158, 160–162, 165–166, 170, 176, 185, 199–200,
203, 228, 231–232
BAKALA, Břetislav 97, 135, 138, 154, 162, 186
BAKALOVÁ, Marie 143
BALCAR, Milan 33, 85, 125, 134, 186
BARTKOVÁ, Alžběta 128
BARTÓK, Béla 162
BARTOŠ, Bohumír 61, 63, 119, 136–137
BARTOŠ, Jan Zdeněk 168
BARTOŠEK, Liboslav 102, 162
BÁRTOVÁ, Jindřiška (Jindra) 84–85, 239, 241, 242

BASLER, Ladislav 131, 180
BEETHOVEN, Ludwig van 65, 108, 127, 129–130, 147,
157, 180, 183
BELLA, Ján Levoslav 159
BĚLSKÁ, Vlasta (roz. Viková) 54, 73
BĚLSKÝ, Vratislav 49–51, 54, 58–59, 65–67, 69, 73, 77,
95–96, 197, 204–205, 213–214, 220–221, 226, 228–229,
231, 235, 240, 242, 270
BENDA, František 166
BENDL, Karel 128, 135
BERKA, Bohumil 164
BERTEAU, Martin 149, 180
BIALASOVÁ, Věra 228
BIČIŠŤOVÁ-POLEDNÍKOVÁ, Jarmila 131–132
BÍLEK, Zdeněk 94
BÍZEK, Josef 129
BIZET, Georges 146, 186
BLÁHA, A. 130
BLACHUT, Beno 36–37, 127–128, 159, 235
BLATNÝ, Josef 37, 50, 61–62, 72, 91, 93, 101, 136, 145,
149–150, 159, 161, 163–166, 171, 186, 216–217, 221, 235, 237

184 V rejstříku není odkazováno na Josefa Černockého, vyjma jeho otce a děda stejného jména.

BLAVET, Michel 166
 BLAŽEK, Vilém 42, 134, 136–137, 144, 186
 BLAŽEK, Zdeněk 37, 85, 89, 101, 121, 140–141, 144, 152, 154, 159, 165, 167–168, 187, 217–219, 237
 BOČKOVÁ, Alžběta 232
 BOËLLMANN, Léon 39, 90, 127, 129–130, 135, 142, 147, 161–162, 172
 BONONCINI, Giovanni 142, 187
 BORSKÁ, Věra 142
 BOSSI, Marco Enrico 40, 90, 126, 129, 131, 133, 145, 149, 151–152, 154, 160, 162, 164, 172, 182
 BRAHMS, Johannes 142, 164, 187
 BRIXI, František Xaver 131, 136, 142–143, 149, 156, 172, 182–183
 BROŽ, Josef 135
 BROŽOVSKÁ, Jarmila 37, 240
 BRUNNER, Vladislav 155
 BUČEK, Miloslav 14, 52, 57, 62, 64–65, 72–73, 77, 95, 213–214, 221, 226, 231, 235, 242
 BUNDÁLEK, Karel 240
 BUREŠOVÁ, Hana 60, 214
 BURIAN, Burja 65–66, 104–105, 140, 143, 147, 151–153, 155–157, 161, 163
 BURIANOVÁ, Helena 65, 143, 147, 152–153, 157
 BURJA, Petar 39, 130
 BURJANEK, Josef 123
 BUXTEHUDE, Dietrich 33, 52, 127, 129, 143–145, 148, 156, 172, 232

C

CALLAERTS, Joseph 33, 125, 129, 139, 173
 CAMPANUS VODŇANSKÝ, Jan 151, 168
 CAVAILLÉ-COLL, Aristide 200

CIKKER, Ján 25
 CÍSAŘ, Čestmír 215
 CORELLI, Arcangelo 127, 129, 131, 139, 149, 180

Č

ČAJKOVSKIJ, Petr Iljič 126
 ČAPKA-DRAHLOVSKÝ, Josef
 → DRAHLOVSKÝ, Josef
 ČECH, Jiří 11
 ČECHOVÁ, Eva 11
 ČERMÁKOVÁ, R. 128
 ČERNOCKÁ, Alena (roz. Nešporová) 227
 ČERNOCKÁ, Anna Marie 227
 ČERNOCKÁ, Drahomíra, dcera
 → HORÁKOVÁ ČERNOCKÁ, Drahomíra
 ČERNOCKÁ, Drahomíra (roz. Kubošková), manželka 10, 22, 38, 41–42, 44, 47–49, 51, 66, 73, 81–86, 88–94, 97, 109, 118, 121–122, 132–135, 137–154, 156–158, 160–163, 165–167, 213, 224–226, 229, 232, 235–237, 269
 ČERNOCKÁ, Marie (roz. Haflantová) 10, 16–19, 37–38, 51, 229, 237
 ČERNOCKÁ, Rozálie (roz. Pilečková) 13
 ČERNOCKÝ, Antonín 13
 ČERNOCKÝ, Bedřich (Beďa) 48, 51, 73, 81, 213, 225–227, 236–237, 270
 ČERNOCKÝ, Josef, děd 10, 13,
 ČERNOCKÝ, Josef, otec 10, 13–19, 38
 ČERNOCKÝ, Karel 13
 ČERNOCKÝ, Ladislav 13
 ČERNOCKÝ, Martin 227
 ČERNOHORSKÝ, Bohuslav Matěj 67, 104–105, 132, 134, 142, 145, 158, 163, 173

ČERNUŠÁK, Gracian 71, 84, 97, 238–239

ČERNÝ, František 122, 144

ČERNÝ, Josef 126

ČERNÝ, Miroslav K. 102, 242

ČERVENÁ, Soňa 123, 152, 155, 158–159

ČERVINKOVÁ, Ludmila 47

ČÍŽEK, Oldřich 131–132

D

DEJMKOVÁ, Běla 65, 148

DEZORTOVÁ, Věnceslava 80, 242

DOBIÁŠ, Václav 168

DOLEŽAL, Josef 154

DOLEŽALOVÁ-HAVRÁNKOVÁ, Emma 128

DOMANÍNSKÁ, Libuše 147, 154–156, 158

DOSTAL, Nico 169

DOUŠA, Karel 31

DOVRTĚL, Bohumil 76, 107, 150

DRAHLOVSKÝ, Josef 136, 187

DRÁPELOVÁ, Julie

→ CHOVANCOVÁ, Julie

DROBÍLKOVÁ, Anna 232

DUBSKÁ, Kamila 58, 240

DUFKOVÁ, Kristýna 11

DUCHOSLAV, Zdeněk 155

DUPRÉ, Marcel 89, 91, 93, 154, 163–164, 173, 232

DURONĚ, M. 150

DUSÍK, Jan Ladislav 126

DVOŘÁČEK, Bedřich 226–227

DVOŘÁK, Antonín 39, 42–43, 63, 115, 126, 130, 132, 134–135, 142, 144, 146–149, 156, 158–159, 162, 164–165, 168, 180, 183, 187

DVOŘÁK, Emanuel 149

E

EBEN, Petr 221, 228

ELGAR, Edward 164, 188

EMMERT, František 78, 240

ERML, Jan 166

ERNSTOVÁ, Ema 126

F

FÁČKOVÁ, Anna 155

FÄHNRICHOVÁ, Niša 33, 126–127, 129–130

FAURÉ, Gabriel 125

FIALOVÁ, Marie 214

FIBICH, Zdeněk 122, 125, 131, 134, 144, 153, 159, 181, 188

FIDLER, Bohumil 138

FILIPOVÁ, Eliška 33, 125

FIRKUŠNÝ, Rudolf 37–38, 235

FLAXOVÁ, Piroška 129

FLORIÁNOVÁ-SKOPPOVÁ, Květa 165

FOERSTER, Josef Bohuslav 133, 135, 151, 156, 158–159, 161, 163

FRADKIN, Mark Grigorjevič 168

FRANCK, César 33, 91, 93, 109, 125, 138, 141, 143–144, 150–151, 157, 160–161, 163, 166–167, 173, 199, 228

FRESCOBALDI, Girolamo 228

FRYDRYCH, Karol 19, 56, 61, 63, 65, 204, 240, 243

FÜHRER, Robert 153, 188

G

GABARÍK, Jakub 232

GÁFFOROVÁ, Helena 155

GIGOUT, Eugène 228

GIZELOVÁ, Klaudia Mária 11

GLUCK, Christoph Willibald 152

GOUNOD, Charles 129–130, 136, 142, 188
GREČANINOV, Alexandr Tichonovič 90, 137, 141,
146–147, 150, 161, 188
GREGORA, František 151, 153, 189
GRIEG, Edvard Hagerup 129, 132–133, 164, 173, 189
GUILMANT, Alexandre 134, 173
GÜTTLER, Joseph 150, 153, 183, 189

H

HÁBA, Karel 168
HADRAVSKÝ, František 150
HAFLANTOVÁ, Marie
→ ČERNOCKÁ, Marie (roz. Haflantová)
HAKEN, Eduard 156
HALÍŘ, Jiří 14, 65, 73, 240, 242, 244–245
HALÍŘ, Václav 65, 98, 139, 167
HAMPEL, Alfred 220
HANÁK, Miroslav 60
HÄNDEL, Georg Friedrich 33, 37, 90, 93, 96, 115–116,
127–131, 139–140, 142, 144, 148–152, 155–156, 159–161,
165–167, 174, 181–182, 189, 199
HANDL-GALLUS, Jacobus 151
HANUS, Vítězslav 152
HANUŠ, Jan 101–103, 162, 165, 182, 189
HANZELKA, Jiří 78–80, 236
HANZELKA, Jiří, ml. 80
HANZELKOVÁ, Hana 80
HARANT, Kryštof z Polžic a Bezdružic 131
HAVLÍK, Ladislav 39, 125, 130
HAWLÍK, Vladimír 50–51, 61, 72–73, 76, 145, 148, 231
HAYDN, Joseph 149–151, 156, 162, 189
HELSNEROVÁ, Marie
→ KUBOŠKOVÁ, Marie

HENDRYCH, Zdeněk 132
HERMANOVÁ, Božena 139
HERVÉ, Florimond 169
HESSE, Adolf Friedrich 232
HINDEMITH, Paul 108, 165, 182
HLADÍKOVÁ, Jarmila
→ ŠEVČÍKOVÁ-HLADÍKOVÁ, Jarmila
HOLČAPEK, František 204
HOLLMANN, Otakar 159
HOLOUBEK, K. 164, 174
HOLUB, Bohumil 50, 61
HOLZKNECHT, Václav 25, 240, 244
HOMILIUS, Constantin 147–148, 151, 157–158, 174
HORA, Jan 220
HORÁČEK, Antonín 155
HORÁK, Jiří 229
HORÁK, Karel 11, 13, 229, 238
HORÁK, Marek 229
HORÁK, Václav Emanuel 135–136, 183
HORÁKOVÁ ČERNOCKÁ, Drahomíra (Dada) 10, 38,
48, 57–58, 60, 73, 80, 82, 95, 109, 112, 122, 198, 205, 214,
225–226, 228–231, 237, 270
HORKÝ, Karel 214
HORNÍČKOVÁ, Dagmar 139, 150
HOROVÁ, Eva 120, 243
HOVORKA, František Ladislav 149, 190
HRADIL, František Míťa 82, 95, 240
HRADIL, Karel 61, 63–65, 69, 97, 104–105, 119, 135–137,
139, 143, 145, 147, 150, 152–153, 157, 161, 163, 174, 235
HRBÁČOVÁ, Marie
→ KUBOŠKOVÁ, Marie
HROMÁDKA, Antonín 146, 153, 183, 190
HROMÁDKA, Jaroslav 143, 154

HRUBEŠ, Eduard 82, 123, 152, 155
HŘEBÍČKOVÁ, Daniela 232
HURNÍK, Ilja 37–38, 41, 85–86, 90–91, 93, 101,
103–105, 107, 133–135, 138–139, 143–144, 146, 149–152,
154, 156, 160–161, 163, 166–167, 190, 199, 235–236
HURNÍKOVÁ, Jana 86, 236
HURSKÁ, Maugli 127
HUVAR, Josef 137

CH

CHLÁDKOVÁ-KADLECOVÁ, Jindra 149
CHLUBNA, Osvald 97, 101–102, 154, 159, 168, 174, 221
CHMELOVÁ, Věra 232
CHOUR, F. 158
CHOVANCOVÁ, Julie 228
CHURCHILL, Frank 123, 164, 174
CHUTNÝ, František 82
CHVISTEK, Vladimír 155

I

INGEGNERI, Marc'Antonio 131
IVES, Charles Edward 232

J

JAKUBEC, Josef 145
JANÁČEK, Bedřich 27–29, 113, 133, 201, 234, 243
JANÁČEK, Leoš 14–15, 32–33, 50, 52, 56, 60,
62–65, 67, 76, 84, 96–101, 109, 115–116, 120, 125,
136–137, 139–141, 144, 146–147, 149–150, 152,
154–161, 163, 165–168, 174,
184, 190, 199, 223, 234–235
JANÁČEK, Rudolf 138
JANÍČKOVÁ, Inessa 228

JELÍNKOVÁ, Jitka 232
JEREMIÁŠ, Otakar 168
JEŘÁBEK, Tomáš 11, 22–23, 197–198, 230, 240
JEŽEK, Jaroslav 123, 164, 175
JÍLEK, František 98–99, 167
JINDROVÁ-NĚMEČKOVÁ, Jarmila 126
JINDŘICH, Jindřich 44, 129, 135–136, 161, 163, 191
JIRÁK, Karel Boleslav 47, 228
JOKL, Jan 150
JONGEN, Joseph 55, 67, 158, 164
JULÍNEK, Antonín 153
JUREČKA, Antonín 155
JUŘENOVÁ, Marie 125, 140, 147, 154
JUŘÍČKOVÁ, M. 135

K

KADERÁBEK, Louis 37
KAISER, Martin Maxmilian 20, 241
KAJSTURA, Ladislav 150
KÁLMÁN, Emmerich 169
KAŇÁK, Zdeněk 161
KAPRÁL, Václav 152, 159
KARÁSEK, Jiří 90, 243
KAŠPAR, Karel 33
KAŠPER, Antonín 61, 91, 93, 104–105, 107, 163,
165–167, 175
KAUCKÝ, Emanuel 143
KAVKA, Antonín 54
KLEINANDEROVÁ-PRISLINGEROVÁ, Hilda 126
KLIČKA, Josef 33, 39, 71, 104, 106, 126–127, 130–132,
134–135, 137–139, 141, 144–148, 150–151, 162–163, 165,
175, 191
KLOBOUK, Jaromír 135

KLOC, Vl. 135
 KLUGAROVÁ, Kamila 54
 KOCIÁNOVÁ, Erika 168
 KOČÍ, Přemysl 42, 82, 134
 KOLAŘÍK, František 126, 184
 KOLAŘÍK, Josef 130, 184
 KOLIANDROVÁ, Ema 147
 KOLOFÍKOVÁ, Klára 238
 KOPČILOVÁ, Hana 241
 KORYČAN, Ladislav 54–55, 67, 74, 158, 226
 KOSEK, František 214
 KOTALÍK, František 99, 243
 KOTHE, Bernhard 150
 KOVÁŘ, Oldřich 123, 169
 KOŽELUH, Leopold 154, 191
 KRAJS, Jan Bedřich 27
 KRÁLOVÁ-LEJSKOVÁ, Věra
 → LEJSKOVÁ, Věra
 KRÁLOVÁ-SOUČKOVÁ, Antonie 140
 KRÁMSKÁ, Jaroslava 221
 KRÁSOVÁ, Marta 156
 KROUPA, Zdeněk 147, 152–153, 157, 158–159
 KRŠKA, Bohuslav 165
 KRŮČEK, Václav 142
 KRUPICA, Luboš 151, 153
 KŘÍČKA, Jaroslav 135
 KŘÍŽKOVSKÝ, Pavel 133, 136–137, 151, 163, 191
 KUBÁŇ, Josef 25, 91, 93, 126, 243–244
 KUBÁŇOVÁ-BAXANTOVÁ, Taťána 128
 KUBÁT, Jaroslav 157
 KUBENKA, Josef 138
 KUBOŠEK, Emil 82, 150
 KUBOŠEK, Emil O. 82

KUBOŠEK, Květoslav 82
 KUBOŠKOVÁ, Drahomíra
 → ČERNOCKÁ, Drahomíra (roz. Kubošková)
 KUBOŠKOVÁ, Marie (provd. Helsnerová) 82
 KUBOŠKOVÁ, Marie (roz. Hrbáčová) 82
 KUBOŠKOVÁ, Svatava (provd. Zelinková) 82
 KUČEROVÁ, Judita 64, 74, 77, 95, 241
 KUDLÁČEK, František 72, 140
 KÜHN, Jan 156
 KUCHAR, Jan Křtitel 115–116, 136–137, 139, 142–143,
 146–148, 150, 162, 165–166, 176
 KUCHAR, Pavel 123, 155
 KULÍNSKÝ, Bohumil 132
 KUNC, Jan 29, 168, 217–218, 237
 KUNCOVÁ, Alena
 → MELOUNOVÁ, Alena
 KUNDERA, Ludvík 14, 62–63, 72, 140, 219–220,
 237, 241
 KUNERT, Johann Leopold 153, 184
 KVAPIL, Jaroslav 108, 140, 161, 165
 KYSELÁKOVÁ, Bohuslava 60, 214

L

LALO, Édouard 127, 129, 181
 LAMENT, Karol 11
 LANG, Jiří 232
 LAPÁROVÁ, Helena 60, 214
 LASSO, Orlando di 168
 LÉDLOVÁ, Dagmar 57, 67, 158, 220
 LEHÁR, Franz 169
 LEJSEK, Vlastimil 89, 158
 LEJSKOVÁ, Věra 89, 158, 244
 LÉONARD, Hubert 127, 129, 131, 139, 149, 180

LEROUX, Germaine 31, 125
 LESMANOVÁ, Libuše 98, 155, 167
 LIPOVSKÝ, Vlad. 134
 LISZT, Franz (Ferenc) 33, 63, 65, 89–90, 109, 125,
 146, 152, 156–158, 160–161, 176, 199
 LIŠKA, Bohumír 128, 152, 155
 LIŠKA, pěvec 130
 LOSKOT, Josef 128
 LOUKOTOVÁ, houslistka 126
 LOVEDAY, Alan 156
 LUKÁŠOVÁ, Lucie (roz. Pelíšková) 14, 50, 61, 63,
 65, 73, 204, 240–245
 LUZZI, Luigi 149, 184
 LYKO, Petr 52, 200, 241
 LÝSEK, František 168

M

MACEK, Petr 239
 MÁCHA, Karel Hynek 137
 MÁCHA, Otakar 125
 MAJER, Jiří 49, 53, 204, 241, 246
 MAKARIUSOVÁ-KAPSIOVÁ, Jar. 151, 153
 MALÁT, Jan 127, 164
 MÁLEK, Karel 128
 MÁLEK, Rudolf 39, 130
 MALHOCKÁ, Růžena 139
 MAREK, Jan 14, 244
 MARHULA, Eduard 126, 184
 MARTINI, Giovanni Battista 126
 MARTINŮ, Bohuslav 33, 98, 165, 167–168
 MASARYK, Tomáš Garrigue 13
 MASIČOVÁ, Anna 225
 MAŠEK, Zdeněk 220

MÁTL, Ladislav 128
 MÁTL, Lubomír 52, 56, 77
 MATYÁŠ, Miroslav 139
 MATYS, Jiří 52
 MAZUREK, Jan 14, 244
 MEDVECKÁ, Marka 128
 MELOUNOVÁ, Alena 54, 73
 MENDELSSOHN-BARTHOLDY, Felix 33, 125,
 129–131, 137, 142, 157, 176, 181, 191, 232
 METASTASIO, Pietro Bonaventura 154, 191
 MICHAL, Jaromír 241
 MICHÁLEK, František 49, 50–54, 61, 71–73, 96–97,
 137–138, 140, 145, 148, 192, 201, 221, 230–231, 235
 MIKEŠ, Jan 128
 MÍŠA, Jiří Rudolf 134
 MLČÁK, Čeněk 82
 MLÍČKOVÁ-SUDOVÁ, Amalie 128–129
 MOTT, Jiří 123, 169
 MOYZES, Alexander 25
 MOZART, Wolfgang Amadeus 33, 118, 125–126,
 131–133, 137–139, 141–142, 144, 149–150, 155, 158, 162,
 176, 181–182, 185, 192
 MÓŽI, Aladár 155
 MRÁČKOVÁ, Jarmila 11, 60, 76–77, 214, 236,
 238, 244
 MRKOS, Zbyněk 86, 142, 147, 159, 167, 214
 MUFFAT, Georg 115, 145, 148–149, 151, 165–166, 176
 MUCHA, Ferdinand 55, 232
 MUCHA, Zdeněk 155
 MUSIL, František 104–105, 115–116, 146–147, 149–151,
 163, 165–167, 176
 MUSIL, Vlastimil 130–132, 156, 176, 181
 MUSILOVÁ, Milada 39, 130

N

NEDBAL, Oskar 164, 177
NĚMCOVÁ, Božena 107
NEŠPOROVÁ, Alena
→ ČERNOCKÁ, Alena
NEŠVERA, Josef 136–137, 192
NEUMANN, Václav 98, 158
NEVĚČNÝ, Jan 158
NOVÁČEK, Zdeněk 229
NOVÁČEK, Zdenko 84, 238–239
NOVÁK, Ladislav 149,
NOVÁK, Vítězslav 102, 132–133, 135, 151–152,
159, 164–165, 177, 182, 192
NOVÁKOVÁ, Marie 128
NOVÁKOVÁ, Věra 129
NOVOTNÝ, Břetislav 157
NOVOTNÝ, Vlad. 154

O

OELSCHLÄGEL, Jan Lohelius 143
OPAT, Bohumil 145
OPAVSKÝ, Martin 158
OPLETALOVÁ, Liběna 139
OTTAWAY, James H. 80

P

PAGELLA, Giovanni 138
PACHELBEL, Johann 143, 145, 177
PALESTRINA, Giovanni Pierluigi da 131, 133,
151, 168
PALIČKOVÁ, pěvkyně 126
PANČÍK, Josef 52, 56
PANUŠ, Květoslav 126, 128–129

PARSCH, Arnošt 107
PAUKNER, Josef 150
PEČMAN, Rudolf 98, 104–106, 109, 244
PELÍŠKOVÁ, Lucie
→ LUKÁŠOVÁ, Lucie
PERGOLES, Giovanni Battista 63, 152–153, 185
PEŘINA, Pavel 11
PEŠAT, Jan 131, 133
PETER, Václav 220
PETR, Jaromír 126
PETRŽELKA, Ivan 14, 49, 53, 204, 241–242, 245–246
PETRŽELKA, Vilém 14, 97, 163
PICKA, František 130, 133, 144, 192
PIERNÉ, Gabriel 67, 135, 143, 152, 158, 177
PILEČKOVÁ, Rozálie
→ ČERNOCKÁ, Rozálie
PIVODA, Radomír 145
PLÁNICKÝ, Josef Antonín 142–143, 146, 150, 192
PLAŠILOVÁ-ČAPKOVÁ, Eliška 153
PLEŠÁK, Miroslav 72, 241
POKORA, Karel 53, 73, 221, 226
POKORNÁ, Jindra 162
POLÁČEK, Radek 239
POLÁŠEK, Jan 33, 127, 129, 131–132, 143
POLOLÁNÍK, Zdeněk 25, 52, 56, 221, 235
POSADOVSKÝ, Jaroslav 166
POTMĚŠILOVÁ, Jaroslava 220
PROVAZNÍK, Anatol 127, 177
PROVAZNÍK, Zdeněk 169
PRZEBINDA, Josef 138
PŘÍHODA, Miroslav 61, 63, 161, 163
PUKL, Josef 50, 52, 77, 148, 229, 231, 236
PURCELL, Henry 145

R

RABAS, Bohumír 57,
RACHMANINOV, Sergej Vasiljevič 127, 134, 177
RAMIN, Günther 51
RAVANELLO, Oreste 126
REDLICHOVÁ, Gerta 148
REGER, Max 37, 50, 52, 90–91, 93, 105, 109, 129,
131–132, 140–141, 143, 145, 150, 159–160, 162–163, 177,
193, 203, 231
REINBERGER, Jiří 9, 25, 27–29, 50, 52–53, 57,
101–102, 133, 159, 200–202, 220, 223–224, 226, 228,
234, 237, 245
REINBERGROVÁ, Hana 220
REINBERGROVÁ, Malena 220
REINECKE, Wilhelm 82
REJCHA, Antonín 104–105, 156, 163, 178
RENČOVÁ, Marie 130
RESPIGHI, Ottorino 155, 182
RHEINBERGER, Josef 90, 126, 139–141, 143–144,
146, 148, 161, 167, 193
RIEDEL, Viktor 126
RIEGLER-SKALICKÝ, Ernest 101, 159
ROBERTS, John Varley 150, 193
ROESSLER, František 155
ROGOZNÝ, pěvec 126
ROLKOVÁ-SPOHROVÁ, Alice 144
ROSETTI, Francesco Antonio 143
ROSSI, Michelangelo 145
RÖSSLER, František Antonín
→ ROSETTI, Francesco Antonio
ROTTER, Vladimír 122, 144
ROTTROVÁ, Ludmila 144
ROZPORKA, Vladimír 164

RUSZELÁK, Josef 72, 241

RYBA, Jakub Jan 136, 138, 143, 185

RYCHTA, Alois 33, 125

Ř

ŘEZNÍČEK, Jan 52, 84

ŘÍHOVSKÝ, Vojtěch 63, 118, 135–136, 138, 149–150,
152–153, 185, 193

ŘÍMÁNKOVÁ, Ivona 96, 245

S

SAMMARTINI, Giovanni Battista 149, 180

SEDLÁČEK, Emil 126

SEGER, Josef 104–105, 163, 166, 178

SEHNAL, Jiří 11, 205, 245

SCHÄFER, František 71

SCHEIBER, Vilibald 142

SCHÖPF, Franz 130, 144, 150, 193

SCHREIBER, Josef 39, 42–43, 125, 130, 134

SCHUBERT, Franz 127, 164, 193

SCHULHOFF, Erwin 159

SCHUMANN, Robert 162

SCHURZOVÁ-KRBEŠOVÁ, Jindřiška 128

SCHWEITZER, Albert 52, 200

SIGL, Áda 124, 237

SILBERMANN, Andreas 200

SILBERMANN, Gottfried 200

SINDING, Christian 90, 156, 161, 194

SKOP, Václav Felix 129

SKOPALOVÁ, pěvkyně 130

SKUHERSKÝ, František Zdeněk 205, 241

SKUHRAVÁ, Eva 128

SLABÁ, Jarmila 155

SLABIHOUDOVÁ, Marta 128
 SLAVÍČEK, Oldřich 166
 SLIMÁČEK, Josef 61
 SLIMÁČKOVÁ, Jana 25, 40, 205, 245
 SMATEK, Miloš 85
 SMETANA, Bedřich 115, 127, 133, 136–137, 151,
 163–165, 168, 194
 SMÝKAL, Jaroslav 61
 SOCHORA, kapitán 125
 SOKOL, Ivan 220
 SOMMER, Josef 128
 SOUČKOVÁ, Toša 102, 157, 162
 SOUŠEK, Zdeněk 155
 SOVADINA, Petr 9–10, 57, 213, 221, 232
 SPILKA, František 29
 STÁREK, Zdeněk 239
 STEANE, Bruce 154, 194
 STECKER, Karel 128, 178
 STEGGALL, Charles 154, 194
 STEHLÍKOVÁ, Olga 148
 STEINEROVÁ-ŠTROSOVÁ, Marie 159
 STRÁDALA, Josef 138
 STRÁDALOVÁ, Cecilie 123, 164, 169
 STRACHOTA, L. 158
 STRAUSS, Johann 169
 STRAUSS, Richard 162
 STRÉBL, Alois 44, 129, 194
 STROPNICKÝ, Vladimír 126, 128
 STRÍŽOVSKÝ, František 137
 STUPKA, František 33, 126
 SUDA, Josef 129
 SUDEK, Karel 138, 194
 SUK, Josef 126, 164, 178

SUŠANKA, Karel 128
 SVENDSEN, Johan 90, 156, 161, 194
 SVOBODOVÁ, Ludmila 228
 ŠÝKORA, Pavel 14, 54, 65, 73, 96, 205, 213, 240–242, 244, 245

Š

ŠAFRÁNEK, Miloš 33
 ŠANC, Oldřich 153
 ŠANDERA, Petr 57, 60, 213, 214
 ŠANDEROVÁ, Helena
 → LAPÁROVÁ, Helena
 ŠEFL, Vladimír 97, 245
 ŠEJNA, Karel 97, 156
 ŠEMBEROVÁ-SVEJKOVSKÁ, Stanislava 128
 ŠERÝ, Jan 126, 128–129
 ŠEVČÍKOVÁ-HLADÍKOVÁ, Jarmila 84
 ŠILER, Jaroslav 74–75, 158, 236
 ŠÍMA, Vlastimil 152–153
 ŠIMÍČEK, František 150, 194
 ŠÍN, Otakar 29, 234
 ŠKRACH, Jiří 148
 ŠKROUP, Dominik Josef 153, 195
 ŠKVOROVÁ, Anežka 139–140
 ŠLAPANSKÁ, Eva 240
 ŠLAPETA, Čestmír 21
 ŠLAPETA, Lubomír 21
 ŠMÍDKOVÁ, Helena 214
 ŠOUPAL, Jan 41, 131–133, 161
 ŠRÁMEK, Jan 150
 ŠTĚDROŇ, Bohumír 84, 97–98, 120, 154, 238–239, 245
 ŠTROBACHOVÁ, Jarmila 126, 128–129
 ŠVANCAR, A. 129
 ŠVEC, Lubomír 155

T

THÁKUR, Rabíndranáth 85
TICHÝ, Vlastimil 54, 96, 205, 213, 241–242, 245
TOMÁŠ, Zdeněk 126
TOMÁŠEK, Václav Jan 161, 163
TOMAŠTÍK, Josef 151, 153, 214
TOSTI, Paolo 156, 195
TRÁVNÍČEK, Jiří 147
TREGLER, Alois 153, 195
TREGLER, Eduard 50–51, 61, 132, 146, 154, 156, 178, 195
TRHLÍK, Otakar 102, 108, 162, 165
TRNAVSKÝ, Antonín 139
TROJAN, Jan 77
TROJAN, Václav 25
TUČEK, Jan 39
TŮMA, František Ignác 143
TÝNSKÝ, Richard 140, 145, 155

U

ULRYCH, Jaroslav 98, 154, 158–159, 167
URBÁŠKOVÁ, Růžena 126, 128

V

VACEK, Emil 126
VÁCLAV, svatý 44
VACHULKA, Ladislav 102, 245
VALACH, Ján 94
VÁLKA, Josef 140, 156
VANĚK, Vojtěch 38
VÁŇA, Miloš 128
VAŠEK, Rudolf 82
VAVÁKOVÁ, I. 128
VEČERKA, Jan 164

VEIT, Václav Jindřich 143
VEJVANOVSKÝ, Pavel Josef 142
VELEMANOVÁ, Veronika 19, 40, 53, 64, 72, 109, 241
VERDI, Giuseppe 36, 142, 159, 162, 195
VESELÁ, Alena 50, 54, 71, 72, 76, 220, 228, 231, 242, 245,
VESELÁ, Irena 11, 54, 96, 205, 213, 241, 242, 245,
VESELKA, Josef 76, 84, 97, 98, 101, 120, 147, 151, 165, 167, 168, 245,
VESELÝ, Stanislav 155
VICTORIA, Tomás Luis de 151
VIERNE, Louis 39, 55, 126, 129–130, 134–135, 137–139, 141, 143, 145–146, 153–154, 159, 161, 178, 199, 232
VIKOVÁ, Vlasta
→ BĚLSKÁ, Vlasta
VITALI, Tomaso Antonio 155, 182
VLK, Alois 135–136, 195
VOGEL, Jaroslav 31, 125
VOJTĚCH, svatý 119, 136
VOJTKOVÁ, Marie 125
VOLÁK, Jiří 152
VOMÁČKA, Boleslav 104, 246
VRÁNA, František 36, 85, 101–102, 132–135, 138, 144, 146, 156, 159, 179
VRATISLAVSKÝ, Jan 53, 246
VYCPÁLEK, Ladislav 163
VYMETAL, Alois Ladislav 164, 195

W

WAGNEROVÁ, Jana 240
WERNER, Vladimír 52, 231
WIDOR, Charles-Marie 33, 90, 127, 145, 161–162, 164, 179

WIEDERMANN, Bedřich Antonín 19–20, 25–28, 31,
33, 38–40, 42–44, 47–48, 51, 90–91, 93, 96, 101–102, 107,
109, 113, 125–127, 129–139, 141–144, 146–154, 156, 158–161,
163–164, 179, 181, 196, 199, 201, 203, 205, 221, 223, 226, 228,
231, 234, 269
WIEDERMANN, Jiří 138
WIENIAWSKI, Henryk 157, 181
WOLF, Hugo 41, 133, 138, 143, 196

Z

ZAHRÁDKA, Jiří 61, 239
ZÁPOTOCKÝ, Antonín 123
ZAWICKI, Theodor 155
ZELENKA, Jan Dismas 143
ZELENKA, Miloš 123, 169
ZELENKOVÁ, Žeňka 123, 169
ZELINKOVÁ, Svatava
→ KUBOŠKOVÁ, Svatava
ZEMANOVÁ, Helena 39, 47, 130, 132, 138
ZIEGLEROVÁ, Dagmar 60, 214
ZIKMUND, Miroslav 78
ZVONARĚ, Josef Leopold 136–137

Ž

ŽÍDEK, Ivo 82, 123, 138, 164
ŽILKA, Václav 145

Seznam zkratek

APS Moravan	Akademické pěvecké sdružení Moravan
archiv DHČ	archiv Drahomíry Horákové Černocké
Autoklub RČS	Autoklub Republiky československé
ČCE	Českobratrská církev evangelická
HAŮ	Hudební a artistická ústředna
JAMU	Janáčkova akademie múzických umění v Brně
JČ	Josef Černocký
KSČ	Komunistická strana Československa
NDM	Národní divadlo moravskoslezské
OOB	Okresní osvětová beseda
PO	pěvecký odbor
SFB	Státní filharmonie Brno
SHDKB	Státní hudební a dramatická konservatoř v Brně
SKHP	Státní konzervatoř hudby v Praze
SRPŠ	Sdružení rodičů a přátel školy
ZK	Závodní klub

Summary

Josef Černocký – a Kingly Instrument Virtuoso

The monograph is dedicated to the prominent Czech organ player, organologist, and teacher Josef Černocký (1915–1970). It covers his artistic and professional career against the background of his life story.

The opening parts are dedicated to the family roots that shaped the young musician (*The Černocký family*). The section entitled *Youth Spent in the Ostrava Region* maps Černocký's first encounter with the organ, his studies with Bedřich Antonín Wiedermann in Prague, his early concert achievements, and his work in Ostrava churches and at Ostrava radio.

The other two sections deal with his work as a teacher at the Brno Conservatory and at the Janáček Academy of Performing Arts. Focus is also placed on Černocký's students and their view of their teacher (*Professor at the Brno Conservatory*, *External Teacher at the Janáček Academy*).

Černocký's concert activities are divided into two parts. The first of these (*At the Top*) characterises his performance style and the scope of his repertoire, and analyses some areas of his organ art. Selected performances at home and abroad are characterised based on programmes and reviews. Attention is also paid to Černocký's wife Drahomíra, a concert singer with whom he often performed. The second part of this section contains a complete chronological overview of Černocký's concerts and a list of his concert repertoire (*Josef Černocký's Concerts between 1936 and 1958*).

Josef Černocký was a respected organologist. His contribution in this field is reflected from the position of the Organ Reform Movement (*Orgelbewegung*), whose initiatives he adopted in a distinctive way. An important part of this section is

a reference to his theoretical treatise entitled *Introduction to Organ Anatomy*, which has been preserved in the manuscript (*The Organologist*).

The final section of the book covers the period when Černocký was unable to play due to a serious illness (*The Last Years*). The focal point of this section is the celebration of Černocký's fiftieth birthday with a gala concert organised in his honour. Attached is basic information about the Černocký children, Drahomíra and Bedřich, who also embarked on musical careers.

The list of sources and literature highlights printed and hand-written materials about Černocký from the 1930s to the present.

An integral part of the publication is a pictorial appendix, which the authors compiled from the archive of Drahomíra Horáková Černocká. Much of the quoted correspondence, programmes, and reviews of Černocký's concerts also comes from the archive.

This book builds on previous publications published by the Moravian Library in Brno, which deal with Vratislav Bělský, Černocký's pupil and follower: *Vratislav Bělský: Varhaník, cembalista, pedagog (Organist, Harpsichordist, Teacher)* (2023) and *Vratislav Bělský: Musicus doctus et humanus* (2023).

Pavel Sýkora – Vlastimil Tichý

Josef Černocký – virtuos královského nástroje

Katalog k výstavě z cyklu Oči Brna

Vydala Moravská zemská knihovna v Brně,

Kounicova 65a, 602 00 Brno, v roce 2025

Odpovědná redaktorka Eva Čechová

Jazyková korektura Lenka Pražáková

Grafické zpracování a sazba Karol Lament

Tisk Petr Brázda, Nová 1, 690 02 Břeclav

Vydání první

www.mzk.cz

ISBN 978-80-7051-363-7

Tato monografie pojednává o významném českém varhaníkovi, organologovi a pedagogovi Josefu Černockém (1915–1970). Na pozadí jeho životních osudů zobrazuje Černockého uměleckou a profesní dráhu.

Představeny jsou jeho rodové kořeny a hudební počátky, studia u Bedřicha Antonína Wiedermanna v Praze, působení v ostravských kostelích a v ostravském rozhlase ve třicátých a čtyřicátých letech a jeho bohatá koncertní činnost. Publikace se zabývá také jeho výukou na brněnské konzervatoři a Janáčkově akademii múzických umění. Centrem pozornosti jsou též jeho žáci. Černockého přínos na poli organologie je reflektován z pozice varhanního hnutí (*Orgelbewegung*), jehož podněty osobitě přejal. Závěrečná část knihy se zabývá obdobím, kdy Černocký kvůli vážné nemoci nemohl hrát. Připojeny jsou základní informace o dětech manželů Černockých, Drahomíře a Bedřichovi, kteří se rovněž vydali na hudební dráhu.

Nedílnou součástí publikace je obrazová příloha, kterou autoři čerpali z archivu Drahomíry Horákové Černocké, dcery Josefa Černockého. Odtud převzali též velkou část citované korespondence, programů a recenzí na Černockého koncerty a také ukázky z Černockého dosud nevydaného spisu o varhanách.

Tato kniha navazuje na předchozí publikace vydané péčí Moravské zemské knihovny v Brně, které pojednávají o Vratislavu Bělském, žákovi a následovníku Černockého: *Vratislav Bělský: Varhaník, cembalista, pedagog* (2023) a *Vratislav Bělský: Musicus doctus et humanus* (2023).

ISBN 978-80-7051-363-7

